Васубандху

АБХИДХАРМАКОША

УЛАН-УДЭ · 1988

АКАДЕМИЯ НАУК СССР
СИБИРСКОЕ ОТДЕЛЕНИЕ
БУРЯТСКИЙ ФИЛИАЛ
ИНСТИТУТ ОБЩЕСТВЕННЫХ НАУК

ВАСУБАНДХУ

АБХИДХАРМАКОША

Близкий к тексту перевод с тибетского на русский язык Б. В. Семичова, предисловие, введение, редакция перевода, сверка и подготовка тибетского текста, примечаний и таблиц М. Г. Брянского

ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ

КАРМА

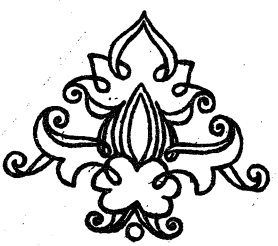

УЛАН-УДЭ
БУРЯТСКОЕ КНИЖНОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
1988

ББК 87.03
В19

Васубандху. АБХИДХАРМАКОША. Глава IV. КАРМА.
В19 Близкий к тексту перевод с тибетского на русский язык и составление глоссария Б. В. Семичова, предисловие и введение, подготовка тибетского текста и таблиц М. Г. Брянского. — Улан-Удэ: Бурят. кн. изд-во, 1988.—336 с.

Четвертая глава является продолжением издания одного из фундаментальных буддийских сочинений выдающегося индийского философа Васубандху (V в. н. э.). Первые три главы вышли в свет в 1980 г. Четвертая глава рассматривает важнейшую концепцию индийской философии — карму. В европейском понимании карма трактуется как предопределение, неотвратимая судьба, которые заранее уготовлены богами, и человек не в силах что-либо изменить в своей жизни. Васубандху излагает эту теорию как систему действий человека, поступков, мыслей и слов (нравственных и безнравственных), которые и определяют его бытие.

Книга адресована философам, филологам, текстологам, востоковедам.

В $\frac{0403000000-138}{M122(03)-88}$ Без объявл.

87.03
В197

Ответственный редактор
канд. филол. наук **Б. Д. Бадараев**

Рецензенты:
доктор ист. наук **В. И. Корнев,**
канд. филол. наук **В. П. Андросов,**
канд. ист. наук **Б. С. Дугаров**

ISBN 5-7411-0090-2

© Бурятский филиал СО АН СССР, 1988

ПРЕДИСЛОВИЕ

Четвертая глава «Абхидхармакоши» является продолжением публикации тибетского текста и его перевода на русский язык, предпринятых Институтом общественных наук Бурятского филиала СО АН СССР в 1980 году. Первые три главы вышли в двух отдельных выпусках и посвящены вопросам классификации дхарм (1—2-я главы)[1], описанию миров, образуемых живыми существами (3-я глава)[2]. Публикуемая глава посвящена одному из важнейших вопросов буддийского учения — карме. В настоящем издании сохранен принцип, на основании которого были опубликованы первые главы: перевод и тибетский текст сопровождают глоссарий и таблицы. Тибетско-русский с санскритскими эквивалентами глоссарий, основная цель которого — послужить некоторым терминологическим пособием при дальнейшей отработке русской буддологической терминологии, имеет функцию определения пригодности предложенного русского термина непосредственно в контексте. Таблицы и схемы дают необходимый дополнительный материал для понимания основных идей и приведения в систему всего содержания текста.

Работа над переводом «Абхидхармакоши» в Бурятском институте общественных наук началась с филологического (близкого к тексту) перевода на русский язык всего текста, подготовки к публикации перевода и критического тибетского текста по трем изданиям (дергескому, нартанскому и пекинскому) в целях отработки терминологии и уяснения основных концепций. Публикация перевода преследовала и другую цель: дать первичный материал специалистам, интересующимся буддийской философией. По замыслу она должна была положить основу для разработки концептуальных положений буддийской философии, что и составило бы второй этап работы над этим ключевым источником всего буддизма.

Мы стремились дать действительно **русский** перевод, избегая употребления даже самых популярных санскритских терминов, таких, как дхарма, нирвана, скандха и т. д., за немногим исключе-

нием. Специалисты отметили, что удалось сделать перевод, «близкий к тексту». Естественно, не всех и не во всем удовлетворили предложенные русские эквиваленты тибетской буддийской терминологии. Ряд заинтересованных философов и психологов просили сделать более понятным весь текст перевода. По возможности мы пытались учесть эту просьбу при подготовке к изданию четвертой главы, но осуществить это полностью, не нарушая принципа «близости к тексту», чрезвычайно трудно. При обсуждении рукописи в отделе востоковедения БИОНа было предложено дать введение, которое бы облегчило понимание всего перевода. Такая работа планировалась на втором этапе вместе со специалистами-философами, и хотя сейчас у нас нет достаточных оснований считать себя подготовленными для обобщающей работы по данной теме, мы предприняли попытку дать схематичное изложение содержания главы во введении.

В рамках программы первого этапа работы над текстом была проведена текстологическая сверка по другим тибетским изданиям — нартанскому (далее текст В), хранящемуся в Рукописном отделе ИОНа БФ СО АН СССР, и двум пекинским изданиям, имеющимся в фонде восточных ксилографов Ленинградского отделения Института востоковедения АН СССР. С так называемым «черным» пекинским изданием практически невозможно работать, поскольку оно имеет очень плохую печать, буквы и строки его смазаны, за редким исключением, почти во всех местах. Том НГУ (далее текст С) большеформатного пекинского издания тибетского канона во время наводнения в Ленинграде в 1924 г. оказался в воде, и краска букв смылась. Благодаря тому, что для этого издания специально изготовлялась довольно толстая бумага и применялся сильный пресс, на листах сохраняется рельеф букв, однако чтение текста без специальной подсветки затруднительно. Сохранность текста нартанского издания, хранящегося в РО БИОНа, достаточно хорошая, однако качество тибетской бумаги крайне низкое, что, естественно, сказалось на печати. Поэтому за основу был взят текст дергеского издания (далее текст А), хранящийся в РО БИОНа. Аналогичный текст имеется в библиотеке Иволгинского буддийского монастыря.

Разночтения в текстах указанных изданий весьма многочисленны. Наиболее характерные из них: почти повсеместное несовпадение расстановки *шада* (в европейских языках равнозначно запятой или точке); употребление синонимов в текстах В и С для ряда терминов и идиоматических выражений текста А; пропуски отдельных слов, частей предложения и целых фраз; введение дополнительных фраз и даже целых «кусков» текста, хотя и небольших по объему; изменение ссылок на сутры, цитирование других сутр или других

мест из тех же сутр; изменение смысла цитаты; изменение смысла фраз на противоположный и др.

К сожалению, вся эта работа остается «за бортом» ввиду большого объема перевода и текста. Однако проведенное филологическое сравнение может представить интерес для историков науки и востоковедов, занимающихся изучением философских учений и истории сект буддизма, поскольку, как представляется, в изданиях этих текстов отразились не только ошибки полиграфистов (переписчиков и резчиков), но и определенные мировоззрения, философская направленность школ, к которым принадлежали их издатели и редакторы. Свои взгляды они вкладывали в уста великого гуру Васубандху. Мы же рассматриваем дергеский текст (А) как одну из тибетских версий перевода с санскрита «Абхидхармакоши», взятый нами за основу исключительно по техническим соображениям. Остается нерешенной и проблема идентификации санскритского оригинала и тибетских версий.

Борис Владимирович Семичов (1900—1981) практически осуществил замысел своего учителя — выдающегося отечественного буддолога академика Ф. И. Щербатского о переводе произведения Васубандху на русский язык. Планы Ф. И. Щербатского в отношении «Абхидхармакоши» были намного обширней: предполагались не только переводы с тибетского, китайского, японского и других языков (санскритский текст в то время не был обнаружен), но и публикация текстов и переводов комментариев к «Абхидхармакоше», сделанных разными авторами, в разное время и в разных странах. Профессор О. О. Розенберг начал изучение абхидхармы по японским источникам, китаист Васильев занялся изучением китайских переводов Сюан-цзана и Парамартхи, а Ф. И. Щербатской опубликовал частично тибетский текст «Абхидхармакоши» по пекинскому изданию и санскритский комментарий Яшомитры (только начальные главы). Б. В. Семичову была поручена работа над палийскими источниками. К сожалению, в середине 30-х гг. эти работы были прерваны.

Длительное невозобновление этих работ привело не только к утрате подготовленных Ф. И. Щербатским кадров буддологов, но и к потере лидирующего и признанного во всем мире положения отечественной буддологии в одном из важнейших направлений мировой ориенталистики — в изучении и публикации первоисточников буддийской философии. Только в 1974 г. Б. В. Семичов возвращается к «Абхидхармакоше». Он не был философом, но глубокое знание буддизма, огромный опыт работы с тибетскими первоисточниками позволили ему в сравнительно короткое время сделать черновой перевод всего текста и, привлекая дополнительные источники, приступить к «отделке» начальных глав. Эта работа

позволила начать подготовку к публикации первых трех глав «Абхидхармакоши». Будучи на пенсии, в 1980 г. он закончил перевод последующих седьмой и восьмой глав и приступил к составлению терминологического пособия для чтения абхидхармы[3], которое бы позволило в терминологическом и содержательном планах обеспечить верное понимание этого труднейшего источника буддийской философии.

Хочется выразить сердечную благодарность всем товарищам, помогавшим в работе над рукописью четвертой главы: члену-корреспонденту АН СССР, заведующему отделом Древнего Востока Института востоковедения Г. М. Бонгард-Левину, научному сотруднику того же отдела В. П. Андросову, сотруднику отдела общих проблем, доктору исторических наук В. И. Корневу, сотрудникам отдела востоковедения БИОНа доктору исторических наук Р. Е. Пубаеву, кандидату исторических наук Б. С. Дугарову, Т. М. Малановой и др. Особую признательность выражаю ответственному редактору Б. Д. Бадараеву, безвременно ушедшему из жизни.

М. Брянский

---

[1] **Васубандху.** Абхидхармакоша. Близкий к тексту перевод с тибетского на русский язык, введение, подготовка тибетского текста, примечаний и таблиц Б. В. Семичова и М. Г. Брянского. Главы первая и вторая.— Улан-Удэ: Бурят. кн. изд-во, 1980.—391 с.

[2] **Васубандху.** Абхидхармакоша. Близкий к тексту перевод с тибетского на русский язык, подготовка тибетского текста, примечаний и таблиц Б. В. Семичова и М. Г. Брянского. Глава третья.— Улан-Удэ: Бурят. кн. изд-во, 1980.—259 с.

[3] Рукопись пособия в настоящее время находится в Рукописном отделе БИОНа.

ВВЕДЕНИЕ

Основоположник отечественной буддологии академик Ф. И. Щербатской назвал учение о карме одной из самых ярких отличительных черт буддийской философии[1]. Концепция кармы — уникальное творение индийского духа. Ее истоки уходят в глубокую древность. Уже в ведийских гимнах идея детерминированности человеческого существования предстает в довольно развитом виде в понятии *рита* как всеобщей зависимости получения конкретных природных и жизненных благ от жертвоприношений богам и непосредственной деятельности жрецов[2]. Эта идея — общефилософское достояние большинства индийских школ. Но в различных философских системах древней, а также и средневековой Индии эта концепция трактовалась весьма неоднозначно. Только локаятики выступали против этой концепции, считая, что идея кармы возникает либо из-за непонимания естественных законов развития, либо́ в результате сознательного искажения истины[3].

Буддизм заимствовал идею кармы непосредственно из брахманизма, возможно, сначала в необработанном виде, поскольку ряд более ранних доктрин еще пользовался некоторым влиянием, а сами буддисты не сразу сформулировали свои основные концепции. «Их доктрина прошла сложный путь внутренней кристаллизации, когда осмысление различных небуддийских тезисов считалось чрезвычайно существенным»[4].

Не исключено, что одним из поводов для разработки проблемы кармы Буддой послужил спор с адживаками, которые с позиции грубого материализма отрицали влияние прошлых дел на судьбу человека. «Эта секта придерживалась крайнего детерминизма, служившего оправданием за моральную невоздержанность; она утверждала, что «все вещи неизменно постоянны, не существует никакой причины, ни ближайшей, ни отдаленной для порочности человека или ... его чистоты... Не существует такой вещи, как сила, энергия или человеческое усилие. Все, что мыслит, имеет чувства, рождается и живет, лишено силы, власти или энергии. Их изменяющиеся условия в любое время зависят от судьбы, от их окружения и их собственной природы»[5].

Не только чистота или грех в религиозном понимании, «но и всякая нравственная оценка человеческого поведения являлась с их точки зрения бессодержательной»[6], свобода воли и моральная ответственность становились фикцией, созданной воображением. «Учение Будды как в области морали, так и в онтологии было противоположным этому; оно утверждало моральную ответственность и в то же время превращало все существующее в скопление тонких энергий (samskara — samuha)»[7]. Схоластический буддизм придал

этой концепции поистине универсальное значение. Именно репликой о том, насколько важна эта идея, Васубандху начинает публикуемую здесь четвертую главу «Абхидхармакоши»: «Многообразие миров живых существ и миров-вместилищ рождается от кармы (деяний)», т. е. практически все, что существует в мире (в живой и неживой природе), формы, способы и характер этого существования определяются кармой. Толкуя столь расширенно понятие кармы, необходимо постоянно иметь в виду специфику буддийской трактовки живых существ и миров. Абхидхармическая литература под «многообразием» имеет в виду прежде всего многообразие человеческих индивидуальностей, взятых не отдельно, а вместе с тем объективным миром, который этот индивидуум воспринимает (воспринимал или будет воспринимать), переживая его в беспрерывном потоке своей жизни.

Если один человек видит гору, а другой реку, то это происходит не оттого, что эта гора или эта река существуют объективно, а оттого, что первый из них всеми предшествующими деяниями (кармой) создал себе «предпосылки», чтобы в данный момент своего существования увидеть гору, а другой — реку. Проблема существования объективного мира в философии Васубандху подается неоднозначно: с одной стороны, он как бы существует, а с другой,— нет; но с точки зрения восприятия индивида то, что его окружает,— все это плоды его кармы, его прошлых действий. Живет ли человек в пустыне или в тундре, среди добрых или дурных людей, красив или дурен собой, здоров или болен, имеет добрый или злой характер, каково его настроение в данный момент — все это результат его предыдущих поступков, слов и мыслей.

Буддизм отрицает бога — создателя вселенной и творца живого существа. Более того, он отрицает и душу человека, т. е. такую конечную его субстанцию, которая была бы постоянной сущностью, определяла бы на протяжении жизни черты облика, характера человека, наконец, то, что могло бы перерождаться из одного существования в другое и, следовательно, аккумулировать «добродетели» и «грехи», чтобы отразить их в новом существовании. Существование человека (и вообще живого существа со всем его воспринимаемым миром) буддисты представили как мгновенное мерцание мириадов элементов — дхарм, возникающих из небытия и уходящих в небытие. Каждый элемент обладал четырьмя признаками: возникновением, пребыванием, старением и разрушением. Эти признаки, устанавливающие различные стадии существования элемента в одном моменте, который равен щелчку пальцев сильного человека (что равно еще 64 моментам), и определяются как силы. Сила возникновения создает возникновение, пребывания — устойчивость, старения — увядание (а разрушения—

непостоянство). Процесс рождения переводит элемент из будущего времени в настоящее, старение и непостоянство переводят его в прошедшее. В силу разобщенности действия этих сил и недопущения их прерывности в потоке каждая сила как бы удваивается, чтобы элемент мог возникнуть с этими признаками в последующем моменте (сила возникновение возникновения, пребывание пребывания и т. д.).

На уровне элементов карма также, безусловно, имеет определенное действие, поскольку все четыре признака-силы являются действиями. С другой стороны, изменения накапливаются именно в элементах, чтоб затем сказаться скачкообразно при рождении или смерти живого существа.

В обыденном понимании карма поясняется такими примерами. «Рассказывают, что в неурожайный год отец сказал про мешок с пеплом, что это мешок с мукой. Два его сына очень верили в это, строя себе иллюзию (о существовании муки), и жили этим долгое время. Однажды, открыв мешок, они увидели (что там пепел) и, оставшись без надежды, умерли»[8].

Васубандху приводит и другой пример трактовки понятия *усилие сознания,* заимствованный им из сочинения «Самгитипарьяя»: «Из океана на сушу выходят большие черепахи, кладут в песке яйца, покрывают их песком и снова уходят в океан. При этом у матерей, которые думают о яйцах и не забывают их, яйца не гниют. А у тех, которые забывают, гниют»[9]. В этих иллюстрациях карма представлена силой, выполняющей роль духовной пищи, поддерживающей жизненную силу и вскармливающей будущее бытие живого существа.

Буддийское понимание кармы Ф. И. Щербатской сформулировал в 2-х пунктах: 1) волевые усилия и целенаправленные действия, сопровождающие волевые усилия; 2) воля вселенной, всеобщая сила, которая поддерживает текущую жизнь и моделирует ее формы в различных мирах, жизненное усилие[10]. На первом пункте настаивали хинаянисты, на втором — махаянисты. О. О. Розенберг, давая в общем такое же определение, подчеркивал, что карма — это организующий элемент или формирующая сила, «обуславливающая способ сплетения (элементов.—*М. Б.*); от этого же элемента зависит характер личности и характер переживаемого его внешнего мира»[11]. Первый пункт Ф. И. Щербатского полностью взят из первой карики публикуемой главы: «Это усилие сознания и им созданное»[12].

На философском уровне *волевое усилие* (cetanā) определяется как «ментальное усилие, предшествующее действию». Это элемент или сила, которая входит в комбинацию личной жизни (samtana). При этом не надо забывать, что в буддизме не существует дхармы,

которая могла бы быть идентифицирована с понятием «я», а «волевое усилие», конечно, не равно нашему понятию «сила воли». Ф. И. Щербатской это понятие объяснял как «определенное расположение элементов, как сам элемент или некая сила, или точнее простой факт (dharma), что элементы расположены определенным образом в соответствии с определенными законами. Элемент cetanā (тиб. སེམས་པ།) «располагает» (sancetayati) элементы в «потоке», который простым народом принимается за личность. Он является синонимом закона моральной причинности (karma), а также силы жизненности, «жизненного усилия» (bhāvana, vasana), который в буддийской системе заменяет некий сознательный агент или душу, или бога, или даже сознание человеческого существа»[13]. Элемент *усилие сознания* в силу взаимосвязанности всегда возникает вместе с другими (девятью из разряда общих каждому сознанию) в один и тот же момент.

В текстах «Абхидхармакоши» встречается такое пояснение, где карма сводится к понятию «первотолчка». «Это толчок (тиб. རྒྱུ་བ།) во время пребывания кармы в трех сферах бытия, подобный толчку во время созревания плодов и подобный толчку стрелы (при спуске тетивы), дающей время пребывания при ее перемещении. Эта так называемая сила возникает в стреле как особое качество, и этой силой стрела движется до падения»[14]. «Усилие сознания» как бы выталкивает живое существо в новое бытие. Факт этого выбрасывания в определенный момент в форме возникшей кармы представляет тот зародыш сознания, в силу омраченности которого в последующий момент его сопровождают действия. Эти два фактора — усилие сознания и последующее действие — являются главными для возникновения будущего бытия. В данном случае карма предстает триединым моментом, в котором завершается «вызревание» накопленных прошлых влияний, возникает начало нового развития и задается его качественная определенность. Это своеобразный скачок в развитии. С позиций движения к этическому идеалу (нирване) определяется направление этого развития — благоприятное, неблагоприятное, нейтральное. Акцент на детерминирующую функцию кармы дал основание сравнить это понятие с понятиями души или бога в христианстве и европейской философии[15].

В «Абхидхармакоше» проблема кармы анализируется во многих аспектах. Значительную проблему для буддийских схоластов, видимо, представляло объяснение жизни в системе понятий дхармы как несубстанциональной и непостоянной сущности и отсутствия «я», бога, движения и т. д. Поэтому буддистам в их анализе живого существа и жизни понадобилось ввести огромную массу понятий сущности, категории, фактора, причины, следствия, силы,

состояния и т. д., что, с одной стороны, сделало этот анализ уникальным по глубине и тонкости, но, с другой, чрезвычайно сложным.

О. О. Розенберг, подчеркивая значение учения кармы для всех направлений буддизма, писал, что в каждой древней системе буддизма следует различать три части: 1) теорию опыта (гносеология и психология), 2) метафизику в смысле теории об истинно реальном или абсолютном (онтология), 3) теорию спасения[16].

Буддистов часто обвиняли в том, что их учение о карме как системе нравственных заслуг, которые аккумулируются только в деятельности, плохо связано с учением о нирване, которая объявляется целью всякого существования. Утверждалось, что нравственность с точки зрения достижения спасения перестает обладать трансцендентальной ценностью, поскольку нирвана предполагает полное избавление как от «хороших», так и от «плохих» дел. Человек должен избавиться как от заслуг, так и прегрешений, если он хочет спастись. Как же буддисты (хинаянисты) отвечали на этот вопрос? Во-первых, им пришлось уточнить понятие *нирвана*. Главный акцент при этом был сделан на «лишенность страстей», «отсутствие вожделений», «нерождение». В первой главе «Абхидхармакоши» Васубандху приводит более двадцати определений идеала буддийского спасения.

Среди четырех истин Будда указал и путь, ведущий к нирване. Абхидхармисты разработали две части этой истины: они создали подробное учение о пути и деяниях, ведущих к достижению нравственного совершенства личности, которое, в свою очередь, приближает человека к идеалу спасения.

Для понимания механизма действия закона кармы в момент перерождения крайне важно учение о так называемом «промежуточном существе»[17]. Промежуточное существо — это своеобразная форма существования дхарм в период между смертью и новым рождением. Сущность этого воззрения обсуждалась практически всеми школами буддизма, признающими перерождение. Как считает Буддхагхоша, при нормальном ходе эмпирической жизни тело человека, завершающего свой путь, увядает, подобно зеленому листку на солнце, притупляются его способности восприятия, только сознание поддерживается деятельностью сердца. В момент непосредственной смерти, которая, очевидно, понималась как остановка сердца, сила кармы, обусловленная самим характером смерти и имеющая энергию, соответствующую силе страстных желаний и непреодоленных незнаний, в этот же момент возникает в матке матери как первый проблеск сознания следующего рождения данного индивида. Такое представление тхеравадинов казалось довольно общим. Большинство школ было уверено в том, что решаю-

щее воздействие кармы происходит после физической смерти человека. Именно в момент смерти-рождения сила кармы должна проявить всю свою мощь. В соответствии с накопленными добродетелями и пороками реальной жизни эта сила в одно мгновение должна была «перетряхнуть» все составляющие личность дхармы. Но это еще не все. Эта сила должна распределить заслуги не только на предстоящее существование и определить интенсивность их воздействия и форму реализации, но и последующей жизни. В этот же момент определяется окончание «срока» деятельности одних деяний и продлевается действие других, карма должна к тому же определить место рождения, родителей, страну, расу, облик, характер, состояние сознания и т. д. Проблема представлялась настолько обширной, что буддийские писатели в этих случаях предпочитали ссылаться на слова Будды: «Последствия кармы живых существ не охватываются мыслью».

Однако абхидхармисты решили эту проблему привести в некоторый порядок. Они распределили момент перерождения по сферам бытия, по степени «просветленности» сознания, определили места рождения (из яйца, матки, тепла, сырости и чудесным образом) и решили ряд других схоластических вопросов. Значительные расхождения вызывал вопрос о том, сколько времени длится момент смерти-рождения. Было несколько точек зрения: одни допускали возможность этого момента от 7 до 49 дней, другие считали, что такого временного промежутка вообще не бывает. Расходились (и значительно) мнения школ о сущности промежуточного существования.

Васубандху считает, что промежуточное существо возникает обязательно там, где есть рождение и смерть, но это «промежуточное бытие не является рождением».

По представлениям кашмирских вайбхашиков, промежуточное существо похоже на ребенка пяти или шести лет, его органы достаточно развиты. Бодисатвы в этом состоянии обладают гармоничностью и признаками, свойственными их молодости. Судьба или вид нового существования именуются «отражением», поскольку благодаря карме промежуточное существо получает направление движения к аналогичной судьбе предшествующего существования. Поэтому следующее рождение, как правило, происходит в сходных условиях и в телесной форме предшествовавшего бытия. Созрев, промежуточное существо внедряется в матку матери, и зародившийся эмбрион начинает свое развитие в соответствии с заданными кармой физическими и духовными характеристиками. Существующее представление о том, что человек может переродиться в былинку или лошадь, представляется довольно наивным с точки зрения буддистов, ибо определенные законы причин и следствий

сохраняют данный класс живых существ длительное время. Переход из одного класса в другой (или даже смена пола в рамках одного вида), хотя и не представляется гипотетическим, однако возможен при определенных условиях.

Концепция кармы, объясняемая с точки зрения неизбежности следования причин и следствий в круге сансары, получила свое популярное изложение в 12-членной формуле взаимозависимого происхождения. Однако основным элементом здесь выступает неведение как главный корень всякого сансарного бытия, охватывающий 9 периодов жизни человека. Неведение безначально, как и мировой процесс. Им возбуждаются желания, а через желания (хотения) появляется существование.

Карма выступает в этом порочном круге бытия в форме силы — двигателя элементов[18]. Ее действие разворачивается в трех периодах, направляющих элементы сознания к добродетельным, греховным или нейтральным деяниям[19].

В индивидуальном плане концепция кармы призвана обеспечить нравственную ответственность за свои поступки, слова и мысли. Она имеет не только универсальный (всеобщий) характер, но и «является чем-то роковым в том смысле, что человек не может избежать последствий своих поступков»[20]. С другой стороны, буддизм несколько ограничивает действия кармы и предоставляет человеку определенную свободу для сознательного выбора своих действий. Вероятно, действия и поступки уже предопределены кармой, остается только возможность совершить их при той или иной степени благости или греховности мысли. Существует определенная область для проявлений некоторой свободы воли. Наиболее общим условием ее осуществления будет направление усилия сознания в сторону благоприятного, неблагоприятного или нейтрального.

Васубандху не дает нам целостного изложения всей теории кармы, вероятно, оттого, что в этом не было необходимости: многие положения считались прописными истинами, а другие имели всеобщее распространение. Однако по всему тексту разбросана огромная масса замечаний, которые он не мог не сделать, исходя из своей концепции.

Некоторые буддологи считали, что теория спасения «построена вполне независимо от моральных поучений», в то время как мораль преследует «цели обыденной жизни»[21]. Это замечание, несомненно, относится к IV главе «Абхидхармакоши». Смысл этой главы как раз в том и состоит, чтобы теорию о действии перевести в плоскость практической деятельности человека и тем самым задать направление движения именно в сторону буддийского этического идеала. Акцент на конкретную практическую деятельность (в иде-

альной, речевой, материальной сферах) и является той яркой специфической особенностью буддизма, которую излагает Васубандху в данной главе.

По содержанию этот раздел было бы лучше озаглавить «Деяния», но в силу распространенности термина *карма* решено его сохранить.

Какие же основные проблемы обсуждаются в главе? В первой карике и комментарии дается краткое определение кармы (деяния), которое полностью базируется на содержании предыдущих трех глав «Абхидхармакоши» и других источников. Проблема внешнепроявленного и внешне-непроявленного генетически связана с проблемой так называемых скрытых сил скверны в человеке (5-я глава), а также рассматривается в первой главе в разделе о чувственном. Выясняется природа этих явлений, крайне важных для понимания механизма действия на ментальном, психофизическом и телесном уровнях при соблюдении всех категорий и законов буддийской философии.

Основное внимание уделено классификации деяний, характеристике путей-деяний и путей-дисциплин. Утверждается, что только буддийский 8-членный путь считается самым достойным, один он ведет к истинному спасению. Особенно подробно рассмотрены в системе хинаянской схоластики классификация безнравственных деяний (убийство, воровство, прелюбодеяние, ложь, опьянение и т. д.), принятие обетов, виды «ставших на путь» и др.

Таблицы, приведенные в приложении, могут служить не только справочным материалом при чтении. Они даны в такой последовательности, что отражают схему текста и фиксируют основные понятия. Но необходимо заметить, что существует как бы два вида кармы: 1) карма — как всякие деяния мысли, слова и тела в настоящей жизни. Здесь употреблен термин *деяния*, 2) карма — как последствие деяний, совершенных в прошлой жизни и отражающихся в настоящей или будущей.

Васубандху предпринял также попытку трактовки кармы и в социальном смысле, т. е. как последствия кармы детерминируют бытие индивида и группы людей, взаимосвязанных общностью судьбы и происхождения. Более того, Васубандху индивидуальную и коллективную моральную ответственность поднимает до уровня глобальной экологической ответственности. Это, безусловно, отражает довольно древние представления об ответственности человека перед природой.

Перенесение моральной ответственности с бога на самого человека было важным моментом в развитии учения о человеке в индийской философии. Человек в буддизме стал творцом собственной судьбы и самого себя. Однако религиозному мышлению ни-

когда не было дано подняться до понимания исторической обусловленности морали и нравственности. Человек в буддизме — внеисторическое, безначальное существо, все его добродетели и пороки также безначальны и являются свойствами его бытия. Для преодоления пороков необходимо преодолеть себя, т. е. бытие этого сансарного мира.

Поскольку абхидхармисты развивали свои идеи в условиях классового общества, то эти идеи не могли не использоваться в классовых интересах. Претензия религии на внеклассовую мораль получила оценку только с появлением марксизма. Ф. Энгельс об этом писал: «...С того момента, как развилась частная собственность на движимое имущество, для всех обществ, в которых существовала эта частная собственность, должна была стать общей моральная заповедь: Не кради. Становится ли от этого приведенная заповедь вечной моральной заповедью? Отнюдь нет. В обществе, в котором устранены мотивы к краже, где, следовательно, со временем кражу будут совершать разве только душевнобольные,— какому осмеянию подвергся бы там тот проповедник морали, который вздумал бы торжественно провозгласить вечную истину: Не кради!

Мы поэтому отвергаем всякую попытку навязать нам какую бы то ни было моральную догматику в качестве вечного, окончательного, отныне неизменного нравственного закона, под тем предлогом, что и мир морали имеет свои непреходящие принципы, стоящие выше истории и национальных различий. Напротив, мы утверждаем, что всякая теория морали являлась до сих пор в конечном счете продуктом данного экономического положения общества. А так как общество до сих пор двигалось в классовых противоположностях, то мораль всегда была классовой моралью: она или оправдывала господство и интересы господствующего класса, или же, как только угнетенный класс становился достаточно сильным, выражала его возмущение против этого господства и представляла интересы будущности угнетенных»[22].

Буддисты более решительно, чем все другие, призывали к «этизации» человеческой деятельности. Призывы к «культуре духа» оказывались тем магнитом, который притягивал к себе все новых и новых последователей.

Как известно, любую истину можно дискредитировать в духе идеализма, если ее преувеличить, если ее вывести за пределы действительной применимости. Похоже, так случилось с концепцией кармы в буддийской трактовке. «Основной недостаток буддийского учения состоит в том,— писал С. Радхакришнан,— что в своем увлечении этикой оно подхватило и преувеличило половину истины, представив ее так, как будто это была вся истина»[23].

Нравственное совершенствование личности, понимаемое сначала как преодоление эгоизма, любви к «я» и «мое», трактуется со временем в духе отказа от воли к жизни вообще: лишь путем уничтожения личности «я» мы входим в общение со всей вселенной и становимся неотъемлемой ее частью. В конечном счете этический пантеизм привел буддийских схоластов к солипсистско-космогонической точке зрения.

---

[1] **Щербатской Ф. И.** The Central Coception of Buddhism and the meaning of the word «dharma». London, Royal As. Soc., 1923, p. 19.
[2] **Бонгард-Левин Г. М.** Древнеиндийская цивилизация. Философия, наука, религия.— М., 1980.— С. 38—39.
[3] **Там же**, с. 167.
[4] **Там же**, с. 119.
[5] **Щербатской Ф. И.** Цит. соч., с. 5.
[6] **Бонгард-Левин Г. М.** Цит. соч., с. 79.
[7] **Щербатской Ф. И.** Цит. соч., с. 5.
[8] **Абхидхармакоша.** Глава 3.— Улан-Удэ, 1980.— С. 55, тиб. л. 141а2.
[9] **Там же.**
[10] **Щербатской Ф. И.** The Central Conception of buddhist nirvana. Leningrad, 1927, p. 237.
Розенберг О. О. Проблемы буддийской философии.— ПГ., 1918.— С. 100—101.
[12] ངའི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། —тиб. текст, л. 166а2.
[13] **Щербатской Ф. И.** The Central Conception of Buddhism..., p. 19—20.
[14] **Абхидхармакоша.** Гл. 1—2.—Улан-Удэ, 1980, с. 110, тиб. л. 79а3.
[15] **Щербатской Ф. И.** The Central Conception of Buddhism..., p. 20.
[16] **Розенберг О. О.** Цит. соч., с. 79.
[17] སྲིད་པ་ཐ་མལ།
[18] འདུ་བྱེད་རྣམས། —samskarah.
[19] Уч. зап. Тартуского университета.— Тарту, 1968.— Вып. 201.— С. 216.
[20] **Розенберг О. О.** Цит. соч., с. 218.
[21] **Там же.**
[22] Маркс К., Энгельс Ф. Соч., т. 20, с. 95—96.
[23] **Радхакришнан С.** Индийская философия. М., 1956, т. 1, с. 401.

РУССКИЙ ПЕРЕВОД

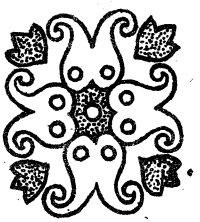

Вышеописанное многообразие миров, как миров живых существ, так и миров-вместилищ, как же оно создано? Какого-то создателя[1], даровавшего его своим разумом, не существует. А как же? [Причина всего] живые существа.

1. От деяний рождается многообразие миров.
Это усилие сознания[2] и им созданное.
Усилие сознания — это деяние интеллекта[3],—
им производятся телесные и словесные деяния.

От деяний [живых существ] **рождается многообразие миров.** Если оно рождается от деяний, то почему через деяния живых существ при рождении очень приятного, как шафран или сандаловое дерево, имеются тела не такие приятные?

Смешанные[4] деяния, творимые живыми существами, подобны израненным телам. В это время возникают [состояния], схожие с радостью и враждебностью, а деяния божеств, не творимые как смешанные, являются только радостными в обоих случаях, [т. е. деяния тела и речи].

А что такое деяния? **Это усилие сознания и им созданное.** В сутре сказано: «Двое, т. е. усилие сознания и намерение[5]. Намерение — это созданное усилием сознания».

Два вида деяний тройные: телесные, словесные и умственные. Деяния эти на чем же базируются[6]? На опоре, собственной сущности или общей деятельности? Если деяния от опоры, то вследствие опоры всего на тело будут лишь телесные действия. Если от собственной сущности, то будут лишь словесные деяния. Если от общей деятельности, то вследствие общей деятельности интеллекта в отношении всего будут лишь умственные деяния. Не так ли?

Вайбхашики говорят: «Через три причины последовательно и три базирования». При этом: **усилие сознания — это деяние интеллекта,** т. е. усилие сознания следут понимать как умственное деяние. **Им производятся деяния телесные и словесные.**

Волевые деяния, [т. е. намерения], возникшие от усилия сознания,— так сказано в сутре. Это следует понимать как [обнаруживаемое] в телесных и словесных деяниях.

2. Деяния бывают внешнепроявленные[7] и непроявленные[8].
Телесное внешнепроявленное понимается как форма[9].
Оно обусловлено[10], так как не является движением[11].
Оно моментально, так как разрушается.

Оно бывает внешнепроявленное и внешне-непроявленное. Телесные и словесные деяния следует рассматривать каждый раз по их природе, т. е. как внешнепроявленные и внешне-непроявлен-

ные. **Телесное внешнепроявленное понимается как форма [облик].** Через усилие сознания тело бывает тем или иным; и это есть телесное внешнепроявленное.

Другие говорят: «Это движение, потому что [внешнепроявленное познается] от перемещения тела[12], а не при отсутствии перемещения». [Ответ] на это: **оно обусловлено, так как не является движением и моментально.** А что такое моментальное [мгновенное]? Ставшее сущностью, [т. е. приобретшее существование][13], и сразу же разрушающееся. Все обусловленное после возникновения перестает существовать. Как только оно возникло, так и разрушается. Оно, обусловленное, неизвестно как перемещающееся в другое место[14], и поэтому телесное деяние не является движением. Все моментально, это именно так, и так следует понимать. Почему же? **Потому что,** безусловно, обусловлено и **разрушается.**

Разрушение приобретшего существование имеет место и без причины[15]. Почему? Разрушение возникает без создающей это причины. Оно не существовало при рождении сущности и также не возникло после, ибо связано с этой сущностью. Разрушение — это несуществование, а что может возникнуть из несуществования [небытия][16]?

Но ведь сущность, [т. е. приобретенное существование, обусловленное], изменяется? [В данном случае] это не соответствует понятию изменения [обусловленного], не соответствует его признакам и невозможно.

От связи огня с деревом видно разрушение. Разве в этом нет твердого свидетельства того, что все разрушения не возникают беспричинно?

Некоторые думают так: «Я наблюдаю разрушение [некоей сущности в виде дерева] от связи дерева с огнем». Но когда это совершается, то мы ведь этого непосредственно не воспринимаем. Это следует рассмотреть подробнее.

Разрушается ли дерево от связи с огнем? Вследствие отсутствия видимости[17] этого и непоявления иной сущности при этом мы это и не воспринимаем. Например: светильник разрушается при встрече с ветром, звук колокольчика — при встрече с рукой. Все это воспринимается через умозаключение[18], [а не через непосредственное восприятие]. Опять же

3. При отсутствии причины ничто не возникает. Причина становится разрушением.

При отсутствии причины ничто не возникает. Если разрушение имеет причину, как это имеет место в случае с рождением, то не было бы ничего беспричинно разрушающегося. Моментальная мысль[19], звук и пламя разрушаются без причины. Увидев это [раз-

рушение], его причину не усматривают.

Какая-либо мысль разрушается другой мыслию, и звук разрушается другим звуком. Совместное [одновременное] усилие сознания[20] не имеет места, потому что одновременного появления двух мыслей не бывает. Такие несоответствия, как сомнение и твердое знание, радость и страдание, страстное желание и ненависть, не сочетаются.

Когда после ясной мысли и ясного звука сразу же возникают неясные мысли и звук, то каким образом в это время разрушается ясность элементов, которые одинакового происхождения с неясными [элементами]?

Опять же если предположить, что разрушение пламенем происходит в силу отсутствия причины, создающей его длительность[21], или от наличия и отсутствия соответствующих элементов бытия, то такая мысль не подходит. Отсутствие чего-либо недопустимо как причина.

Причина возникновения и разрушения. Наличие и отсутствие элементов бытия в каждый момент не рассматривается как препятствование [их появлению] и как [обстоятельство, способствующее их] появлению. Об этом не стоит спорить.

Если разрушение дерева происходит от связи с огнем, то [порождающая] причина становится [причиной] разрушения?

Связь с огнем, от которой возникает появление [различной] окраски, при усилении окраски[22], [т. е. ее изменении], будет причиной появления и разрушения этой окраски. При их [окрасок рождении и разрушении] разных причин не имеется.

Последовательность[23] [изменения] пламени понимается поразному. От связи с пеплом, снегом, травой, солнцем, водой, землей возникают различия в возникновении процесса созревания[24].

А что за связь с огнем в случае уменьшения [объема] кипящей воды? Посредством некоей силы[25] развивается элемент огня. От этого уменьшается масса воды[26] и, делаясь все более слабой, становится совсем слабой[27], [т. е. уменьшается]. В конце концов поток элементов [воды] перестает существовать как поток. Вот что происходит от связи [воды] с огнем.

Таким образом, при разрушении сущности причины нет. Разрушение происходит согласно с ее природным качеством, [т. е. свойством обусловленного]. И никакого движения нет. При отсутствии движения внешние проявления тела следует понимать именно как форму[9].

Саутрантики говорят: «Форма не является субстанцией[28]. При направлении в одну сторону это сгусток цвета[29], который [затем] связывается [с понятием] длинное видимое. Присмотревшись, мы определяем его как маленькое и короткое. При возникновении

в четырех направлениях [это видимое] определяется как четырехугольное, при равности во все стороны [от некоего центра] определяется как круглое. Например, движение факела в одну сторону познается как длинное, при вращении познается как круговое, и эти познанные формы не являются особой субстанцией». Если бы было, то

3. Воспринималось бы двумя. В атоме не существует. Словесное внешнепроявленное — это звук речи.

Воспринималось бы двумя. После того как увидали глазом, познают длину; после осязания органом осязания также познают, т. е. воспринимают [эту длину] двумя органами.

Но говорят, что база видимого не воспринимается двумя органами. Следует сказать, что как происходит восприятие длинного при осязании, так бывает и в случае с видимым. При этом, вследствие одновременности действия[30] [зрения] и осязания, имеет место память, а не непосредственное чувственное восприятие[31]. Например, при узрении цвета и формы огня не возникает ли воспоминание об его жаре, а при запахе цветка не возникает ли воспоминание о самом цветке? В этом случае никакой ошибки нет. В соответствии с памятованием о том или ином осязаемом появляется установление этого памятования. Но это не установлено в отношении любой формы .

Хотя и нет постоянства одновременности действия [органов зрения и осязания], но при памятовании об определенной форме, [полученной от осязания], представляется также и цвет. Опять же форма, подобно цвету, не является [с ним, осязаемым] постоянной. Если она не такова, то от осязания это памятование не познается.

В выставленной картине, вследствие невосприятия [сразу] многих форм, это многое кажется единым, но это не так, [подобно случаю] с цветом. Так что форма не является субстанцией.

Всякое непроницаемое чувственное, безусловно, атомистично[32]. **В атоме не существует,** т. е. форма, как длинное и прочее, не существует в атоме. Форма — это множество, и при том или ином расположении [это множество] обозначается как длинное и прочее, т. е. атомы формы при соответствующем расположении определяются словами «длинное и прочее». При неустановлении этого наши тенденции[33] истощились бы сами собой.

Если бы [атомы формы] имели свои признаки, свои внутренние свойства, то при допущении их накопления части формы были бы подобны [атомам] цвета и прочего, но так как у нее [формы] отсутствует собственная сущность, то поэтому мы узрим только накопление[34].

Увидав неясный цвет, что возможно в темноте, мы создаем

себе представление[35] о длинном и прочем, подобно тому, как представляется издалека строй войска и прочего. Это, без сомнения, познается именно так, когда разобщенное[36] воспринимается как масса[37].

По учению вас, саутрантиков, что же обозначается [термином] телесное внешнепроявленное? Этим термином обозначается именно форма, а не субстанция.

Как же обозначается в этом случае телесное деяние? Как деяние, опирающееся на тело. Это усилие, вкладываемое в тело. Соответственно с этим следует понимать определение словесного и умственного деяний.

Однако как же в сутре сказано о деянии усилием и мыслию? Пусть будет так. Сперва возникает усилие воображения[38] от размышления[39]. После этого возникает усилие сознания, создающее побуждение телу[40]. Таково деяние мысли.

Пусть будет так, однако вследствие отсутствия внешнего проявления в сфере страстей не будет и внешне-непроявленного. В результате допустятся большие ошибки. Но при допущении есть и контрдопущения.

Если от особого усилия, именуемого телесное действие, возникает внешнепроявленное, то по какой причине, при состоянии полного погружения[41], внешне-непроявленное не следует за усилием? Потому что существует его особое проецирование[42] через особое усилие. Внешне-непроявленное, когда оно имеет место, является толчком и зависит от силы усилия, а само по себе неразумно.

Вайбхашики говорят: **словесное внешнепроявленное — это звук речи.** Звук, являющийся по природе речью, есть внешнепроявленное речи. Внешне-непроявленное было определено выше (I—II).

Саутрантики говорят, что внешне-непроявленное не является субстанцией: 1) вследствие несвершения при обещании не свершать; 2) ибо обнаруживается при опоре на великие элементы; 3) ибо в нем отсутствует собственная сущность; 4) ибо отсутствуют признаки чувственного.

Вайбхашики считают, что [внешне-непроявленное] является субстанцией. А как это познать?

4. Сказано: три вида и чистое чувственное вследствие развития, пути без деяний и прочего.

Внешне-непроявленное, входящее в сферу страстей, возникает от прошедших великих элементов после первого момента.

Сказано: три вида и чистое чувственное вследствие развития, пути без деяний и прочего.

Из сутры: «1) комплекс чувственного устанавливается посредством трех состояний чувственного: а) указуемое и обладающее непроницаемостью; б) неуказуемое и обладающее непроницаемостью; в) неуказуемое и не обладающее непроницаемостью». Таковы три вида чувственного.

2) а каковы чистые[43] [незагрязненные, не связанные с волнением] элементы? Из сутры: «Все прошедшее, будущее и настоящее от чувственного до сознания, не возникающее ни как дружелюбие[44], ни как ненависть, [т. е. безразличное],— это элементы, не связанные с волнением». Так понимается чистое чувственное, т. е. не связанное с волнением. Кроме внешне-непроявленного, нет чувственного неуказуемого, не обладающего непроницаемостью, а также не связанного с волнением, [т. е. чистого].

3) имеется семерка деяний добродетели, возникших от предметного[45],— это когда дети в семье верующего, обладающего ими [добродетелями], ходят, стоят, спят или не спят. Тогда добродетели, не прерывая своего потока, расцветают и вновь рождаются. Невозникшие от предметного расцветают подобно этому. Помимо внешне-непроявленного, добродетели, связанные с другим сознанием, невозможны к расцветанию.

4) если внешне-непроявленное не существует, то недействующий сам, а заставляющий действовать других на пути деяний, не получает завершения[46], потому что нет его собственного действия и при завершении деяния его собственная сущность не является особой, [т. е. самостоятельной][47].

5) победоносный сказал: «О монахи! [Эта] внешняя база есть элемент, не охваченный одиннадцатью базами, «неуказуемое и проницаемое», но не сказал: «Не является чувственным».

В этом случае, т. е. если [внешне-непроявленное] исключить из базы объективно-нечувственного, что же получится?

6) при отсутствии внешне-непроявленного чувственного не существовало бы и восьми членов пути[48], потому что при мистическом погружении невозможны «слова, деяния и жизнь».

Однако сказано: «Когда познает таким образом, когда так видит, то завершаются правильные воззрения, правильное понимание, правильное старание, правильная память, правильное сосредоточение»[49]. Слова, деяния и [образ] жизни очищены полностью до этого. Также сказано: «Это предполагает освобождение от страстей мирским путем до этого».

7) если нет внешне-непроявленного, то не существует и обетов, ведущих к освобождению[50]. Обладание сознанием через другого, который до этого полностью отбросил [страсти и вожделения], не имеет места у монахов и монахинь.

В сутре сказано: «Когда имеет место [это] отбрасывание, то

создается препятствование безнравственности[51], [подобное] водяной плотине». Когда его нет, когда нет такой водяной плотины, то имеется именно внешне-непроявленное [в виде такого препятствия].

В этом случае саутрантики говорят: «Это все одни рассуждения, хотя [на самом деле] это не так».

А почему? Потому что в сутре указано три вида чувственного.

На это йогачары говорят: «Силой сосредоточения при созерцании возникает чувственное как объект сосредоточения. Оно, не будучи объектом органов чувств, неуказуемо и вследствие незатемненности непроницаемо». Такое чувственное мыслится [только] в сознании, и оно связано с внешне-непроявленным, согласно указанному в писании,— «незагрязненное чувственное».

Йогачары говорят[52]: «Чувственное, возникшее в силу сосредоточения, при чистоте сосредоточения само чисто». Другие говорят: «Чувственное архата является внешним[53] и не имеет загрязненной опоры». Но сутра, [спрашивая], какие оскверненные элементы бытия, разве не отвечает: «Каков орган зрения, таково и видимое». Они, не будучи врагами оскверненности, согласно сутре, сами осквернены. Поэтому и имеется такая классификация[54] — оскверненные и неоскверненные.

Но в таком случае признаки перепутываются. Какая же тут путаница? Если оскверненные, то никогда уже не будут неоскверненными.

Если бы категории видимого и прочего [чувственного] были бы всегда загрязненными, то почему сутра указывает: «Чувственное, являющееся оскверненным мирским бытием, является основой дурного и колеблющегося сознания,— оно особенно широко расцветает. Опять же расцветают и добродетели».

На это древние учителя отвечают: «Сколько создается полного удовлетворения деяниями даров у их дающих, столько же через особую пользу и особые добродетели у получающих их, как и у дающих дары и обладающих через это особым усилием сознания в последующих жизнях достигаются многие плоды, становясь силой. При этом даже загрязненный поток [личности] через создание дара объекту достигает особой тонкости[55], и это является [постижением] конечной реальности[56], [т. е. истины]. Добродетели увеличиваются, возникая снова и снова». Так предполагается сутрой и так разъясняется.

Однако как объяснить изменение одного потока другим? Этот особый поток является внешне-неуловимым особым элементом для чужого потока и, как таковой, является действительно внешне-неуловимым.

При сущности деяний добродетели, не возникших от чувственного, как же это осуществляется? Они [деяния] связываются уси-

лиями сознания, [направленного] к объектам снова и снова и даже во сне.

Говорящие о внешне-непроявленном указывают, что оно отсутствует, если нет его возникновения от [какой-либо] субстанции[57]. Как же при этом появляется внешне-непроявленное?

Другие говорят: «При возникновении от субстанции усилие сознания снова и снова направляется к объектам».

Однако в сутре сказано: «Благородный монах [бхикшу], обладающий нравственностью и благоприятными элементами, вкушает добродетели, пребывая телом в неизмеримом сосредоточении сознания, и пребывает [там] полностью. На этой снове, через дары дающих, им следует уповать на изобилие добродетелей, благоприятного и на безмерное счастье». При этом в это время имеет место особое усилие сознания дарующего. А если это так, то особое изменение потока[58] является соответствующим. При этом это осуществляется при пути-деянии под воздействием [кого-либо].

Сказано еще: «Этим процессом[59] у того, кто подготавливает особый вред в отношении других, при особо тонком изменении потока получаются в последующих жизнях многие плоды, и возникает [новый] поток сил».

При деянии самим, [а не при воздействии кого-либо другого], плод деяния завершается также.

[Пути-деяния] телесные и словесные — это результаты телесных и словесных деяний, подобно внешне-непроявленному у говорящих о нем.

Почтенный Бхаданта говорит: «Когда в отношении тела человека[60] [говорят] убью, убиваю, убил,— то при таких мыслях через усилие сознания трех времен [говорящий так] затронут грехом убийства».

Когда завершается деяние, возникшее от усилия того, кто его создает, то именно при этом поток, имеющий эту причину, рождается измененным. Мы удовлетворены этим объяснением, потому что от этого потока и возникающих с ним элементов сознания возникает плод последующей жизни. Так об этом сказано.

Почему же так было сказано? Вследствие отсутствия внешнего проявления [этого] деяния. В писании указано так: «База нечувственного[61] не является чувственным, чувственное же неуказуемое и проницаемое входит в эту базу».

Так же сказано и о восьмичленном пути праведника.

Некоторые [говорят]: «При нахождении на пути глубокого созерцания можно ли сказать, что имеет место правильная речь, правильное деяние, правильный образ жизни? Доискивается ли находящийся на пути таких слов, таких деяний и образа жизни?»

Сказано, что нет. Однако как же это? Некто говорит: «Я для достижения [пути] не вступаю в неправильную речь и прочее, а вступаю в правильную речь и прочее. Так получаю чистое внешне-непроявленное». Поэтому причину, дав ей наименование результата, именуют внешне-непроявленным. При таком понимании, когда при глубоком сосредоточении на пути отсутствует внешне-непроявленное, при выходе из созерцания не имеет места неправильная речь и прочее, а при вступлении в правильную речь подобным же образом получает правильную телесность, [т. е. деяния], и мысль, [т. е. образ жизни]. Поэтому почему же не сказать, что в переносном смысле причина именуется результатом и устанавливаются восемь членов пути. Они «не создающие»[62]. В писании сказано о членах пути: «Сила чистого пути является осуществлением постоянного воздержания, которое, опираясь на чистый путь, получая его, само становится чистым. Во всех случаях это не считается элементом-субстанцией, как, например, 8 мирских элементов: получение и неполучение, слава и неслава, восхваление и унижение, приятное и страдание. При этом неполучение монашеской одежды не считается особой субстанцией».

Обет-дисциплина[63] пути освобождения — это усилие сознания, волевое усилие. При ранее данных обещаниях от запрещения [плохих] деяний создается словесная и телесная дисциплина, а если имеется другое усилие сознания, то может и не быть обета-дисциплины?

Так не бывает, потому что имеет место память [об обете-дисциплине] как образовавшаяся привычка[64]. Оно [волевое усилие] имеет природу водяной плотины. При памятовании о неделании неправильного, через познавание стыда, правильная память не допускает безнравственного.

Ведь если внешне-непроявленное является создающим препятствование безнравственности, то и при забывчивости[65] [об обете-дисциплине] нравственность не нарушается [в силу наличия внешне-непроявленного].

Хватит об этом говорить! Вайбхашики говорят, что чувственное в виде внешне-непроявленного все же является особой субстанцией.

Если бы это было так, то сказав, что внешне-непроявленное — это производное от великих элементов, спросили бы: возникает ли внешне-непроявленное как производное великих элементов, создающих внешнепроявленное, или от других [великих элементов]? Сказано, нет! Оно [внешне-непроявленное] возникает именно как производное от других великих элементов, и [этот] комплекс [великих элементов] дает «тонкий»[66] результат, [т. е. внешне-непроявленное], а не создает «грубый»[67] результат, [т. е. внеш-

непроявленное чувственное].

В какое же время имеет место [возникновение] внешне-непроявленного? В то ли время, в которое возникают производящие его великие элементы? Производное чувственное [возникает] обычно вместе. Так и в данном случае. Но иногда настоящее и будущее [производное чувственное] возникают и от прошедших великих элементов. А это как?

Внешне-непроявленное, входящее в сферу страстей, возникает от прошедших великих элементов после первого момента [их возникновения]. Они, великие элементы тела, существуют ради его [внешне-непроявленного] поддерживания. Таким образом, великие элементы существуют как опора внешне-непроявленного и после первого момента являются причиной, создающей неминуемость потока причин и следствий[68]; здесь последовательность такая же, как при качении по земле колеса, толкаемого рукой.

Деяния словесные и телесные где-то существуют, [т. е. существуют в различных сферах]. Где же производятся их великие элементы?

5. Телесные и словесные осквернённые деяния происходят от своих великих элементов. Неосквернённые — от где родившийся.

Повторим первые две строки карики: телесные и словесные деяния, совершаемые в сфере страстей, возникают именно по причине великих элементов, действующих в сфере страстей. Совершенно также и до четвертой ступени созерцания они возникают только от великих элементов тех же ступеней.

Неосквернённые — от где родился. Телесные и словесные неосквернённые деяния производятся великими элементами той ступени, в которой рождается [совершающий эти деяния], потому что они исключены[69] из трех сфер, потому что нет великих элементов, от которых [возникает] неосквернённое, и потому что телесные и словесные деяния возникают от их силы.

Имеются деяния внешнепроявленные и внешне-непроявленные. Из них

Внешне-непроявленное не схватывается.

6. Возникает от общей причины и указано у живых существ. Рождается от великих элементов, схватываемых общей причиной.

Рожденное от сосредоточения не схватывается великими элементами.

Рождается, не являясь отличным от возникших от развития.

Внешне-непроявленное не схватывается [органами чувств] и

возникает у живых существ по общей причине. Опять же рождается от великих элементов, схватываемых общей причиной. И это является разновидностью ступени неполного погружения в созерцание[70].

Рожденное от сосредоточения не схватывается великими элементами и рождается, не являясь отличным от возникших от развития. Внешне-непроявленное обета-дисциплины, рожденное от созерцания, неосквернённое возникает от причины в виде великих элементов, несхватываемое [органами чувств] и возникшее от развития. Великие элементы неотделимы от него [внешне-непроявленного]. По причине именно великих элементов отбрасывается все — от убийства до пустой болтовни.

А почему? Потому что внешне-непроявленное неотделимо от великих элементов, подобно [неотделению элементов бытия] от сознания. Обет-дисциплина «пути освобождения»[71] по причине разного отношения к великим элементам рождает семь видов внешне-непроявленного.

Внешнепроявленное возникает от совместной причины и схватывается [воспринимается] через телесность, [т. е. через органы чувств]..

При возникновении внешнепроявленного при разрушении прежнего потока рождается ли снова форма или нет, [т. е. рождается ли снова разрушенный поток]? По мнению вайбхашиков, имеет место разрыв чувственного последствия кармы вследствие образования [нового] потока.

Однако если при возникновении не разрушается, то каким образом в одном комплексе великих элементов сочетаются две формы? В это время возникшее внешнепроявленное, возникнув по каким-то причинам, рождается от других великих элементов, появившихся от совместной причины, и появляются другие [великие элементы].

Деяния перечислялись двух, трех и пяти видов. При этом внешне-непроявленное бывает двух видов — благоприятное и неблагоприятное.

7. Внешне-непроявленное не бывает нейтральным. Другое трех видов. Неблагоприятное в сфере страстей. В сфере получувственного имеется внешне-непроявленное. Внешнепроявленное у обладающего «установлением».

Внешне-непроявленное не бывает нейтральным. Почему? Нейтральное сознание малой силы, [т. е. слабое]. Поэтому при наличии препятствования деяния, связанные с этим препятствованием, не в силах его преодолеть.

Другие трех видов. Другие деяния трех видов — благоприятные, неблагоприятные и нейтральные. Какие это другие?

Внешнепроявленные и усилие сознания.

Неблагоприятное в сфере страстей. Следует знать, что неблагоприятные деяния имеются в сфере страстей. В других [сферах они] отсутствуют, так как корни неблагоприятного и [элементы] «бесстыдства», «стыда перед другими» уже отброшены. Благоприятные же и нейтральные вследствие непрепятствования [спасению] наличествуют во всех [сферах].

При этом **в сфере получувственного имеется внешне-непроявленное,** потому что там есть звук, как и в сфере страстей. А в нечувственных сферах ввиду отсутствия великих элементов его нет.

Телесная и словесная обет-дисциплины существуют там, где наличествуют тело и голос.

Однако там, [т. е. в сферах нечувственного], имеется внешне-непроявленное при мистическом погружении[72], которое ведь будет чистым внешне-непроявленным? Нет, это исключено в высших сферах. В сферах нечувственного действенное внешне-непроявленное[73], рождаемое по причине великих элементов, невозможно без общности их существования. При мистическом погружении сферы нечувственного не может быть возникновения чувственного, так как оно [это погружение] как бы повернуто спиной ко всему чувственному. Там отсутствует представление о чувственном[74].

Вайбхашики говорят: «Нравственное — враг безнравственного, безнравственное же имеет действия в сфере страстей. Находящиеся в сфере нечувственного удалены от сферы страстей своими опорой, обликом, мысленными объектами[75] и враждебностью [к ней, этой сфере страстей]. Поэтому в сфере нечувственного отсутствует внешне-непроявленное».

Внешнепроявленное у обладающего [элементом] «установление». Внешнепроявленное существует в двух ступенях — в сфере страстей и в первой ступени созерцания. Выше [этих ступеней] его нет.

8. В сфере страстей отсутствует неомраченное[76].
А почему? Вследствие отсутствия побуждения[77].
Освобождение[78] благоприятно по своей возвышенности[79].
Через сущность корней «стыд перед собой» и «стыд перед другими».

В сфере страстей отсутствует неомраченное. Неомраченное внешне-непроявленное отсутствует в сфере страстей. Оно существует только в мире Брамы.

Каким образом база слышимого [звук] имеет место выше их, [т. е. выше сферы страстей и первой ступени созерцания], при отсутствии там внешнепроявленного? Причина этого в существовании внешних великих элементов. Другие же говорят: «Во вто-

рой ступени созерцания и в других чистых [ступенях] существует омраченно-нейтральное[80] внешнепроявленное и отсутствует благоприятное и омраченное». А почему? Родившиеся в них, [т. е. в высших ступенях], возбуждают внешнепроявленное сознанием высших ступеней, так что прямого [чувственного] восприятия не создается, потому что отброшено все низкое. Так говорят и так об этом говорилось ранее.

Почему выше мира Брамы нет внешнепроявленного и почему в сфере страстей нет омраченно-нейтрального?

Потому что нет побуждения [к этому]. Сознанием, обладающим [связанным] с [элементами] «искание» и «установление», возбуждается внешнепроявленное, а они [эти элементы] отсутствуют во второй ступени созерцания и выше. Возбужденное [омраченно-нейтральное сознание] отбрасывается сосредоточением, а не отбрасывается прозрением, потому что оно смотрит как бы вовнутрь. Это сознание отсутствует в сфере страстей.

Спрашивается: только ли от силы побуждения познаются благоприятные и неблагоприятные элементы бытия? Нет! А каким образом? Они четырех видов: абсолютные, собственной сущности, связанные с сознанием и побуждаемые [возбуждаемые][81].

Освобождение благоприятно по своей возвышенности, [т. е. благоприятно по возвышенности цели][82]. Нирвана — это полное успокоение всякой феноменальности [страдания]. Поэтому вследствие высшего блаженства[83] она есть абсолютное благоприятствование, т. е. подобна отсутствию болезни.

Через сущность корней «отсутствие стыда перед собой» и «перед другими». Три корня благоприятного, элементы «стыд перед собой» и «стыд перед другими», не опираясь на возбуждающее [страсти] и связанное с иным неблагоприятным, будут по существу благоприятными, как лекарство при встрече с болезнью.

9. Через связь с ними,
через побуждение к деяниям.

Через связь с ними. Элементы, связанные с корнями благоприятного, со «стыдом перед собой» и «перед другими», будут благоприятными. В случае необладания связи с ними, при отсутствии благоприятности, они подобны питью [негодной] лекарственной смеси.

Через побуждение к [хорошим] деяниям. Элементы бытия, связанные с корнями благоприятного и прочим [подобным], побуждают телесные и словесные деяния, [силы] рождения и прочего, контролирующие поток [личности], подавление [неблагоприятного], степень созерцания «без идей»[84]. Они благоприятны благодаря этим побуждениям, подобно молоку в смеси с лекарством.

Следует сказать, каким образом могут быть благоприятными

силы, контролирующие поток элементов и побуждающие сознание несчастливой судьбы[85].

О благоприятном было сказано. От него

9. Обратное — неблагоприятное.
Абсолютное указано как нейтральное.

Обратное — неблагоприятное. А как это понимать? Как вхождение во все виды страдания колеса бытия вследствие отсутствия высшего блаженства, и это абсолютно неблагоприятное.

Корни неблагоприятного, [элементы] отсутствия «стыда перед собой» и «перед другими» — это их сущность. Связанные с ними [прочие] элементы и есть связанное с неблагоприятным. Побуждаемые ими деяния, т. е. деяния телесные и словесные, [силы] рождения и прочие, контролирующие поток [личности],— это как болезнь без приема лекарства.

Пусть будет так, но вследствие принадлежности к кругу бытия, при загрязненности, как могут быть [эти элементы] нейтральны или благоприятны? По существу это так, но, будучи плодом кармы, некоторые, даже нечистые элементы, нейтральны, а хорошие — последствия кармы и благоприятны. Если же доискиваться до [понятия] абсолютно-нейтрального, то **абсолютное указано как нейтральное.** Два необусловленных — пространство и подавление не через аналитическое знание — без [дальнейшего] перечисления являются [абсолютно-] нейтральными.

Это следует рассмотреть. Если телесные и словесные деяния, побуждаемые [усилием сознания], бывают благоприятными и неблагоприятными, разве это не так же и с великими элементами? Усилия сознания направлены на деяния деятеля, а не на великие элементы. Усилие сознания отсутствует при внешне-непроявленном в глубоком созерцании.

Каким образом усилие сознания благоприятно при неблагоприятности судеб и неглубоком созерцании? Опять же божественные зрение и слух, допускаемые как благоприятные, следует развивать[86].

Было сказано, что сознание, подлежащее отбрасыванию прозрением, не является побуждающим для внешнепроявленного. Однако почему победоносным было сказано, что от ложного воззрения возникают ложные представления[87], ложные речи и ложные деяния?

Здесь нет противоречия. Таким образом,

10. Побуждение двух видов: как причина
и данного момента.
Первое из двух — инициатор[88],
второе — продолжатель[89].

Побуждение двух видов: как причина и данного момента. Побуждение двух видов: побуждение [усилие сознания] как причина и усилие сознания данного момента [времени], того именно времени, ибо существует в нем, [т. е. в этом данном времени].

Из них первое — инициатор, а второе — продолжатель. Побуждение как причина, вследствие создания толчка[90],— вызыватель действия[88]. Побуждение в данное время, вследствие согласованности начинания во времени[91],— продолжатель.

Имеет место действие — какова же его сила? Если нет толчка, то и действия не будет, как в случае со смертью. Однако как же будет рождение обета-дисциплины у того, у кого отсутствует сознание? В этом случае

11. Сознание, отбрасываемое прозрением,— это инициатор. Сознание, отбрасываемое сосредоточением, двояко. Пять — продолжатели.

Сознание, отбрасываемое прозрением,— это инициатор. Сознание, отбрасываемое прозрением, являясь базой «искания» и «установления», [т. е. началом мыслительного процесса], дающего побуждение [толчок], является инициатором [восприятия] внешнепроявленного, а сознание, не существующее в данное время, не является последователем. Через это чувственное, побуждаемое им, не будет отбрасываемым прозрением.

Почему будет так? Это ведь противоречит абхидхарме. Установлено, что чувственное не противоречит ни знанию, ни неведению, не отбрасывается прозрением.

Однако великие элементы отбрасываются прозрением вследствие [их] возбуждения [элементами], связанными с сознанием. Так не происходит. Они не являются благоприятными или неблагоприятными. Этим [вопрос] исчерпывается.

Сказанное так не имеет силы [убеждения]. Элементы, не являющиеся омраченными, не противоречащие ни знанию, ни неведению, не отбрасываются прозрением. А раз не отбрасываются, то о чем говорить! Следовательно, это не протеворечит сутре, где сказано: «Осуществляется в силу побуждения как причины».

Сознание, отбрасываемое сосредоточением, двояко. Сознание нечувственного, отбрасываемое сосредоточением, двояко: как инициатор и как продолжаттель. **Пять — продолжатели.** Комплекс пяти сознаний [чувственного] — только продолжатель. И тут четыре возможности: 1) сознание, отбрасываемое прозрением,— только инициатор; 2) комплекс пяти сознаний — только продолжатель; 3) сознание нечувственного, отбрасываемого сосредоточением, двояко; 4) неволнующееся [чистое, неосквернённое] — ни то, ни другое.

Инициатор и продолжатель однородны ли [схожи ли]? Это не установлено.

12. От благоприятного и прочих инициаторов — продолжатели трех видов.
У Будды схожие. Тот благоприятный.
Возникший как последствие кармы — ни одно из двух.

От благоприятного и прочих инициаторов — продолжатели трех видов, т. е. от благоприятного инициатора благоприятный продолжатель, от неблагоприятного — неблагоприятный, от нейтрального — нейтральный.

У Будды схожие. У Будды победоносного инициатор схож с продолжателем, благоприятный — с благоприятным, нейтральный — с нейтральным.

Тот благоприятный. Опять же от нейтрального инициатора бывает благоприятный продолжатель, а от благоприятного инициатора нейтрального продолжателя не бывает. Силы Будды не убывают к худшему.

Другие школы говорят: «У Будды сознание не бывает нейтральным». Опять же из сутры:

«Будда при уходе в созерцании,
Будда при вставании в созерцании.
Будда при сне в созерцании.
Будда при сидении в созерцании».

Вайбхашики говорят: «Хотя у Будды нет и движения мысли без намерения, [т. е. он всегда сосредоточен], но это не означает безвластия над нейтральными последствиями кармы, над путем осторожности[92] [в действиях] и над магическими силами».

Сознания, отбрасываемые прозрением, будут и инициаторами и продолжателями,— так было сказано. И все они считаются благоприятными и нейтральными.

Возникшие как последствия кармы не являются обоими. Сознание, возникшее как последствие кармы, будучи именно следствием прежде совершенного, не является силой, создающей феноменальное бытие, и поэтому оно — не инициатор и не продолжатель.

А внешнепроявленное инициатор или продолжатель? А что от этого будет? Если внешнепроявленное является инициатором через ложное воззрение крайностей[93] и существования «Я», то это внешнепроявленное будет как омраченно-нейтральное[94]. А все, отбрасываемое прозрением, не является инициатором. Это следует особо отметить.

Если внешнепроявленное является продолжателем, то сознание неблагоприятно-нейтральное[95], а внешнепроявленное пути освобождения не будет благоприятным.

Каков инициатор, таково и внешнепроявленное, хотя отбрасы-

ваемое сосредоточением не является таковым, как при оставлении прозрением.

Если нет благоприятного и прочего благодаря продолжателю, то приведем из сутры: «Предполагается от побужденности причиной, а не временем». Поэтому внешнепроявленное омраченно-нейтральное[94] отсутствует. Если бы это не было сказано, то можно предположить побуждение особой отдельной причиной. На этом заканчиваем. Сказано ранее:

13. Внешне-непроявленное трех видов:
дисциплина, недисциплина и иное.
Дисциплина пути освобождения,
также неосквернённая и возникает при созерцании.

Внешне-непроявленное трех видов: дисциплина, недисциплина и иное [от них], т. е. дисциплина, недисциплина и то, что есть дисциплина и недисциплина. Обет-дисциплина — препятствование причинам безнравственности. Из них: **дисциплина пути освобождения, чистая [неосквернённая] и рожденная созерцанием.**

Обет-дисциплина трех видов: дисциплина пути освобождения — это нравственность, действующая в сфере страстей. Дисциплина созерцания — нравственность, действующая в сфере получувственного. Неосквернённая дисциплина — нравственность, действующая в сфере нечувственного. При этом

14. Путь освобождения восьми видов.
По сущности четырех видов.
Потому что наименование вытекает из пола,
отдельно и не противоречит.

Путь освобождения[96] восьми видов. 1. Обет-дисциплина монаха; 2. Обет-дисциплина послушника; 3. Обет-дисциплина монахини; 4. Обет-дисциплина послушницы; 5. Обет-дисциплина взявшего 8 обетов; 6. Обет-дисциплина взявшей 8 обетов; 7. Обет-дисциплина постящегося; 8. Обет-дисциплина постящейся[97]. Восемь видов обетов-дисциплин — это дисциплина пути освобождения, которые и названы.

По существу четырех видов. Обет-дисциплина монаха, послушника, взявшего восемь обетов и постящегося, вследствие общих правил, по существу четырех видов, ибо обет-дисциплина монаха не отличается от таковой монахини и т. д. Каким образом?

Потому что наименование вытекает из пола. Термин «цхан»[98] означает «пол»[99],— им обозначается мужчина или женщина, а в зависимости от пола изменяется и наименование, т. е. монах или монахиня.

Каким образом это происходит? При изменении пола монах становится монахиней, а монахиня монахом и т. д. Таким образом,

обетов-дисциплин четыре. Из них три по природе неотличимы [друг от друга]. При полном принятии обета-дисциплины при восьми обетах и, наконец, при полном принятии обета-дисциплины монаха эти обеты-дисциплины, вследствие развивающегося отбрасывания [греховного], не подобны ли различию между пятью, десятью и двадцатью и не отличаются ли, как один грош отличается от двух, или же все они каждый по себе? **Отдельно**, т. е. они не смешаны. Обеты-дисциплины трех [названных первыми] от воздержания от убийства до воздержания от опьяняющих напитков возникают с отдельными, [т. е. своими собственными] признаками. С остальным [греховным] дело обстоит, подобно этому.

А какое же у них все же различие? Различие в существе [основе]. Поскольку желается полное принятие большей части основ учения, постольку отворачиваются от большей части состояния беспечности[100] и гордости [самодовольства]. Когда отвернулся от главных основ [греховности], т. е. убийства и прочего, то усилия для отбрасывания [греховности] из-за различия основ дают разные отбрасывания. Если бы было не так и две низшие обет-дисциплины включались в нее, [т. е. в обет-дисциплину монаха], то при отбрасывании монахом [своих] обетов он отбрасывал бы все три вида обетов. А это не имеет места. А если это так, то обеты-дисциплины раздельны, [т. е. у разных категорий независимы друг от друга].

И не противоречат. Эти три части могут быть вместе. Ранее полученное не отбрасывается позднее. Если бы было не так, то разве отбрасыванием обета-дисциплины монаха не было бы [отбрасывания обета] у «принявшего восемь обетов»? Как становятся лицом одной из этих категорий?

15. Взяв пять, восемь, десять отбрасываний,
беря все отбрасывания,
становятся принявшим пять или восемь обетов,
послушником или монахом.

Повторение всей карики. Пятерка отбрасываемого — это убийство, воровство, прелюбодеяние [недозволенная страсть], ложь и опьяняющие напитки — приготовленное из зерна вино [пиво] и смешанные [подобные] напитки. Полное осуществление их отбрасывания является состоянием «принявшего пять обетов-дисциплин».

Восьмерка — это убийство, воровство, нецеломудренные деяния, ложь, опьяняющие напитки, украшения и развлечения. т. е. воскурения, гирлянды цветов, помады, танцы, пение и музыка, высокие и большие постели, принятие пищи в неположенное вре-

мя. Полное осуществление их отбрасывания является состоянием «принявшего восемь обетов».

То же и полное осуществление отбрасывания золота и серебра, всего десять обетов, является состоянием «послушника».

Полное отбрасывание всего [греховного], т. е. несоответствующего [спасению] телесных и словесных деяний у «монаха».

Обеты-дисциплины в целях пути спасения — это

16. Нравственность, правильные поведение и деяния, дисциплина. Первые внешнепроявленное и непроявленное — пути освобождения и деяний.

Нравственность, правильные поведение и деяния, дисциплина.

1. Нравственность — это полное оставление неподобающих действий. Значение этого слова — очищать[102]. Приведем шлоки: «Благодаря отсутствию телесных страданий получается истинная нравственность — счастье». Потому что так она возникает.

2. Правильное поведение, потому что восхваляется мудрецами.

3. Деяния, потому что по своей природе действия.

Сказано, что внешне-непроявленное не является действием, а раз оно не таковое, то как его можно назвать таковым? Когда имеется полное осуществление «стыда перед собой», то при отсутствии греха нет и действия, а внешнепроявленное и усилие сознания [все же] создают действие.

Другие опять же говорят, что это [внешне-непроявленное] — причина действия и плод действия.

4. Вследствие дисциплинирования тела и речи — это дисциплина пути спасения.

Таким образом, [мы имеем] полное определение понятия обета-дисциплины пути спасения при отсутствии каких-либо противоречий [в его понимании].

Первые внешнепроявленное и внешне-непроявленное — путь спасения и путь деяний. Первые внешнепроявленное и внешне-непроявленное, полученные как обет-дисциплина, являются [первым шагом] по пути спасения, через это [лежит] путь спасения от грехов [пороков], ибо благодаря этому пороки отбрасываются — так известно [*букв.* предупреждено][103]

Обет-дисциплина пути спасения — это дисциплина тела и речи. Таков путь деяний.

Во второй и последующий моменты имеется именно обет-дисциплина пути спасения, а путь спасения [как таковой] не существует. Последующий путь деяний не является реальностью.

Имеются эти обеты-дисциплины. Из них кто каким обладает?

17. Обладающих путем спасения восемь.
Родившиеся в созерцании[104] обладают ею.
Праведники же — чистой.
Две последние сопровождаются сознанием.

Обладающих путем спасения восемь. Обет-дисциплина пути спасения восьмирична, от дисциплины монаха и монахини и до дисциплины постящихся, [т. е. принявших пять обетов-дисциплин][105]. У иноверцев же, небуддистов, бывает ли получение нравственности? Бывает, хотя это не обет-дисциплина, ведущая к спасению. А почему это? Вследствие опоры у них на [феноменальное] бытие. От постоянства такого порока у них нет сознания того, что ведет по пути спасения.

Родившиеся в созерцании обладают ею. При рождении через созерцание и от созерцания родившиеся так и именуются, [т. е. «родившийся от созерцания»]. Тот, кто обладает созерцанием, тот, без сомнения, обладает и дисциплиной созерцания. Когда здесь говорится о созерцании, то подразумевается и «транс степени готовности»[106].

Неосквернённой **[чистой] обладают праведники.** Неосквернённая дисциплина принадлежит праведным личностям, а это «тренирующийся» и «нетренирующийся»[107].

Когда говорилось о причине, вызывающей одновременное появление элементов бытия[108], то говорилось и о двух дисциплинах, сопровождаемых сознанием. Каковы же эти две? [Всего их] три, из них **две последние сопровождаются сознанием,** т. е. дисциплина созерцания и неосквернённая дисциплина. Дисциплина же пути освобождения не имеет места. А почему? Потому что там особое сознание[109], или же бессознательность[110], [т. е. отсутствие сознания].

Дисциплина созерцания и неосквернённая дисциплина определяются и как дисциплины отбрасывания. Это при каких обстоятельствах? Сказано:

18. Рожденные на «беспрепятственном пути»[111] — эти двое называются «отбрасывающими при непоколебимости»[112].
Знание и память — эти двое —
дисциплина ума и органа.

Рожденные на беспрепятственном пути — эти двое — называются «отбрасывающими при непоколебимости». Созерцание «без колебания»[113] и «неосквернённая дисциплина» — эти двое — называются при девяти беспрепятственных путях дисциплиной отбрасывания, потому что ими отбрасываются безнравственность[114] и омрачения. Поэтому имеется дисциплина созерцания, и она [уже] не отбрасывается. Тут имеется тетралемма: 1) дисциплина

оскверненного созерцания, за исключением [дисциплины] «беспрепятственного пути без колебаний»; 2) [дисциплина] неоскверненного [созерцания] в «девяти беспрепятственных путях без колебаний»; 3) [дисциплина] оскверненного сознания в «девяти беспрепятственных путях без колебаний»; 4) [дисциплина] неоскверненного [сознания] за исключением «беспрепятственного пути без колебаний».

Так же следует строить тетралеммы при дисциплине неотбрасывания, если она неоскверненная [чистая].

Буддой сказано:

«Телесная дисциплина хороша,
Словесная дисциплина хороша,
Умственная дисциплина хороша,
Во всех случаях она хороша».

И еще сказано: «Орган зрения,— он пребывает, будучи обуздан дисциплиной».

Дисциплина ума и органа! Какова же их природа? По своей природе они не внешне-непроявленное. А почему?

Эти двое, знание и память,— дисциплина ума и органа, т. е. это сказано для указания природы каждого из двух. Оба имеют природой знание и память.

Необходимо указать, кто и в какое время обладает внешнепроявленным и внешне-непроявленным?

19. Пребывающий на пути освобождения постоянно, не отбрасывая, обладает настоящим внешне-непроявленным. После первого момента также и прошедшим.

Пребывающий на пути освобождения постоянно, не отбрасывая, обладает внешне-непроявленным. Личность, названная как пребывающая на пути освобождения, до отбрасывания внешне-непроявленного постоянно пребывает в обладании настоящим внешне-непроявленным. **После первого момента также и прошедшим.** После первого момента обладают [внешне-непроявленным] и прошедшим и обладают им во всех случаях, пока ее [дисциплину] не отбросят. Так сказано о пребывающих в дисциплине пути освобождения.

20. Пребывающий вне дисциплины[115] подобен этому. Обладающий дисциплиной созерцания — всегда прошедшим и будущим. Праведник сперва прошедшим не [обладает].

Пребывающий вне дисциплины подобен этому. Пребывающий вне дисциплины, пока пребывает, не отбросив дисциплину, обла-

дает настоящим внешне-непроявленным. После одного [первого] момента обладает и прошедшим.

Обладающий дисциплиной созерцания всегда [постоянно] **обладает прошедшим и будущим** [внешне-непроявленным]. Получивший дисциплину созерцания, до того как он ее отбросит, обладает прошедшим и будущим внешне-непроявленным. Он получает прошедшую дисциплину созерцания в первый момент как отброшенную в прежней жизни[116].

Праведник сперва прошедшим не [обладает]. Праведник также обладает чистым [внешне-непроявленным], и оно особого характера. Вследствие рождения на предшествующем пути в первый момент не обладает прошедшим [внешне-непроявленным].

21. Пребывающие в глубоком сосредоточении и на пути праведника, эти двое,
обладают настоящим. В промежуточном состоянии
пребывающий — сперва промежуточно.
В последующее время первое и второе.

Пребывающие в глубоком сосредоточении и на пути праведника, эти двое, обладают настоящим. Обладающие дисциплиной созерцания и чистоты, уравновешенные духом[117] на пути праведника и в глубоком сосредоточении, они обладают, последовательно, внешне-непроявленным, а не сразу [возникающим].

Некоторые пребывают в [состоянии] и дисциплины, и недисциплины, и о тех, кто пребывает между ними, следует сказать.

У пребывающих — сперва промежуточно. Пребывающий в дисциплине и недисциплине тот, кто помещен между ними. У него, без сомнения, нет внешне-непроявленного, а если имеется комплекс[118] нравственного и безнравственного, то он промежуточен и первого [момента].

В последующее время первое и второе. После первого момента обладает прошедшим [внешне-непроявленным], обладает также настоящим до [его] отбрасывания.

Непребывающие в дисциплине обладают ли благоприятным внешне-непроявленным и пребывающие в дисциплине обладают ли неблагоприятным? Так бывает. Сколько же времени, как долго бывает? Сказано:

22. Недисциплинированный с благоприятным внешне-непроявленным
и дисциплинированный с неблагоприятным
обладают им так долго, пока
имеются силы чистоты и омрачения.

Повторим всю карику. Находящийся вне дисциплины силой чистоты при совершении таких деяний, как поклонение ступе и т. п.,

рождает благоприятное внешне-непроявленное. Находящийся же в дисциплине силой омрачения при совершении такого деяния, как убийство, наложение уз, битье и т. п., рождает неблагоприятное внешне-непроявленное. Как эти двое следуют друг за другом, так и внешне-непроявленное следует одно за другим. Наличествующее в первом моменте есть именно обладание настоящим внешне-непроявленным. В другом случае — прошедшим.

Изложены случаи с внешне-непроявленным.

23. Внешнепроявленное во всех случаях у совершающих его — настоящее. До неотбрасывания. С последующего момента оно прошедшее. Будущего же нет.

Внешнепроявленное во всех случаях у совершающих его — настоящее. Поскольку внешнепроявленное у всех, как у пребывающих в дисциплине, так и вне дисциплины и между ними, постольку оно настоящее.

До неотбрасывания. С последующего момента оно прошедшее. Пока его, [т. е. внешнепроявленное], не отбрасывают, то после первого момента обладают им как прошедшим.

Будущего же нет. Будущего внешнепроявленного, т. е. обладания им, нет.

24. Омраченно- и неомраченно-нейтральное не обладает прошедшим.

Омраченно- и неомраченно-нейтральное не обладает прошедшим внешнепроявленным. Внешнепроявленное как омраченно-нейтральное, так и неомраченно-нейтральное не обладается как прошедшее. Здесь имеет место получение слабого элемента бытия, и через эту слабость нет обладания связью.

А почему же элемент слаб? Через усилие сознания. Но если так, то не будет и обладания сознанием, которое омраченно-нейтрально. Нет, это не так. Внешнепроявленное [само по себе] неразумно[119] и зависимо[120], а сознание не таково. [Внешнепроявленное], полученное как слабое, слабеет все больше и больше.

Было указано пребывание вне дисциплины. А что такое «недисциплина»?

24. Недисциплина — это преступные деяния, безнравственность, деяния и их путь.

Повторение этих двух строк. Это все синонимы[121] понятия недисциплины. Вследствие недисциплинированности тела и речи бывает недисциплина; 1) потому что она отрицается праведниками, потому что она неприятна по последствиям,— вот что такое пре-

ступные деяния; 2) безнравственность — несогласие с нравственностью; 3) деяния, потому что деяния тела и речи; 4) пути [деяний] вследствие сочетания с действительностью[122].

При обладании внешнепроявленным бывает и необладание внешне-непроявленным. По этому поводу есть тетралемма. При этом

25. В промежуточном при действии со слабым усилием сознания — обладание внешнепроявленным.
При невозникновении отбрасывания внешнепроявленного праведная личность [обладает] внешне-непроявленным.

В промежуточном при действии со слабым усилием сознания — обладание внешнепроявленным. Пребывающий в недисциплине и в не-недисциплине при благоприятных и неблагоприятных деяниях со слабым усилием сознания обладает только внешнепроявленным, а внешне-непроявленным нет.

Возможно ли такое высказывание при рассмотрении нейтрального [действия]? Возможно, за исключением случаев: пути деяния и созданного добродетелями, [возникающими] от правильного распределения житейских благ.

При невозникновении отбрасывания внешнепроявленного праведная личность [обладает] внешне-непроявленным. Некий праведник, изменив существование на другое[123], не создал внешнепроявленного, или при упадке внешнепроявленного обладает только внешне-непроявленным, а внешнепроявленного у него нет.

Обладание внешнепроявленным и непроявленным у того, кто пребывает между дисциплиной и недисциплиной, изложено. Что касается дисциплины, то как она достигается?

26. Возникшая от созерцания получается через ступени созерцания. Неосквернённая через праведность. Пути освобождения через внешнепроявленное других.

Возникшая от созерцания получается через ступени созерцания. Когда осквернённое сознание через созерцание «вещей в себе» и «транса готовности» станет ступенью созерцания, тогда имеет место дисциплина созерцания, ибо они возникают совместно.

Чистая [неосквернённая] через праведность. При получении ступени неосквернённого созерцания через нее получается и неосквернённая дисциплина. При этом неосквернённое — это шесть [получаемых] через ступени созерцания, а именно четыре ступени созерцания, «транс без колебаний» и «особое»[124], [т. е. промежуточное состояние перед четвертой ступенью созерцания].

Путь освобождения через внешнепроявленное других. [В данном случае] дисциплина пути освобождения. Получение же от внешнепроявленного других означает внешнепроявленное другими или другим. Это или от общины, или от [отдельных] личностей; дисциплина монаха или монахини, послушника или послушницы получается от общины, а другие дисциплины, [т. е. от давших восемь или пять обетов] — от личностей.

Принятие в общины возможно десяти видов, так говорят винаисты-вайбхашики.

1. Самопроизвольно — будды и пратьекабудды.
2. При твердом решении, основанном на пяти опорах.
3. Через призыв: «Монах, вступай!» — когда он известен.
4. Через его признание учителем — пример: Од-срунг[125].
5. Через радость [при его] вопросах — пример: Лэг-чжин[126].
6. Через признание высшего учения — пример: Чжэ-гу-даг-бочэн-мо[127].
7. Через вестника — пример: Чой-чжин[128].
8. Через пять вхождений[129] в схватывании винаи — люди варварских окраин[130].
9. Через сборище десяти — люди из Срединного[131] [царства].
10. Через повторение три раза «формулы убежища» вместе с шестьюдесятью дисциплинирующимися.

Таковы [возможные] посвящения [на принятие обетов-дисциплин]. Их дисциплина пути освобождения, без сомнения, независима от внешнепроявленного.

Обет-дисциплина пути освобождения берется на какое время?

27. На всю жизнь и на сутки
следует принимать обет-дисциплину.

Повторим сказанное в этих двух строках. Семь частей обета-дисциплины пути освобождения следует принимать до «пока живешь», а дисциплину принимающего пять обетов — на сутки. Почему? Потому что имеется два предела времени:[132] предел жизни и предел суток. Половина месяца и подобные пределы времени получаются при повторении суток. А что за элемент время? Это слово, указывающее элементы [в виде] «сил».

Когда на континентах период света, то это день, когда период темноты, то это ночь.

Некоторые говорят: «Принятие дисциплины возможно до конца жизни, [но не более], потому что [в новом перерождении] может быть несхожесть телесного предопределения[133], а через это невозможна связь [прежнего с новым настоящим], потому что нет памятования [о прошедшей жизни] и не будет возникновения соответствующей дисциплины». [Обеты-дисциплины на] пять и

десять суток возможны. Кто [и что] будет препятствовать этому многократному повторению [*букв.* возникновению]?

. Но победоносный указал лишь одни сутки у принявшего пять обетов. [Это] следует рассмотреть.

Некоторые говорят: «Почему победоносный указал не свыше суток, а сутки?» Потому что те, кому дисциплина трудна, все же принимают ее и осуществляют, т. е. имеют результат. А при продолжении обета-дисциплины в этом не видно противоречия. Вайбхашики этого не признают.

А как установлено время недисциплины?

27. Суточной недисциплины нет.
Она не берется — так известно.

Повторим двустишие. Недисциплина рождается до конца жизни от наличия элемента греха. Таким образом, она не бывает на сутки, подобно дисциплине пяти обетов. Ее не берут на сутки вследствие низости такого деяния, и никто не делает. Хотя так и не принимают недисциплину, но [фактически] действуют через постоянно ложную мысль и до какого-то времени находятся вне дисциплины. При дисциплине же пяти обетов нет постоянной [греховной] мысли. Чтобы соблюдать правильную дисциплину, ее достигают возникновением правильных [чистых] сил. Если же заботиться о получении недисциплины, то, без сомнения, ее и приобретешь. Но так [в жизни] не бывает.

Саутрантики говорят: «Недисциплина, подобно внешне-непроявленному, не является [особой] субстанцией, но связана с мыслию, создающей грех». Через это даже при общеблагоприятном сознании, при неотбрасывании недисциплины, ею обладают.

Как следует принимать на сутки дисциплину пяти обетов?

28. Опустившись, шепотом,
без украшений, утром,
полностью все части поста
следует принимать от другого тайно[134].

Повторим карику полностью. Опустившись, значит, присев на корточки[135], преклонив колени[136], соединив ладони, за исключением [случаев приема обета] от больного. До того как скажет «дающий совет», не следует говорить. В противном случае «дачи совета и его получения»[137] не будет. Без украшений — за исключением постоянного убора. Обычный убор не дает гордости его красотой. Утром — в короткий промежуток времени восхода солнца, так как обет-дисциплина [длится] сутки. Полностью все части поста — все восемь частей, а не его неполные части. Следует принимать обет от кого-либо другого, а не от самого себя. Увидев в другом причину [греха], не следует уходить от этого, [т. е. от

принятого обета]. Это дает другое, только хорошее деяние, а обет-дисциплина поста [в данном] случае не имеет места. При действии таким образом плод поста днем и ночью возможен и для жестокого [*букв.* мясника], и для прелюбодея.

Пост, ибо через него приближаются к архатам, ибо за ними следуют. Другие говорят: «Потому что он [пост] создает приближение к обету-дисциплине на всю жизнь». Опять же [через пост] малые корни благоприятного выращивают большие корни благоприятного. Это победоносный так определяет пост. Так возникает пост-покаяние.

Почему же принимаются восемь членов поста?

29. Член нравственности, член осторожности, член обета; последовательно четыре, один, а также три.

Повторим эти строки. Некоторые: «Четыре члена нравственности, так как отбрасывают ложь [и прочее], заслуживающее порицания по своей природе. Один — член осторожности — отбрасывание опьяняющих напитков, ведь выпивший опьяняющее, даже нравственный, становится неосторожным. Три — члены обета — отбрасывание [остального, указанного ранее], включая «принятие пищи не вовремя».

Если не принять члены осторожности, то что произойдет?

29. Через это имеет место беспамятство и гордость.

От питья опьяняющих напитков имеет место беспамятство, что есть дело и не — дело. Через приверженность [*букв.* прилепление] к высоким постелям, танцам, песням и т. п. имеет место зазнайство, а при зазнайстве [гордости] недалеко и до безнравственности. Принятие пищи вовремя, отказ от еды в неположенное время — это памятование о посте. Здесь имеют место память и угрызение совести [раскаяние]. При отсутствии этого члена нет и этих двух.

Согласно некоторым, отбрасывание «еды не вовремя» является постом. Все остальное — члены его, [т. е. обета-дисциплины поста]. Танцы же, пение, музыка [с одной стороны], воскурения, гирлянды цветов, мази [с другой стороны] следует считать за два члена.

Сказанное так не соответствует словам сутры, ибо после отказа от принятия пищи не вовремя говорят: «Совершив [осуществив] восьмой член [обета-дисциплины], следуют учению праведного архата».

Однако как же отличается пост от своих восьми членов поста? Вайбхашики говорят: «Член комплекса и есть член». Восемь чле-

нов поста следует рассматривать так же, как [мы рассматривали] члены [части] повозки или четыре рода войск, или пять частей [сложного] лекарственного порошка. [Член] «непринятие пищи не вовремя» является и постом, и членом поста. Полный анализ[138] элементов бытия является просветлением[139], а также и членом просветления. Сосредоточение — это и созерцание, и член созерцания.

[Но] эти понятия — правильное воззрение и прочее — невозможны как понятия членов [частей] этих понятий. [В этом случае] предшествующее правильное воззрение и прочее являются членом последующего и пути праведника; рожденный в первый момент не является восьмичленным.

То, что определяется как пост-обет, свойственно только принявшему восемь обетов или же и другим?

30. Некоторые, хотя и постящиеся, но не берут убежища[140]. «Принявший восемь обетов» признает обет-дисциплину. Учение (как) у монаха.

Некоторые, хотя и постящиеся, но не берут убежища. Некто, не являющийся «принявшим 8 обетов», на сутки берет убежище [защиту] в будде, учении и общине. Тогда пост принят и возникает обет-дисциплина поста, за исключением [случаев] неведения. Из сутры: «Монахи! Мирянин, одевший белую одежду, мужчина с мужским органом, взяв убежище в будде, учении и общине, говорит такие слова: «Прошу взять меня в принявшего обет!» Этим только он становится принявшим обет». Так сказано.

Разве только от принятия убежища становятся принявшим обет? Западники[141] отвечают: «Становятся». Кашмирцы[142] говорят: «При отсутствии обета-дисциплины не становятся». Однако как же сказано об этом в сутре? В этом нет противоречия. Таким образом, **«принявший восемь обетов» признает обет-дисциплину.** В этом именно и возникает его обет-дисциплина. Когда говорят: «Прошу взять меня в «принявшего восемь обетов». От настоящего времени и до конца жизни отбрасываю убийство», то в этом именно и рождается обет-дисциплина у «принявшего восемь обетов». Слова «отбрасывание убийства» — это обещание [не убивать]. Слово «до», потому что [следующее за ним] не претворю в жизнь.

Когда принимают обет-дисциплину, то для познания основ учения [требуется] **учение как монаху,** т. е. такое, которое получает монах или послушник, а чтобы его узнать, «ты воздержись от этого так и таким образом». Такова основа учения. Когда ее воспримут, вступают в «принявшего восемь обетов». Когда нет подобного, нет и «принятия восьми обетов».

31. Если соблюдать обет-дисциплину полностью,
то как [имеются] выполняющие одно правило и прочее?
Это понимается как сказанное для бережения.
Малое и прочее соответствует сознанию.

Если [следует] соблюдать обет-дисциплину полностью, то как [имеются] соблюдающие одно правило и прочее?

Если «принявший восемь обетов» пребывает в обете-дисциплине восьми обетов полностью, то почему Будда указал [следующие четыре вида]: 1) выполняющий одно правило[143]; 2) выполняющий два правила[144]; 3) выполняющий большинство правил[145] и 4) выполняющий правила полностью[146]?

Это сказано для бережения[147]. Тот, кто бережет основы учения, тот и будет выполняющий. Хотя [Будда] так сказал, но все они [выполняющие] схожи в пребывании в обете-дисциплине.

Это отходит от сказанного сутрой. Что же здесь отходит? Говорящий «отбрасываю убийство» получает дисциплину именно признавшего понятие «принявший восемь обетов», но слово сутры не таково. А каково слово сутры? Вот что вытекает из [приведенной выше] сутры «Минг-чэн». В ней указана характеристика «принявшего восемь обетов», а иного нет, [т. е. не указаны четыре подразделения].

Сказано было: «До конца жизни, придя в убежище полностью и искренне». Узрев истину, мы в пределах жизни не в состоянии отбросить учение. Зная это, по причине веры, даем обещание в отношении учения. Но это не является признаком [определением] обета-дисциплины. Когда не возникает так называемое отбрасывание убийства, то кому не ясен смысл сказанного? При падении нравственности вопрос о «выполняющем одно правило» неподходящий и ответа на него не требуется. [Разве] знающий дисциплину «принявшего восемь обетов», который не нарушает основ учения, поступая так, этого не знает? Не знающий меру дисциплины «принявшего восемь обетов» спрашивает: «Почтенный, что допускается от «исполняющего одно правило» до «исполняющего все правила»?

Если бы не было [полной] дисциплины [у принявшего восемь обетов], то была бы неполная и у монаха, и у послушника.

Некоторые спрашивают: «Как устанавливается дисциплина «принявшего восемь обетов» и прочих, [т. е. монаха и послушника]»? Через учителя в силу связи [с ним]. Здесь подразумевается неизбежность причин и следствий[148] в силу связи с учителем у «принявшего восемь обетов» при его недисциплине, а с монахом и послушником этого не бывает.

По мнению кашмирских вайбхашиков, это нежелательно.

Все дисциплины **малая и прочие соответствуют сознанию,** т. е.

в силу соответствия с получаемым сознанием бывают малая, средняя и большая дисциплины. Таким образом, у архата может быть малая обет-дисциплина пути освобождения, а у простого человека — большая.

Обет-дисциплина, взятая без ухода в убежище, дает ли состояние «принявшего восемь обетов»? Не бывает, за исключением неведающих.

Берущий убежище в будде, учении и общине в чем же берет его?

32. Берущий убежище в трех элементах, создающих будду, в двух, создающих общину, берет убежище в нирване.

Повторим всю карику. Берущий убежище в будде берет убежище в элементах «нетренировки», создающих будду, которые, будучи главными, именуются персоной[149] [личностью] будды, или же, получив все [эти элементы], вследствие хорошего понимания[150] всего, становится буддой.

А каковы же эти элементы? Познание успокоения и прочего с ним связанного. Чувственная же персона, [т. е. телесность будды], ранее и позднее одинакова[151].

Во всех ли буддах или в одном берут убежище? Согласно их свойствам во всех, ибо [их] пути сходны.

Берущие убежище в общине берут его в элементах тренировки и нетренировки, создающих общину. Получив [их], становятся общиной вследствие неделимости восьми личностей [как минимум составляющих общину].

Во всех общинах или в одной берут убежище? Согласно их [общим] свойствам во всех, ибо нет несходства в свойствах их путей. Разве не сказано в сутре: «В будущей общине, которая возникнет, в ней возьмите убежище».

Берущий убежище в учении берет убежище в нирване, т. е. в подавлении [элементов бытия] через аналитическое знание, ибо здесь одно свойство — успокоение элементов бытия и омрачения своих и чужих потоков [элементов бытия].

Если элеметны нетренировки — это именно будда, то каким образом дурная мысль о проливании крови у татхагаты является смертельным грехом[152]? Вайбхашики говорят: «Когда ущемляют опору, то ущемляется то, что на нее опирается».

Но из шастры вытекает, что только элементы нетренировки — это будда. А как сказано? [Сказано]: «Элементы, образующие будду, возникают». Потому [термин] «опора» при понятии будда так не читается[153], и это не стоит спора. Если бы не было так, то пребывание в мирском сознании не было бы буддой.

Если не являешься архатом, то именно нравственность, создающая монаха, является монахом. Когда кто-либо оказывает почтение монаху, то он оказывает почтение нравственности, создающей монаха. Те, которые берут убежище в будде, берут убежище в элементах, создающих будду, [т. е. в элементах] нетренировки.

Другие говорят: «Те, которые берут убежище в будде, берут убежище в восемнадцати независимых [*букв.* несмешанных][154] элементах будды».

А какова природа убежищ? По существу, это словесное внешнепроявленное. Каков смысл брать убежище? Опираясь на него, навсегда освобождаешься от всех страданий, [т. е. от феноменального бытия всех видов]. Буддой было сказано так:

«Люди, гонимые страхом,
большей частью в горах, в лесах,
в рощах ищут убежища,
у деревьев поклонения.
Это не главное убежище,
это не высшее убежище.
Опираясь на такое убежище,
не освобождаются от страданий.
Но когда берут убежище
в будде, в учении и общине —
страдание, причину страдания,
восьмичленный путь праведника и нирвану
и четыре истины праведника
через мудрость узрят,—
вот что главное убежище,
это высшее убежище.
Опираясь на это убежище,
освобождаются от всех страданий».

Поэтому взятие убежища для всех, принимающих обет-дисциплину, является дверью [к освобождению от феноменального бытия, т. е. от страдания].

Почему у других, принимающих обет-дисциплину, установлено в основе отбрасывание [многих] нечистых дел, а у «принявшего восемь обетов» в основе устанавливается лишь грех прелюбодейства?

33. Вследствие большого порицания прелюбодейства и легкости достижения его несвершения. Как признали дисциплину, так ее получили, а в отношении потока — нет.

Повторим две первые строки карики. Прелюбодейство — обеспечение чужой жены и причина плохого перерождения. В миру это сильно порицается, а целомудрие[155] не таково. Домохозяева при желании воздерживаются от прелюбодейства, а [вообще] от распущенности трудно [им воздержаться].

Праведники же в других [новых] перерождениях вследствие

бездеятельности получают дисциплину несоздания прелюбодеяния. Тренирующийся, переродившись вновь, может не пребывать в дисциплине «принявшего восемь обетов».

Воздержанность от определенных действий[156] — дисциплина воздержания[157]

Когда «принявший восемь обетов» берет себе жену, то по отношению к ней принимается ли [подобная] обет-дисциплина? Или же не принимается? Если он принял дисциплину на время одного дня [суток], то по его прошествии [получается, что] принял.

Если это так, то не повреждается ли обет-дисциплина? Таким образом, **как приняли обет-дисциплину, так ее и приобрели, а в отношении потока — нет.** Это их дисциплина,— как ее приняли, так и приобрели. А как приняли? Приняли, отбросив свое прелюбодеяние, а что в своем потоке вообще нечистой жизни не будет, этого не приняли. Поэтому, приняв дисциплину только по части прелюбодеяния и не ведя вообще нечистый образ жизни, не делают вреда обету-дисциплине.

Почему у «принявшего восемь обетов» речь идет именно об отбрасывании лжи, а брань и прочие подобные деяния не указаны? На это имеется три причины: 1) ложь очень порицается, 2) от нее легко воздержаться и

34. Пройдя [нарушив] все учения,
допустили бы ложь.
Открытый грех[158]—
от опьянения. Чтобы другие охранялись.

Пройдя [нарушив] все учения, допустили бы ложь. Нарушив учения, сказали бы при вопросе [об этом]: «Я подобное не делал!» — и так бы солгал. Допустив же ложь, солгав, сознавшись и подумав, скажут: «От лжи отказываюсь».

Почему в основах учения нет всего, заслуживающего порицания? Установлено, [что] **открытый грех — опьяняющие напитки.** Почему указаны только дела пьянства, а другие не указаны? **Чтобы другие [правила] сохранялись,** ибо при питье опьяняющих напитков другие части [обета-дисциплины] не охраняются.

В каком случае питье опьяняющих напитков заслуживает порицания? По природе питье не является заслуживающим порицания. Заслуживает, по существу, питье лишь при действии омрачения сознания. Непьянящее вино необходимо к питью как лекарство. При осознании же пьющим, что он будет опьянен, имеет место омрачение, а когда пьют, не опьяняясь, зная меру, то это не вызывает омрачения.

Дул-ва-дзин-ба-нам[159] говорят: «Питье опьяняющих напитков заслуживает порицания, [т. е. открытый грех]».

Нье-кхор[160] [спросил]: «Почтенный! Каким же образом поступать ухаживающему за больным?» «За исключением заслуживающего порицания. Больным шакья не разрешается пить опьяняющее». Будда так сказал: «Монахи, называющие меня учителем, не должны пить опьяняющие напитки [объемом] даже с острие травинки». Поэтому ясно, что такое заслуживающее порицания, [т. е. открытый грех], потому что праведники-перерожденцы[161] не совершают убийств и потому что [иначе] возникает телесная греховность.

Абхидхармисты же говорят: «Это не так. Для больных «открытый грех» указан сутрой, а теплота [горячительность] опьяняющих напитков не обязательно связывается [в данном] случае как подлежащее отбрасыванию, [т. е. запрещенное]. [Принявшим же обеты] запрещается питье даже [в объеме] с кончик травинки. Праведники этого не делают, [т. е. не пьют их], ибо обладают стыдом и потому что [такими напитками] повреждается память»[162]. Не пьют даже самую малость, ибо количество, подобно яду, не определено.

Возникновение греховности в данном случае имеет место вследствие несдержанности. Поэтому в этом случае говорят о состоянии несдержанности, что, в свою очередь, по своей природе заслуживает порицания.

Сказано в писании: «Очень сильная привязанность [к вину] ведет к дурным перерождениям. Вслед за ней снова и снова начинается неблагоприятный поток [элементов бытия], проецируются деяния плохого перерождения».

Что за смысл в выражении «состояние несдержанности» [или опьянения] от зернового или смешанного вина? Зерновое вино — это напиток из сочетания злаков, смешанное вино — это напиток, составленный из разных ингредиентов. Они иногда являются опьяняющими, а иногда, перебродив[163], [*букв.* уменьшившись], становятся опьяняющими. Энтада ползучая[164], просо и прочее, делаясь опьяняющими, есть зерновое и смешанное вино.

Заслуживающий порицания открытый грех — это крепкодержащее опьянение, а так как следует знать причину подлежащего отбрасыванию, то и изложено, что такое состояние опьянения.

Дисциплина пути освобождения, созерцания и чистая [неосквернённая] — как получается эта тройка? По одной, а от нее другие оставшиеся? Нет, не так. А как же?

35. Входящие в сферу страстей, к двум,
деяния получаются настоящего времени.
Дисциплина созерцания и чистая
по существу во всех временах.

Все входящие в сферу страстей, к двум, настоящего времени

получаются деяния. Относящееся к сфере страстей означает дисциплину пути освобождения. Все деяния означают подготовительные [отбрасываемые][165], как таковые и завершенные. «К двум» означает относящееся к живым и неживым существам и к деяниям, естественно, заслуживающим порицания как к открытым грехам. Ввиду их появления при опоре на живые существа, они проявляются только в группах, базах и категориях настоящего времени, а в прошедших и будущих не проявляются, так как в этом случае не относятся к живым существам.

Дисциплина созерцания и чистая по существу во всех временах. Дисциплина созерцания и чистая получаются именно из деяний по существу, а не из подготовительных и завершенных. В отношении же открытого греха не стоит и говорить. Так же получаются деяния в отношении групп, баз и категорий всех времен, прошедшие и будущие деяния. Поэтому у тех, которые получают дисциплину пути освобождения, имеются группы, базы и категории, не являющиеся дисциплиной созерцания и чистой. Тут возможны четыре случая: 1) деяния открытого греха подготовительные и завершенные, [т. е. настоящего времени]; 2) путь деяния прошедший и будущий — деяния по существу; 3) путь деяния настоящий — деяния не по существу и 4) деяния подготовительные и завершенные, прошедшие и будущие.

Во время принятия обета-дисциплины не имеют места пути деяния настоящие, лучше сказать, обладающие основой настоящего. Дисциплина возможна только в отношении будущих дел, а в отношении настоящих и прошедших невозможна.

Дисциплина и недисциплина принимаются в отношении всех живых существ, всех [ее] членов и всех причин или раздельно? Некоторые говорят: «Действительно,

36. Обет-дисциплина в отношении всех живых существ, а в отношении членов и причин раздельно». Недисциплина в отношении всех, всех членов, но не причин.

Обет-дисциплина [принимается] в отношении всех живых существ, а в отношении ее членов и причин раздельно. Дисциплина принимается в отношении всех живых существ, а не в отношении некоторых. Члены же ее — раздельно. Некоторыми, т. е. когда принимается дисциплина монаха, принимаются все ее члены, а другими — основные. Путь деяний — это часть дисциплины.

В случае с причинами — [иногда] все, а иногда через одно. Когда же принимаются все? Когда отсутствуют желания, ненависть и заблуждения в причинах.

А когда через одно? Когда о причинах слабое, среднее и сильное представления.

Пребывание в дисциплине может быть: 1) дисциплиной по отношению ко всем живым существам, но здесь не имеет место [дисциплина в отношении] всех членов и по всем причинам,— некто через слабое, сильное и среднее сознание получает дисциплину «принявшего восемь обетов», постящегося и послушника; 2) при дисциплине в отношении всех живых существ и всех [ее] членов нет места дисциплине в отношении всех причин,— некто через слабое, среднее и сильное сознание получает дисциплину монаха; 3) при дисциплине в отношении всех живых существ и всех ее членов имеет место дисциплина в отношении всех причин,— некто через три вида сознания получает и три вида дисциплины и 4) при дисциплине в отношении всех живых существ и всех причин ее не имеется в отношении всех членов,— некто через три вида сознания получает дисциплину «принявшего восемь обетов», постящегося и послушника.

Некоторые, не получившие дисциплину в отношении всех живых существ, и не будут таковыми, [т. е. они недисциплинированные вообще]. Дисциплину принимают будучи в благоприятном сознании, направленном на все живые существа, не иначе, ибо [в противном случае] не отделена греховная мысль.

Дисциплина пути освобождения не создает пять ограничений [при ее осуществлении] в отношении живых существ, членов [дисциплины], места, времени и правил жизни, [т. е. отречения от какого-либо места, от какого-либо времени, от правил жизни], за исключением спора. При таком принятии дисциплины не будет хороших деяний.

Как принимают дисциплину в отношении тех, кто недосягаем[166] для [принимающего]? Когда соглашаются с мыслью о непричинении вреда всем живым существам.

Вайбхашики говорят: «Если бы принимали обет-дисциплину в отношении тех, кто в пределах досягаемости, то живые существа, досягаемые и недосягаемые, взаимно перемещаясь[167], изменяли бы развитие и уменьшение [дисциплины]. Таким образом, при отсутствии причин для получения и оставления [дисциплины] она принималась бы и оставлялась».

Это не так. Как дисциплина в отношении возникших, ранее не бывших и высохших трав не развивается и не уменьшается [при таких изменениях трав], так не бывает [развития и уменьшения] в отношении досягаемого и недосягаемого.

Нет! Живые существа были ранее, существуют сейчас и потом, а с травой и ей подобным так не бывает. Разве не бывает, что [живые существа] становятся вне досягаемости? Но ведь и [живые

существа], уходя в паринирвану, в это время более не существуют. Разве в это время дисциплина не уменьшится? Это не годится. Поэтому прежнее заключение правильно. Ведь если бы было иначе, то разве предшествующие существа, став буддами, не получив дисциплину пути освобождения в отношении позднейших будд, ушедших в паринирвану, не уменьшили бы свою нравственность? Все [будды] принимают дисциплину в отношении всех живых существ, и если бы они существовали, то принимали бы ее в отношении всех.

Получение дисциплины изложено.

Недисциплина в отношении всех, всех членов, но не причин. Недисциплиной обладают в отношении всех живых существ и всех путей деяний. Недисциплина не существует как неполная. В отношении же всех причин ее не бывает, ибо не бывает одновременного слабого и прочего, [т. е. среднего и сильного] усилия сознания. Некто получил недисциплину со слабым сознанием, а при совершении убийства, скажем, насекомого, через сильное сознание его недисциплинированности [все же] обладает слабостью, но внешнепроявленное, убийство, будет сильным. Так же бывает при среднем и при сильном [сознаниях].

Недисциплиной обладают мясники, убийцы птиц, свиней, птицеловы, рыболовы, охотники, разбойники, палачи, тюремщики, погонщики слонов, псари. Цари, чиновники, судьи по смыслу недисциплинированные. Они обладают недисциплиной. Мясник — это убийца овец. В других случаях понимается так же.

Некоторые говорят так: «Дисциплина с мыслию о пользе для всех живых существ соответствует принятию ее в отношении всех живых существ. Ведь мясники и прочие не имеют мысли о вступлении в противоречие со своими отцом, матерью, сыном, слугами и прочими и не желают их убийства. Каким же образом возможно у них получение недисциплины по отношению ко ВСЕМ живым существам?» Они могут убить свою мать и прочих, переродившихся в овец.

Некоторые говорят: «Они, зная их, ведь не убивают». Если мать стала праведницей, то у нее нет возможности стать [переродиться] скотиной. Если это так, то как получится недисциплина?

Если учитывать будущие деяния, то, разрушая недисциплину нынешних деяний, они овец, ставших их сыновьями, никогда не убивают, и недисциплины по отношению к ним нет.

В каком случае склонность к убийству не является недисциплиной? Как в случае с матерью и прочими. А в каком случае несклонность к убийству является недисциплиной? Когда некий мясник в своей жизни не берет неданное, [т. е. не ворует], умерен со своей женой, нем, [т. е. не грешит словом]. Каким же образом

он [в этом случае] недисциплинирован в отношении всех членов [дисциплины]? Вследствие противоречия своего мышления.

Однако чему подобно, если кто-либо принимает две или три части учения? [На это] вайбхашики говорят: «Неполная и скоропроходящая дисциплина не существует». Саутрантики же говорят: «Как уже признано, дисциплина, за исключением [ее] восьми видов, и недисциплина могут быть неполными и скоропроходящими, ибо создается препятствование нравственности и безнравственности».

Получение недисциплины изложено. А как она получается — не сказано и об этом следует сказать.

37. Недисциплина достигается деянием или обещанием.
Оставшееся непроявленное получается «полем», получением и оказанием почтения.

Недисциплина достигается деянием или обещанием. Недисциплина получается от двух причин: 1) когда рождаются в соответствующем перерождении — случай деяния, связанного с убийством, [т. е. рождение в семье, где профессия связана с убийством кого-либо: мясника, охотника и т. п.]; 2) случай рождения в ином происхождении, но совершают деяния, [связанные с убийством], когда будут жить такой профессией.

Оставшееся непроявленное получается «полем», получением и оказанием почтения. Когда через подношение, например в виде парка[168] и прочего, возникает внешне-непроявленное, то это подобно «полю». В случае получения — это подобно делу добродетели, возникшей от правильного распределения земных благ[169]. [При оказании почтения] говорят: «[До того как не поприветствую] будду, не буду принимать пищу», или же дают обещание: «Всю жизнь, месяц, половину месяца буду давать еду-милостыню» и т. п. [обеты].

Внешне-непроявленное возникает от благоприятных и неблагоприятных деяний,— так оказывают почтение.

Изложено, как достигают дисциплины и недисциплины. Теперь следует сказать об их потере. При этом некоторые говорят:

38. «Дисциплина пути освобождения теряется от отталкивания учения, смерти, гермафродитизма, разрыва корней, ухода ночи».

Повторим всю карику. Так как она укрощает, то так и называется дисциплина, ибо она укрощает органы чувств. Такова задача дисциплины. Дисциплина пути освобождения теряется, за

исключением постящегося, по четырем причинам: 1) отказ от мысли об основах учения перед встреченными; 2) отбрасывание взаимопребывания [смерть][1770]; 3) возникновение в единовремени [разных] половых органов; 4) полный разрыв с корнями благоприятного. Дисциплина же постящегося по этим причинам и от окончания ночи [5]. Вот вкратце пять причин потери дисциплины.

Почему же этими причинами отбрасывается дисциплина? [Первое дает] полное отбрасывание. [Второе] — возникновение нарушенного внешнепроявленного. [Третье] отбрасывает опоры. [Четвертое] — упадок опоры. [Последнее] — освобождение основ, [т. е. от обета]. Когда они [дисциплины] существовали, то имелось [в виду] их отражение [проецирование].

39. Некоторые: «От ведущих к падению»[171]. Другие: «От исчезновения истинного учения»[172]. Кашмирцы: «При возникновении возможны два — подобно богатству и долгу».

Некоторые: «От ведущих к падению». От четырех грехов, ведущих к падению, через любой из них монах и аскет теряют дисциплину.

Другие: «От исчезновения истинного учения». При исчезновении истинного учения отсутствует все, связанное с этим учением, и нет завершения всех деяний.

Кашмирцы: «При возникновении возможны два — подобно богатству и долгу». Кашмирские вайбхашики, таким образом, предполагают, что при возникновении [какого-либо] корневого [элемента], «ведущего к падению», дисциплина не теряется. Почему? Благодаря одностороннему прихождению в упадок, т. е. через это мы имеем падение и ограничение дисциплины.

Это не соответствует действительности. При возникновении иного, чем падение, нарушение нравственности не имеет места. Однако каким образом? В таком случае наличествуют оба — нравственность и одновременно безнравственность, подобно тому, как у какого-либо человека имеются и имущество — богатство, и долги. Согрешивший при раскаянии обладает нравственностью и безнравственностью, подобно тому, как при долгах, [отдавая их, все же продолжают] обладать богатством, и ничего плохого здесь нет. Так следует понимать.

Буддой было сказано: «Не монах, не аскет, не сын шакьев выпал из сущности аскета,— нарушена его чистота[173], повреждена, разрушена, упала». И сказал еще: «Это отходит от понятия возвышенного монаха»[174]. И это всемерно[175] увеличивается. В этом случае почему всемерно?

В смысл, установленный победоносным, вводится иное. У многих омраченных деяния безнравственности становятся причиной

[падения]. А каков же истинный смысл? Из Винаи, где сказано: «Типов монахов имеется четыре: 1) монах лишь по названию; 2) принявший обеты; 3) нищенствующий монах и 4) монах, победивший омрачения». Смысл этого таков: принятый в орден монахов[176] через совершение четырех молитв[177] — это истинно монашествующий, [т. е. пятый тип]. [Кто-либо], не являясь очищенным монахом, не является таковым [вообще]. Как сказано учителем: «Через упадок одной части, например, при срезании верхушки пальмового дерева оно в будущем не в состоянии цвести, развиваться, расширяться». Этот пример дает ответ. Каков же смысл примера? При отрезании основной части дисциплины она не в состоянии процветать. Это прекращает сущность монаха при возникновении тяжести греха в отношении корней вследствие обладания многим бесстыдством. Через обрезание корней дисциплины — соответствующее ее истощение. Учитель, в согласии с законом, отвергает с таким [нарушителем совместную] еду, общий кусок и общий шаг в храме с общиной, не разрешает ему пользование всем, чем пользуются монахи. Действуя в силу этого [закона], названного монаха, но не являющегося им, удалите, как жажду бытия, отбросьте, как гнилое дерево, отвергайте, как нереальность. Так он сказал.

На что же похожа сущность монаха, что она допускает? Победоносный сказал: «Нищенствующий монах четырех видов, пятого [вида] нет: 1) Победитель пути. 2) Указывающий путь. 3) Живущий для пути и 4) Отвергатель пути»[178]. Так Буддой сказано потому, что то, что именуется монахом,— это только тело, телесное очертание, подобно тому, как о сгоревшем дереве говорят дерево, о высохшем водоеме — пруд, о головне — круг, о мертвом — существо.

У не являющегося по безнравственности монахом отсутствует учитель.

Все, у кого возникли грехи, согласно сутре, не являются грешниками, те, у кого великие грехи, без сомнения, не странствующие монахи[179]. Особенность отдельного потока, [составляющего личность], не является великим грехом. Если он, грешник, не утаивает смущенное сознание, то Будда[180] утверждает [его как монаха]. Но если великий грешник не монах, то почему его не принимают в монахи? Из-за многих бесстыдств, деградации[181], отсутствия дисциплины, что имеет место, потому что на сущность монаха опоры не имеется. Так что и при таком толковании учения он в монахи не принимается.

Зачем спорить при отсутствии в этом смысла? Если подобный человек является монахом, то такому понятию монаха — «почтительное приветствие!»[182]

Как теряются дисциплины созерцания и чистая?

40. Благоприятное, принадлежащее созерцанию, теряется через упадок и смену ступени. Также праведник из сферы нечувственного. От получения плода, очищения и упадка.

Благоприятное, принадлежащее созерцанию, теряется через упадок и смену ступени. Все благоприятное, принадлежащее созерцанию, теряется по двум причинам: 1) от смены ступени при высшем или низшем рождении и 2) при потере внутренней силы мистического погружения.

От потери однородного теряется немного, так что перерождение через благоприятное, принадлежащее сфере получувственного, подобно потере внутренней силы мистического транса.

Также праведники, принадлежащие сфере нечувственного, от получения плода, очищения и упадка. Чистое благоприятное теряется по трем причинам: при факторе очищения, при факторе утери тупости и при упадке, когда теряется высший и особый плод.

Вот так теряются некоторые дисциплины.

41. Недисциплина [теряется] от получения дисциплины, возникновения смерти, двуполости. Среднее от силы, принятия, деяния, объекта жизни и корней теряется.

Недисциплина [теряется] от получения дисциплины, возникновения смерти, двуполости. Недисциплина прерывается от трех причин: 1) от получения дисциплины, т. е. от полного получения дисциплины или получения дисциплины созерцания, через получение сосредоточения в силу причин и условий, вследствие обладания дружественными силами; 2) от оставления тела, т. е. вследствие гибели опоры или смерти; 3) от возникновения двуполости.

При отбрасывании даже намерений деяний сетями и оружием у недисциплинированных не отбрасывается недисциплина. Ведь при отсутствии лекарства старая болезнь возвращается, хотя мы [до этого] и отбросили ее базу.

Некто, принявший дисциплину поста и более ее не имеющий, будет дисциплинированным или недисциплинированным? Некоторые говорят: «Вследствие отсутствия мысли о постоянном отказе [от грехов] будет недисциплинированным, подобно тому, как слиток железа, [остыв], становится таким же, как был ранее». Другие говорят: «Если кто-либо, получив ее [дисциплину], опираясь на внешнепроявленное, не делая усилий, не становится [недисциплинированным]».

Как теряют внешне-непроявленное, кроме случаев дисциплины

и недисциплины? **Среднее от силы, принятия, деяния, объекта, жизни и корней прекращается.** Внешне-непроявленное разрушается силой полной чистоты и омрачения, когда прекращается ее проецирование, подобно кругу гончара и полету стрелы. Когда принимают [решение]: «Я ломаю [нарушаю]», то оставляют ранее принятое, [т. е. обет-дисциплину]. От этого оставления — полное разрушение [внешне-непроявленного]. Так же при принятых, но не совершенных деяниях. Так же при уничтожении объектов. А каких? Ступ, парков, храмов, постельных принадлежностей, сидений, одежды и прочих предметов. При разрушении жизни разрушается и внешне-непроявленное. Так же и при разрушении корней благоприятного, т. е. когда эти корни полностью подрезаются. Вот по каким шести причинам разрушается внешне-непроявленное.

42. Благоприятное нечувственное,
входящее в сферу страстей,—
от рождения в высшем и отрезания корней.
Омраченное нечувственное
приходит в упадок при противоположном рождении.

Повторим первые две строки карики. Благоприятное нечувственное деяние в сфере страстей теряется по двум причинам: а) от рождения в сферах получувственного и нечувственного и б) от полного разрыва с корнями неблагоприятного.

Повторим две последние строки карики. Омраченное нечувственное приходит в упадок при противоположном рождении, [т. е. при рождении в высших сферах]. Какие бы ни были виды ограниченно-омраченного, но «путь отбрасывания»[183] отбрасывает их полностью у пребывающих в круге бытия, не иначе.

Какие существа бывают дисциплинированными и какие недисциплинированными?

43. Люди, за исключением кастратов,
бесполых, куру и двуполых,
недисциплинированы. Так же и дисциплина
у них и у божеств. У людей три.

Недисциплина, за исключением кастратов, бесполых, куру и двуполых, [бывает] у людей. Недисциплина бывает только у людей, а у других живых существ не бывает. Среди людей, за исключением кастратов, бесполых, двуполых и обитателей Северного Куру.

Дисциплина у них, а также у божеств. Дисциплина бывает как у названных людей, за исключением [вышеперечисленных], так и у божеств, т. е. в двух судьбах. У кастратов и других [перечис-

ленных] дисциплины не бывает. А каким образом это известно? Из Сутры и из Винаи.

Из сутры: «О монахи! Домохозяева, носящие белую одежду, имеющие мужской половой орган, говорят: «Иду под защиту будды» и на себя принимают обеты и молятся. Так только становятся давшими восемь обетов».

В Винае же сказано: «Подобных [кастратов и прочих] следует удалить».

Почему же у них нет дисциплины? Потому что много омрачений с двумя опорами, а также вследствие нетерпимости к аналитическому знанию, также вследствие отсутствия стыда перед собой и большого бесстыдства перед другими.

Но почему нет и недисциплины? Вследствие нетвердости мысли в отношении грехов, т. е. вследствие противоречивости их состояния.

У жителей Северного Куру, потому что у них отсутствует полное принятие обетов и глубокое сосредоточение, а также вследствие отсутствия понятия о свершении грехов. Поэтому у них нет ни дисциплины, ни недисциплины.

В плохих судьбах у имеющих и неимеющих дисциплину нет стыда перед собой и перед другими. В телах кастратов, бесполых, гермафродитов, плохих судеб не рождается дисциплина, не рождается недисциплина, подобно тому, как в насыщенном солью поле не родятся ни зерно, ни трава.

Но как же сказано в сутре: «О монахи! Нага, родившийся из яйца, возникающий из своего местопребывания в восьмой день полумесяца, пребывает в посте с пятью обетами»? Это не дисциплина, а только хорошее деяние. А если так, то дисциплина существует только у людей и божеств.

При этом **у людей три,** т. е. у людей имеется дисциплина «пути освобождения» и прочие [созерцания и чистая].

44. У божеств, рожденных в сфере страстей и получувственного, рождается [дисциплина] созерцания. Чистая же, за исключением существ «сферы без идей»[184] и особого транса[185], также в сфере нечувственного.

У божеств, рожденных в сферах страстей и получувственного, рождается [дисциплина] созерцания, а выше нет. **Чистая же, за исключением существ «сферы без идей» и «особого транса» также в сфере нечувственного.** Чистая дисциплина бывает у родившихся в сфере страстей, за исключением родившихся в «сфере без идей» и обладающих «особым трансом». Она имеет место и у родившихся в сфере нечувственного. Они обладают ею, а действия чувственного восприятия[186] не имеется.

Начинаем излагать ниже деяния, указанные в сутрах. Деяния бывают трех видов: благоприятные, неблагоприятные и нейтральные.

45. Деяния хорошие, плохие и иные —
благоприятные, неблагоприятные и иные.
Добродетельные, недобродетельные и недвижные —
проявления хорошего и прочего.

Деяния хорошие, плохие и иные — благоприятные, неблагоприятные и иные. Хорошие деяния, вследствие охранения [защиты] от временного и постоянного страдания, [т. е. от феноменальности], являются благоприятными [с точки зрения спасения]. Результат — получение приятного и нирвана. Неблагоприятные — из-за несогласия с этим — от них неприятные последствия кармы. Иное от них, [т. е. этих двух] — нехорошее и не—нехорошее — следует понимать как иное, чем благоприятное и неблагоприятное. Таково определение нейтрального.

Опять же **добродетельные, недобродетельные и недвижные — это три проявления хорошего и прочего.** Добродетельные, недобродетельные и недвижные, [не создающие карму]. Три — это: 1) деяния, проявляющиеся в хорошем; 2) деяния, проявляющиеся в неприятном [в страдании]; 3) деяния, не проявляющиеся ни в хорошем, ни в плохом.

Об этом некоторые [говорят]:

46. «Добродетельные — это благоприятные деяния
сферы страстей.
Недвижные — возникшие выше. А
что касается ступеней, то в них,
поскольку деяния получили возмездие[187],— недвижное».

Добродетельные — это благоприятные деяния сферы страстей. Недвижное — возникшее выше. Так называемые благоприятные— это достигшие цели, [способствующие спасению] деяния, содеянные в сферах получувственного и нечувственного, благоприятные, недвижные, [не создающие карму].

Разве Будда не сказал, что там имеются элементы «искание» и «установление», названные праведниками «движимыми» [взволнованными, создающими карму], что подобное и три [ступени] созерцания обладают волнением [движимостью, создают карму]? Буддой было указано: «Если предполагать ошибочные действия при сосредоточении в них [в этих ступенях]». Из сутры «Ми-йова»[188]: «Деяния, идущие в согласии с путем, и недвижные называются недвижными, [не создающими карму]».

Почему же обладание волнением в другом случае называется

неволнением? **Что касается ступеней, то в них, поскольку деяния уже получили возмездие,— недвижное.** Деяния сферы страстей вследствие возмездности — волнение. А что значит волнение? Потому что не установлено [место]. Воздействие из судьбы в судьбу является возмездием, как и в случае с божествами.

Деяния, создающие обладание ростом, силой, цветом, хорошим, являются возмездным для божества, а иногда, в силу особых условий, возмездны и для людей, зверей, прет. Деяния, содеянные в сферах получувственного и нечувственного, невозможны к возмездию из одной ступени в другую. А если так, то вследствие установления [места], возмездное — [в данном случае] недвижное, [т. е. карму более не производит].

Недобродетельные деяния неблагоприятны — это всем известно, и нечего говорить о всеизвестном.

Добродетельные и прочие деяния разъяснены. Следует сказать [о деяниях], испытываемых как приятные и прочие. Сказано:

47. «До третьей ступени созерцания благоприятное испытывается как приятное. Свыше этого испытывается ни как приятное, ни как нейтральное. Испытание страдания — неблагоприятное здесь».

До третьей ступени созерцания благоприятное испытывается как приятное. Благоприятные деяния до третьей ступени созерцания, испытываемые как приятные,— они ступень приятного ощущения[189]. Такого рода [ощущения имеют место] в сфере страстей и в трех ступенях созерцания. **Свыше этого испытывается ни как приятное, ни как неприятное.** Деяния же выше третьей ступени созерцания будут благоприятны, но не ощущаются ни как приятное, ни как страдание, потому что в них [этих высших ступенях созерцания] отсутствуют ощущения приятного и страдания.

Ощущение страдания — неблагоприятное здесь. Неблагоприятные деяния ощущаются как страдание. **Здесь [это]** означает только в сфере страстей.

Их плод только ли ощущение? Нет! Он еще обладает комплексом.

48. Ниже существует промежуточное, так говорят некоторые, потому что в промежуточном трансе[190] имеются последствия кармы, потому что воздаяние «три» не бывает ранее или позднее.

Промежуточное состояние существует ниже, так говорят некоторые. Три деяния, при которых не испытываются ни удовольствие, ни страдание, о которых говорилось, они [не удовольствие и не страдание] бывают и ниже четвертой ступени созерцания. По-

чему? **Потому что и в промежуточном трансе имеются последствия кармы.** Если бы было не так и отсутствовали бы последствия кармы деяний промежуточного [между] созерцаниями [состояния], или же деяния тех, кто в этом промежуточном созерцании, были бы без последствий кармы, там отсутствовали бы приятное и страдание.

Некоторые говорят: «Последствием кармы промежуточного состояния является именно фактор приятности от созерцания». Другие говорят: «Здесь последствия кармы выражаются в отсутствии ощущения». Но это противоречит шастре. Из шастры: «Бывают ли последствия деяний только в виде мысленного ощущения?[191]. Бывают». Получается, что деяния без элемента «искание» благоприятны.

Потому что воздаяние «три» не бывает ранее или позднее. Каким образом воздаяние трех [видов] деяний бывает воздаянием ни ранее и не позднее, [т. е. в свое время]? Приятное ощущение — это чувственное. Ощущение же страдания — сознание и связанные с ним элементы. Деяния же, ощущаемые ни как приятное, ни как страдание,— это чистые силы, не связанные с сознанием. Поэтому деяния, ощущаемые как ни то и ни другое, находятся ниже [четвертой ступени созерцания]. Те деяния, [т. е. нейтральные], благоприятны или же неблагоприятны? Благоприятны, но с малой силой.

Пусть будет так, но было сказано, что благоприятное [деяние] до третьей ступени созерцания ощущается как приятное и последствия кармы приятные, т. е. благоприятны. В этом есть противоречие. Это следует рассматривать как обычное указание.

Каким образом деяния, не являющиеся по существу ощущением, ощущаются как приятные? По сходству с ощущением приятного. А что такое ощущение? Последствия кармы создают ощущения. Через ощущение приятного имеет место само ощущение приятного, подобно тому, как ощущается приятное после очищения промытого желудка.

Ощущение страдания и ни того и ни другого рассматривается таким же образом. Кроме того,

49. Ощущения пяти видов:
по существу, по связи,
по объекту, по последствиям кармы,
по очевидности.

Повторим всю карику. По своей сущности термин «ньонг-варчжур-ва»[192] означает то же, что и [элемент] «ощущение»[193]. По связи означает [элемент] «контакт»[194], т. е. контакт, ощущаемый как приятное, а по объекту как ощущение опоры [органов чувств]. Как сказано: «Узрев цвет и форму посредством глаза, полностью

их ощущает, но ощущения полного, со страстью, не имеется». То же сказано в отношении объектов. Через ощущение в отношении объектов создается полное ощущение в отношении их, [т. е. объектов].

Ощущение как последствие кармы — это деяние, ощущаемое в настоящей жизни именно как последствие кармы. Ощущение как очевидность[195]. «В какое время создается ощущение приятного, в то время два [других ощущения] отсутствуют [препятствуются]»,— так сказано в писании. В какое время начинается приятное ощущение, в то время оно и ощущается, а не иначе. А так как оно очевидно, то так и называется. Поэтому последствия кармы, вследствие ощущаемости, именуются деяниями приятными и прочими.

50. Они неизбежны и не—неизбежны[196]
в настоящей жизни и прочих.
Что касается ощущения, то неизбежны трех видов.
Некоторые говорят пяти.

51. Другие говорят — четыре альтернативы[197].

Они [деяния] неизбежны и не—неизбежны. Деяния, подлежащие ощущению, благоприятные и прочие, трех видов, следует понимать как неизбежные и не—неизбежные.

В настоящей жизни и прочих [перерождениях], потому что к ощущению неизбежны три вида: в настоящей жизни, в [следующем] перерождении и в других многократных [перерождениях]. Итого три вида неизбежного. А если так, то эти плюс не—неизбежное дают четыре вида.

Некоторые говорят пять. Другие считают, что у неизбежного к ощущению ввиду его деления на два [вида] — обязательные последствия кармы и необязательные — получается пять видов. При этом к ощущению в настоящей жизни [может быть отражение] чего-либо из предыдущего перерождения, а в настоящей жизни является последствием кармы. К ощущению после нового рождения, т. е. в следующем, втором перерождении и в других многократных перерождениях, [также может быть ощущение из далекого предшествовавшего перерождения].

Древние говорят: «Деяния, обладавшие большой силой,— у них последствия кармы бывают разной интенсивности[198]. Последствия кармы, ощущаемые в настоящей жизни, отражаются еще и в других, следующих перерождениях». Так установлено.

Вайбхашики это не принимают. Деяния бывают далекоплодные и близкоплодные, они возвращаются, подобно семени будущего. У альпийской растительности плод вызревает за два с половиной месяца, а у ячменя и пшеницы — за шесть месяцев.

Другие говорят — четыре альтернативы.

Примеры: 1) неизбежны во времени и не—неизбежны в последствиях кармы. Последствия кармы, ощущаемые в настоящей жизни и в прочих, не—неизбежны как деяния [во времени]; 2) при неизбежности как последствия кармы не установлено во времени. Последствия неизбежны как ощущение; но (время) деяния не установлено; 3) оба неизбежны; 4) оба не—неизбежны. Не—неизбежное ощущение и последствие кармы как не—неизбежное действие [во времени] разъяснено в этой тетралемме.

Согласно этому имеется восемь видов деяний — от неизбежных и не—неизбежных в настоящей жизни до неизбежных к ощущению [в последующем].

Ощущаемое в настоящей жизни только неизбежное. Четвертое положение из тетралеммы — не—неизбежное — разъяснено.

Наблюдается ли проецирование четырех видов деяний одновременно? Объединив три плохих деяния через действие кого-либо другого, по собственному желанию пребывает еще и в прелюбодействе, т. е. последовательно осуществляет их одновременно.

Четверка деяний. Из них

51. Три вида деяний создают отражение.
Во всех четыре отражения.
В адах благоприятных три.

Три вида деяний создают отражение, [т. е. три вида деяний проецируются в других перерождениях]. Деяния же, осуществляемые в настоящей жизни, в ней не проецируются, [т. е. не имеют последствий кармы].

Сколько видов отражения деяний может быть и в каких именно сферах и судьбах? **Во всех четыре отражения.** Во всех трех сферах и во всех судьбах — отражение четырех деяний, благоприятных и неблагоприятных в зависимости от обстоятельств. Таково общее указание.

В адах благоприятных три. В адах имеет место отражение в будущем через три благоприятных деяния, но не в настоящей [адской] жизни, ибо там отсутствует приятное ощущение последствий кармы.

52. Дитя, устойчивое, лишенное страстей
какой-либо [ступени], родившись там,
не создает ощущаемого.
Праведник не создает ощущаемого в других.
Также и неустойчивый, не опирающийся на сферу
страстей и вершину.

Дитя, устойчивое, лишенное страстей какой-либо [ступени], родившись там, не создает ощущаемого, т. е. простой человек,

если он устойчив (тверд), когда он обладает элементами, не потерявшими внутренней силы, (не пришедшими в упадок), лишившись страстей какой-либо ступени, родившись там, не создает деяний к ощущению в следующем перерождении. Другие же создают три вида деяний.

Праведник не создает (деяний), ощущаемых в других ступенях,— и это связано с устойчивостью, (упомянутой выше). У простого праведного человека, обладающего элементами, неприходящими в упадок, лишенного страстей, не создается ощущаемого там, где он родился, и в последующих перерождениях. У него нет возможности движения вниз (вспять). Он создает ощущаемое в нынешней жизни, не обязательное к (дальнейшему) рождению.

Также и неустойчивый, не опирающийся на сферу страстей и вершину. У праведного человека, лишенного страстей из сферы страстей и вершины бытия, даже при наличии элементов упадка невозможно создание деяний, ощущаемых в следующем и дальнейших перерождениях. А почему? Он не умирает, не приведя в упадок [плохие] плоды, но это будет разъяснено далее.

Имеет ли место проецирование (отражение) деяний в промежуточном состоянии? Сказано, что имеет.

53. В промежуточном бытии в сфере страстей
отражаются двадцать два вида.
Это дает плод в настоящей жизни.
Все одного порядка[199].

В промежуточном бытии в сфере страстей отражаются двадцать два вида. Промежуточное бытие, действующее в сфере страстей, отражает (проецирует) двадцать два вида деяний. Как же это совершается? Состояний эмбриона пять: первая стадия — образование (его); вторая и третья — развитие; четвертая — отвердение; пятая — образование рук и ног. Состояний человека тоже пять: дитя, юноша, средний возраст, пожилой и старик. Вот такие бывают состояния. При этом промежуточное состояние создает отражение неизбежных и не—неизбежных к ощущению деяний с первой стадии эмбриона вплоть до старика и до ощущения промежуточного бытия.

Это дает плод в настоящей жизни. Неизбежные деяния промежуточного бытия, одиннадцать из которых названы, познаются как ощущаемые в настоящей жизни. Почему? **Все они одного порядка.** Они именно одного порядка — промежуточного состояния — и по этой причине [происходит] возникновение других десяти состояний, которые отражаются как одно деяние. Деяния, ощущаемые в промежуточном состоянии, не есть что-то особое. И они отражаются именно в следующем перерождении.

Почему деяния, неизбежные к отражению в будущем, познаются как таковые?

54. С омрачением, с сильной искренностью[200]
в отношении поля добродетели,
постоянно действующие и
убийство отца и матери неизбежны.

Повторим всю карику. Деяния, совершенные под действием омрачения, а также совершенные с полной искренностью, действующие постоянно и создающие поле добродетели, понимаются как неизбежные [к отражению]. Из них поле добродетели — три драгоценности[201] или плод некоторых особых людей, получивших особую уравновешенность духа. В этом случае даже при отсутствии омрачения, полной искренности и постоянства действий благоприятное и неблагоприятное неизбежны [к отражению в будущем].

Деяние (факт) убийства отца и матери — на что это похоже? **Это неизбежно** [к отражению].

С чем схожи деяния, ощущаемые в настоящей жизни?

55. Деяния, обладающие плодом в настоящей жизни[202],—
от особенностей поля и воли.
Вследствие полного отбрасывания страстей той ступени,
неизбежны как последствия кармы.

Деяния, обладающие плодом в настоящей жизни, [зависят] от особенностей поля и воли. Деяния, ощущаемые в настоящей жизни, зависят от особенностей поля, например, монах (говорит) общине: «Вы — женщины». Здесь имеется признак перехода к ссоре; особенностей воли, например, некий евнух, спасая некоего быка от кастрации, потом [в следующем перерождении] становится им [быком].

Опять же: **Вследствие полного отбрасывания страстей той ступени.** Обратимся к деяниям,— они благоприятной и неблагоприятной ступени. При полном отбрасывании страстей эти деяния проявляются в ощущении настоящей жизни. Какие деяния? **Неизбежные как последствия кармы.** Деяния, неизбежные как последствия кармы, но неизбежные во времени, не являются не—неизбежными, они, будучи неизбежными в другое время, будут такими,

не бывая полностью лишенными страстей в нем, [т. е. во времени], и будут воздаяемы, т. е. явятся последствием кармы, так как лишены страстей.

Всегда ли без сомнения ощущается поле действия в настоящей жизни и каким образом?

Сказано: «Будда и прочие — община монахов и пять (видов) личностей».

56. Которые выходят из подавления, любви и созерцания, с остановкой сознания[203],
пути прозрения и плода архатства,
у тех полезными и вредными деяниями
плод ощущается сразу.

Повторим всю карику.

1. Выходящий из «созерцания с остановкой сознания», вследствие сходства этого состояния с нирваной, достигает высшего покоя сознания[204]. Из этого состояния нирваны он возвращается обратно.

2. Поток выходящего из [состояния] «отсутствие омрачения», вследствие сходства [этого состояния] с твердым намерением [создать] необладание омрачением у бесчисленных живых существ, через бесчисленные очень ясные добродетели связан с полным сознанием.

3. Поток выходящего из (состояния) «любви» (как одной из четырех беспредельных добродетелей) тесно связан с твердым намерением (любви) в отношении бесчисленных живых существ и тесно связан с полным созерцанием через бесчисленные очень ясные добродетели.

4. Поток выходящего [из состояния] «путь прозрения», вследствие полного отбрасывания деяний, отбрасываемых созерцанием, станет обновлением с изменившимся состоянием и не будет загрязненным.

5. Поток выходящего из [состояния] «плода архатства», вследствие полного отбрасывания деяний, отбрасываемых созерцанием, будет обновленным с изменившимся состоянием и не будет осквернённым.

Вследствие этого эти деяния, полезные и вредные, дают плоды в настоящей жизни, которые неизбежны к получению.

Остальные пути созерцания, вследствие несовершенства плода и сущности, не дают обновления, поток не становится изменившимся в своем состоянии, и, таким образом, нет поля добродетели.

Основное последствие кармы — это элемент ощущения. Поэтому его надо исследовать: являются ли последствия деяний ощущением сознания, они нетелесные или же только телесные? Сказано:

57. «Последствия кармы от благоприятных деяний без мыслительной конструкции[205] создают только ощущение сознания. Неблагоприятные — телесные».

Последствия кармы от благоприятных деяний без мыслительной конструкции создают только ощущение сознания. Деяния без мыслительной конструкции, от «промежуточного созерцания» до «кульминационной точки бытия», если они благоприятны, то их последствия кармы будут только ощущением сознания. А почему не телесным? Телесное имеет лишь место при действии [элементов] «искание» и «установление».

Неблагоприятные [деяния дают] телесное [ощущение]. Последствия кармы от неблагоприятных деяний [дают] только телесные ощущения. А почему не сознания? Неблагоприятные последствия кармы — ощущения страдания, а ощущение страдания сознания — это умственное неудовлетворение, и это не последствие кармы,— так сказано.

Однако сознание живых существ, находящихся в замешательстве, в каком состоянии пребывает и по какой причине?

58. Сознание, приведенное в смущение[206]— сознание интеллекта[207]. Оно рождается как последствие кармы от деяний. Через страх, вред, неравновесие, горе. У существ сферы страстей, кроме Куру.

Сознание, приведенное в смущение,— сознание интеллекта. Сознание интеллекта — таково значение. У комплекса же чувственного сознания приведение в смущение отсутствует, ибо в этом случае отсутствует мыслительная конструкция.

Оно рождается как последствие кармы от деяний. Сознание, приведенное в смущение, рождается как последствие кармы от каких-либо деяний живых существ. Создающий смущение сознания у другого путем заклинания или волшебства, напаивающий нежелающего [этого] опьяняющими напитками и ядом, пугающий красную дичь, сжигая джунгли, создает бросание в пропасть или приводит в упадок сознание других или иным способом приводит в смущение сознание [других], в последующей жизни[208] ощущает последствия кармы [в виде] смущенного сознания.

Через страх, вред, неравновесие[209], горе.

1. Что означает через страх? При приближении неприятного человека[210] сознание испугавшегося приводится в смущение; 2. Что означает вред? Духи[211], пронзающие сердце, приводят в смущение людей; 3. Что означает неравновесие великих элементов? Приводятся в смущение ветер, желчь и слизь; 4. Что означа-

ет горе? Как в случае с Нэ-чжэд-чжи-бу и другими[212].

Если сознание интеллекта смущено и деяния смущенного интеллекта возникают как последствия кармы, то каким образом ощущение сознания не является последствием кармы? Мы не говорим, что это сознание является последствием кармы.

Великие элементы, приведенные в беспорядок, (выведенные из равновесия), являются последствием кармы. Возникшее от них [сознание в смятении] — также последствие кармы. Категории элементов, будучи в беспорядке — это бессильное [сознание] с пришедшей в упадок памятью.

При приведенном в смущение сознания может быть его нерассеянность, и здесь имеется тетралемма: 1. Иногда при приведении в смущение сознание не рассеянно и не омрачено. 2. При рассеянности сознание не приведено в смущение. Оно омрачено при пребывании в спокойствии. 3. При наличии обоих — омраченное в смущение сознание. 4. При отсутствии обоих — сознание неомраченное, пребывающее в спокойствии.

У существ сферы страстей, кроме обитателей Куру.

У существ сферы страстей без Куру. Среди божеств есть безумные божества, тем более среди людей, животных и прет. Существа же ада всегда со смущенным сознанием. Мучимые тысячами различных зол, через ужасающие ощущения, рвущие сердца, они не помнят себя и что дело и не дело. Вот пример адского существа, восклицающего: «О, сомнение!»

У праведников, не считая будд, через выведенные из равновесия великие элементы[213] бывает приведение сознания в смущение. Неизбежное уже завершилось ранее как последствие кармы, не—неизбежное, потому что не последствие кармы. Также и не через страх, ибо превосходит полностью пять [видов] страха. И не через вред, потому что не делают некрасивого,— причину злобы духов. И не через горе, ибо имеют сверхъестественное знание конечной реальности.

Сутра называет три коварства[214]: телесное, словесное, умственное; три зла: телесное, словесное и умственное; три скверны: телесную, словесную и умственную. Из них:

59. Изворотливость, зло и скверна
рождают лицемерие, ненависть, страсти.
По различию черные, белые и прочие.
Деяния четырех видов.

Коварство, зло и скверна рождают лицемерие, ненависть и страсти.

Телесные деяния, возникшие от лицемерия, имея причиной лицемерие,— телесное коварство. Коварства, словесные и умственные, подобны этому.

Телесные деяния, возникшие от зла, вследствие возникновения

от причины в виде зла, именуются телесным злом. Зло, словесное и умственное, подобно этому.

Телесные деяния, возникшие от страстей, имея причиной желание, именуются телесной скверной. Скверна, словесная и умственная, подобна этому.

Мы различаем черные, белые и прочие деяния четырех видов. Последствия кармы в виде черных — черные деяния; в виде белых — белые; в виде черно-белых — черно-белые (смешанные); в виде ни черных, ни белых, т. е. уже уничтоженные,— отсутствующие последствия кармы. При этом:

60. Неблагоприятные сферы получувственного и благоприятные сферы страстей, соответственно,
черные, белые и двоякие деяния.
Истощаясь, становятся чистыми.

Повторим всю карику. Неблагоприятные деяния вследствие их омраченности — только черные и вследствие неприятных последствий кармы [называются] черными последствиями кармы. При приятных последствиях кармы — белые последствия.

А почему ничего не сказано о принадлежности к сфере нечувственного? Имеется два вида последствий кармы: промежуточное бытие и бытие от рождения, и делятся они на три вида — телесное, словесное и умственное бытие, что известно и было изложено в разных сутрах.

Принадлежащее к сфере страстей будет благоприятным и неблагоприятным и по причине смешения черно-белое, т. е. черно-белое в значении последствий кармы. И это устанавливается по ходу потока элементов бытия, а не по существу деяния.

Деяние или последствия кармы едины как белое, а черные не существуют как таковые, потому что они взаимно противоречивы, (т. е. черно-белых последствий кармы нет, как нет одновременно черно-белых деяний), и в этом случае благоприятное и неблагоприятное смешались бы.

А разве белое не изменяется в черное? В сфере страстей неблагоприятное не смешивается с благоприятным, ибо неблагоприятное имеет большую силу, а благоприятное — меньшую и смешивается.

Неоскверненные деяния, истощив тройку, [т. е. черное, белое и черно-белое], отбрасывают их. Они, будучи неомраченными, не черные, а, не будучи белыми последствиями кармы,— не белые. Слово «не белые» сказано намеренно.

Победоносный в «Тонг-ва-чхэн-бой-до»[215] сказал об элементах «нетренировки», (т. е. архата): «О, Ананда! Они истинно белые, истинно благоприятные, истинно не заслуживают порицания».

Опять же из шастры: «Какие белые элементы? Благоприятные, неомраченно-нейтральные».

Неосквернённые деяния истощают ли все деяния трех видов, (т. е. черные, белые и черно-белые)? Сказано, что нет. Однако как же?

61. Настойчивость в отношении элементов[216] есть
отбрасывание страстей.
Беспрепятственный путь[217] — восьми видов.
Усилие сознания — двенадцати видов. Они
уничтожают черные деяния.

Повторим всю карику. На пути прозрения четыре настойчивости в отношении познания элементов бытия и деяния, лишенные страстей, а это восемь усилий сознания беспрепятственного пути; они дают двенадцать усилий сознания, источающих черные деяния.

62. Девятое усилие сознания
истощает черно-белое.
Белое, лишенное страстей созерцание,
рождается на беспрепятственном пути последним.

Девятое усилие сознания истощает черно-белое. Деяние из сферы страстей, лишенное страстей, отбрасывается девятым усилием сознания — они, [эти деяния], черно-белые. Девятое усилие сознания отбрасывает благоприятное и неблагоприятное черное.

Повторим вторую половину карики. Девятое, последнее [усилие сознания] беспрепятственного пути, создает лишенность страстей-деяний каждой ступени созерцания. Это усилие сознания четверояко. Оно отбрасывает белые деяния.

Почему беспрепятственный путь отбрасывается именно последним усилием? Их собственная сущность не отбрасывается; она остается действительной, хотя и отброшена. Однако каким же образом? Когда отбрасывается омраченный объект мысли и до тех пор пока существует хотя бы единственный омраченный объект мысли, оно, [т. е. последнее белое], не отбрасывается, и полное отбрасывание белого, следовательно, не имеет места.

63. Ощущаемое в аду одно
и ощущаемое в сфере страстей другое. Они двух видов.
Другое — отбрасываемое прозрением — черное.
У родившихся в сфере страстей иное — черно-белое.

Ощущаемое в аду одно и ощущаемое в сфере страстей другое. Деяния в аду и деяния, ощущаемые в сфере страстей, иные, соответственно, черные и черно-белые. В аду имеются последствия кармы только неблагоприятные, поэтому они ощущаются как черные. В сфере страстей иначе — там имеются последствия кармы благоприятные и неблагоприятные в зависимости от благоприятных

и неблагоприятных деяний. Поэтому они ощущаются как черно-белые.

Другое — к отбрасыванию прозрением — черное. Деяния, отбрасываемые прозрением, будучи не смешаны с благоприятным,— черные. **У родившихся в сфере страстей иное — черно-белое.** Деяния, отбрасываемые прозрением, будучи не смешаны с благоприятным,— черные. **У родившегося в сфере страстей иное — черно-белое.** Деяния сферы страстей иные — черно-белые. А каковы иные? Отбрасываемые созерцанием они благоприятны и неблагоприятны.

Из сутры: «У мудреца[218] три: его тело, его речь и его интеллект». При этом:

64. Телесные, словесные и умственные деяния архата — последовательно три вида мудрого.
Три хороших деяния — все они
три вида очищения.

Телесные, словесные и умственные деяния архата — последовательно три вида мудрого. Тело и речь архата — это тело и речь мудреца. Именно интеллект архата есть мудрость интеллекта, а деяния интеллекта не являются таковыми. Почему? Сознание — это действительная [истинная] мудрость, и оно, посредством деяния тела и речи, совершает умозаключение об истине[219]. Деяния тела и речи [архата] по своей природе отбрасываются, а деяния интеллекта не таковы вследствие отсутствия у сознания внешне-непроявленного.

Под отбрасыванием следует понимать мудрость, а поэтому интеллект к отбрасыванию и есть мудрость.

Почему это имеется только у архата, а не у других? Архат, у которого отсутствует всякое омрачение,— истинный мудрец [очистившийся].

Из сутры: «Очищения тела, речи и интеллекта есть «три очищения»[220].

Три хороших деяния — все они три вида очищения. Все хорошие деяния тела очищают тело. Все хорошие деяния речи и интеллекта очищают речь и интеллект, потому что в какое-то время постоянно отбрасывают противодействующее омрачение. Так указано для почитающих за белое ложную мудрость и ложное очищение.

Три преступных [плохих] деяния указаны в сутре. При этом:

65. Телесные и прочие неблагоприятные преступно-действующие[221] считаются три.
Зависть и прочее, хотя и не являются деяниями,—
три вида преступно-действующих деяний.
66. Противоположное — хорошие деяния.

Телесные и прочие неблагоприятные преступно-действующие считаются три. Телесные, словесные и умственные неблагоприятные деяния являются, соответственно, греховными действиями тела, речи и интеллекта.

Зависть и прочее, хотя и не являются деяниями,— три вида преступно-действующих деяний. Хотя они по своей природе не являются деяниями, но греховные действия интеллекта трех видов в зависимости от усилия сознания: зависть, недоброжелательство и ложное воззрение. Бэ-дон-ба[222] говорят: «Потому что в сутре «Чхэд-ду-сам-бар-чжа-вий-до»[223] сказано: «Зависть и прочее — деяния интеллекта». Если бы было так, то деяние и омрачение были бы единым [понятием].

Ну и что, если в некоем деянии омрачение? Вайбхашики говорят: «Это не так, ибо противоречит сутре, которая говорит, что посредством этого усилие сознания участвует». Так говорят. Низкие действия тела, речи и интеллекта являются греховными вследствие неприятного плода.

Противоположное — хорошие деяния. Противоположное от греховных деяний — хорошие деяния. Благоприятные деяния тела, речи и интеллекта следующие: отсутствие зависти, недоброжелательства и наличие правильного воззрения.

При отсутствии намерения делать другим полезное или недоброжелательное, как узнать, что именно правильное воззрение и что ложное, что благоприятно и что неблагоприятно? Имеется их корень [основа].

Греховные и хорошие деяния разъяснены.

66. Собрав из них главные,
соответственно благоприятные и неблагоприятные,
называют путь деяний в числе десяти.

Повторим эти строки карики. Собрав главные из греховных и хороших деяний, называют пути деяний в числе десяти. Благоприятные — деяния хороших действий, неблагоприятные — деяния греховных действий.

Какие хорошие и греховные деяния здесь не включены? В неблагоприятные пути деяний не включены некоторые греховные деяния тела — подготовка-тренировка, окончательная тренировка и другие омрачения, так как они не очень грубые [нарушения]. А вот некоторые [действительно] греховные телесные действия — лишение жизни, имущества, жены — это есть путь деяний и его необходимо отбросить. Греховные словесные деяния очень серьезны и вследствие этого названы «путь деяний». Часть греховных действий сознания в усилие сознания не включена.

Благоприятные пути деяний не включают часть хороших телесных действий: заключительную тренировку, отбрасывание опьяня-

ющих напитков и т. п., милостыню, жертвоприношение и прочее. Не включены хорошие словесные действия — приятное на слух и прочее, не включены и хорошие действия интеллекта — усилие сознания.

Пути деяний, из них

67. Неблагоприятных шесть — внешне-непроявленных. Одно — двух видов. Они же при свершении. Семь благоприятных двух видов. Возникшее от сосредоточения внешне-непроявленно.

Неблагоприятных шесть — внешне-непроявленных. Шестерояким неблагоприятный путь деяний — это убийство, воровство, ложь, брань [клевета], грубые слова, пустая болтовня. При побуждении других делать это, вследствие отсутствия [личного] внешне-проявленного, безусловно, по своей природе внешне-непроявленное.

Одно — двух видов. Прелюбодейство, будучи совершено до конца самим, по своей природе и внешнепроявленное, и внешне-непроявленное. Побуждение к свершению других оно не дает радости.

Они же при свершении. Шесть путей деяний [названных выше] при свершении их самих внешнепроявленные, когда умирают [при убийстве] сразу, и внешне-непроявленные, если [убиваемый] умирает потом.

Из благоприятных путей деяний **семь благоприятных двух видов.** Семь чувственных путей деяний внешнепроявленные и внешне-непроявленные. Полное получение нравственности зависит от внешнепроявленного.

Возникшее от сосредоточения внешне-непроявленно. [Пути деяний], собранные из созерцания и чистых обетов-дисциплин, именуются возникшими от сосредоточения. Вследствие зависимости только от сознания они внешне-непроявленны.

68. Трансы готовности — внешнепроявленное. Внешне-непроявленное или нет. Противоположное — конечное.

Трансы готовности — внешнепроявленное. Пути деяний — трансы готовности — без сомнения, внешнепроявленное. **Внешне-непроявленное или нет.** Если тренировка принимается с наивысшей полной искренностью[224] или с ужасной полной затемненностью[225], то имеет место внешне-непроявленное, а в других случаях [его] нет.

Противоположное — конечное. Противоположное от транса готовности следует рассматривать как конечное путей деяний. Оно, без сомнения, по своей природе не является внешнепроявленным.

Если завершают путь деяний, то при соответствующих религиозных действиях возникает внешнепроявленное,— иначе не бывает. При всех обстоятельствах устанавливаются подготовка-тренировка, сущность, [т. е. путь деяний как таковой] и завершение пути деяний [конечное].

Таким образом, когда некто желает убить скотину, то сперва встает с постели и т. д., берет деньги, покупает скотину и ведет ее к себе, берет нож, ударяет им раз или два, и пока он не совершил убийства, до тех пор это тренировка-подготовка. Затем, пронзив, убивает — это внешнепроявленное и в тот же момент внешне-непроявленное, которое и есть сущность пути деяний. Этими двумя причинами заслуживает порицания за убийство. Подготовка и результат завершились. Момент последовавшего за этим внешне-непроявленного является завершением, а внешнепроявленное теперь выражается в том, что он сдирает с животного шкуру, моет, промывает, продает, варит, ест.

Также последовательно совершаются и другие пути деяний. При мысли, связанной с жадностью и прочим, отсутствуют и тренировка-подготовка, и завершение.

Здесь следует разъяснить. Путь деяния имеет место при внешнепроявленном и внешне-непроявленном тогда, когда животное пребывает в состоянии умирания или же в самый момент его смерти? Некоторые считают, что когда имеется состояние умирания и при смерти, то это и есть осуществление убийства и обладание грехом убийства. Вывода не получается.

При смерти от убийства закалыванием в это время внешнепроявленное и одновременно с ним внешне-непроявленное, по существу, являются путем деяния. Из шастры: «При убийстве живого существа бывает ли непрепятствование убийству? Бывает. Например, при убийстве живого существа тренировка-подготовка не перестала существовать». Здесь сказано «тренировка», но, согласно вайбхашикам, это по смыслу означает завершение, потому что в это время не препятствуется именно сущности [пути деяния], подобно [случаю] отсутствия греха. Если так, то отсутствие греха есть именно сущность [пути деяния] в значении тренировки-подготовки.

Однако внешнепроявленное этого времени каким образом становится путем деяния по существу? В этом случае не становится вследствие бессилия. А это внешне-непроявленное каким образом становится [путем деяния]? Время завершения тренировки является путем деяния обоих.

Тренировка-подготовка и завершение одного пути деяния бывают ли таковыми для другого пути деяния? Бывают. Тренировка-

подготовка убийства может быть из десяти частей пути деяния. Например, чтобы убить врага, берет имущество другого, делает жертвоприношение скотом, прелюбодействует с его женой, создает распри ложью, клеветой, грубыми словами, пустой болтовней среди друзей, могущих его защитить, возбуждает зависть к его богатству, возбуждает злобу, чтобы его убить, распространяет ложные слухи. Подобно этому бывают и другие случаи.

Зависть [злобу и ложные воззрения] нельзя рассматривать как тренировку-подготовку. Они, не будучи началом деяний,— только возникновение [состояний] сознания, но не тренировка-подготовка.

Из сутры: «О, монахи! Убийство бывает трех видов: от возникшего от страстей, от ненависти и невежества до [возникшего] от ложного воззрения». На что похоже убийство, [происшедшее] от страстей и прочего, следует разъяснить.

При этом все пути деяния не завершаются через страсть и прочее, но

68. Тренировка-подготовка рождается от трех корней.
69. Зависть[226] и прочее рождаются от трех корней вследствие возникновения сразу.

Тренировка-подготовка рождается от трех корней. Их тренировка-подготовка рождается от трех корней неблагоприятного. При этом: 1) убийство, возникшее от страсти, таково: его совершают из-за части тела [туши животного], из-за имущества, для развлечения, для защиты себя и друзей. Рожденное ненавистью — для мести врагу. Рожденное от неведения — принесение в жертву [через убиение]. Когда царь по закону через законоведов [судей] убивает в наказание, хотя он и вместилище добродетели. Персы[227] подобны этому. Они говорят следующее: «Отцы и матери, охваченные старостью и болезнями, подлежат убиению». Опять же говорят: «Змеи, скорпионы, насекомые «трямбука»[228] и прочие, дающие людям страдание, подлежат убиению». Говорят также: «Дичь, скот, птица, буйволы и прочее, вследствие употребления их в пищу людьми, подлежат убиению». Опять же убийство, вызванное ложным воззрением;

2) воровство, рожденное страстью, когда присматривают какой-либо объект и его воруют или чтобы приобрести от других почет и прибыли. Воровство, рожденное ненавистью, для мести врагу. Рожденное от неведения таково. Царь, подобно грабителю, действуя по закону, наказывает провинившегося, [отнимая имущество]. Брамины говорят: «Все дано Брамой браминам»,— и простой народ этим удовлетворен. А если так, то воруя, берет браминское, (т. е. свое), ест свое, надевает свое, дает от своего. У них нет различия между своим и чужим.

Воровство от ложного воззрения возникает от побуждения;

3) прелюбодейство возникает от страсти. Это страсть к чужой жене и прочим, или для получения прибыли и почета, или для защиты себя и друзей. Это нечистый образ жизни. Возникшее от ненависти для [само] удовлетворения. Возникшее от неведения таково: персы и другие сожительствуют с матерью и другими [родственниками]. При жертве коровой по обычаю пьют воду, рвут [щиплют] траву, сожительствуют с матерью, дочерью и другими родственниками. Где только их обнаружат, там и живут. Женщина, говорят, похожа на пест, на цветок, плод, спелую еду, друга, дорогу;

4) ложь и прочее, рожденные от страсти и ненависти, подобны вышеизложенному. Ложь же, рожденная неведением, разъясняется так: она не вредит при смехе, с женщинами, при свадьбе, при убийстве и при грабеже имущества. Вот эти пять случаев. Ложь, приведенная в действие ложным воззрением, брань и прочее от неведения побуждаются ложным воззрением, из которых вытекают плохие сочинения о ведах и прочем.

Зависть и прочее рождаются от трех корней вследствие рождения сразу. Возникшее сразу за страстью является родившимся от страсти; возникшее сразу за ненавистью — родившееся от ненависти; возникшее сразу за неведением — от неведения.

Неблагоприятные пути деяния изложены. А каковы благоприятные?

69. Благоприятные подготовка-тренировка и завершение рождаются от отсутствия страсти, ненависти и неведения.

Повторим это двустишие. Тренировка-подготовка и завершение благоприятных деяний возникают от благоприятного сознания. Они, без сомнения, будучи связаны с отсутствием страстей; рождаются при отсутствии ненависти и неведения. При этом отбрасывается тренировка-подготовка неблагоприятного пути деяния и имеет место тренировка-подготовка благоприятного пути деяния. Отброшенная (плохая) сущность является сущностью. Отбрасывание плохого завершения есть завершение.

Если так, то послушник, принимаемый в монашенский орден[229], вступает в различные фазы[230] [приема]: почтительно приветствует общину монахов; обращается, свершив моление, к учителю; обращение второй раз — середина — тренировка-подготовка; время обращения в третий раз — внешнепроявленное и одномоментно с ним внешне-непроявленное — и это путь деяния по существу. После этого предписание «убежищ»; их опора — внешнепроявленное, а поскольку внешне-непроявленное следует за ним, то это является завершением.

Все пути деяния в отношении страстей и прочего до конца по-

следовательно завершены. Нет! Однако каким же образом они завершаются?

70. Убийство, грубые слова
завершаются ненавистью.
Прелюбодейство, зависть, воровство
завершаются похотью.
71. Ложное воззрение — неведением.
Оставшееся завершается через три.

Убийство, злоба, грубые слова завершаются ненавистью. Убийство, злоба и грубые слова завершаются ненавистью, потому что появляется сознание о проступке и грубое сознание.

Прелюбодейство, зависть, воровство завершаются похотью [это положение ясно без комментариев].

Ложное воззрение — неведением, т. е. завершается большим невежеством.

Оставшееся завершается через три. А какие оставшиеся? Ложь, брань, пустая болтовня — они завершаются ненавистью, похотью и неведением, т. е. тремя.

Пути деяния обсказаны в четырех частях, которые последовательно таковы: три, три, один, три.

71. Опоры — это живые существа, имущество,
пять групп[231] и сила, дающая смысл словам[232].

Повторим слова карики. Опора убийства и прочего — живые существа. Для приближения к женщине и прочему опора — богатство. Опора ложных воззрений — пять групп. Опора лжи и прочего — сила, дающая смысл словам.

Будет ли путь деяния сущностью, если при приговоре врага к смерти имеет место смерть приговорившего ранее или одновременно?

72. При смерти ранее или одновременно
нет сущности, потому что рождается в другом теле.
Войско и прочее, имея одну цель,
вместе совершают, то все связаны.

При смерти ранее или одновременно нет сущности. Ибо даже при наличии тренировки-подготовки [к убийству], т. е. заслуживающей порицание как убийство, оно [убийство] не осязается [не имеет места], так как оно является лишь намерением, а убийца умирает до (убийства) или вместе [одновременно с ним]. Так говорит «Чжэ-браг-ту-шад-ба»[233]. Какова же этому причина? Пока подлежавший убиению живой — греха (убийства) нет.

Потому что рождается в другом теле. Некое тело, при котором производилась тренировка-подготовка к убийству, при прекраще-

нии своего существования неоднородно с другим возникшим телом. Оно, не быв тренирующимся, не касается того пути деяния.

При большой толпе в виде войска, облавщиков на охоте, грабителей кто обладает грехом убийства, если убил один из них? **Войско и прочее, имея одну цель, вместе совершают, то все связаны** с убийством. Вследствие одной цели все они свершители [убийства] и, таким образом, им, [т. е. грехом убийства], обладают. Они через [эту общую] цель взаимотренирующиеся [подготавливающие].

Однако кто-либо [в подобном случае] руководит [чужой] силой, как будет с ним? Он также будет обладающим [грехом убийства] за исключением сказавших: «Ради [спасения своей будущей] жизни не убью живое существо».

Следует дать разъяснение о всех путях деяния, (начиная) от убийства и до ложного воззрения.

73. Убийство, когда обдумав,
безошибочно убивают другого.
Воровство — делать своим имущество другого
силой или крадучись.

Убийство, когда безошибочно обдумав, убивают другого. Если серьезно (предварительно) подумав: «Этого убью», убивают безошибочно, то именно это и есть убийство.

Однако, если кто поедаем сомнением, думая: «Это ведь живое существо, или что-либо другое», убивает [после этого], то что это? Тот, кто при этом без сомнения, уверен и убивает с этой уверенностью, тот имеет сознание тренировки-подготовки.

Если группы ментальные [нечувственные], то каким образом может иметь место убийство? Так называемая жизнь, опираясь на тело и сознание, является активным ветром, и его прерывают, например, как препятствуют [пламени] светильника или звону колокольчика.

Опять же жизнь — это жизненный фактор и ему препятствуют, а если препятствовать рождению одного момента фактора жизни, то это ощущается как грех убийства, а не что-либо иное.

Но если его [фактора жизни] нет, то что представляет из себя умирающая жизнь? Шесть (положений) о том, что это[234] [такое], опровергается в трактате «Ганг-саг-ги-мра-ва»[235].

Буддой сказано:

«Когда жизни теплота и сознание
Оставляют тело,
То после оставления [оно]
Бессознательно, как дерево».

А если так, то тело, обладающее органами, живое, а без органов чувств — мертвое. Цэр-бу-ба-нам[236] говорят: «Убийство в

уме, заранее, недопустимо; оно подобно ожогу при касании огня. Также виновны смотревший на жену другого, касающийся ее, вырывающие волосы, дающие трудновыполнимые предписания, дающие смертельное и убивающие. Также виновны мать и пребывающий в ее утробе [эмбрион], будучи причиной взаимного страдания. Убиваемый, из-за связи с этим деянием [убийства], также виновен, подобно сжигающему огнем свою сферу. У побуждающего к убийству нет связи [с грехом], подобно тому, как побуждающий кого-либо другого осязать огонь сам не обжигается. При обрушивании дома дерево и прочее, не обладающие сознанием, вследствие смерти живых существ [от этого], виновны в обладании грехом [убийства]. При (нанесении) вреда больному и его смерти виновны врачи».

Этими примерами ничего не доказано, а [автором] «убийство» разъяснено.

Воровство — делать своим имущество другого силой или крадучись. Это присваивание чужого добра силой или крадучись, при отсутствии ошибки, т. е. когда присваивают силой или крадучись [принадлежащее] другому. Когда силой или крадучись присваивают, не заблуждаясь, что то чужое, то это и есть воровство.

Грабеж ступы — это обкрадывание будды, потому что победоносный во время парининрваны принял их все.

Другие говорят: «Это дело охраны». Отнять сокровище при отсутствии хозяина — дело хозяина страны; грабеж имущества у мертвого при совершении церковного обряда — дело, принадлежащее [охране] монахом; при неосквернении — дело всех учеников будды, (т. е. касается их).

74. Желание связи с кем нельзя —
прелюбодейство, оно четырех видов.
Ложь — слово с измененным представлением,
чем обычное понимание смысла.

Желание связи с кем нельзя — прелюбодейство, оно четырех видов. Четыре вида прелюбодейства, т. е. сближение с женщиной, с которой это запрещено: 1) обладание чужой, запрещенной к сношению [женщиной],— матерью, дочерью, близкими родственниками отца и матери; 2) с собственной женой несоответствующими частями тела; 3) в несоответствующем месте: видимом другими, у ступы, в храме; 4) в несоответствующее время.

А каково несоответствующее время? Когда [женщина] беременна, кормит молоком, имеет месячные регулы. Некоторые говорят: «При разрешении мужа — при регулах».

Безошибочность, [т. е. несвершение греха], бывает, как было сказано выше, когда имеется связь с чужой женой, но с мыслью, что это собственная, [тогда греховного] пути деяния нет. Некоторые об этом говорят, что [в данном случае все же] имеет место

тренировка-подготовка в отношении чужой жены и вследствие полного обладания имеет место сущность [греха]. Другие считают, что это то же, что и в случае [ошибочного] убийства, потому что в отношении чужой жены имеет место лишь тренировка-подготовка.

У кого близкая связь с монахиней считается прелюбодейством? Это нетерпимо для владетеля государства, для него это подобно связи с его женой, принявшей обет.

Ложь — слово с измененным представлением, чем обычное понимание смысла. Сказанное имеет смысл. При изменении представления о сказанном его смысл понимается иначе — и это есть ложь. А когда просто не понимается, то такая речь — пустая болтовня. Речь состоит из многих слов,— что же будет путем деяния? То, от которого понимается смысл, обладает внешне-непроявленным. Предыдущие слова — это тренировка-подготовка.

Так называемое «понимание смысла». Некоторые слушающие [чужую речь] понимают смысл или способны к его пониманию. Какая этому причина? Когда смысл понимается наличием сознания интеллекта и когда есть сознание слышимого, внешнепроявленного слова, то путем деяния будет внешне-непроявленное. А когда нет способности к пониманию, то его нет.

Что такое способность к пониманию смысла? Когда одновременно рождаются речь и сознание слышимого.

Сутра говорит: «Среди шестнадцати выражений восемь являются нейтральными,— при неувидении говорить «увидел», при неуслышании, непонимании, неосознании говорить «услышал», «осознал» и прочее. Обратные этому восемь выражений будут правильными».

Каковы же признаки «видел», «слышал», «узнал», «осознал»?

75. Испытываемое тремя:
сознанием видимого, слышимого и интеллекта —
является непосредственным чувственным восприятием видимого, слышимого и сознания.

Повторим всю карику. То, что ощущается сознанием зрения, называется видимым; то, что ощущается сознанием слышимого, называется слышимым; то, что ощущается сознанием обоняемого, вкушаемого и осязаемого, называется непосредственным восприятием [прочувствованным][237]. Почему? Вайбхашики говорят: «Запах, вкушаемое и осязаемое, будучи нейтральными, подобны мертвецу, [т. е. мертвы] — поэтому и называются «тог-ба»[238].

Какое же этому доказательство? Из сутры и по разумности[239]. Сутра говорит: «Чход-чжэд-чжи-ма-чан»[240], это ты так думаешь: цвет и форма [видимое], невидимое ранее твоим глазом,— это ты не видел, ты это думаешь и не думаешь увидеть. На этом основании у тебя возникают желания, или страсти, или хотение, или

радость, или привязанность, или тяготение, [т. е. родится] полная привязанность. Нет! О, Почтенный! Звуки, которые ты ранее не слышал и до элементов бытия, накопленных интеллектом, не осознал. Нет! О, Почтенный! У тебя видимое то, что ты видишь, слышимое, непосредственно чувственно воспринимаемое, осознаваемое только и будет таковым». Поэтому здесь в отношении трех объектов — видимого, слышимого и сознания — указывается речью, а в отношении запаха и прочего следует понимать, что это непосредственное чувственное восприятие [прочувствование]. Если бы было не так, то не видели бы сущности видимого, слышимого и сознаваемого и высказанное о запахе и прочем не имело бы места,— вот чему это соответствует.

Некоторые [говорят]: «Эта сутра, будучи иного смысла, не является доказательством. Будда указал в сутре иной смысл этого выражения».

Каким образом? В этом случае [мы имеем] шестероякий объект, а здесь сказано только о четырех: видимом, слышимом, осознанном и прочувствованном, [т. е. последнее не расшифровано как обоняемое, вкушаемое и осязаемое], а с отличительными признаками приятное или неприятное связи не имеет.

Что такое от «видел» до «осознал»? Некоторые говорят, что видимое — это непосредственное воспринятое[241] [своими] пятью органами, пришедшее от других — слышимое, полученное собственным умом посредством умозаключения — понимание, а от непосредственного воображения интеллекта — понимание-восприятие. Пятерка [чувственных] объектов по отдельности видима, слышима, чувственно воспринята или осознана,— таково определение. За исключением невидимого шестого объекта интеллекта. Таким образом, при отсутствии специального наименования запаха и прочего ошибки нет.

Древние учителя сказали: «Прямое восприятие[241] глазом является видимым, услышанное ухом, пришедшее извне, есть слышимое, мысль своя — прочувствованное[238], совершенное познание и прочувствованное — осознание».

Следование одного за другим завершено.

Будет ли грехом лжи телесный знак с другим смыслом? Будет. Бывает ли двойной грех при отсутствии телесных и словесных действий? Бывает, когда праведник разгневается и не покается.

Если не действуют телесно и словесно, то в сфере страстей нет действующего внешне-непроявленного. Из-за отсутствия же внешнепроявленного каким образом упомянутыми двумя осуществится путь деяния?

В этом случае потребуется старание (для разъяснения).

С ложью покончено.

76. Клевета в целях разделения —
омраченное сознание.
Грубые слова — неприятное на слух.
Пустая болтовня — омраченное.
77. Другие: «От них особое омрачение,
как-то: лесть, пение, зрелища.
Плохие шастры».

Клевета — омраченное сознание в целях разделения других. Клевета — это слова, омрачающие сознание для разделения другой стороны, чтобы не дружили, (т. е. внесение раздора). Смысл этого понятен и безошибочен.

Грубые слова — неприятное на слух. Это слова, омрачающие сознание. Смысл этого понятен и безошибочен. Слова, омрачающие сознание, неприятные на слух, сказанные с понятным смыслом тому, кому желают их сказать и кому говорят.

Пустая болтовня — омраченное. Соединение слов без смысла, все омраченные слова — пустая болтовня. Таково понятие «болтовня», а обладающий ею «болтун»[242].

Другие [говорят]: от них особое омрачение. Другие говорят: «От слов [в виде] лжи и прочего, от них особое омрачение, и они пустая болтовня». **Подобно лести, пению, зрелищам,** например, ложный монах, чтобы порадовать других, льстит; некоторые от любви поют песни, артисты во время спектакля пустословят. Другие читают **плохие шастры,** сетуют.

При шумных разговорах слова иные, чем ложь,— пустая болтовня. Но песни во времена чакравартинов разве пустая болтовня? Песни, распеваемые в это время,— песни об освобождении [от феноменального бытия], а не подмостная хвала.

Другие говорят: «Во время проводов невесты, свадьбы и т. п., хотя слова и будут болтовней, но не являются путем деяния».

77. Корыстолюбие[243]—
неправильное желание чужого имущества.
78. Злоба — ненависть к живым существам.
Нигилизм — воззрение об отсутствии благоприятного
и неблагоприятного —
ложное воззрение. Среди них
три — это путь, семь — также деяния.

Алчность[243] — неправильное желание чужого имущества. Кто недопустимо подумает: то, что есть у другого, пусть будет моим, чужое имущество считает возможным [взять] неправильно, силой или крадучись, желает поступать в этом случае неправильно, то у него [имеет] место путь деяния алчности.

Другие: «Питать привязанность (жажду) жизни к деяниям сфе-

ры страстей есть алчность. Таким образом, при омрачении осуществляет [ее] в силу стремлений к страстям». Из сутры: «Отбросив в этом мире алчность и т. д.».

Третьи говорят: «У чакравартинов и жителей Уттаракуру при приходе наличествует путь деяния алчности и [все же] не все [виды] алчности пути деяния, потому что [они] не являются грубыми[244] грехами».

Злоба — ненависть к живым существам. Это осуществление вреда в отношении других. **Нигилизм — воззрение об отсутствии благоприятного и неблагоприятного — ложное воззрение.** Сказать, что нет благоприятных и неблагоприятных деяний — это ложное воззрение. Ведь если так, то нет милостыни, нет жертвоприношений, нет сжигания жертвы, нет хороших дел. Нет и проступков, и прочего вплоть до отсутствия архатов. Нигилизм в отношении кармы, ее результатов, праведников — вот ложное воззрение.

В карике сокращенно указаны только первые признаки, которые у всех путей деяния одинаковы.

Как понимать слово (термин) «путь деяния»?

Среди них три — это путь, семь — также деяния. Алчность и прочие, (т. е. злоба и ложные воззрения), всего три, являются путями деяний. Их причина — усилия сознания, связанное с ними. Благодаря им, а также вследствие сил, создающих привязанность к феноменальному бытию, происходит их движение.

Семь, т. е. убийство и прочие, будучи телесными и словесными действиями, являются [также] путями деяний. Они вызывают усилие сознания, ибо опираются на них, что [в свою очередь] вызывает действие. Таким образом, путь деяния является и действием, и путем деяния и завершается в комплексе.

Отсутствие алчности и прочего и отбрасывание убийства [и прочего] следует понимать так же.

Почему от тренировки-подготовки и завершения нет пути деяния? Для их осуществления должны быть цель и основа, и уже ранее, в основном, все собрано.

Находящееся в миру, благодаря расцвету и уменьшению, имеет расцвет и уменьшение внешней и внутренней сущности. Саутрантики, которые понимают алчность и прочее как деяния интеллекта, [поймут ли] их как пути деяний? Об этом надо их спросить. А объяснение таково. Они, т. е. деяния хороших и плохих перерождений, будучи все же путем, будут и путем деяний; опять же, когда одно руководит другим,— это является путем деяния.

Десять неблагоприятных путей деяний будут антагонистичны во всех случаях благоприятным элементам.

79. **Нигилизм[245] прерывает корни.**
Полученные при рождении в сфере страстей.
Нигилизм в отношении причин и следствий.
Полностью. Последовательно. У людей.

Нигилизм прерывает корни. Нигилизм как ложное воззрение — подрезание корней благоприятного. Сильное ложное воззрение — это полное подрезание.

Однако почему в шастре сказано: «Какие корни сильно неблагоприятные? Те, которые подрезают корни благоприятного, а при достижении отделения от страстей сферы страстей отбрасываются в первую очередь». Как это понять? Ложное воззрение, будучи главным корнем неблагоприятного,— именно путь деяния. Какие корни благоприятного прекращаются? **Полученные при рождении в сфере страстей.** Корни благоприятных деяний [сферы страстей] прекращаются [именно] в сфере страстей, потому что [там] не обладают деяниями получувственной и нечувственной сфер. Однако в трактате «Таг-ба»[246] сказано: «Человек прекращает прерывание корней благоприятного в трех сферах». Трактат этим говорит, что получение этого отдаляется, так как поток (личности) не делается еще вместилищем. Прерываются [корни], полученные именно при рождении [в сфере страстей], ибо деяния, возникшие от тренировки-подготовки ранее, теряют свою внутреннюю силу.

Какие ложные воззрения прерывают [корни благоприятного]? **Нигилизм в отношении причин и следствий.** Нет хорошего деяния, нет плохого деяния,— таков нигилизм в отношении причин. Нет последствий кармы от хорошего или плохого деяния,— таков нигилизм в отношении следствий.

Другие говорят: «Они подобны беспрепятственному пути[217] и пути освобождения[247] [в обратном значении, так как эти пути прерывают корни неблагоприятного]».

Иные опять же говорят: «Имеется объект только осквернённый, а неосквернённого объекта нет. Имеется лишь объект однородности предыдущего и последующего моментов, а не такого (иного) объекта нет вследствие слабости развития элементов, связанных с сознанием».

Сказано: **«Полностью».** Некоторые говорят: «Корни благоприятного всех видов[248] прерываются одновременно, как в случае отбрасываемых прозрением».

Сказано: **«Последовательно».** Подобно омраченному, отбрасываемому прозрением, все корни благоприятного отбрасываются всеми корнями неблагоприятного от «сильно-сильного» до «слабо-слабого». Но если так, то каковы одновременные и малые корни благоприятного? Это корни благоприятного, которые при прерывании в конце концов отбрасываются и которые отсутствуют, будучи прерванными.

А каковы большие корни неблагоприятного? Это корни неблагоприятного, прерывающие корни благоприятного. В сутре сказано так: «Прерываются полностью и пока их последний вид не прерван, они могут [снова] возникнуть».

Некоторые говорят: «Подобно тому, как на пути прозрения, прерывание [имеет место] до невозникновения».

Некоторые считают, что сперва нарушается обет, а затем прерываются корни благоприятного. Сказано: «Обет — плод усилия сознания, будучи нарушен, утерян».

У кого прерываются корни благоприятного? **У людей.** Они прерываются только у людей, а у существ с плохой судьбой их не бывает, потому что их знание как омраченное, так и неомраченное [у них] нетвердое. Среди божеств также не бывает, ибо [их] плод деяний ясен. На трех континентах, кроме Уттаракуру, тоже нет, ибо у них отсутствует порочная мысль.

Другие говорят: «Существует только на Джамбудвипе. Все обитатели Джамбудвипы, также и Пурвавидехи и Аварагодании, обладают самое малое восемью факторами». Но это противоречит тексту.

80. Мужчины и женщины прерывают корни благоприятного. Использующий ложное воззрение. Это необладание. Связь через воззрение сомнения. Искупления от смертных грехов нет от этого.

Мужчины и женщины прерывают корни благоприятного. Другие говорят: «У женщин не бывает вследствие немощности желания и усердия», но это противоречит трактату, где сказано: «Обладающие высшим фактором, (т. е. фактором женственности), без сомнения, обладают и восемью [господствующими] факторами». Из их числа вожделеющий не прерывает [корней неблагоприятного] вследствие колебания мысли[249]. Однако почему? Как **использующий ложное воззрение.** Вследствие твердости [опоры] на греховную мысль и охваченности ею. Вследствие того же и у евнухов и прочих из-за свершения деяний вожделения и сходных с ними [имеет место] плохое перерождение.

Каковы же по своей природе прерываемые корни благоприятного? **Это необладание.** Когда не рождается получение корней благоприятного, (т. е. сила, контролирующая собрание элементов в индивидуальном потоке), то рождается «необладание», а когда оно возникло, то прерываются корни благоприятного.

Будучи прерванными, как они вновь возрождаются[250]? Имеет место **связь через воззрение сомнения,** т. е. у кого-то появилось сомнение в отношении причин и следствий, или же [иными словами] появилось правильное воззрение. Таков смысл сказанного. Когда рождается воззрение о существовании [причин и следствий], то при этом корни благоприятного получают свое рождение. Это

рождение сразу во всех видах, а прочувствование их последовательно, подобно приобретению силы после болезни. У получивших это рождение **искупления от смертных грехов нет от этого.** Другие от этого изменяются, а создавшие смертные грехи — нет, ведь корни благоприятного [возникают] лишь как действие в настоящей жизни[251], они не являются предопределяющими в новом рождении. Кто-либо, побывав в аду или умерев, примет корни благоприятного [лишь] в новом рождении, а рождение — это пребывание в промежуточном состоянии, смерть же — обращенность к смерти. При этом они (корни благоприятного), прекращенные какой-либо причиной, при умирании получают новое рождение. Таким образом, корни благоприятного, ранее прекращенные, принимают новое рождение в силу каких-либо условий (причин) или же как прекращенные ранее своим усилием, или усилием другого. Сказано: «Некто, порвавший [корни благоприятного] через испорченную мысль[252], только в настоящей жизни принимает [их] новое рождение. Некто же, прервавший [корни благоприятного] через испорченную мысль и тренировку-подготовку, принимает [их] новое рождение после смерти. Деградировавший[252] в воззрении, а также в воззрении и нравственности, подобен этому».

На случай прерывания корней благоприятного при неопределенности понятий о ложном имеется тетралемма: 1) Од-срунг-дзог-чжэд[253] и др.; 2) Ма-чжэ-да[254]; 3) Лха-чжин[255]; 4) за исключением этих случаев.

Последствием кармы у имевшего ложное воззрение, у прервавшего корни благоприятного будет ад «Нар-мэд». У совершившего смертельные грехи — то же или другой [ад]. Так обстоит дело с деяниями. Следует сказать, сколько у пути деяния возникает одновременно усилий сознания.

81. У неблагоприятных до восьми
усилий сознания одновременно вместе возникает.
У благоприятных — до десяти.
Не одно, не восемь и не пять.

У неблагоприятных [путей деяния] вместе и одновременно возникает до восьми усилий сознания. Некоторые [говорят]: **«Одно** усилие сознания возникает одновременно [с путем деяния], осуществляясь в отношении корыстолюбия и прочего, а не чего-либо иного. Или же усилие сознания нейтральное, которое завершается допустимыми деяниями чувственных тренировок-подготовок».

Два [усилия сознания] возникают одновременно, когда, будучи в злобе, убивают, жадничают, воруют, прелюбодействуют или болтают пустое.

Три возникают одновременно, когда обладающий злобой убивает другие живые существа да еще и грабит. Однако разве воровство (грабеж) не бывает именно через вожделение? Следует знать, что оно совершается и без наличия другого усилия сознания. Также одновременно возникают три [пути деяния] при появлении жадности и завершаются при двух чувственных тренировках-подготовках.

Четыре возникают одновременно при усилии сознания, направленном на распри, ложь и грубые слова. При этом один [путь деяния] умственный, а три — словесные. При корыстолюбии и прочем их подготовка-тренировка завершается тремя другими [чувственными].

Пять, шесть и семь [усилий сознания] следует объединять так же.

Восемь возникают одновременно, когда, осуществив жадность, потренировавшись-подготовившись в шести [остальных], через страсти совершают прелюбодейство, осуществляя [это] до конца.

Вот таково неблагоприятное.

У благоприятных — до десяти. У благоприятных путей деяний одновременно возникает до десяти усилий сознания. **Не одно, не восемь и не пять,** т. е. не возникают одновременно с одним, восемью и пятью путями деяний.

Из них [усилие сознания] возникает одновременно с **двумя** [путями деяний], когда имеет место пять благоприятных сознаний и имеет место познание невозникновения успокоения при мистическом погружении в сфере нечувственного.

[Усилие сознания], возникающее **с тремя** [путями деяний], имеет место при сознании ментального, связанного с правильным воззрением.

[Усилие сознания], возникающее одновременно с **четырьмя** [путями деяний], имеет место при правильном принятии обета послушника с обладанием благоприятного, неблагоприятного и нейтрального сознаний.

[Усилие сознания], возникающее одновременно с **шестью** [путями деяний], имеет место при пяти благоприятных сознаниях.

[Усилие сознания], возникающее одновременно с **семью** [путями деяний], имеет место при благоприятном сознании интеллекта. Оно бывает при принятии обета монахом и при неблагоприятном и нейтральном сознаниях.

[Усилие сознания], возникающее одновременно с **девятью** [путями деяний], имеет место при пяти благоприятных сознаниях и при сознании интеллекта, связанного с психическими элементами и знанием успокоения и нерождения, и поэтому бывает при собранности созерцания.

[Усилие сознания], возникающее одновременно с **десятью** [пу-

тями деяний], имеет место при благоприятном сознании интеллекта, отличающегося от предыдущего. Это истинное принятие обета монахом за исключением познания об успокоении и нерождении, когда все усилия сознания одновременно (совместно) целоустремлены и обет чист.

Если исключить обет-дисциплину, то возникает одновременно один [путь деяния]. Обладание одним усилием сознания — это получение одного члена отбрасываемого. Одновременное возникновение пяти и восьми [путей деяний] бывает при одновременном обладании благоприятным сознанием интеллекта с правильным получением двух и пяти членов.

В каких судьбах проявляются или обладаются благоприятные и неблагоприятные пути деяния?

82. В аду пустая болтовня,
грубые слова, злоба двух видов;
жадность и ложное воззрение обладаются.
В Уттаракуру — три.

В аду пустая болтовня, грубые слова, злоба двух видов. Путь деяния в аду проявляется и обладается этими тремя и существует согласно с двумя: из-за произнесения жалких слов (сетований, жалоб) — пустая болтовня, из-за всевозможных укоров — грубые слова. Из-за грубого же потока сознания от одного к другому, вследствие ненависти,— злоба.

Жадность и ложное воззрение обладаются. Вследствие отсутствия сущности вожделения и проявленного результата кармы, не имеется [ее] проявления, [а есть только обладание]. Деяния уже истощились, отсутствует стяжательство в отношении женщин и вещей, нет убийства, воровства и прелюбодеяния; из-за отсутствия [к этому] нужды нет и лжи, вследствие этого и завершенности деяний нет и клеветы.

В Уттаракуру — три. Там имеется жадность, злоба и ложное воззрение, но осуществление этих трех отсутствует, ибо хотя [обитатели Уттаракуру] обладают ими, но они не охватываются ими из-за слабости (неясности) потоков вследствие отсутствия всякого страдания и греховных мыслей.

83. Там фактически также седьмой.
В сфере страстей десять неблагоприятных.
Три благоприятных во всех
обнаруживаются и проявляются.

Там фактически также седьмой. [Путь деяния], т. е. проявляясь, существует пустая болтовня. Имея омраченную мысль, они (обитатели Уттаракуру) иногда поют. При отсутствии греховных мыслей, предопределенности жизни, отсутствия стяжательства к

богатству и женщинам, нужды отсутствуют убийства и прочее.

Каким образом они нарушают целомудрие? Желая порадоваться вместе с женщиной, берут ее за руку и идут близ дерева. Если при взаимном желании дерево [их] закрывает, то они там пересыпают; если нет взаимного желания, дерево их не закроет, и они там не пересыпают.

В сфере страстей десять неблагоприятных. В сфере страстей иначе, чем в аду и Уттаракуру, проявляются десять путей деяний, за исключением животных, прет и божеств, у которых нет обетов-дисциплин. У людей, благодаря недисциплине, [они] имеют место. Если божества не убивают божеств, то они убивают пребывающих в других судьбах.

Другие говорят, что божества умирают при отсечении головы и поясницы.

Неблагоприятное изложено.

Три благоприятных во всех обнаруживаются и проявляются. Нежадность, незлоба, правильное воззрение обнаруживаются во всех сферах и в пяти судьбах.

84. У существ сферы нечувственного и «без представлений» обнаруживается семь. У остальных
также проявляется.
За исключением адских существ и обитателей Уттаракуру.

У существ сферы нечувственного и «без представлений» обнаруживается семь благоприятных путей деяний. При этом у праведников, родившихся в сфере нечувственного, вследствие обладания прошедшей и будущей обетами-дисциплинами, у существ без представлений, вследствие обладания дисциплиной созерцания. Праведник сферы нечувственного, у которого рождается неосквернённая нравственность как опора, разрушение [неблагоприятного] имел в прошлом. Имеющий опорой пять ступеней[256] обладает ими как непрошедшими (т. е. настоящими и будущими).

У остальных также проявляется, за исключением адских существ и обитателей Уттаракуру. «У остальных» означает в других сферах и других судьбах, за исключением адских существ и обитателей Уттаракуру. У них благоприятные пути деяния семиричны.

Благоприятные пути деяния, как образовавшиеся благодаря обету-дисциплине, исключены у животных и прет. В сфере получувственного они (т. е. благоприятные пути деяния) создаются [также] обетом-дисциплиной. В иной (т. е. в сфере страстей) имеются оба вида [путей деяния].

Десять благоприятных и неблагоприятных путей деяний,— они

85. Все следствия главной причины,
естественной причины и вызваны кармой.

Вследствие страдания, умерщвления и истощения [257] — плодов три вида.

Повторим первые строки карики. Некоторые считают: «Благодаря неблагоприятному учению, привычкам, шатанию по многим путям рождаются среди адских существ — это последствие кармы:

1) люди при возникновении силы общности существования [запутываются] как в паутине. Через убийство у них жизнь короткая;

2) через прелюбодейство получает враждебно настроенную жену;

3) через ложь — многое злословие;

4) через клевету — отдаление друзей;

5) через воровство — у них бедность имуществом;

6) через грубые слова (сами) слышат неприятные слова;

7) через пустую болтовню схватывают негодные речи;

8) через корыстолюбие [получают] большие желания-страсти;

9) через злобу — большую ненависть;

10) через ложное воззрение — большое невежество, ибо в нем [самом заключено] большое невежество».

И это плоды естественных причин.

Но у людей при благоприятных последствиях кармы ведь тоже бывает короткая жизнь. Разве это плод естественной причины как в случае с убийством? Мы не говорим, что [короткая] жизнь [обязательно] плод убийства. Однако почему? Через убийство имеет место короткая жизнь, поэтому укорочение жизни следует рассматривать как [одну из] причин [укорочения жизни].

1) через очень сильную опору в виде убийства внешние предметы, [окружающие живые существа], получают малую силу;

2) через воровство — многие дожди и грады;

3) через прелюбодейство они смешиваются с пылью;

4) через ложь скверно пахнут;

5) через клевету неровные;

6) через грубые слова — засоленность почвы, пустыни и ее пороки;

7) через пустую болтовню — путаница сезонов;

8) через корыстолюбие — малые плоды;

9) через злобу — горькие плоды;

10) через ложные воззрения — малые плоды и бесплодие.

Таковы главные плоды [путей деяний].

От этого ли только жизнь коротка или от чего другого? Некоторые говорят: «Именно от этого. Это плоды последствий кармы и плоды естественной причины».

Другие говорят: «В этом тренировка-подготовка и в этом сущность обладания кругом бытия, это указывается в сутре как следствие убийства».

Названные естественные следствия двойные — вызванные кармой и следствия главной причины.

Почему плод пути деяния осуществляется в трех видах? Некто, совершающий убийство, [во-первых], рождает страдание у убиваемого; [во-вторых], убивает и [наконец] истощает (обессиливает) его.

Вследствие страдания, убийства и истощения — три вида плодов. Вследствие учинения страдания другим — последствия кармы в виде адских мук; вследствие убийства — естественное следствие короткая жизнь; вследствие истощения [чужих сил] — плод главной причины, наружное лекарство малой силы. В других случаях следует понимать так же.

Три плода благоприятных деяний строятся так же. При отбрасывании убийства, когда этого держатся постоянно, по привычке, рождаются среди божеств. При их переходе в человеческую судьбу — долгая жизнь. Остальное сочетается обратно неблагоприятным деяниям.

Победоносный указал на неправильное деяние, на неправильную речь и неправильную жизнь. Отличается ли неправильная жизнь от первых двух? Она не другая.

86. Телесные и словесные деяния, родившиеся от страстей,— это неправильная жизнь. Из-за трудности отбрасывания указывается особая сторона. Если возбуждаются желания в отношении предметов первой необходимости[258], то вследствие противоречия с сутрой это не так.

Телесные и словесные деяния, родившиеся от страстей,— это неправильная жизнь. Результаты телесных и словесных деяний, родившихся от злобы и ненависти, имеют следствием неправильные деяния и неправильную речь. Поэтому **из-за трудности отбрасывания** о них двух **указывается особая сторона.** Элементы со страстью будут как грабители и нелегко защитить сознание от дел, возбуждаемых ими. Поэтому пока живешь, из-за трудности очищения от них и необходимости прилагать особые усилия здесь так и указывается:

«Из-за многих устоявшихся [ложных] воззрений.
Мирянин с трудом очищает [свое] воззрение.
Монахам, зависящим от ведущих иной образ жизни, [чем они], [Свой образ] жизни труден».

Если возбуждается желание в отношении предметов первой необходимости. Если у кого-либо возбуждается желание к предметам первой необходимости, то это неправильная жизнь, а некоторые [думают] иначе. Если они думают, что песни, пляски и прочее для собственного удовольствия не соответствуют неправильному обра-

зу жизни, **то это противоречит сутре, это не так.**

Победоносный указал в «Чхул-тим-чжи-пхунг-бой-до»[259]: «Зрелище боя слонов и прочее определяются как неправильный образ жизни. А почему? Потому что это наслаждение у ложного объекта».

Выше были изложены пять плодов. Какие из [рассмотренных] деяний какими плодами обладают?

87. Нечистый[260] путь отбрасывания
обладает пятью плодами.
Чистый[261] — четырьмя. Другие омраченные[262],
благоприятные и неблагоприятные также.

Нечистый путь отбрасывания обладает пятью плодами. Путь, вследствие отбрасывания им омрачения, т. е. путь отбрасывания,— это путь беспрепятственный. Деяния нечистого пути обладают пятью плодами: 1) плод как последствие кармы, неприятное ее последствие, входящее в свою ступень; 2) плод как естественное следствие — это элементы, возникшие от сосредоточения и схожие с последующим; 3) плод отречения от круга бытия — это только отбрасывание [неблагоприятного]; 4) результат человеческой деятельности — это ведущие элементы бытия: а) пути освобождения, б) возникшие одновременно [с ними], в) будущие к получению и г) отбрасываемые; 5) главный плод, за исключением ранее возникших и всех элементов-сил, отличающихся сущностью деяний.

Чистые — четырьмя. Деяния пути отбрасывания неосквернённые обладают четырьмя плодами, за исключением плода как последствия кармы.

Другие благоприятные и неблагоприятные также. Деяния, отличные от пути отбрасывания, омраченно-благоприятные[263] и неблагоприятные обладают также четырьмя плодами, за исключением плода отречения от круга бытия.

88. Оставшиеся неосквернённые
и нейтральные — тремя.
Благоприятные, неблагоприятные и прочие —
четырьмя, двумя, также тремя.

Оставшиеся неосквернённые и нейтральные — тремя. Деяния, иные от пути отбрасывания, неосквернённые и нейтральные обладают тремя плодами, за исключением плода как последствия кармы и плода отречения от круга бытия. **Благоприятные, неблагоприятные и прочие — четырьмя, двумя, также тремя.** По порядку разъясняется: 1) плоды благоприятных деяний [их четыре], за исключением последствий кармы; 2) плодов неблагоприятных деяний два: результат человеческой деятельности и главный плод; 3) плодов нейтральных деяний три, за исключением плода естественного следствия и плода последствий кармы.

89. Неблагоприятные, благоприятные и прочие — два, три и четыре последовательно.
Нейтральные, благоприятные и прочие — они два, три и три.

Повторим первые две строки карики. Последовательно означает «по порядку». Плодами неблагоприятного деяния [могут быть] два благоприятных элемента — плоды человеческой деятельности и главной причины (главный плод). [Могут быть] и три неблагоприятных, за исключением последствий кармы и плода отречения от круга бытия. [Могут быть] и четыре нейтральных, за исключением плода отречения от круга бытия.

Неопределенные элементы — воззрение о существовании «Я» и воззрение крайностей — неблагоприятная [причина], создающая моральную однородность элементов, отбрасываемых прозрением [истины] о феноменальности бытия,— естественное следствие.

Нейтральные, благоприятные и прочие — они два, три и три. Плоды нейтральных деяний дают два благоприятных элемента: плод человеческой деятельности и плод главной причины. Когда они (нейтральные деяния) дают три неблагоприятных элемента, то тут исключаются плод последствий кармы и плод отречения от круга бытия. Неблагоприятные элементы, подлежащие отбрасыванию прозрением [истины] о феноменальности бытия и прочих [истин], являются естественным следствием двух нейтральных воззрений. Когда дают три нейтральных элемента, то причины те же, [что и в случае с благоприятными].

90. Все прошедшие — четыре.
Будущие — срединные также.
Срединные — два.
Будущие — три плода.

Все прошедшие — четыре. «Все» — [элементы] трех времен. Плоды прошедших деяний — элементы трех времен, за исключением плода отречения от круга бытия. **Будущие — также срединные.** Плоды деяний настоящего времени, [т. е. срединные], так же, как элементы будущего времени, четверояки. **Срединные — два.** Плоды настоящего времени — элементы настоящего времени и их два: человеческой деятельности и главной причины. **Будущие — три плода.** Будущих плодов — будущих элементов — три, за исключением плодов человеческой деятельности и отречения от круга бытия.

91. Своей ступени — четыре.
Чужой ступени — три и два.
Тренировки и прочего — три тренировки.
Плод деяний нетренировки.

92. Элементы и прочее тренировки —
один, три и два.
Плод иной от них —
тренировки и прочего — два, два и пять.

Своей ступени — четыре. Плоды своей ступени — элементы своей ступени, за исключением плода отречения от круга бытия.

Чужой ступени — три и два. При неосквернённых элементах чужой ступени плодов три, за исключением плода последствий кармы и плода отречения от круга бытия. При осквернённых — два плода: человеческой деятельности и главной причины.

[Элементы] тренировки и прочего [дают] три [плода] тренировки. Плоды деяний тренировки — элементы тренировки — [дают в свою очередь] три плода, за исключением плода последствий кармы и плода отречения от круга бытия. Нетренировка схожа с этим. Элементы же, не являющиеся ни тренировкой, ни нетренировкой, [дают также] три плода, за исключением плода последствий кармы и естественного следствия.

Плод деяний нетренировки — элементы тренировки и прочего — [дают] один, три и два [плода]. Плод деяний нетренировки — элемент тренировки — один плод главной причины. Нетренировки — три, за исключением плода последствий кармы и плода отречения от круга бытия. [Элементы] ни тренировки, ни нетренировки дают два плода: человеческой деятельности и главной причины.

Плод иной от этих — тренировки и прочего — два, два, пять. Плоды иные, чем тренировки и нетренировки. Плод деяний нетренировки и не-нетренировки — элемент тренировки — дает два плода: человеческой деятельности и главной причины. Элемент нетренировки, подобно этому. Плод же ни того, ни другого — все пять плодов.

93. Отбрасываемое прозрением и прочим —
три, четыре и один.
Деяния же, отбрасываемые созерцанием,—
они два, четыре и три.

Повторим первые две строки карики. Плод деяний, отбрасываемых прозрением,— элемент, отбрасываемый прозрением, дает три плода, за исключением плода последствий кармы и плода отречения от круга бытия. [Элементы], подлежащие отбрасыванию созерцанием, дают четыре плода, за исключением отречения от круга бытия. Не подлежащие отбрасыванию — один плод, плод главной причины.

Деяния же, отбрасываемые созерцанием,— они два, четыре и три. Плод деяний, подлежащих отбрасыванию созерцанием, [те же элементы], что отбрасываемые прозрением, дают два плода: чело-

веческой деятельности и главной причины. Подлежащие отбрасыванию созерцанием дают четыре плода, за исключением плода отречения от феноменального бытия. Не подлежащие отбрасыванию дают три плода, за исключением плода последствий кармы и естественного следствия.

94. Не подлежащие отбрасыванию — один,
два, четыре, по порядку.
Возникшие несоответствующими — омраченные.
Некоторые: порочного поведения[264].

Не подлежащие отбрасыванию — один, два, четыре, по порядку. Плод деяний, не подлежащих отбрасыванию,— это [элементы], отбрасываемые прозрением, дающие один главный плод. Отбрасываемые созерцанием — два плода: человеческой деятельности и главной причины. Не подлежащие отбрасыванию — четыре, за исключением плода последствий кармы.

По порядку, сказано о тех, что бывают в начале, в середине и в конце. В сутре сказано: «Деяния, возникшие как соответствующие, несоответствующие и ни то и ни другое». Какова их характеристика?

Повторим последние строки карики. Некоторые говорят: «Несоответствующие — это омраченные деяния, ибо возникли от неправильного представления»[265]. Другие говорят: «Порочное поведение — если кто-либо ходит, живет, одевается отлично от других, то вследствие несоответствия[266] с ними именуется несоответствующим».

Соответствующее же — это благоприятные деяния. Другие говорят: «Непорочное в отношении обычаев». Иное от этих двух — ни то ни другое.

На одном ли рождении отразится одно деяние или на нескольких? Также и многие деяния отразятся на одном рождении или на многих? На это есть доктрина:

95. Одно отражается в одном рождении.
Завершаются многими.
Бессознательный транс и мистическое погружение
не отражаются; также и «получение-обладание».

Одно отражается в одном рождении. Одно деяние отражается только в одном рождении, но не во многих. Так называемое рождение — это общность существования [с другими людьми-потоками]. Когда в него входят, то это называется рождением.

Это противоречит сказанному древними мудрецами. Как же [ими] сказано? Сказано, что, дав милостыню духовному лицу, через ее последствия кармы до семи раз рождался среди тридцати трех божеств, после чего родился в богатом роде шакиев. Он, [подавший

эту милостыню], получил через нее богатство и воспоминание о прежних перерождениях, совершил еще иные добродетели и поэтому создал учение о тренировке (проповедовал тренировку). Например, некий человек одной монетой добыл тысячу [монет], и он может сказать: «Я одной монетой получил могущество».

Еще говорят: «Вот [дана] милостыня духовному лицу. Опираясь на нее, возникнут многие потоки усилий сознания, а от них некоторыми приобретаются некоторые плоды. При получении отражения однородными частями нет одного отражения, но имеющиеся многие общности [дают] одно отражение».

Деяния **завершаются многими.** Например, художник [в картине] одним штрихом завершает границы видимого и делает похожим [это видимое]. Также и у людей органы, части и члены тела цельные. Они цветом, телесной формой, ростом, силой, всем комплексом красивы, и в их деяниях совершенный путь.

Деяние не является единственным, отражающимся [в будущей] жизни. А как же это? Произведенное кармой и иное.

Повторим последние две строки карики. Бессознательный транс и мистическое погружение не создают общности, потому что деяния не возникают одновременно. [Чистая сила] «получение — обладание» также не дает отражения, ибо не является ни деянием, ни плодом.

Буддой названы три препятствия[267]: деяние, омрачение и последствие кармы. Какова же их природа?

96. Деяния смертных грехов.
Главное омрачение. Плохие судьбы.
Живые существа без идей и
обитатели Уттаракуру — вот три препятствия.

Повторим всю карику. Деяния смертных грехов — это препятствия [хорошим] деяниям. Они (смертные грехи) таковы: убийства отца, матери и архата, раскол в общине и пролитие крови с дурной мыслью о татхагате.

Постоянное омрачение — это препятствование [хорошему] через омрачение. Омрачение бывает двух видов: постоянное и острое. Постоянное — это стабильное. Острое означает большое. Из них постоянное и является препятствованием, например, подобно случаю с кастратом. Омрачение, возникшее случайно, [может быть] и страшной силы, но способно быть разрушенным, а постоянное омрачение, даже вялое,— нет. При постоянном омрачении не имеют времени к старанию, для того чтобы в действительности его разбить. Опираясь [сперва] на малое, [оно] делается средним; опираясь на среднее, [затем] делается большим и поэтому является препятствием.

Три плохих судьбы (адских, животных и прет), часть хороших

судеб обитателей Уттаракуру и живые существа без идей — это препятствование [благоприятным] последствиям кармы. Они препятствуют корням благоприятного на пути праведника и тренировке-подготовке на этом пути.

А не следовало бы назвать также плохими судьбами случаи рождения из яйца, теплой сырости, женщиной в неизбежных восьми бытиях? Здесь названы только те, которые основа, плод, судьба, рождение, личность, а не всякие другие.

Их них (препятствий) самое жестокое (злобное) — препятствие от омрачения. За ним следует препятствование деянием. Из-за этих двух в позднейших [рождениях] невозможно [спасение]. Вайбхашики говорят: «Такова последовательность».

Что означает термин «цхам-мэд»[268]. [Он означает буквально] «беспредельный [смертный грех]», потому что его последствия кармы невозможно прервать даже в следующей жизни. Он не подавляется и блеском — таково определение [этого термина].

Опять же человек, совершивший его [этот грех], после смерти сразу же напостоянно рождается в аду. Сущность этого греха — постоянство [последствий кармы], и, обладая такими элементами, она (сущность) является постоянной, подобно типу монаха-аскета.

В каких сферах имеют место деяния, называемые препятствованием?

97. Смертные грехи на трех континентах. У кастратов и прочих невозможны по причине малой благосклонности и стыда перед собой. Остальные — в пяти судьбах.

Смертные грехи на трех континентах. У обитателей Уттаракуру и других существ (не людей) [смертные грехи] отсутствуют. Тем более в других [высших] сферах. Среди них [грешников] только мужчины и женщины, **а у кастратов и прочих невозможны.** Здесь те же доказательства, что и в случаях отсутствия дисциплины. Кроме того, **вследствие малой благосклонности и стыда перед собой.** Отец и мать, вследствие телесной недостаточности у них, [т. е. у кастратов и прочих], и вследствие малой любви [к ним], имеют [к ним] малую благосклонность[269]. А те, в свою очередь, из-за отсутствия того же в отношении родителей не бывают к ним близки, имея стыд перед собою. Поэтому у животных и прет этого (т. е. смертного греха) также не бывает.

Старцы мудрецы говорят: «У светлых разумом [животных] как у «всезнающего коня»[270].

Когда родители убиваются нелюдьми, то тоже не будет смертного греха. Препятствование деяниями изложено.

Остальные — в пяти судьбах. Каковы эти остальные? Это пре-

пятствия омрачением и последствиями кармы. У людей и обитателей Уттаракуру имеется препятствование в виде последствий кармы. Среди божеств же — у существ без идей (представлений).

Какова природа смертных грехов? Четыре — это телесные деяния; один — словесное деяние. Три являются убийством, один — ложь, один — тренировка-подготовка к убийству, ибо татхагаты — носители неподавляемых элементов[271].

Связь результата с причиной или через это создание раскола в общине названо смертным грехом.

98. Раскол общины — это отклонение
и обладание не являющимся учением,
неомраченным, не—нейтральным.
Тем обладает община.

Повторим первые три строки карики. Расколом именуется отклонение. Это чистые силы, не связанные с сознанием, неомраченно-нейтральные. Каким образом [раскол] становится смертным грехом? Творящий (создающий) его не обладает им (т. е. смертным грехом). Как же это? **Тем обладает община.** Расколом обладает то, что разделяется, а не раскольник. Однако чем обладает раскольник?

99. Его грех — ложь и
совершающий его им обладает.
Он созревает в течение кальпы в аду Нар-мэд[272].
Через совершенное страдания увеличиваются.

Его грех — ложь и совершающий его им обладает. Раскольник обладает грехом раскола общины и это [грех] лжи. Это словесное внешнепроявленное, возникшее одновременно с расколом общины. Обладающий этим грехом, совершивший его, **созревает в течение кальпы в аду Нар-мэд.** Созревает в большом аду живых существ Нар-мэд в течение промежуточной кальпы. Для других [грешников пребывание] в Нар-мэд необязательно. Если у кого много грехов, то они, несомненно, имеют последствия кармы. При этом что бывает с ними? **Через совершенное страдания увеличиваются.** Имеющие многие грехи получают в аду Нар-мэд тело с нежным мясом и с ощущением в два, три, четыре, пять раз острее. Вред получается очень большой и непереносимый.

Кто такие создающие раскол в общине?

100. Монах-аскет
раскалывает. В другом. Глупцы.
Пока терпит другого учителя и другой путь,
расколота. Он не пребывает.

Монах-аскет раскалывает. Раскалывает монах, а не мирянин,

не монахиня и прочие. Он (монах) раскалывает воздействием ложного воззрения, а не методом жажды жизни. Раскалывает [под видом] обладания нравственностью, а не ее упадка, и его слова — не насилие. Где бывает раскол? Там, где победоносный в это время пребывает **в другом месте.** Ведь при будде-татхагате, вследствие их (будд) нетерпимости, при непосредственном присутствии учителя раскол невозможен.

Кто такие [вступающие] в раскол? **Глупцы.** Только глупцы, но не праведники, ибо они (праведники) непосредственно [правильно] воспринимают учение. Некоторые говорят: «Его (раскола) нет у получивших настойчивость»[273]. Сколько времени община будет расколота? **Пока терпит другого учителя и другой путь.** Пока терпит иное учение и иной путь, чем указано учителем, т. е. иной путь, чем путь татхагаты. До этого община будет расколота.

Расколовшись, какое время пребудет в упадке? **Он не пребывает.** Раскол общины бывает, безусловно, [только] до рассвета; затем община снова в согласии. Раскол общины, о котором говорилось,

101. Понимается как разрыв колеса.
В Джамбудвипе. Девятью и более.
Раскол в обрядах[274] на трех континентах.
При восьми и более.

Это понимается как разрыв колеса. Вследствие препятствования осуществлению деятельности пути, в это время разрывается колесо учения победоносного. А при разрыве колеса будет и раскол в общине. Где происходит разрыв колеса? **В Джамбудвипе,** а на других континентах не бывает. Сколькими монахами? **Девятью и более.** Упомянуто «девятью и более», но (число) свыше не определено. Община монахов — восемь, а девятый является раскольником; община делится на две части,— поэтому раскол.

Другой вид раскола в общине — раскол в обрядах, когда нет единогласия и объединения при свершении обрядов. **Раскол в обрядах на трех континентах** имеет место там, где существует религия. А при скольких монахах? **Это при восьми и более.**

Разрыв колеса [учения] не возникает в шести случаях. В каких?

102. Разрыв колеса не возникает
в начале, в конце, перед грехом,
перед парой, когда аскет совершил проступок,
союз не разрезан.

Повторим всю карику. 1) в начале — при повороте колеса [учения раскола] долго не получается; 2) в конце — во время парининрваны Будды; 3) в середине [между этими двумя] не возникает

греха и отсутствует раскол до тех пор, пока в учении не возникает греха нравственности и ложного воззрения; 4) до возникновения одной пары, т. е. **до тех пор, пока не возникла пара высоких учеников,** раскол невозможен. Все это вследствие наличия согласия и отсутствия раскола; 5) когда аскет совершает проступок, [раскола] не возникает, ибо учитель в паринирване и равный ему (аскету) противник отсутствует; 6) раскол имеет место лишь в случае наличия двух сторон в одном объединении.

Таким образом, имеется шесть обстоятельств, при которых не возникает раскола колеса учения. В колесе учения всех будд, в зависимости от [их] деяний, раскола не возникало.

Почему матереубийство и прочее считается именно смертным грехом?

103. Вследствие отбрасывания и уничтожения
полей пользы и добродетели.
Хотя пол изменяется — существует.
Мать, от месячных которой, рождаются.

Повторим первые две строки карики. Некоторые: «Потому что убийство отца и матери уничтожает пользу». А какая польза от этих двух? Потому что от них рождается тело. Каково же их (смертных грехов) отбрасывание? Полный отказ от них. Так как архат — поле добродетели, то убийство его и прочее — смертный грех.

При изменении [при перерождении] пола отца и матери тело остается одно. При этом, **хотя пол и изменяется, [смертный грех] существует.** При убийстве человеком не отца, не матери, не архата будет ли грех считаться смертным грехом? Будет при убийстве матери, изменившей пол [в новом перерождении]. Грех будет смертным.

При убийстве женщины, не являющейся ни матерью, ни архатом, будет ли грех считаться смертным? Будет. Ведь при этом убийстве [убитым] может быть изменивший пол отец.

Если у некоей женщины выпадает эмбрион первой стадии, а другая женщина вливает его в [свою] матку, то при ее убийстве будет ли смертный грех? **Мать та, от месячных которой, рождаются.** Мать та, от месячных которой, рождаются живые существа. Вторая создает [для них] все, рожает, выкармливает, поит молоком. Когда, сочетая это с матерью, убивают кого-либо другого, то смертного греха нет. Когда убивают мать, связав ее с тем, кто не мать, то смертного греха нет. К примеру, убивающий мать, находящуюся в постели, [приняв ее за кого-то другого], как сын [некоего] прачачника, имея намерение убить насекомое, [на самом деле] убил отца, не совершает смертного греха.

При убийстве матери или кого-либо другого одним оружием наличествуют два внешне-непроявленных, а внешнепроявленное — это именно смертный грех, потому что сила деяния велика.

Мудрец Чжанг-дог[275] говорит: «Вследствие накопления атомов внешнепроявленное двух видов».

При убийстве архата даже без представления, что это архат, имеет место смертный грех, ибо опорой размышления воспринимается [мысль]: «Я убиваю». Тот, кто убивает своего отца архата, имеет один смертный грех, [а не два], ибо опора [личность убиваемого] одна. Придя же к архату [в целях его убийства], совершаешь два смертных греха.

Проливающий кровь татхагаты с плохой мыслию ведь, без сомнения, совершает смертный грех? При мятущемся сознании[276] бывает, а

104. При мысли ударить Будду нет.
Нет в отношении архата после пронзания.
У связанного со смертным грехом
не существует плода, отделенного от страстей.

При мысли ударить Будду нет [смертного греха]. Если пронзить жизнь архата, ставшего архатом после пронзания, то [смертного греха] **нет в отношении архата после пронзания.** При наличии смертного греха это [деяние с ним] сочетается, а в этом случае сочетания нет.

Связанный со смертным грехом, не возвращающийся к нему получает ли плод, отделенный от страстей? **У связанных со смертным грехом не существует плода, отделенного от страстей.** Почему? Вследствие полного противоречия мыслей. Какое из смертно-греховных деяний заслуживает наибольшего порицания?

105. Говорение лжи для раскола общины
заслуживает наибольшего порицания.
При благоприятных мирских
наивысший плод — усилие сознания при кульминации бытия.

Повторим первые две строки карики. Когда зная об [истинном] учении и [ложном] учении, говорят ложь для раскола общины и ложными наставлениями среди всех творят злодейство, то это наиболее порицаемое. Это почему? Потому, [что происходит] «пронзение»[277] духовной формы бытия татхагаты и отрезание от хороших перерождений для мирских [существ] и от чистого пути освобождения. При расколе общины, когда люди понемногу входят в истину, будут запрепятствованы получение плода, избавление от страстей и от оскверненного. [Они, люди] не войдут в созерцание, в чтение, в молитвы, в [правильные] действия усилий со-

знания. Судьбы людей, нагов и божеств будут в смятении, неудовлетворены, зависимы, их память придет в упадок. Таковы в дальнейшем будут последствия их кармы.

Среди других смертных грехов очень тяжелые, по порядку, первый, третий и пятый. Отцеубийство из всех самый легкий.

Однако почему победоносный сказал, что среди трех грехов грех ума заслуживает наибольшего порицания, т. е. именно ложное воззрение? Из действующих смертных грехов наибольшего порицания [все же] заслуживает раскол общины. Из действующих трех деяний — грех ума; из действующих воззрений — ложное.

Последствия кармы обширны, живые существа умирают, и корни благоприятного последовательно подрезаются в силу [плохих] деяний. Так сказано в писании.

От хороших же деяний какой самый большой плод? **При благоприятных мирских деяниях наивысший плод — усилие сознания при кульминации бытия.** Среди всех благоприятных деяний самый большой плод дает усилие сознания, [направленное] на кульминацию бытия и его последствия кармы,— полное спокойствие в течение 80000 кальп. Это сказано в силу, [т. е. в смысле получения] плода последствия кармы, а в силу, [т. е. в смысле получения], плода разделения [278], (т. е. нирваны), большой плод усилия сознания — при «сосредоточении, подобном алмазу»[279], ибо [это] имеет плодом достижение полного единения всех[280]. Поэтому и сказано «мирские».

Только ли от смертных грехов рождаются в адах или же рождаются и от других грехов? Через [грехи], схожие со смертными грехами, безусловно рождаются [в адах]. Другие же говорят: «Не обязательно». Какие же они? Сказано:

106. «Оскорбить мать, архата;
бодисатву в его состоянии и
тренирующегося убить; общины
имущество ограбить.

107. Схоже со смертными грехами.
Пятое — разрушение ступы».

Повторим все шесть строк карики. Эта пятерка в своей последовательности схожа с пятью смертными грехами: 1) оскорбление матери и архата [равно матереубийству]; 2) убийство намеченного быть бодисатвой [равно отцеубийству]; 3) убийство тренирующегося [равно убийству архата]; 4) ограбить имущество общины [равно ее расколу] и 5) разрушение ступы [равно ранению Будды].

Другие деяния, дающие последствия кармы, очень препятствуют в трех случаях. А каковы они?

107. Очень сильно препятствуют
получению терпения, «неприходящему более»[281], и архату.

Повторим эти две строки карики. При получении [ступени] «терпение после кульминации бытия»[282] плохие судьбы, пребывающие ниже, препятствуют уходу из ступени, [где имеются] последствия кармы. Также при получении плода, «неприходящего более» в круг бытия. Деяния, совершаемые в сфере страстей, вследствие препятствования, остаются внизу, (т. е. в низших ступенях), за исключением деяний, проявляющихся при созерцании элементов бытия.

Также и при получении архатства в сферах получувственного и нечувственного. Вследствие препятствования [плохим] деяниям, они остаются внизу, (т. е. на низших ступенях).

Названное выше убийство бодисатвы каково?

108. С каких пор бодисатва,
с тех пор творит деяния признаков.
Хорошей судьбы, высокого рождения, совершенен органами,
мужчина, помнит перерождения, не идет назад.

С каких пор бодисатва. С каких пор воспринимается и называется бодисатвой, **с тех пор творит деяния признаков.** С тех пор ничинает творить деяния последствий кармы в виде признаков [махапуруши]. С этого времени он просветленный. Как это? С этого времени навсегда.

Хорошей судьбы, высокого рождения, совершенен органами, мужчина, помнит перерождения, не идет назад. Его судьба очень восхваляема, т. е. благоприятна, ибо он рождается среди людей и божеств. Он не рождается в низших родах, а в живых существах царского рода, браминов, домохозяев. Его органы совершенны, несовершенных нет. Бывает только мужчиной, женщиной же, а тем более кастратом и прочими не бывает. Помнит все свои перерождения. Ему нет ухода назад,— таково [его] предопределение. Для пользы живых существ [у него] не рождаются всякие виды страданий и противоречий. В миру его называют «некупленный раб»[283],— вот кто такой бодисатва, он «даг-ньид-чэн-бо»[284] (великая сущность). Он пренебрегает всеми богатствами, сострадает всем [живым существам], пребывает без гордости, подобно собаке, около всех живых существ. Он страдает от пренебрежения живых существ, делающих ему вред. Принимает на себя всякие поручения и трудности.

Каковы наименования деяниям как последствиям кармы и каковы их признаки?

109. Он в Джамбудвипе, будучи мужчиной. В присутствии будд. Усилие сознания. Возникшие размышления. Сотню кальп отражает в деяниях.

Повторим всю карику. Бодисатва отражает деяния, являющиеся последствиями кармы только в Джамбудвипе, а не на других [континентах], потому что у ее жителей острый ум. Отражается только мужчиной, а не женщиной, в присутствии учителя. Усилие сознания с [мысленным] объектом буддой. Он отражает деяния в сотню кальп, но не больше. Его деяния возникают от размышления, но не от слушания и не от сосредоточения.

Победоносный Шакьямуни энергичными действиями согласовал девять кальп, отражая время деяний девяносто одной кальпы. Поэтому им было сказано старостам деревень: «До девяносто одной кальпы я помню хорошо и не знаю, чтобы из пожертвованной пищи у какой-либо семьи стало неблагополучно или причинился бы вред».

По своей сущности он (бодисатва) вспоминает свои прежние перерождения.

Древние учителя говорят: «Бодисатва, достигший первой кальпы, отбрасывает четыре греха и получает две заслуги (добродетели)».

Признаки, они:

110. Каждый рождается от сотни заслуг. Нам-сиг, Мар-мэ, Рин-чэн-цуг[285] возникли в конце третьих неисчислимых, первый — Шакьямуни.

Каждый рождается от сотни заслуг. Какова же мера этих заслуг? Некоторые говорят: «За исключением [заслуг], близких к бодисатве, это обладание достоянием всех живых существ, сколько бы их ни было». Другие говорят: «Благодаря деяниям живых существ признают три тысячи,— вот сколько». Третьи опять же говорят: «Мера эта познается только буддой».

Сколько будд почитал Будда, будучи бодисатвой? В первую неисчислимую кальпу почитал 75 000 будд, во вторую— 76 000, в третью — 77 000.

Какие будды возникали в конце неисчислимых кальп? В порядке, обратном названному: **«Нам-сиг, Мар-мэ, Рин-чэн-цуг.** Самьяксам-будда Рин-чэн-цуг — во время завершения первой кальпы. Победоносный Мар-мэ — при окончании второй. Во время татхагаты Нам-сиг закончилась третья. Из всех этих будд **первый [будда] Шакьямуни.**

Древний Шакьямуни, при котором Будда пребывал бодисат-

вой, сказал: «Молю о том, чтобы быть похожим на него». Он возник во время ссор [в миру], и его учение пребывало тысячу лет.

При каких обстоятельствах бодисатва осуществляет практический путь освобождения[286] [через шесть добродетелей]?

111. С состраданием по отношению ко всем,
делая дар, дар осуществляет.
Обладая желаниями, даже при сломанных членах,
без смятения,— нравственность и терпение.

С состраданием по отношению ко всем, делая дар, дар осуществляет. Когда он всем отдает все до глаза и мозга костей без надежды [на воздаяние], т. е. делает жертву состраданием, то осуществляет добродетель дара.

Обладая желаниями, даже при сломанных членах, без смятения,— нравственность и терпение. В то время, когда он не лишен страстей, даже при поломке его членов, без смятения осуществляет добродетели нравственности и терпения.

112. Восхвалив энергично Чар-чжала[287].
Сразу за этим сосредоточение и разум.
Тройка заслуг и их основа,
например, путь деяний.

Восхвалив энергично Чар-чжала. Победоносный во время бодисатства, увидев в одной пещере татхагату Чар-чжала, бывшего в мистическом трансе «элемент огня»[288], стоя на одной ноге семь суток, [его восхвалял]: «О, человек, возвышенный над толпой! Ты великий аскет, в других божественных местах нет такого! В этом мире [такого тоже] не существует! Нет его и в месте «Нам-тхобу»[289], не существует и в высоких дворцах божеств, нет в направлениях частей света и [их] границах». Восхвалив так, в это время осуществляет добродетель энергии, и девять кальп согласованы.

Сразу после этого сосредоточение и разум. Пройдя просветление[290], затем во время глубокого сосредоточения «схожего с алмазом»[291] завершает добродетели сосредоточения и мудрости. Вследствие же потустороннего [собственного] совершенства имеет место добродетель «потусторонность-запредельность»[292].

Из сутры: «Основы[293] заслуг, возникшие от даров, основы заслуг, возникшие от нравственности, основы заслуг, возникшие от сосредоточения, называются «три основы заслуг»[294].

Каким образом эта тройка — основа заслуг? **Тройка заслуг и их основа, например, путь деяний.** Чему соответствует эта тройка, будучи заслугами? Разъясняется: «Действие, будучи основой, есть действие добродетели. Они, деяния и путь деяний, являются таковыми». Из них основа добродетельных деяний, возникших от

деяний же,— телесные и словесные деяния в трех видах [заслуга как таковая, действие и объект действия]; усилие сознания, вызванное им (деянием), есть деяние добродетели; возникшие одновременно с ним (деянием) элементы бытия — только добродетели.

Возникшее от нравственности, именно телесные и словесные деяния, трех видов. Созданное же как возникшее от созерцания, будучи заслугой, есть основа добродетельных деяний. Усилие сознания, связанное с любовью[295], [возникает] вследствие сил, создающих феноменальное бытие. Это и усилие сознания, возникшее одновременно с ней (с любовью), и нравственность являются деянием добродетели. Прочее, возникшее одновременно с ней (с любовью), является именно добродетелью (заслугой).

Или еще: деяние добродетели — это добродетельное деяние, т. е. тренировка-подготовка. Они [деяния, нравственность и сосредоточение] являются основой. Другие говорят: «Добродетельные деяния — это поистине благоприятные усилия сознания, они и есть основа».

Что такое даяние? То, что дано, есть даяние, хотя здесь

113. Дающий дар есть дарующий.
Через желание пользы и почитание.
Побуждаемое телесными и словесными деяниями
обладает богатством плодов.

Дающий дар есть дарующий. Дары делают от страха, с надеждой на ответ, от страсти, но здесь это не подходит. Поэтому, в отличие от перечисленного, **через желание пользы и почитание,**— так сказано. Когда имеют желание сделать другим пользу и [в знак] почитания, то делают дар. Даяние же дара, что это такое? **Побуждение телесными и словесными действиями.** А что такое побуждение? Это комплекс, которым побуждается (т. е. умственный акт, выражаемый через телесные и словесные действия). Приведем шлоку:

«Когда человек с благоприятным интеллектом
Дарует свои вещи,
Тогда благоприятные группы
Дающие,— так говорят».

Обладает богатством плодов. Основа добродетельных деяний, возникших от даяний, имеет большое богатство плодов.

Дар, он

114. Полезен себе, другим, обоим
и ни одному из двух.
Он хорош через дающего.
Через предмет и поле.

Повторим первые две строки карики. Из них простой человек или не лишенный страстей делает дар (жертву) ступе. Для других при этом пользы нет, а лишь для себя, и это [первый вид] дара. Праведник, лишенный страстей, дает дары посторонним. За исключением проявленного [им], в этой жизни он делает пользу другим, а себе пользы уже нет, [и это второй вид дара]. Праведник, полностью отошедший от ступеней последствий кармы, но не лишенный [еще всех] страстей, или простой человек, лишенный страстей, делают дар другим существам, что приносит пользу обоим [сторонам, и это третий вид дара]. Праведник, лишенный страстей и делающий дар ступе, за исключением [этого] внешнепроявленного, пользы обоим не приносит, [и это четвертый вид дара]. Он подносит лишь уважение и благодарность, обладая [при этом] богатством плодов деяний. Таково учение о дарах. **Он хорош через дающего, предмет и поле.** Из них:

115. Дающий с особой возвышенностью и прочим.
При уважении и прочем делает дар.
Поэтому широкое уважение и
вовремя и беспрепятственно получает.

Дающий с особой возвышенностью и прочим. Дающий, обладающий добродетелями в виде веры, нравственности, слушания учения и прочего,— особый праведник. Его дар, благодаря [этим] особенностям дающего, дает особый плод деяния, а дающий — особый праведник.

С уважением и прочим делает дар. С уважением, собственноручно, не вредя другим, делает дар.

Поэтому широкое уважение и вовремя и беспрепятственно получает. Поэтому дар дающего, так последовательно поднесенный, различается в четырех обстоятельствах: 1) получает уважение [от других]; 2) при широком удовлетворении получает веру; 3) [это] удовлетворение получает в свое время; 4) это удовлетворение не отделяет [дающего] от других и не уничтожается ничем.

Таким образом, сказано о благородстве дающего, его особенностях и особенностях его дара.

Каким же образом особенно возвышен предмет дара?

116. Предмет, совершенный в цвете и прочем.
Отсюда обладание красивым внешним обликом, славой,
радостью, очень молодым телом,
контактом во времени, приятным для тела.

Предмет, совершенный в цвете и прочем. Он особенно возвышен. Он таков, если подлежащее дарованию совершенно по цвету, запаху, вкусу и осязанию. Подобный предмет особенно возвышен.

Повторим следующие три строки карики. Через подношение [предмета] совершенного цвета — красивый внешний облик. Через предмет с совершенным запахом — слава, подобно запаху, распространяется повсюду. Через предмет с совершенным вкусом будет радостен, подобно нежному вкусу. Через предмет с совершенным осязанием тело будет молодым. При контакте во времени (т. е. смотря по сезону) тело будет приятно как «добродетель чакравартинов»[296].

Каким образом особенно возвышенно поле?

117. Через судьбу, страдание, пользу
поле добродетели особенно возвышенно.
Наивысшее — освобожденным освобожденному.
Бодисатвой. Восьмой.

Повторим первые две строки карики. Через особые судьбы — особенно возвышенно. Победоносный сказал: «При даянии дара с приплодом вместо рождения животным будет надежда на 100 [хороших] последствий кармы. При даянии же дара безнравственному человеку будет надежда на 1 000 [плохих] последствий кармы.

Особенно возвышенно страдание. Буддой названы среди вещей, деяний добродетели, возникших от правильного распределения земных благ, дар больному, дар ухаживающему за больным, дар при холоде и т. п. Деяния особой пользы — дар для пользы отца, матери и другим. Примеры даны в джатаках о медведе, красной дичи и прочих. Особые деяния добродетели — сделанные обладающему нравственностью, превращаются в 100 тысяч [хороших] последствий кармы. Среди всех даров **наивысший — освобожденным освобожденному,** т. е. дар от лишенного страстей [лицу], лишенному страстей. Наивысший из даров — дары пищи и одежды. Так сказано в писании.

Бодисатвой. Бодисатва приносит пользу всем живым существам. Этот дар рассматривается как наивысший — освобожденным для неосвобожденных.

Победоносным сказано: «За исключением того дара, который «восьмой». Среди даров восьмой наивысший». А что за восьмой? 1) дар близкий; 2) дар через страх; 3) дар ответный; 4) дар, чтобы получить ответный; 5) дар [по традиции], потому что мой отец и предки даровали; 6) дар для получения неба; 7) дар ради славы; 8) дар для украшения ума, для инструментария ума[297], для комплекса йоги, для получения высокой цели.

При этом о «близком даре» древние говорят: «Находящийся вблизи дарует близко приходящим». Дар «через страх» — увидев очевидность уничтожения, делают дар. Остальное как легко понимаемое не анализируется.

Из сутры: «При даянии дара достигшего плода «вступившего в поток»[298] [хорошие] последствия неисчислимы», т. е. от такого дара [последствия кармы] еще более неизмеримы, хотя и другие

118. Не праведники, но при дарах
отцу, матери, больному, учителю,
бодисатве в последнем рождении
также неизмеримы.

Повторим всю карику. Через эту пятерку [даров их] плоды для простого человека не поддаются учету. **Последнее рождение бодисатвы** — это его последнее земное бытие. **Учитель.** Среди каких особого вида полей в странах света его поместить? Он помещается в местах наибольшей пользы. Он дает дар узрения мудрости тем, кто ослеплен неведением, указывает согласное и несогласное с учением, достигает неосквернённой духовной формы бытия и вкратце совершает все деяния будды, будучи через это «великим добрым другом»[299].

Чтобы узнать тяжесть и легкость деяний, следует вкратце знать шесть причин, а именно:

119. Последовательность, поле, опора,
тренировка-подготовка, усилие сознания, воля —
от их малости и великости
деяния также малые и великие.

Повторим всю карику. Значения шести терминов: «чжуг» — действие вслед за содеянным (т. е. последовательность); «шинг» означает, кому сделана польза, а кому вред; «ши» — путь деяния; «чжор» — подготовка для чего-либо тела и речи; «сем-ба» — усилие сознания, то, чем до конца совершается путь деяния; «самба» — воля, намерение — в отношении кого-либо сделаю то и это[300].

[Это] представляется так: некоторые последовательности от приобретенного тяжелые, и последствия кармы обязательны. Некоторые [считают], что именно в силу поля. Поле через путь деяния имеет тяжесть, не иначе. Так что убийство отца и матери тяжко, но украсть уже не таково. Также следует сопоставлять и в других случаях. Когда все эти [обстоятельства] велики, то и деяния очень тяжелы,— так следует знать. А если они (обстоятельства) малы, то и [деяния] познаются как очень малые.

Деяния бывают совершенные и накопленные. Какие же деяния накопленные?

120. От размышления, завершения,
нераскаяния, отсутствия духовного помощника[301].
Круга бытия, последствий кармы —
таковы накопленные деяния.

Повторим всю карику. Что значит от размышления? После размышления и без возврата к прежним думам,— при отсутствии необдуманного. Что означает от завершения? Некоторые входят в плохое перерождение через одно деяние, а некоторые — через три. Некоторые — через один путь деяния, а некоторые [через пути деяния числом] до десяти. Если идет туда [в плохую судьбу] через незавершенное деяние, то это не накопление. Накопление — это когда [деяние] завершено. Что такое нераскаяние и отсутствие духовного помощника? Отсутствие сожаления о содеянном и отсутствие «доброго друга»[301]. Что такое «от круга бытия»? При неблагоприятном круге бытия (перерождении) [продолжение] неблагоприятного. Что такое «от последствий кармы»? Постоянство получения последствий кармы.

Так же строится и при благоприятном. Деяния же, отличающиеся от этих,— не накопление.

Дар, сделанный ступе [тем, кто] обладает страстями, [полезен] дарующему,— так было сказано. При этом отсутствует удовлетворение. Какая же здесь заслуга? Заслуга бывает двух видов: 1) заслуга, возникшая по причине отбрасывания [греховного] и возникшая именно от факта отбрасывания и 2) заслуга, возникшая от свершения наслаждения и созданная даянием дара, вызывающего наслаждение. При этом

121. При ступе заслуга возникает
по причине факта дарения. Берущего нет, подобно любви.
Результат от причины неизменен[302].
Даже на плохом поле бывает плод.

При [даре] ступе заслуга возникает по причине факта дарения. Здесь нет причины для возникновения удовлетворения, но как при отсутствии получающего имеется заслуга? Добродетель-заслуга имеется при наличии получающего, а при отсутствии такового ее нет. Какова же здесь причина? У кого же здесь польза? Так считать нет причины, если бы добродетель-заслуга была в зависимости от [приносимой] пользы. Любовь и прочие неизмеримые [добродетели] и созерцание с правильным воззрением не были бы добродетелью, так что дар ступе следует считать добродетелью.

Берущего нет, подобно любви. Получение при любви или при отсутствии пользы для других — в силу сознания уже добродетель. Так же и здесь содеянное с верой будет добродетелью. Не будут ли в этом случае деяния жертв и даров бессмысленны? Нет! Эти деяния возбуждает вера, которая возвышенна. Хотя учитель и умер, но при свершении ему жертв и даров, вызванных верой, возникают многие добродетели, а не только вера.

Если семя, дарованное хорошему полю, станет прекрасным плодом, то будет ли оно таковым на плохом поле?

Результат от причины неизменен. Даже на плохом поле бывает хороший плод. И на плохом поле плод бывает неизменным. Из семени винограда рождается только сладкий плод винограда, а из семени ним-ба[303] — только горький плод ним-ба. Так же, как на плохом поле, при намерении принести пользу другому, плод от [хорошего] зерна при таком стремлении получится только приятный, а неприятного не бывает. Ведь при недостатках поля плоды от семян бывают малы или их совсем не бывает.

Основы добродетельных деяний, возникающих от даров, последовательно изложены. Следует сказать о возникающем от нравственности.

122. Безнравственность — неблагоприятное чувственное, отброшенная нравственность. Двух видов. Запрещенное Буддой. Чистое обладает четырьмя добродетелями.

Безнравственность — неблагоприятное чувственное — отброшенная нравственность. Неблагоприятное чувственное — это безнравственность. Ее отбрасывание — нравственность. Отбрасывание **двух видов,** т. е. отбрасывание через внешнепроявленное и через внешне-непроявленное. Нравственность — это не только отбрасывание безнравственного. А что это такое? **Запрещенное буддой.** По своей сущности это не является безнравственным, но победоносный запретил еду не вовремя и прочее. Собрав все вместе, получают нравственность двух видов. Получивший тренировку-подготовку при отбрасывании этих правил, [указанных Буддой], осуществляет безнравственность.

Нравственность вкратце изложена.

Чистое обладает четырьмя добродетелями. Нравственность, обладающая четырьмя добродетелями, чистая. Противоположная — нечистая. Что значит обладание четырьмя добродетелями?

123. Не откинутое безнравственностью и ее причинами. Ее враг — опора на покой. Благоприятная настройка на «полное погружение»[304] — созерцание. Будучи дверью для сознания.

Не откинутое безнравственностью и ее причинами. Ее враг — опора на покой. Не откинутое безнравственностью определяется [именно] как неотброшенное. Не откинутое причинами безнравственности потому, что не откинуты омрачения страстями и ограниченно-омраченное (т. е. причины).

Опора на врагов безнравственности, потому что опирается на «то, о чем следует помнить»[305]. Опора на покой не является опорой на особое рождение, а вследствие видоизменяемости [его, покоя] в нирвану.

Одни говорят, что причин пять: 1) путь деяний по существу чист; 2) транс готовности чист[306]; 3) нет предрассудков[307] к отбрасыванию; 4) приобретена память; 5) решимость[308] в отношении нирваны.

Другие же говорят: «1) нравственность от страха: а) потерять средства существования; б) получить наказание; в) получить плохое перерождение; 2) нравственность для благополучия: а) в бытии; б) для получения богатства; в) от стремления к почету; 3) гармоничная нравственность членов бодхи (просветления); 4) очень чистая нравственность. Так как она не загрязнена, то нравственность чиста».

С нравственностью завершено.

Благоприятная настройка на полное погружение — созерцание. Что означает «нам-бар-шаг-ба»[309]? По природе своей это созерцание и возникающее одновременно с ним. А почему именуется созерцанием? **Потому что дверь к сознанию.** Благоприятная к нему (т. е. к созерцанию) настройка — это поток добродетелей и по своей сущности это именно дверь к [благоприятному] сознанию. Сказано, что при даре имеется большое удовлетворение. Что же бывает через нравственность и созерцание?

124. **Ради неба — нравственность,**
для разъединения — созерцание.
Вследствие радостного пребывания в небе в течение кальпы —
браминская заслуга у четырех.

Ради неба — нравственность, для разъединения — созерцание. Дар бывает для [получения] неба, и в этом главная нравственность. Нравственность не бывает [полным] разъединением [с неблагоприятным], здесь созерцание главное. Из сутры: «Четыре личности рождают браминскую заслугу (добродетель)». А что такое браминская добродетель (заслуга)? Вайбхашики говорят: «Выше было сказано, как узнать меру деяниям, имеющим последствия кармы».

Древние учителя говорят: **«Вследствие радостного пребывания на небе в течение кальпы — браминская заслуга у четырех».** Добродетель, при которой пребывают с радостью на небесах в течение кальпы, является браминской (чистой) добродетелью, потому что жизнь главного жреца Брамы в состоянии длиться кальпу.

Другие руководители говорят: «Радостное пребывание в небесах в течение кальпы порождает [чистую] браминскую добродетель». Это и сказано в карике.

Было изложено о дарах пищей и прочим. Следует сказать о даре учением. Сказано:

125. «Дар учением — не обладающие омрачением.
Правильное учение из сутр и прочего.
Благоприятное трех видов: заслуга, нирвана
и раскрытое ими схожее».

Повторим первые две строки карики. Дар учением — любое истинное учение через не обладающие омрачением сутры и прочие [источники]. Поэтому преподающие ложное учение получают и омраченное сознание, и омраченный почет. Желая славы, [они] разрушают собственные великие заслуги-добродетели.

Разъяснены были три вида благоприятного с различием основ добродетельных деяний. **Благоприятные трех видов: заслуга, нирвана и раскрытое ими схожее.** Обладание приятными последствиями согласно с заслугами. Согласное со спасением то, что при рождении становится элементом парнирваны. Когда услышат об ошибках круга бытия, об отсутствии «Я» и достоинствах нирваны, то приводят в беспорядок волосы и проливают слезы. При этом узнают о корнях благоприятного, согласных со спасением, как летом при рождении побегов представляют себе [будущее] наличие зерна на гумне.

«Точка теплоты»[310] [на пути] и прочее четырех видов будут разъяснены далее.

Какова природа называемого в миру писанием, гравировкой (печатанием), устным счетом, поэзией, считанием?

126. Деяния, приводящие в движение разумное,
обладающие побуждением — трех видов.
Писаное, гравировка, устный счет,
поэзия, счет — последовательно.

Повторим всю карику. Приводить в движение означает побуждать различными средствами. Деяния трех видов: телесные, словесные и умственные. Из них писание и гравировка (печатное) — телесные действия, побуждающие к движению [мысли]. Устный счет и поэзия — словесные действия. Все это по природе пять групп. Счет — умственное действие, элемент интеллекта, дающий обобщение.

Теперь следует сказать о некоторых синонимах.

127. Загрязненные, плохие, заслуживающие порицания —
омраченные элементы. Чистые, благоприятные,
расцветающие. Обусловленные приближаются к
благоприятным.
Спасение — это наивысшее.

Загрязненные, плохие, заслуживающие порицания — омраченные элементы — это синонимы омраченных элементов. **Чистые,**

благоприятные, расцветающие. Расцветающие — синонимы чистых и благоприятных. Иные, чем первые и вторые, средние (нейтральные). **Обусловленные приближаются к благоприятному.** Приближаются — синоним благоприятных обусловленных элементов. А почему необусловленное не приближается [к благоприятному]? Это невозможно осуществить. Ведь приближение ради получения [благоприятного] плода, а [в данном случае] плода нет [и не будет].

Все другие элементы низкие.

Спасение — это наивысшее, т. е. нет высшего, чем нирвана. Будучи вечной и благоприятной, она особенно высока.

На этом кончается четвертая глава «Абхидхармакоши».

ТИБЕТСКИЙ ТЕКСТ

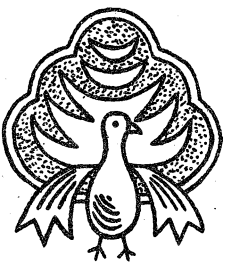

ཡང་སེམས་ཅན་དང་སྡོད་ཀྱི་འཇིག་ - 166a.2 - རྟེན་གསལ་བ།། ཨང་ཡོ་སྐྱ་ཚོགས་པ་བཤད་པ་ནང་ཡིན་པ་དེ་སུམ་སྡུས་ཤེས་ན། སུས་ཀྱང་སྤྲོ་སོགས་ཏུ་བཅང་སྟེ་བྱས་པ་ཅི་མེད་དོ། །དེ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་ན། སེམས་ཅན་།། རྣམས་ཀྱི།

1. ལུས་ལུས་འཇིག་རྟེན་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱེས།
དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས།
སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཡིན་ནོ།
དེས་བསྟེད་ལུས་དང་ངག་ནི་ལུས།

ལུས་ལུས་འཇིག་རྟེན་ སྐྱ་ཚོགས་སྐྱེས། །གལ་ཏེ་ལུས་ལུས་སྐྱེས་ནས།། འཕེའི་སྐྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དག་ནི་ཤུར་ཏྲུམ་ - 166a.3 -- དང་།ཙཾ་དན་ལོངས་པ་ཆེས་ དག་དག་ལུ་བུར་སྐྱེ་ཤར་འཕྱུར་།། ལ་དེ་དག་ནི་ལུས་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །སེམས་ཅན་འདི་ཉིད་མར་ཤྱེད་པ་ རྣམས་ཀྱི་ལུས་དེ་ལུ་སུ་དག་ཏོ་ན་ཁང་མེ་ལྕུ་བུར་ ཤུར་ཐའི་ལུས་དག་ཁང་། ཤེའི་ཚེ་ཤ་རྟེན་ཡོར་ཤུར་པ་ཡོངས་སྡུད་དག་ལུ་བུ་དག་ཀྱང་།། སྐྱེའོ། ལུ་འདེན་ - 166a.4 - མར་ཤྱེད་པ་ མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཤ་རྟེས་ཡང་ དག་དག་ལུ་བུ་དག་ཡིན་ནོ། །ལུས་དེ་ཡང་ཁང་ཁྲིག་ཅེ་ན། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །མདོ་ལུས་ཀི་ཤ་རྟེས་ཏེ། སེམས་པ་དང་།། བསམས་པའི་ལུས་ཨོ་ཁྲེས་ཤད་ཤེས་མ་པ་ལ། །ཤེསམས་པ་ཤད་།།། ཡིན་པ་དེ་ནི། སེམས་ ཅས་བྱས་ - 166a.5 - དེ་ཡིན་རྟེ། །ལུས་།།། ཤ་རྟེས་ཨོ་དེ་དག་ཀི་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ རྣམས་སོ། ། །ལུས་འདི་དག་ཏེ་ལྟར་ རྣམ་པར་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་སེམ་

དོན་ཉེ་བོ་ཉིད་ལས་མཚན་ཉིད་ཅེ་ན་གནས་སྐྱེས་པ་ལས་གཞན་ཅེ་རྟེན་
ལས་ཡིན་ན་དེ་མཐས་ཅད་ལས་ལས་རྟེན་པའི་སྐྱེར་ལྡོག་གྱི་ལས་ -166
a.6 - གཅིག་ཡང་འགྲུབ་བོ། །གཞན་ཉེ་བོ་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་དེ་དག་
གི་ལས་གཅིག་ཡང་འགྲུབ་བོ། །གཞན་ནས་སྐྱེས་པ་ལས་ཡིན་ན་
དེ་མཐས་ཅད་གྲུབ་ཡིད་གྱི་གནས་ངན་སྐྱེད་པའི་སྐྱེར་ཡིད་གྱི་ལས་
གཅིག་ཡང་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། །ཐུབ་དབང་རྣམས་ན་རེ། ཀུན་གནས་
ཀྱིས་ཏོ་བོམས་ -166a.7 - བཤེས་པ་ཤནམ་པར་གཞན་ཏོ་ལེས་བོ།
དེ་ལ། སེམས་པ་ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་ནི་ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན་
ནི་ཤེས་རྒྱས་པར་དེག་པར་སྐྱེ། །དེས་བསྟེན་ལྡོས་དང་དག་ཅི་ལས། །
སེམས་ལས་སྐྱེས་པ་ཤང་ཡིན་པ་བསམས་པའི་ལས་ཤེས་ཤུབས་པ་
དེ་དག་ -166b.1 - ནི་ལྡོས་དང་དག་ཅི་ལས་སུ་དེག་པར་སྐྱེ།

2. དེ་དག་རྣམ་དེག་རྣམ་དེག་ཡིན།

དེ་དག་རྣམ་དེག་རྣམ་དེག་ཡིན། །ཐུས་དང་ངག་ཅི་ལས་དེ་དག་ནི་ས་
སོང་རྣམ་པར་དེག་སྐྱེ་དང་། རྣམ་པར་དེག་གྱེད་མ་ཡིན་པའི་བངང་བཞིན་
དག་ཏུ་དེག་པར་སྐྱེ། །དེ་ལ །

2. ལྡོས་རྣམ་དེག་སྐྱེད་དཀྱེས་སུ་འདོག།
འཕྲོ་ཡིན་ཤང་ཤྱིར་འདུས་སྐྱས་ནི།
སྐྱད་ཅིག་པ་ཡིག་འཛིག་ཤྱིར་བོ།

3. ཐུགས་རྗེས་འགའ་ཞིག་གི་དབང་།
ཀུན་ཡང་འཇིག་པ་ཡོར་འགྱུར་རོ།

ལུས་རྣམ་དིག་སྡུད་འགྱེལ་པས་སུ་འདོད། །སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་-166 ཨ.2-
ལུས་དེ་དང་དེ་ལྟར་གནས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ རྣམ་པར་སྤྲུལ་ཐེབ་བོ། །གཞན་
དག་ནི། འཕྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་གཡོ་བ་ལས་ཡིན་ཏི་ཨིག་གཡོ་བ་ནི་
མ་ཡིན་པའི་སྐྱེར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལ། འཕྲོ་ཐེབ་གང་སྐྱེར་ ''
འདུས་སུས་ནི། །སྐྱ་ཁེག[མ]ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་བརྗོད་དོ། །སྐྱ་
ཁེག་འཁོར་ སྨྲ་བ་འདི་ - 166 ཨ.3 - ཁེ་ཞེ་ནི །བདག་ཉིད་ཐུ་རེད་མ་
ཐུག་ཐུ་འཇིག་བའི། །དེ་འདི་ལ་ཡོད་བས་ན་སྐྱ་ཁེག་བ་སྐྱེ་ཐུག་
བ་བཞིན་ནོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཕྱིར་བ་ ལས་བན་
ཆད་ཐུ་མེད་བའི་སྐྱེར་གང་ཐུ་སེམས་པ་དེ་ཉིད་ཐུ་འཇིག་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་རེ་ ཤུལ་གཞན་ཐུ་འོང་བར་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན།
-166 ཨ.4 - ལུས་ཀྱི་ ལས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་བ་མཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་
སྐྱེ་ཁེག་པར་ ཐུག་པར་ཐུར་ནུ་རེ་དེ་ དེ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཐུག་པ་
ཆོ་ནར་ཐོང་ཐུ་ཆུད་པར་ཀྱིས་ཤིག། ཤ་ལས་གེ་ན། འདུས་བྱས་ནི་ ''
གཅིག་ཡིན་པར་འཇིག་སྐྱེར་རོ། དཔེར་ན་ ནོམས་འཇིག་པ་ནི་ཀྱི་ ''
མེད་པ་ ལས་སྐྱེང་བ་ཡིན་ནོ།ཞེའི་ - 166 ཨ.5 - སྐྱེར་ཞེ་ན། སྐྱ་བའི་
ཐུ་ཡིན་ན་འཇིག་པ་ ཡང་མེད་པ་ཡིན་པས་མེད་པ་ཤང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
ནི་ཞེན་ཐུང་ཡོད། །ཀྱི་མེད་པ་ལས་ཐུང་བའི་འཇིག་པ་དེ་ནི་འདོམ་པོ་
ཐུག་པ་ཙམ་ལ་མ་ཡིན་ན་ སྐྱེས་ ཐང་མི་རབྱང་ཐུ། དཔེར་ན་ཚོ་ཤཀྱོངས་
པའི་ སྐྱེར་རོ། །ཅེས་ཅེ་ཤན་ཐུ་ཐྱུར་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། །དེ་ཉིད་ཤཁ་
ད་ - 166 ཨ.6 - ཐྱུར་པ་ནི་ རིགས་པ་མ་ཡིན་ཅེ། དེ་ཉིད་དེ་དང་ཤཆོན་
ཉིད་མི་ཤཐུན་པར་ནི་མི་བྱང་དོ། །ཞིང་ ལ་སོགས་པ་དག་མེ་དང་'''

འཕེལ་བ་ལས་འཇིག་པར་ཡང་མཐོ་ལ། མཐོང་བ་ལས་བརྟེན་ཏེ་བདེ་ཚོད་མ་ཡང་མེད་པས་ཕམས་ཅད་ཀྱི་འཇིག་པ་ནི་སྡུག་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ - 166ང.7- པ་དག་མེ་དང་འཕེལ་བ་ལས་འཇིག་པར་བཙུ་བར་སྐྱེས་སུ་བ། རྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ཏེ་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོམས་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ཏེ་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོམས་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ཏེ། །ཞ

ཤང་ཡང་གནས་པའི་ཐུབ་མེད་པའམ། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་ - 167a.5 - པའི་དབང་གིས་མེ་ལྷུང་དག་འཇིག་ཀྱི་ སྟེམས་དུ་སེམས་དེ་ ཡང་དེགས་པ་ཁ་ཅི་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་ནི་ཐུབ་ཡིན་པར་དོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཐུབ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ བ་དག་དང་ སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ཏུ་ འཇུག་པ་ཡོད་པ་ དང་པ་མེད་ས་ཟུད་ཡར་དོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཐུབ་ཡོངས་སུ་ - 167a.6 - བཅོམ་པ་ཡ་འདི་ ཡང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུབ་པར་ རྟག་པས་བཅོས་ཤེས་ཀྱི་ དགོས་སོ། ། ཀཱ་ཤ་ཡི་ཞེང་ ལ་སོགས་པ་དག་ འཇིག་པ་མེ་དང་ ཤཱཀྱ་ཡས་ཐུབ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ ལས་ཐུབ་པ་ཞེས་ བྱ་བ་ནི་ ''ཆོས་ཐུབ་ལས་སྐྱེས་ པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་པ་ དང་ ཆེས་ཆོས་པ་དང་། '' ཆེས་ཆེར་ཆོས་པ་ཐུབ་པ་ལ། ཐུབ་ ཡང་ - 167a.7 - འཇིག་པ་ཡོར་ འགྱུར་རོ། ཐུབ་ ཏིད་འཇིག་པ་ ཡོར་འགྱུར་བ། ཇི་ ལྟ་ཞེ་ན། མེ་དང་ཤེས་ པ་ཐང་ ལས་ ཆོས་ཐུབ་ལས་ སྐྱེས་པ་འཇུང་བ་དེ་ ཏིད་དུམ་དེ་དང་ཤྱུ་ བ་ལས་ ཆོས་པ་དང་། ཆེས་ཆོས་པ་དང་། ཆེས་ཆེར་ཆོས་པ་ ཐུབ་ཀ་ དེ་དག་འཇིག་ པས་ཐུབ་ ཏིད་དེ་དག་གི་འཇིག་པ་ ཡོར་འགྱུར་ པའམ། '' - 167b.1 - ཡང་ན་ ཐུབ་ སྟེ་ བྱག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཐང་ལས་ཅམ། ཐང་དག་འདུ་བ་ལས་ དེ་དག་རེ་ཤུང་བ་ ཏིད་དུམ། དེ་དང་འདུ་བ་ལས་ ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་ ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་མེ་ལྷུ་ ཐཱཝ་ དག་ལས་ ཐུབ་ཐ་དད་པར་ ཡོངས་སུ་ བཅོག་པར་ ནི་ ཐུ་ལ་རེག་ན། ཐཱཝ་བ་ དང་ ཁ་བ་དང་ ལྡོང་དང་ - 167b.2 - ཏིལ་དང་ ཆུ་དང་མ་དང་འབྲེལ་ པ་ལས་ སྐྱེས་ཤེས་ སྐྱེས་པའི་ བྱེ་བྱག་བྱང་བ་ལ་ ཐང་ལ་ བཅོག་པར་ ཐུ། དེ་ནི་ཐང་ཆུ་བསྐྱལ་བ་ཟད་ པར་འགྱུར་པ་ཅི་ལ་ མེ་དང་ འབྲེལ་པ་ཁོ་ན། ''ཞེས་ཟེར་ཏེ་ན། ཤཐྱའི་ སྐོ་ནས་མེའི་ ཁམས་འཇུག་ པར་ཤེས་པར་ - 167b.3 - - རྟགས་ལ་ ཀིན་ཏེ་ ཐམ་ཆུང་བའི་ བར་དུ་ ཐུག་པ་ ཁང་ཐང་ མཐུག་ཏུ་ཐོན་ ''

ཡང་ སྐྱེ་ཚ་གསར་པར་ཕེ་སྐྱེད་དེ། འདི་ལ་ མེ་དང་ འཇེལ་པ་དག་ ཤིས་ནི་ འདི་སྐྱེད་དོ། ། དེ་ལྟུ་བུས་ན་དཾས་ཡོ་ནོམས་འཇིག་པ་ལ་སྐྱེ་ནོ་མེད་ཀྱི།། བང་ཉིད་འཇིག་ཁའི་བང་ཁ་ཐེག་པའི་ཐྱེར་འཇིག་པ་ན་ཐུང་བ་ཙམ་ ''' ཤྱིས་འཇིག་ཁའི་ - 1678.4 - སྐྱེར་འདི་ དག་སྐད་ཅིག་མ་ལ་འཇིག་ཁར་ ''' ཡང་ སྐྱབ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་འཇིག་ཁའི་ ཤྱིར་ འཕྲོ་བ་ ཡང་མེད་དོ། ཡུལ་ ''' ཀཁཁྱ་ དག་ངེ་འདབ་ཚ་གསལ་ཁ་ཏ་རྒྱུང་བ་ ཡས་འཆྱ་ཁར་མདོན་ཁའི་ང་ ཐྱེལ་སྐྱེད་ཁར་ཟད་དེ་ ཡྱི་འི་མེ་ཁཁྱེབ་ནོ། ཞེ་ཐྱོ་ཁ་མེད་ན་ ལྷས་ཀྱི་ ནོམ་ཁར་ '' ངོག་སྐྱེད་དུ་ དཀྱིལས་ ཡིན་ནོ་ཞེས་ - 1678.5 - ཤུ་ཁར་ཐྱེས་པོ། ། མདོ་སྡེ་ ''' ནོམས་ ན་ནེ། དཀྱིལས་ནི་ ངོ་ས་སུ་མེད་དེ། ཡྱོགས་ཅན་ཁི་ ཡྱོར་ཁ་དོ་ཀ་ ''' ཁཁཆེར་ སྐྱང་ཁ་ལ་ ཀཁྱུགས་ནོང་ པོར་ ཞེས་འདོགས་ ཁར་སྐྱེད། དེ་ ཏྲིད་ལ་ ཁྱོར་ནས་ ཅང་ ཅྱང་སྐྱང་ལ་ ཐྱང་ཏུ་ ཞེས་འདོགས་ཁར་སྐྱེད། ཡྱོགས་པཁི་ ཁར་པོར་ སྐྱང་པ་ལ་ ཐྱུ་པཁིཞེས་ - 1678.6 - འདོགས་ཁར་ སྐྱེད་ཐྱགས་ཅད་ ཏུ་ མཏྱུ་ཁ་ན་ རྒྱུ་ཁ་ ཞེས་འདོགས་ཁར་ སྐྱེད་དེ། ཐྱགས་ཅད་ ཀྱང་དེ་དང་ '' འདྲའོ། ། དཔེར་ན་ ཁཁལ་ཁ་ ཡྱོགས་ ཀཁྱབ་ ཀཅོག་ཏུ་ སྐྱེ་ ཏུ་འདབཆ་ཁར་ སྐྱང་བ་ནོ་ངོང་པོའོ་ སྐྱུ་ཏུ་ཁེས་ལ། ཐྱགས་ཅད་ དུ་ སྐྱང་ན་ རྒྱུ་ཁ་ཡོའོ་ སྐྱུ་ ཏུ་ ཁེས་ ཀྱི་ དཀྱིལས་ - 1678.7 - ཇོ་ས་ སྐྱ་ ཀཁྱབ་ ཡོད་པ་ནོ་ ཁ་ཡིན་ པ་ཡཁྱབ་ནོ། ། ཀཁལ་ཆེ་ ཡོད་ནོ།

3. ཀཁེས་ཀཁྱང་ འཕྱུར་ཆེ། དོ་ལ་ལ་མེད།
ངེ་ནོམ་ནོག་ཅེག་འདི་ ངེ་ས་སྐྱ།

ཀཁེས་ཀཁྱང་ འཕྱུར། མེག་ཀིས་ མཚོང་ན་ ཡང་ ངོ་ ཡོའོ་ སྐྱུ་ཁས་ཏུ་ ཁེས་ཁར་ ''' འཕྱུར་ལ། ལྷས་ ཀྱི་ དཁང་ ཡོ་ ནེ་ཀ་ན་ ཡང་ ཁེས་ ཁར་ འཕྱུར་ཁས་ འདི་ ཁཁང་

ཡོ་བཅིམ་གྱི་ཀཽན་ཡར་འཕྲུང་པ་ཞིག་ན། ཀཽན་ཧས་གྱི་ - 168a.1 - སྐྱེ་
མཆེད་ལ་ནི་བཅིམ་གྱིས་འཇོག་པ་མེད་དོ་ཞེས་རེར་རོ། - །ཡང་ཁྱོད་སྐྱེ་
རེག་མྱ་ལ་རིང་ཡོ་ལ་ཡོན་གས་ཡར་འཇོག་པ་ལྟར་ཁ་དོག་ལ་ཨང་དེ་བཞིན་
དུ་ཡིད་ཚེས་ཡར་སྐྱའོ། །རེ་ལ་ནི་རེག་མྱ་དང་ལྡན་ལྟ་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དྲན་
པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མངོན་གྱུར་ཐ་ན་ - 168a.2 - ཡིན་གྱི། དཔེར་
ན་མེའི་ཀཽན་གས་མཐོང་ནས་དེའི་ཚེ་ཡའི་དྲན་པ་དང་། མེ་རྟོག་གྱི་ཏྲི་
པ་སྐྱེས་ནས་དེའི་ཁ་དོག་ཅེ་དྲན་པ་ཐབས་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་
རབ་ཏུ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་གཞན་དྲན་པར་རིགས་གྱི་གང་ཟས།
འདི་ངེས་པར་དྲན་པར་འགྱུར་པ་རེག་མྱ་ལེས་ནི་ཏུང་ཤད་ - 168a.3 - -
ཀྱང་དགྱེས་གང་ལ་ཡང་ངེས་པར་མེད་དོ། །དོན་རྟོ་ལྟུ་ཅིག་སྐྱེ་བ་
པར་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ངེས་པར་དགྱེས་དྲན་པར་འགྱུར་ནོ་ནི་ཁ་དོག་ཀྱང་
རགྱུར་རོ། །ཡང་ནི་ཁ་དོག་ཐབས་ཏུ་དགྱེས་ཀྱང་ངེས་པར་མི་འགྱུ་
ཐབས་ན་དེ་ལྟ་ཡང་ཡིན་པར་རེག་མྱ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཅིང་ཡིད་ཚེས་པ་མ
- 168a.4 - ཡིན་ནོ། །རེ་མོས་བཀག་པ་ལ་དགྱེས་ཏུ་མཆུང་བའི་ཕྱིར་
ཨང་ངོ་ཡང་སྐྱེས་ཀྱིན་པར་འཕྲུར་ཐབས་ན་དེ་ཡང་རེག་མྱ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་
ཡིན་རེ། ཁ་དོག་ཐབས་ནོ། །དེ་ལྟུ་བས་ན་དགྱེས་ཞེ་རྫོས་སུ་མེད་དོ། །
ཨང་ཡང་རྫོས་པ་དང་ཐ་ཅས་ཡའི་ཀཽན་གས་ཏུང་ཤད་ཚོད་པ་དེ་ཞེ་ཀཽ་
ཀོན་མོ་ - 168a.5 - ཟ་བར་ཏྲེལ་ཀྱ་ཏབ་ལ་ཚོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཏྲེལ་ལ་
མེད་དེ། རེང་ངོ་ལ་ཡོན་གས་ཡའི་དགྱེས་ནི་ཀྱ་ཟུ་ཏབ་ལ་མེད་དོ། རེ་ལྟུ་ཞེ་
བས་ན་དགྱེས་ནི་ཡང་ཡོ་ད་ལྟུར་གནས་པ་དག་ཏོ་ན་ལ་རེང་ངོ་ལ་ཞེ་
ཡོན་གས་པ་འདོག་གས་པར་ཤད་དོ། །དོན་རྟོ་དགྱེས་ཀྱི་ཏྲེལ་ཟུ་ཏབ་ག་
ཏོ་ན་དེ་ལྟུར་གནས་ལ་ - 168a.6 - རེང་ངོ་ལ་ཡོན་གས་ཡའི་ཨིང་འདོག་གས་ཞེ་
ཡ་འདོག་ན་ནི་དེ་དག་ཨ་ཀྱུ་ཡའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཀྱོ་གས་འཇོག་པ་ཡའབའ་ཞིག་
ཏུ་ཤད་དོ། །རང་གི་ཨཚེའོ་ཏྲིད་ནོམས་ཀྱུ་ན་ནི་དེ་དག་ཡམག་ཀྱང་།།

བར་འཕྲུང་ཀ་དགྱེའམ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་
དེ་བཞིན་དུ་བཏང་ནི་ཅི་དོན་གྱིས་པ་ཡང་མེད་ - 1688.ཀ-ན་དེ་''
དག་བསགས་པ་ལྷུན་ཞིག་ཤ་ལ་ཚོག། དེ་ན་ཤང་ཁམ་བའི་སྐྱེ་དགུས་
ཁ་དོག་ཐུང་ཐ་མི་དད་པ་ལ་དགྱེའམ་གྱང་ཐ་དད་པར་སྣང་ངོ་ཞེ་ནི་
ལྷུན་གནས་པར་ཐུན་བའི་ཁ་དོག་ལ་རིང་ཡོ་ལ་སོགས་པར་མིང་'''
འདོགས་པར་རྟག་དོ་ཞེས་མ་བཤད་དམ། དཔེར་ན་ཁྱོག་མ་ལ་སོགས་
པ་ - 1688.1 - ཐ་མི་དད་བཞིན་དུ་འཆིད་ལྟོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་'''
པར་འདོགས་པ་ལྷུར་དགྱེའམ་གྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །དོ་ན་བང་ཁུང་
ཆུང་དང་ཐུག་རིང་ཡོ་ནས་སྟོང་ཐུམ་ལ་སོགས་བའི་ཁ་དོག་མ'''
མཐོང་བར་རིང་ཡོ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག''
གི་དེ་ཁ་དོག་མི་ཤེས་ལ་བ་ཁོ་ན་མཐོང་ནས་རིང་ཡོ་ལ་ - 1688.2-
སོགས་པར་ཚོངས་སུ་རྟོག་པར་རུང་ངོ། །སྒེང་བ་དང་དམག་ལ''
སོགས་པ་ལ་ཚོངས་སུ་རྟོག་པ་ཁིམ་ནོ། །དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་
ལྟར་ཤེས་པར་ཐུ་སྟེ། ཤང་རེས་འགའ་ཚོངས་སུ་ཆད་པ་རེས་པར''
མི་རྟེན་པ་ནི་ཚོས་པ་ཙམ་དང་ མི་ཤེས་བ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང
ན་ཞི་མདོ་སྡེ་པ་ - 1688.3 - རྟེད་ནོམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་འབྱུ
བ་དང་དགྱེའམ་གྱང་བསལ་ནས་ཤང་ལུས་ཀྱི་ནོམ་པར་རེག་རྟེད''
དུ་འདོགས་པར་སྟེད་ཅེ་ན། དེ་དག་ནི་དགྱེའམ་ཅི་ལ་ལུས་ཀྱིས་
རྣམ་པར་རིག་རྟེད་འདོགས་པར་རྟེད་ལ་ཚོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་འདོགས་པར་རྟེད་པ་ན་ཏེ་ལྷུར་ལུས་ཀྱི་ལས་ - 1688.4 - སུ་འདོས་
པར་རྟེད་ཅེ་ན། ལུས་ལ་བརྟེན་ཡང་ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་རྟེ། དེ་དང་
དེར་ ལུས་འཇུག་པར་རྟེད་ཅེ་ལས་པ་ཤང་ཡིན་པའོ། དེ་བཞིན''
དུ་ ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དག་ལ་ཡང་ངེ་རིགས་པར་རིག་པར་རུང་ངོ།
དེ་ན་ཤང་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་སོ་ཞེས་ - 1688.5-ཤུགས་

སོ་ཞེ་ན། འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱྱེ་སྒྲ་མང་པའི་ཀླན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་
སྤང་འགྱུང་ལ། དེ་ལྟར་བསམ་ནས་དེའི་དོན་རྟོག་ཏུ་ཤང་མིས་ལུས་ཀྱི་
པར་ཤེད་པར་བྱ་བའི་སེམས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ནི་བསམ་པའི་ལས་
ཞེས་བྱྱེ། ། དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་ན་རྣམ་པར་རིག་ཤེད་མེད་པའི་-1686.6-
སྐྱེར་འདོད་པ་ན་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་ཤེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་མེད་
བས་རྟེས་པ་རྟེན་ཅོང་ཡོར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐལ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་
ཐལ་བའི་ཤེན་ཡོད་ཅི་ཞེ་ན། ཤལ་རྟེ་ལུས་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་
སེམས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་རྟེད་ལས་རྣམ་པར་རིག་ཤེད་མ་ཡིན་པ་
འགྱུང་བར་འགྱུར་ - 1686.7 - ན་ཡང་ཅིརྟེ་འགྱུར་མཚམས་པར་གཞན་
པའི་རྣམ་པར་རིག་ཤེད་མ་ཡིན་པ་བཞིག་ཏུ་སེམས་ཀྱི་རྟོས་སུ་འཛིང་
བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རྟེ། སེམས་པའི་ཁྱད་པར་
ཀྱིས་དེའི་འཚེག་པ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རིག་
ཤེད་དེ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ལྟར་པར་སྐྱ་བ་ནི་སེམས་ - 1690.1 - -
པའི་རྟོག་ལས་ཏན་ལས་པ་ཡིན་རྟེ། དེ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེ་ཤེས་
ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། འགྲེ་བས་ཀྱང་རྟོས་ཀྱི་ཡིན་ལ། ལུས་ཀྱི་
རྣམ་པར་རིག་ཤེད་ཀྱང་འགྲེ་བས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཡིན་ནོ་ཞེར་རོ། །
ངན་རྣམས་རིག་ཤེད་འདུ་བྱེད་ཅན་སྐྱེ། །ངན་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་ཤེད་
- 1690.2 - ཡིན་པ་དེ་ཏུད་ངན་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་ཤེད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་
པར་རིག་ཤེད་མཡིན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་
རྣམས་ན་རེ། ཚང་རྟོས་སུ་མེད་དེ། ཁམ་སྐྱང་བས་ཀྱི་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱི་
ཕྱིར་དང་། འདས་པའི་འགྲུབ་པ་ཅོང་ཡོ་རྣམས་ལ་ཚང་རྟེ་གས་འདོམས་
པའི་ཕྱིར་དང་ - 1690.3 - དེ་དག་ཀྱང་ངང་ཁོ་ངོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་
ཀཏུམས་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་ཟེར་རོ། །རྟེ་ཤེས་ཏུ་སྐྱ་བ་
རྣམས་ན་རེ། ཚོད་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཇི་ལྟར་ཁེས་ཁེ་ན།

4. རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མེད་གཟུགས་ནས་བདག་
ཞེས་ལ་དང་མཚུངས་ལམ་སོགས་སྐྱེར།
འདོད་ཀ་ཀྱོགས་རྣམ་རིག་མིས་སྐད་ཅིག་
སྐྱེས་ཚད་འདས་པའི་ཤུང་ལས་སྐྱེ།

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མེད་གཟུགས་ནས་བདག་ཅེས་ལ་དང་མཚུངས་ལམ་སོགས་སྐྱེར། མདོ་ལས། གཞས་ནས་ཤེས་ - 169a.4 - ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་" བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་དུ་མོད་ལ་ཅིས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཤུང་ ཡིན། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་" ཞེད། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཅི་ཡང་ཁྱབ་མེད་པའི་གཟུགས་ཤུང་ཞེད་དོ་ཞེས་" གཟུགས་རྣམ་པ་ཤེས་ནས་ - 169a.5 - སོ། །རྣ་བ་མེད་པའི་ཚེ་ཤེས་ རྣམས་ཤུང་ཤང་ཞེ་ན། གཟུགས་ཤེས་པ་དང་མ་ཤོང་པ་དང་ད་ལྟར་ཤུང་ བ་ཤང་དག་ རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡང་ཤང་ཞེ་ན་ཤང་ལ་ཇི་སུ་ཚུགས་པཞམ་ཁོང་ཁྲི་ བ་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་པ་མེད་པའི་ཚེ་ཤེས་རྣམས་ཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཤཟུགས། རྣ་བ་མེད་པ་ཡང་ཤུང་ཤེ། - 169a.6 - རྣམ་པར་རིག་ཀྱེད་མ་ཡིན་ པ་མ་ཤཟུགས་པར་ནི་བསྟན་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཡོད་པ་ཡང་མེད་པའི་ ། ། ། ཤཟུགས་ ཤུང་མེད་ལ་རྣག་པ་མེད་པ་ཡང་མེད་དོ། ། ཇི་ཤཡོས་ཀྱང་པའི་བསོད་ ནམས་ཀྱི་འདོན་པ་ཡི་བདུན་པོ་འདི་ཀ་ལྟ་ཁའི་དག་པའི་རིགས་ཀྱི་བུཞམ་ རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཀྱི་ཀྱོ་ཡང་ཏུང་འདུག་ཤུང་ - 169a.7 - ཏུང་རྟག་ཡང་ཏུང་ ཡི་རྟག་ ཡང་ཏུང་སྟེ། ཅིག་ཏུ་ཀྱོག་མི་ཚད་པར་བཅོད་ནམས་མཇོན་པར་ འཞེལ་ཅ་ཅོ་ནར་འཕྱུར་ཞིང་བསོད་ནམས་རྟེ་པར་ སྐྱེ་བ་ཅོ་ནར་འཕྱུར་ཏེ། " ཇི་ཤ་ལས་བྱང་པ་མི་ཤིན་པ་ཁང་ལྟ་བ་ཡང་དེ་དང་ འབྲེལ་ཞེས་འཞེལ་ པར་ཡང་ཤུང་ས་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་ཀྱེད་མཡིན་ - 169b.1 - པ་ཁ་ཅིག་ པར་ནི་ཤོད་ཤཞན་དང་ ལྟ་བ་ཡི་བསོད་ནམས་ཀྱང་མངོན་པར་འཞེལ་པར་མི་

བྱང་དོ། ནོམ་པར་རིག་སྐྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་ན་བདག་ཏེད་གྱིས་མ་བྱུས་ལ། གཞན་དག་སྐྱེད་དུ་བཏུག་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དག་ལ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རེ། ལྷང་དུ་བསོ་བ་ཙམ་གྱིས་ལས་ཀྱི་ལམ་ - 169ཏ.2 - དུ་མཐའ་སྟེ། ལས་འདི་མ་བྱས་པའི་སྐྱོན་ཏོ། །བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དེའི་ཤད་ཀི་ངོ་བོ་ལ་ཤེད་པར་མེད་པའི་སྐྱོན་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་སློང་ཚོར་ནི་སྐྱེའི་སྐྱེ་མཚེད་ཡིན་རེ། སྐྱེ་མཚེད་བཅུ་གཅིག་ཏིས་མ་བཤད་པ་བཅུ་ཀ་དུ་མེད་པ་ཐོག་པ་མེད་པའོ་ཞེས་ཟབ་སྟོང་ཀི། གཟུགས་ - 169ཏ.3 - - ཅན་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་ནི་ཟབ་སྟོང་ངོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་ཁངས་སུ་མ་ཏོག་པ་ནོམ་པར་རིག་སྐྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་གཟུགས་ཀི་མ་གཟུགས་ན་དུས་པ་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ནོམ་པར་རིག་''སྐྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་གཟུགས་མེད་ན་ལས་ཡན་ལག་བཅུག་པར་ཡང་མི་''འགྱུར་ཏེ། - 169ཏ.4 - སྐྱེམ་པར་འཇུག་པ་ལ་ངག་ཡང། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང། འཆོར་བ་ནོམས་མེ་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོ་ན་འཇི་སྲིད་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་ཀིང་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང། ཡང་དག་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་ཡང་''''རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདིའི་ངག་དང། ལས་ཀྱི་མཐའ་དག་འཆོར་བ་ནོམས་ནི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་''གཟུགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྐྱོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་''དང་བྲལ་བར་ཤུས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། གཟུགས་པ་ - 169ཏ.6 - ཡིན་ནོ། ''།ནོམ་པར་རིག་སྐྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་ན་སོ་སོར་རང་བའི་སྐྱེམ་པ་ཡངམེད་''པར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་ཏོག་ཏུ་གང་ཟིས་ཡིད་གཞན་''དང་ལྡན་པ་འདི་ཡང་དག་སྐྱོང་ངམ་དག་སྐྱོང་ལ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་མེད་དོ། །མདོ་ལས་སྐྱོང་བ་ནི་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁིམས་ཀྱི་བཅོམས་པྱད་བའི་'''

- 1698.7 - སྐྱེར་རྩ་ཐོག་ཏུ་ ཡང་ ཀ་སུ་ངས་ཏེ། མེད་ པ་ནི་ ཚུ་ ཐོག་ ཕིལ་ཡབ་ དེ་ས་ པ་ ཡང་ མ་ ཡིན་ པས་ རོམ་ པར་ རིག་ སྟེ་ དུ་ མ་ ཡིན་ པ་ ནི་ ཡོད་ པ་ ཅི་ ཞུ་ དེ། " འདི་ ལ་ མཁོ་ སྟེ་ པ་ རོམས་ ན་ རེ། འདི་ ནི་ ཁང་ དོ་ ཡང་ ཕི་ ཡིན་ ལ། འདི་ ཀི་ སྐུ་ ཚོ་ ཀས་ " པ་ ཡང་ ཡིན་ མོད་ ཀྱི་ འདི་ དེ་ ལྟར་ ཡང་ མ་ ཡིན་ ནོ། ཞེས་ རེར་ མོག་ ཅིའི་ ཕྱིར་ " ཞེ་ ན། - 1700a.1- རེ་ ཞིག་ ཀང་ ཀུ་ ཀས་ རོམ་ པ་ ཀ་སུམ་ ཀ་སུ་ངས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ་ ཞེས་ སྨྲས་ པ། དེ་ ལ་ རོགས་ འགྲོར་ པ་ དག་ ན་ རེ། ཁ་སར་ ཤད་ ན་ རོམས་ ཀྱི་ " " ཉིང་ དེ་ འཇིག་ ཀྱི་ མཐུས་ ཉིང་ དེ་ འཇིག་ ཀྱི་ ཐུ་ ལ་ ཀུ་ ཀས་ སུ་ སྟེ། དེ་ ཡང་ དགང་ ཐོའི་ ཐུ་ ལ་ མ་ ཡིན་ པའི་ སྐྱེར་ ནི་ བསྡུ་ ཏུ་ མེད་ པ་ ཡིན་ - 1700a.2- ཞ། ཐུ་ ལ་ མི་ སྣོ་ བ་ འཇི་ སྐྱེར་ གྱི་ སྒོ་ ཀས་ པ་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས་ སྟོན་ པར་ ཐུབ་ དོ་ " ། ། ཏ་ ནི་ དེ་ ཉིད་ ལྟར་ ཀུ་ ཀས་ ཡིན་ སྟམ་ དུ་ སེམས་ ན་ དེ་ ནི་ རོམ་ པར་ ངེ་ ཤ་ " " སྐྱེད་ མ་ ཡིན་ པ་ ལ་ ཡང་ མཚོ་ ངས་ སོ། ། ཤང་ ཡང་ ཀུ་ ཀས་ རྟ་ པ་ མེད་ པ་ ཀ་སུ་ངས་ པའི་ སྐྱེར་ ནོ་ ཞེས་ སྨྲས་ པ་ ནི། ཤ་ ཡང་ ཀུ་ ཀས་ ཏེ་ ཉིད་ ལ་ ཞེས་ ཟེར་ ཏེ། ཁ་ ཅིག་ ཏུ་ ཡང་ ཀུ་ ཀས་ ལ་ སེམས་ པའི་ ཡང་ ཀ་ ཡིན་ - 1700a.3 - འཇིག་ ཀྱི་ མཐུ་ ལས་ སྐྱེ་ བའི་ ཀུ་ ཀས་ དེ་ ཉིད་ རྟ་ པ་ མེད་ " པའི་ དེ་ ཉིད་ ཅི་ འཇིག་ རྟེ་ ཀ་ མེད་ པ་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས་ བརྗོད་ དོ། ། ཤཱཀ་ དག་ ན་ རེ། དཔྱ་ ཁ་ ཅོམ་ པའི་ ཀུ་ ཀས་ དང་ ། ཡོ་ ཏ་ ཤང་ ཡིན་ པ་ སྟེ། རྟ་ པ་ " རོམས་ ཀྱི་ ཆོ་ ག་ ལ་ ཡིན་ པའི་ ཐུ་ ལ་ ཅི་ ཞེས་ རེར་ ཤེ། ། དེ་ ན་ ཤང་ མཁོ་ ལས་ " " རྟ་ པ་ དང་ བ་ ཅས་ - 1700a.4- པའི་ ཚོ་ ས་ རོམས་ ཤང་ ཞེ་ ན། མིག་ ཏེ་ རྟེ་ ཀ་ ཅི་ ཡང་ ཀུ་ ཀས་ ཤེ་ ཞེ་ ན། ། ཁ་ ཅིག་ ཏུ་ ཡང་ ཀུ་ ཀས་ ཏེ་ ཉིད་ ལ་ ཞེས་ རེར་ ཤེ། ཁ་ ཅིག་ ཏུ་ ཡང་ ཀུ་ ཀས་ ཏེ་ ཉིད་ ལ་ ཞེས་ ཟེར་ ཏ

སྐྱེ་མཆེད་ནོ་མས་ཤ་ཅི་ཀུ་བྱག་ར་དང་བཅས་པ་དག་ - 1705.6 - ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བ། ། དེའི་སྐྱེ་མེད་ཚུལ་ཤེས་ཟབ་མོ་བསྒོམ་པ་ཅིས་ཀྱང་ཐོས་པར་ལོག་པ་མིན་ཏེ་ཐོས་པ་ཙམ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཐོས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཐོས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཐོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། - 1705.7 - ལ་ཡང་རྟོག་གྱི་སྟོབས་དབོབ་དག་ཀ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཐ་པ་རོ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་དག་ཚོང་ས་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཐ་པ་རོ་ཤེས་ཀྱི་ཚེ་ཁོད་པར་དང། ཤན་པ་ཆ་ཤས་པའི་ཁོད་པར་ཀྱིས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཐུབ་ཅེས་ལ་ཐབ་ཅང་ཆེས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཆེས་མང་སོ། - 1705.1 - མདོར་པར་ཡང་ཁུངས་པར་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཏམེཏ་པ་ཡིད་སྐྱེ་བའི་སེམས་པས་ཚོངས་སུ་བཅད་པ་ཡིན་ཏེ་ཐོས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཐོས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཐོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། " ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ་ཡང་ཐོས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ

ལ་ཏེ། ལྷུན་རྟོག་པར་ནི་ཤེས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤཱཀྱ་དག་ག་ནི། ཇི་སར་ཚེས་གྲངས་པ་དག་ལ་ ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་ལ་དཔེ་ཤས་བའི་སེམས་པའོ་ ལ་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རེའོ། །དེ་ནི་མདོ་ལས་ - 170 ཆ.5 - ཐང་དག་ཀྱལ་ཅན་དག་ལ་སྨོང་ཚུལ་ཁིམས་དང་ ལྡན་པ། དག་བའི་ཚེ་སངས་དང་ལྡན་པས་ཐང་ཀི་ཁསོད་ ནམས་ཤུ་རེས་ནམས་སེམས་ཀྱི་ རྟིང་ངེ་འཛིན་ཁྱེད་མེད་པ་ལུས་ཀྱིས་ མཚོན་དུ་གྱུས་ཏེ་ རྟོག་ཤས་པར་ཐུས་ནས་ཤནས་ན། དེའི་ཤཱིའི་ ''' ལས་སྐྱེ་བ་ཡོའི་སྐྱེ་བ་དག་ཀིས་ཁསོད་ནམས་ ཀྱི་ གྱུ - 170 ཆ.6 - མཐུ་བ་དང་། དག་བའི་རྟུ་མཐུན་པ་དང་། ཁའི་བའི་ཤཱིའི་ཚོད་པར་མེད་ཅེ་བར་ཤུའོ་ ཞེས་ཤང་ ཤཱུའང་ས་པ་དེ་ལ་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་པ་ཡོའི་སེམས་པའི་ཁྱད་པར་ཤང་ ཞྱིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་པས་ན་ སྐྱེ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ཅེ་ན་ ''' ནཱིས་ས་ཤ་དང་ ལྷན་ཅ་ཡིན་ནོ། །ཤང་ཡང་སྐྱེ་ དུ་ཟ་ཅུ་ཤའི་ ''' - 170 ཆ.7 - ལས་ ཀྱི་ ལས་ཏུ་ཏེ་ ལྷུན་འགྱུར་ཞེས་ སྐྱེས་ཅ་དེ་ ལ་ཡང་ཞེ་ ''' སྐྱ་དུ་ དེའི་སྐྱེ་བས་ཤཞན་དག་ལ་ཤནོད་པའི་ ཀྱ་ཁྱག་ཀིས་ སྐྱེ་བ་ཡོ་ ལ་ སྐྱེད་ཡོངས་ སུ་ འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ ཁུ་མོ་ཤང་ ལས་ནཚོ་ ཡྱིམ་ལ་ ཞུས་ ཀུ་ཚེས་ཤང་ཡོ་ ནོད་ན་ཅར་ འགྱུག་ ནས་པའི་ སྐྱེད་དེ་སྐྱེ་བར་ འགྱུར་ནོ་ཞེས་ '' བཏོད་དེ། བདག་ - 1711 ཉ.1 - ཏིད་ཀྱི་ རྟེད་ཁུ་བ་ལ་ ཞང་ཁུ་བའི་ ''' ཚོངས་སུ་ རྫོགས་ནས་ཚུལ་ཁ་ ཞེ་ ཞེའི་ཏིད་ ཚེའ་བར་ནོ་ཤེ་བར་ཁུའོ། །སྐྱེད་ ''' ཚོངས་སུ་ འགྱུར་བའི་ཁྱད་བར་ ཞེའི་ ཞི་ལས་ཀྱི་ ལས་ཤེས་ཁུ་སྟེ། ཞུས་ཁུག་ བྱེད་བས་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་ དང་ངར་ཀི་ ཞི་ དེ་ དག་ཀི་ རྟུ་བའི་ ཞུས་ཁུ་ ཡིའ་ - 1711 ཉ.2 - བའི་ ཡྱིད་ དེའང་ ཁ་ རྟོག་པར་ནོ་ཀ་ཤུད་ མ་ཡིའ་པར་ སྐྱེས་བ་ རྟོག་ས་ཀྱི་ རྟོག་པར་ ནོ་ཀ་ཤུད་ ཀྱི་ རྟོག་པར་ ཤེས་ཁུ་ཡིའ་ ལྷུ་ཁུའོ། །ཁ་ཅུ་ཁ་ཤནེ། ཞེའ་ཤང་ཀི་ ཚོ་ ཞེཏ་ཁ་ ཁའི་ ཤུང་ ཡོ་ དག་ ལ་ཁས་ཀ་ཁར་ཤུའོ། །ཤོས་ཏ་དུ། ། ཁས་ཀ་དུ་ སྟན་དུ་སེམས་ཁ་ཁ་ དུས་ ཤ་སུམ་ཁའི་སེམས་ཁས་ སྡོ་ཤ་ ཤ་ཅོད་ཁའོ་ ཏ་ཀ་ཚེ་ཁས་ནེ་ཤ་ཁར་ - 1711 ཉ.3 - ཞུན་ ནོ་ ཞེས་ཅེད་ཁ། ཤ་ཞེས་ཤོ་ཤས་ཁ་

མ་ཡེས་བཏ་པ་སྐྱབ་དོ་ སྙམ་པའི་ང་ རྒྱལ་ཅན་ནོམས་ལ། མཚོ་མེས་མེད་ཡའི་ ལེས་ཀྱི་ ལེལ་ཏུ་ དེ་ཅས་པས་ཤེས་ཚོམ་ཐྲིས་ ལེས་ཀྱི་ ལེལ་ ཚོང་ཅས་སུ་ ''' རྩོ་ཤས་པ་ནི་ མ་ཡིན་ གྱི་ཤའི་ ལ་ཡེམ་པ་ནི་ ཡབས་ཏྲིད་ ཀྱིས་ ཤེས་བྱ་ ལ་ སེམས་པ་དེ་ སྐྱེད་ཅིག - 1711a.4 -ཀུན་ཏུ་ འགྱུང་ ང་ ། ཞེས་པྱ་ཤའི་ ཡིན་ ' ཡང་ རིགས་པའི་ ངོ་ཙོ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་ ནོམ་ཡང་ རིགས་ སྒེད་ཤ་ ཡིན་ པ་ནི་ '' སྐྱོད་ཡང་ སྒེད་པ་ཅིང་དེ་ རྩོ་ན་ ཁང་ ཁའི་ ཚང་ཁང་ སྒྲུབ་ ཚོངས་ སུ་ འགྱུར་ཡའི་ སྐྱེ་ བྱས་ ཁས་ ལེན་ ཡང་ སྒེད་ཡའི་ ངས་ ཏུ་ སྐྱང་བ་དེ་ ཤང་ཞེ་ ན། ངས་ ཏུ་ སྐྱང་བ་ནི་ ཅི་ ཡང་ མེད་ མོད་ གྱི་ འོན་ གྱང་ སེམས་ ཀྱི་ རྒྱུ་ - 1711a.5 - ལེས་ སྒྱང་ཡའི་ སྐྱོར་ཡས་ ཐུ་བ་ ཚོངས་ སུ་ རྩོ་ཤས་ ཀ་ སྐྱོར་བ་ པོ་ ལ་ དེ་ དག་ ཏང་ བ་ དག་ ཁང་ ཤྲུར་ ཡའི་ ཆོ་ས་ ཀཱཏྭ་ ཞེ་ ན་ ཀ་ སེ་ ཀྱི་ ཞེས་ སྒྱ་ ན་ ཚོངས་ སུ་ དཀའ་ ལ་ ཞེ་ ། ། ཤང་ གིས་ ཁྱས་ ཡའི་ སྐྱོར་ བ་ ལེས་ ཁྱང་ ཡའི་ ཁྱ་ བ་ ཚོངས་ སུ་ རྩོ་ཤས་ པ་ དེ་ ཆོ་ ན་ ལ་ དེའི་ རྒྱ་ ཅན་ ཀྱིད་ ཚོངས་ སུ་ འགྱུར་ པ་ འགྱང་ངོ། ''' - 1711a.6 -ཞེས་ ཐུ་ པ་ནི་ ཚོངས་ སུ་ དཀའ་ བར་ འགྱུར་ ཏེ། སེམས་ དང་ སེམས་ ལས་ ཁྱང་ ཡའི་ ཀྱིད་ ལས་ ཆོ་ ཡྱི་ མ་ ལ་ འབྱས་ ཀྱ་ ཁྱང་ ཡའི་ ཡང་ རྒྱིར་ ནོ། '' ། འའི་ ལ་ ཡ་ཁད་ གྱང་ རྒེན་ ཏོ། ། ཇི་ སྐད་ དུ་ ཡ་ ཁད་ ཅེ་ ན། ནོམ་ ཡར་ ནོ་ ། ''' སྐྱེད་ མེད་ ཡའི་ རྒྱིར་ ནོ་ ཞེས་ ཐུ་ པ་ ལ་ སོ་ ཀྱ་ ཡ་ ཁད་ ཅེ་ ན། ཡང་ ཡང་ འའི་ ལ་ ཡེམ་པ་ ཡིན་ ཏེ། ཡང་ ཡང་ འཁོར་ ཡའི་ ལེམ་ ཡག་ ལེག་ པ་ ཀྱིད་ ཡར་ འགྱུར་ ནོ་ ཞེས་ སྐྱ་ ར་ བ་ ཡི་ ཀྱི་ ཇི་ ལྱར་ ན་ ལེམ་ ལ་ སྐྱོ་ མར་ ཡ་ - 1711b.1 - ཁྱ་ ར་ ལ་ ཡང་ དག་ ཡའི་ '' ངོ་ དང་ ། ཁྱར་ གྱི་ མཐའ་ དང་ ། འཆོ་ ཡ་ དག་ ཚོད་ ཡ་ ཁོད་ སྐྱོ་ ཞིག། '' ཅེ་ འའི་ ཆོས་ ཏུ་ སྐྱ་ འམ། ཏོག་ ཅེ་ ཡུ་ ཡ་ ཡྱིད་ དམ། ཏོག་ ཅེ་ ཆོ་ ར་ ཚོར། '' ལ་ ཚོ་ ར་ ཡ་ དག་ འཆོ་ ལ་ ཡང་ ཡྱིད། སྐྱ་ ར། མ་ ཡིན་ ནོ། ། ཏེ་ ག་ ཇི་ ཡྱུ་ ཁྱ་

ཞེས་ལ། ཤང་ཞིག་རྫོགས་པའི་སྐྱེར་ལ་ངས་ན། - 1718.2 - ཡང་ཁོག་པའི་ངག་
ལས་ཀྱས་པ་དག་ལ་ནི་མི་འཚུག་ལ། ཡང་དག་པའི་ངག་ལ་རོགས་པ་དག་
ལ་ནི་འཚུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ནོམ་པར་ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་
མེད་པ་འཇོམ་སྟེ། དེའི་སྐྱེར་གྱི་མཚན་ལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཏགས་པའོམས་
ཡང་ངེས་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་བཀག་དོ། - 1718.3 - །ཤེས་རྟེ་དེ་ལྟོ་ཏོ་
འའི་ལ་ཡང་དེ་ཐཞིག་དུ་ཤེམ་ལ་སྟོམས་པར་ཐུགས་པས་ནོམ་པར་ངེས་
ཤེས་རྟོག་མ་ཡིན་པ་མེད་ཐཞིག་དུ་ཤང་ཞིག་རྫོགས་པའི་སྐྱེར་ལ་ཐང་
ཁོག་པའི་ངག་ལ་ཁོག་པ་དག་ལ་ནི་མི་འཚུག་ལ། ཡང་དག་པའི་ངག་
ལ་ཁོག་པ་དག་ལ་ནི་འཚུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བསམས་པ། '' - 1718.4 - དང་
ལྡོག་རྫོགས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ཏི་སྐྱེར་གྱི་མཚན་ལ་གྱི་'' མཚན་ཉིད་
རྟེ་པར་བཏགས་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཡང་ལག་གྱི་ཡབ་ལག་བཏུབ་ཀྱིས་
པར་ཤཱན་ཏི་ཞེས་ཐུབ་པར་ཁེའི་སྐྱེར་མི་ཤཏུང། ཤཱཁབ་དག་ག་ནི། དེ་ཁག་
མི་སྐྱེད་པ་ཅི་ཤ་འདིར་ཡབ་ལག་ཏུ་ཤགྱངས་པ་ཡིན་རྟེ། འདོས་འཁོས་
པའི་ལག་གྱི་ - 1718.5 - མཐུས་ངེས་པར་མི་སྐྱེད་པར་འཇོག་པ་ཁང་ཡིན་
པ་དེ་ཡང་རྣག་པ་མེད་པའི་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པའི་སྐྱེར་རྣག་པ་མེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཐཤམས་ཅད་ཏུ་ཏེས་སུ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཐོངས་སུ་བཤད་ཅ་
ཡང་མ་ཡིན་རྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚོས་བཅུད་ལོ་སྟོད་པ་དང་མ་
སྟོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ - 1718.6 - དང་ མི་སྐྱེ་བ་དང་། བསོད་པ་དང་།
སྐྱེད་པ་དང་། བདེ་པ་དང་བསྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་བཞིན་རྟེ། དེ་ལ་ནི་ཚོས་ཐོངས་
ལ་ཁོག་པ་དག་མ་སྟོད་པ་ཤེས་ཐུབ་ཏེ་ཏེས་ཐུབ་པ་མཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁོ་ཚོར་ཐུབ་པའི་སྐྱེམ་པར་ཡང་འགྱུར་རྟེ། ཤེམས་པ་ཐང་
ཐིས་ཚོ་ག་སྐྱེ་ཐ་དུ་བཅང་བའི་ཁས་ - 1718.7 - བླངས་རྟེ་ཞེས་'''' བཀའ་
ནས་ཐུབ་དང་ངག་དག་སྐྱེམ་པར་ཤེད་དོ། །ཤེས་རྟེ་ཤེམས་''' ཤེས་ཐ་དང་
ལྡོག་ཐ་ཤ་སྐྱེམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཡིན་རྟེ་ཞེ་ལ་''''

མོམས་པར་བྱས་པའི་དུས་སུ་དྲྭ་བ་རྟེ་བར་ཤནས་པའི་སྐྱེར་རོ། ''' ཚུ་ལོག་གྱི་ངོ་བོར་ཐང་དཀྲུར་རེ། ངོ་ཚ་ཤེས་པས་མི་སྡུག་པ་ཉམ'' -172a.1- ངའོས་པ་ཐང་དག་པར་དྲྭ་ཞིང་ཐང་དག་པར་དྲྭ་ནས་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁིམས་མི་སྲུད་པའི་སྐྱེར་རེ། དེ་ལྟ་བུ་ཅི་ནའི་དོན་དུ་དེ་ཐང་དག་པར་ལེགས་པ་ཐང་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྟེ་རོལ་ཁམས་ཀྱི་སྲུད་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཁིམས་ཀྱི་བཤགས་སྲུད་པ་ཡིན་པར་རྟུར་ - 172a.2- ན་ནི་བཟོད་ངས་པ་འཁགས་ཀྱང་ཚུལ་ཁིམས་འཛུལ་པར་མི་འཐུར་ནོ། །རྟོག་པར་ནི་མི་དགོས་སོ། །སྲེ་རྒན་ཏུ་སྐས་རོལ་མ་ཡིན་པའི་གཏུགས་རྟོས་གཞན་ཚེ་ནས་ཐོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ནོ། །གཞན་རྟེ་ཐོད་ལ་དེ་ཡང་འབུང་པ་ཅི་ལོ་དག་རྟོར་པུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ - 172a.3- ན་དེ་ཅི་རོལ་ཁམས་པར་ནོག་སྲུད་ཀྱི་འབུང་པ་དག་ཅི་ན་རྟོར་པུས་ནས་རོལ་ཁམས་པར་ནོག་སྲུད་མཡིན་པ་སེ་བ་འམ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཐབ་ཀྱང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་འབུང་པ་ཅི་ལོ་གཞན་དང་གཞན་དག་ཀ་ན་རྟོར་པུས་ནས་སྐྱེ་བར་འཐུར་རེ། ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་འཐས་ཀྱི་ཁྲ་མོ་ཅན་ཡང་ཡིན''' -172a.4- ལ། འབྲས་ཀྱི་རང་གཤིས་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་པར་ནི་མི་བྱང་ངོ། '' །ཡང་ཅི་དེ་གང་ཚོ་རོལ་ཁམས་ནོག་སྲུད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཚོ་ཡོད་'' པའི་འབུང་པ་ཅི་ལོ་དག་ཀོ་ན་རྟོར་པུས་ནས་འབུང་ངམ་ཞེ་ན། རྟོར་པུས་པའི་གཏུགས་པཁ་ཅིག་ཁམས་ཅན་ནི་དེ་ཁྱེ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཀ་ཁྱེར་ངང་མ་ཉིད་ཤ་ - 172a.5- པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་ཨདས་པའི་འབུང་པ་ཅི་ལོ་'' དག་རྟོར་པུས་ནས་འབུང་ངོ། །དེ་ཡང་ཐང་ཞེ་ན། འདོད་གཅོད་གསོན་ཀ་ནོག་ཡིན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཆད་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཨདས་པའི་འབུང་ཁམས་སྟེ། འདོད་ཆགས་སྲིད་པའི་ནོག་གཏུགས་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཨདས་པའི་འབུང་པ་ཅི་ལོ་'' - 172a.6- དག་རྟོར་པུས་ནས་སྐྱེ་ཞེ། །དེ་དག་ནི་

འདིའི་གཞིའི་དོན་ཏུ་འགྲུབ་ལ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཚེའ་ཡོ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནོམས་ནི་རྟེན་གྱི་དོན་ཏུ་འགྱུར་རེ། འཇུག་པ་དང་རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མོ་ཏེམས་པཞིག་རེ། འཁོར་ལོས་ལ་འབྲེལ་པ་ལ་ལམ་ཁས་འཐུལ་བ་དང་སའི་ཐོམས་པཞིག་རོ། - 172 a.4 - ཡང་གང་ནོ་ཚོད་ཀྱི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་གང་ནོ་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་ཚེའ་ཡོ་དག་རྒྱུར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

5. ཟག་ཏཅས་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།
གང་གི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་སྐྱེས།
ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན།

ཟག་ཏཅས་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། གང་གི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་སྐྱེས་ཤེད་པ་ནོ་སྐྱེད་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ནི་ཤེད་པ་ནོ་སྐྱེད་པའི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐལ་ཕྱེ་ས་ཡིན་ཞེ་ན་ - 172 b.1 - དུ་བས་ཀང་ཤད་ཡཞི་ཡིན་ས་ཡིན་པར་ཏུ་ཨང་དེའི་ས་ཡིན་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན། རྣམ་པ་མེད་ཡིན་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་"ཞེས་ཟེ་ནི་ས་གང་དུ་སྐྱེས་རེ་སྐྱེད་པར་ཤེད་པ་དེའི་ས་ཡིན་འབྱུང་བ་ཚེའ་ཡོ་"དག་རྒྱུར་སྐྱེས་པ་ཡིན་རེ། ཁམས་གསུམ་མ་གཅོས་པས་ - 172 b.2 - ཡིན་"དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ནོམས་ལས་འབྱུང་བ་དག་མེད་ཡིན་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྟེས་ལས་སྐྱེ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ནོམ་པར་རིག་སྐྱེད་དང་། ནོམ་པར་རིག་ཤེད་མ་ཡིན་པ་ལས་དེ་ལས་གང་།

5. ནོམ་ནོག་སྒེད་ཨིལ་ཨ་ནིལ་དང།

6. སྐུ་མཐུན་ལེས་རྒྱང་སེམས་ཅན་སྐྱོབ།
སྐུ་མཐུན་ཉིལ་པའི་ཉུང་ལེས་སྐྱེ།
ཉིང་འཇོལ་སྐྱེས་ཉུང་མ་ནིལ་དང།
སྐྱེས་ཉམྱུར་པ་དག་ཨིལ་ལེས་སྐྱེ།

ནོམ་ནོག་སྒེད་ཨིལ་མ་ནིལ་དང། སྐུ་མཐུན་ལེས་རྒྱང་སེམས་ཅན་སྐྱོབ། ཤཙལ་ཡང། སྐུ་ - 1ཁ2ཏ.3 - མཐུན་ཉིལ་པའི་ཉུང་ལེས་སྐྱེ། ནོམ་ཡར་ནོག་སྒེད་མ་ཨིལ་པ་ཝེ་ སྐུ་མཐུན་པ་དང་ཉིལ་པའི་ཉུང་པ་དག་ཏོལ་ སྐུར་ཐུས་ནས་སྐྱེ་སྟེ། ཉའི་ཝེ་མཐོམ་ཡར་ཐཙག་པ་མ་ཨིལ་ཡའི་ས་ཡའི་ནོམ་པ་ཨིལ་ཝོ། །ཉིང་ ''' ཉའིལ་ སྐྱེས་ཉུང་མ་ཉིལ་དང། སྐྱེས་ཡུང་ཐྲ་དག་ཨིལ་ལེས་སྐྱེ། །ཉིང་ཉེ་'' ཉའིལ་ - 1ཁ2ཏ.4 - ལེས་སྐྱེས་ པ་ཝེ་ཐསམ་ཁཉབ་ དང་ཟཁ་པ་མེད་ཡའི་'' སྐོམ་ཡའི་ ནོམ་ཡར་ནོག་སྒེད་མ་ཨིལ་པ་ཨིལ་ཉེ་ དེ་ཝེ་ཉིང་ཉེ་ ཉའིལ་ལེས་'' སྐྱེས་ པ་ལེས་ཡུང་པ་དང་མ་ནིལ་ཡའི་ཉུང་པ་ཚོལ་ རོ་དག་ སྐུར་ཐུས་ཀས་ སྐྱེའོ། །ཐཤེ་དང་པ་དག་ སྐུང་ཉུང་པ་ཨིལ་ཉེ། ཉུང་པ་ཚོལ་ རོ་ཤང་'' དང་ ཏོ་ཝ་ སྐུར་ཐུས་ - 1ཁ2ཏ.5 - ནས་ སྒོག་ཁ་ཅོད་པ་ སྒོངས་སྐྱེ་པ་ཉེ་དག་ ཏོ་ཝ་ལེས་ཚོལ་ ཐུལ་པ་ སྐྱོངས་ཡའི་ ཡང་ཏུ་སྐྱེའོ། །ཅིའི་ ཁྱིར་ཞེ་ལ། སེམས་ ཡཞིལ་ཏུ་ཉུང་པ་ཐྲ་ཚེ་དང་ཡའི་ ཁྱིར་ཏོ། །རོ་ རོང་ཐར་ཡའི་སྐོམ་ཡའི་'' ཉུང་པ་ཁཞོལ་ དང་ཁཞལ་དག་ སྐུར་ཐུས་ནས་ནོམ་ཡར་ནོག་སྒེད་མ་ཨིལ་ པ་ཡབུལ་སྐྱེའོ། །ནོམ་ཡར་ - 1ཁ2ཏ.6 - ཉོག་སྒེད་ཝེ་ སྐུ་མཐུན་པ་ལེས་རྒྱང་ པ་སྟེ། ལེས་ རྐོས་ཝེ་ཞེལ་པ་ཨིལ་ལོ། །ཡང་ཅི་ནོམ་ཡར་ ནོག་སྒེད་ ཉའི་སྐྱེ་པ་ ཝ་ དཀྱེལ་ལས་ རྐྱེ་ མའི་ སྐྱེད་ཡཞིལ་ ནས་སྐྱེ་ ཉམ། ནོལ་ཆེ་ ཁ་ཨིལ། ཅེ་ལེས་ཅིར་

འགྲུབ། ཤལ་ཆེ་བཤེས་གནས་སྐྱེ་ག་ནི། རོམ་ར་བ་སྒོམ་པའི་ཤུགས་ཚད་ར་ཡང་མང་ཚོགས་པའི་ - 172 ཨ.4 - ཕྱིར་འདི་ལྟ་བུ་ཅུ་ཙམ་ཡིན་པར་འགྲུབ་བོ། །དེས་ཅི་ཡང་ཤེས་པར་སྐྱེ་ག་ནི་ཇི་སྲིད་འཇུག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་འགྲུབ་པར་འགྲུབ། དེའི་ཚེ་ཤང་དག་ཀྱིར་མུས་ནས་རོམ་པར་རིག་སྟེད་སྐྱེ་པར་འགྲུབ་པ་ཀྱི་མཐུན་པ་ལས་ཁྱད་པའི་འགྲུབ་པ་ཚེན་རོ།'' ཤཱནྟ་དང་། ཤཱནྟ་དེ་ - 173 ཨ.1 - དག་སྐྱེ་པར་འགྲུབ་བོ། །དེ་དག་དེ་ལྟ་ནི་ཏེ་ག་དེའི་འགྲུབ་པ་ཚེན་རོ། །དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་ཚད་ཡོད་ལས་དང་ དང་ དང་ ལ་པཊྚ་ནས་རོམ་པར་རིག་སྟེ་པར་འགྲུབ་པའི་ཡང་ལས་དེ་དང་ དེ་ཚེན་རོར་འགྲུབ་བོ། །མངོན་པར་མཐོང་ག་ནི་ཇི་སྲིད་ག ཡིན་ - 173 ཨ.2 - ལས་ཟད་པར་ཤིས་རོམ་པར་རིག་པར་སྟེ་པར་འགྲུབ། ལུས་ལ་ཤེས་པ་ཙོང་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀི་ཀོ་སྐྱབས་ཙོང་དོ། །ཡང་ལས་དེ་''' རོམ་ཤྲང་ས་ཤྲིས་ ཤཱནྟ་དང་ རོམ་ར་ཤུམ་དང་། རོམ་ར་ཐུབ་པཱཎྜི་དེ་ལ་''' རོམ་པར་རིག་སྟེད་ཙ་ཙིན་པ་ནི་དཔེ་བ་དང་། ཙི་དེ་ལ་ བོམ་ར་ཤཱནྟ་ཙོ།

7. རོམ་རིག་ཙིན་ལྟང་བསྟན་ཙིན་ཚེད།
ཤཱནྟ་ནི་རོམ་ཤུམ་ཙི་དེ་ལ།
འདོད་ཁྱོད། ཤུགས་ཁཉང་རོམ་རིག་ཙིན།
རོམ་རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་དག་ཁ།

རོམ་རིག་ཙིན་ལྟང་བསྟན་ཙིན་ཚེད། འཕྲི་ཕྱིར་ལེ་ན། ལྟང་ཐུ་ཤ་བསྟན་པའི་ཚེམས་ནི་སྟོང་ཐ་ཙིར་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཤང་འཁོན་ཏེ་ཤ་ཐུབ་དེའི་རྗེ་སུ་འཛེལ་ བར་འགྲུབ་པའི་ལས་སྟོང་ཐ་ཆད་ སྐྱེ་བ་འཚེད་པར་ཙི་ཁུས་སོ། །ཤཱནྟ་ནི་རོམ་ཤུམ་ ལས་ཤཱནྟནི་དཔེ་བ་དང་། ཙི་དེ་ལ་ - 173 ཨ.4 - བ་དང་། ཐུང་

ཏུ་མ་བསྒྲུབ་པ་དང་། ནོར་པ་ཤུགས་ཕེབ་པོ། །ཤཱཀྱ་དེ་ཡང་ཤང་ཁེབ།།
ནོར་པར་ཤུགས་ཕེབ་པོ། །ཤཱཀྱ་དེ་ཡང་ཤང་ཁེབ་ལ། ནོར་པར་དེག་སྒྲིབ་
དང་། སེམས་པའོ། །མི་དགེ་བ་འདོད་ཁམས་པོ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀི་འདོད་ཡོན་
ལྔས་ཡོད་པར་དེག་པར་ཡུའོ། །ཤཱཀྱ་དཀའ་ཐུབ་པོ་མེད་དེ། མི་དགེ་བའི་ཆོ་
ག་ནོམས་དང་ - 1730.5 - ཅོ་ཚོ་མེད་པ་དང་། བྲེལ་མེད་པ་དག་སྲུངས་
པའི་སྐྱེར་རོ། །དགེ་པ་དང་ལུང་ཏུ་མ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མ་ཡཱན་པའི་ཡིར་ཡིན་ '''
ཐམས་ཅད་ཀ་ཚོད་དོ། །དེ་ལ་ཤཱཀྱས་ནའང་ནོར་དེག་མིག། །ཡང་ཤི་སྲུས་
ལ་འདོད་པ་ཀ་ཡང་ཚོད་དོ། །ཤཱཀྱས་མེད་པ་དག་ཐ་ལ་འབྱང་པ་མེད་པའི་
ཡིར་མེད་དོ། །ཤང་ - 1730.6 - ན་ལུས་དང་ངག་དང་འཚུག་པའི་ཁ་ཁུས་
དང་ངག་ཤི་སྐྱེལ་པ་ཚོད་དོ། །ཏོ་ན་འཕེར་སྐྱེལས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཚོད་
པར་འགྱུར་རེ། རག་པ་མེད་པའི་ནོམ་པར་དེག་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེག
མ་ཡིན་རེ། དེ་ནི་ཁམས་སུ་མ་རོངས་ཤས་ཆའི་ཡིར་རོ། །ཤཱཀྱས་མེད་པ་
ན་སྐྱེབ་པའི་ནོམ་པར་ - 1730.7 - དེག་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་པ་ཤི་མཐུན་
པའི་འབྱང་པ་ཤྲུང་བུས་ནས་སྐྱེ་པའི་ཏེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཤཱཀྱས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཤྲོག་གྲུས་སྐྱོངས་པའི་ཡིར་ཡང་ཤཱཀྱས་མེད་པའི་སྐྱེས་པར་
འཇུག་པའི་ཤཱཀྱས་སྐྱེབ་པར་ཤི་ནུས་རེ། ཤཱཀྱས་ཀྱི་ འདུ་ཤེས་དང་ཐུག་
པའི་ཡིར་ཏོ། །ཟེ་བཅུ་ - 1730.1 - ཏུ་སྲུས་པ་ནོམས་ན་རེ། ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀི་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ ཤཱཊཱ་ཡི་ཐེབ་ལ། འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན་ ཤཱཀྱས་མེད་པ་ནོམས་ཀི་འདོད་པའི་ཁམས་
ནས་རེབ་དང་ནོམ་པ་དང་དམིགས་པ་དང་ཤཱཊཱ་ཡི་ཐེབ་ཀོ་ནོང་པ་དག་ཀིས་ནོང་སྐྱེ
དེའི་ཡིར་འདི་དག་ན་ནོམ་པར་ནོག་སྒྲུབ་ - 1730.2 - མ་ཡིན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །ནོམ་ནོག་བསྡུད་དང་པ་ཅས་དག་ན། ནོམ་པར་ནོག་སྒྲུབ་ཀི་ས་ཤཱཊཱ་ཡི་
འདྲིད་པའི་ཁམས་དང་། ཁམ་ཤཱཊཱ་ཡི་ཐེབ་ཡོ་ཁོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ངོ་ཤེས་ཚད་
ན་ནི་མེད་དོ།།

8. འདོད་པ་ནི་མངའ་བསྟེན་པ་མེད།
ཤང་སྐྱེར་བྲིང་སྐྱོང་མེད།
དྲམ་པའི་དོན་ཐུབ་ཅིག་པ།
ངང་ཚེ་ཞེལ་ཡོད་པདམ་ཉིད་ཀྱིས།

འདོད་པ་ནི་མངའ་བསྟེན་པ་མེད། །བསྟེན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་དེག་སྒོམ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ - 173 ཏ.3 - ན་ཡང་མེད་ཀྱི་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁི་ན་ན་ཡོད་དོ། །ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་གཡོས་བྱེད་ནས་སྐྱོང་བའི་ངག་གི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་ནང་ནི་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་ཚོ་དང་ལྡན་པ་རྟ་ཐུལ་ལ་ཀཉ་སྐྱོང་བསྐྱབ་པའི་སྒོར་ཁད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་སོ། ཞེས་བྱབ་བོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ངག་ནི་རྣམ་པར་ - 173 ཏ.4 - རིག་པྱོད་མེད་ན་སྐྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ངེ་ལྡོར་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱེའི་འཇུག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱོན་སྟོན་པ་ཡོད་དོ། །ཤཱཀྱ་དཔལ་ནི། བསམ་གཏན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་དག་པ་ཡང་མེད་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །ཤཱི་ལའི་ཡུམ་ - 173 ཏ.5 - ཞེས། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ནི་སེ་གོའི་མ་ཤི་བའི་སེམས་ཀང་གིས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པྱོད་ཀྱང་ནས་སྐྱོང་པར་འགྱུར་བ། དེ་ལྟུབ་ཀྱི་མདོར་སུམ་ཏུ་མི་སྟོན་དེ། དཔལ་པ་དང་སྲུང་མའི་ཁྱིམ་ནོ། ཞེས་རིང་ངེ་སྐྱ་མ་ཁོ་ན་བརྗོད་དོ། །ཤཱི་ལའི་ཡུམ་གཙོ་ཆས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁི་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ནི་ཁ་ - 173 ཏ.6 - མེད་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་བསྟེན་པ་ལ་ཡུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་མེད་ཅེ་ན། ཤང་ཡུམ་ཀྱང་སྐྱོང་མེད། །རྟེན་པ་དང་དཡོད་པ་དང་ཁ་ཅིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པྱོད་ཀྱང་ནས་སྐྱོང་པར་ཡོད་ན། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་སོ་ཤས་པ་དག་ན་མེད་དོ། །བསྐྱོམ་པ་པས་ - 173 ཏ.7 - སྐྱང་པར་ཁ་པ་ས་སྐྱོང་པར་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཁ་ནང་ཏ་ཐལ་ཁ་པའི་ཡུམ་ཚུངོང་པས་སྐྱང་པར་པ་ཁ་ནི་མཐོན་ཅེ། བསྟེན་པས།

ལ་ལུང་ཐུ་མ་ཡན་ཆད་ཟེས་ཤེས་དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མེད་དོ། ། ཡང་ཅི་ཀྱང་ནས་སྐྱོང་པའི་དབང་ཡོ་ཏོ་ན་ལས་ཚོར་རོམས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཉིད་ཐུ་བོ་ཡང་ཐུབ་མཚན་ནོ་ - 174a.1 - སྐྱེས་པ་ཁམ་ཡིན་ནོ། དོ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེས། རོམ་པའ་ཡིས་ཅེ། དོན་དམ་པ་དང། ངོ་བོ་ཉིད་དང། ''' མཚོངས་པའ་ལྟོག་པ་དང། ཀྱིན་ནས་སྐྱོང་བས་སོ། དེ་ལ་རེ་ཞིག། ཐབ་ཀྱིས་པའི་དོན་དུ་དགེ། ལུ་བ་ལས་ཤའ་དམ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རྟེ་བ་ - 174a.2 - ཡིན་ཅེ། དེ་བས་ན་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་ཡིར་དོན་དམ་པར་དགེ་བ་སྟེ་ནད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཚོ་བ་ངོ་ཚ་ཞེས་ཡོད་པ་དམ་ཅེད་ཀྱིས། དགེ་བའི'' ཚོ་བ་ཤས་ཆད་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཞེས་ཡོད་པ་ནི་ཤན་མཚོངས་པར་ལྟོག་པ་དང། ཀྱིན་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཡིར་ངོ་ཚ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཡིན་ཅེ་འཇུག་པའི་ - 174a.3 - སྐྱེ་ཡིན་ནོ། ।

9. དེ་དག་དང་ལྡན་མཚོངས་ལྟོག་ཀྱིས། ཀུ་བ་ལ་སོགས་ཀྱིན་སྐྱོང་བས།

དེ་དག་དང་ལྡན་མཚོངས་ལྟོག་ཀྱིས། ।དགེ་བའི་ཚོ་བ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཞེས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཉིད་དང་མཚོངས་པར་ལྟོག་པའི་ཚོར་རོམས་ནི་མཚོངས་པར་ལྟོག་པས་དགེ་བ་དག་ཡིན་ཅེ། དེ་དག་དང་མཚོངས་པར་མི་ལྟོག་པ་ནོམས་ལ་དགེ་བ་ཉིད་ཡིར་ཤིར་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་ཡིའ་བཅུང་བ་ - 174a.4 - ཡིན་ནོ། ।ཀུ་བ་ལ་སོགས་ཀྱིན་སྐྱོང་བས། དགེ་བའི་ཚོ་བ་ལ་སོགས་པ་མཚོངས་པར་ལྟོག་པའི་ཚོར་དེ་དག་ཏོ་ནས་ཀྱིན་ཏུ་སྐྱོང་བའི་ལུས་དང་ངག་ཏེ་ལས་དང། སེ་ཁ་ལ་སོགས་པ་དང། ཚུལ་ཁ་དང། ཉོན་མོངས་པ་དང། ཉུང་ཚེས་མེད་པའི་སྐྱེས་པར། ।

འཇུག་པ་ནམས་ནི་ཐུབ་པས་ - 174 a.5 - དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་དང་སྡུག་བའི་འཇུང་བ་ཞེས་འཁྱུང་བའི་ཕྱོགས་ནོ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཐུགས་ནམས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་པ་ནམས་ཇི་ལྟར་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་བརྗོད་དགོས་སོ། དགེ་བ་ཇི་སྙད་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས།

9. བཟློག་པ་མེ་དགེ་དོན་དམ་པར།
ལུང་མ་བསྟན་པ་བསྟན་པ་དག

བཟློག་པ་ནི་མེ་དག། ཇི་ལྟར་ཐུས་པས་ཤེ་ན། འཕྲོག་བའི་སྡུག་བསྔལ་ ''' - 174 a.6 - ཐམས་ཅད་འཁྲུག་བའི་བདག་ཉིད་ཐུབ་ཅིང་མི་བདེ་ཞིང་དོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བའི་ཚོར་བ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ ཁྲེལ་མེད་པ་ནམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐུབ་སོ། །དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བའི་ཚོར་ནམས་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་སོ། །དེ་དག་ཐུབ་ ''' གྱི་ནས་སྐྱེ་བའི་ - 174 a.7 - ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དང་། སྐྱེ་བ་ལེ་སེལས་པ་དང་། ཕྱིར་ཡ་ནམས་ནི་གྱི་ནས་སྐྱེ་བ་ལས་དེ་ནད་དང་མིའཕྱོ་བའི་སྐྱེ་ལེ་སེལས་པས་དེར་སྐྱེ་ཐུབ་སྟེ། །དེ་ལྟ་ན་ཏེ་ནི་འཕྲོག་བའི་ཚོངས་ཁ་ཆོས་ཀར་བའི་སྐྱེ་ཤ་ཡ་དང་ བཅས་པ་ཁུང་ཐད་གུང་ལུང་དུམ་པསྟན་པའམ། དགེ་བར་མི་འགྱུར་ནོ་ཞེས་ཐུབ། - 174 b.1 - ཁོན་དམ་པར་ དེ་ སྡུག་བྱ་བཤད་ཀྱི་ཐུབ་པ་དང་བཅས་པ་ཤང་ཞིག་ནམས་པར་སྐྱེས་བའི་ སྐྱོན་ལུང་དུམ་པསྟན་པ་ཞེས་ཐུབ། རོམ་པར་སྐྱེ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐུབ། ནི་དགེ་བ་ཞེས་ཐུབ་སྟེ། །ཞེས་རྟེ་ཁོན་ཐུབ་ལུང་དུམ་པསྟན་པ་བཅོལ་ནས་ དེ་ལ། དོན་དམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་པ་བསྟན་པ་དག། འདུས་མ་སྐྱས་ - 1མཚན་གཉིས་པོ་ནམ་མཁའ་དང་ཡོངས་མ་བཅོམས་པས་འོག་པ་ནི་ནམ་ཤུས

མེད་པར་ལུང་དུ་མཁས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཏ་ནི་འདི་དུས་པར་ཡུ་སྟེ། །ཐལ་རྟེ་གྲགས་ནས་སློང་བའི་དཔང་ཚིག་ཐུས་དང་དག་གི་ལས་དག་དགེ་བ་དང་མི་དགེའི་ཕྱོགས་ཡིན་ན། ཅི་སྟེ་འབྲུང་བ་ཚེགས་རོ་ནོར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྡེ་དགེ་ - 174 ཅ.3 - པ་ཙོ་ནི་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་གྱི་འབྲུང་བ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུམ་པར་པཱཎ་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མཁན་པོ་ཀུན་ལས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། །མཐུམ་པར་མཐཱལ་ཡིའི་སེམས་ནི་སྐལ་པ་མི་མཐུམ་པའི་ཚིར་དེ་གྲགས་སློང་བར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ན་ཏི་ལྟར་དེ་དག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཁྲིའི་མིག་ - 174 ཅ.4 - དང་རྟ་བ་དག་གྱང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཟཁེ་བར་འགྱུར་བས་འདི་ལ་འབད་པར་མི་དགོས་ཏེ། །མཚོང་ནས་སྐྱབ་''པར་ཡུ་བའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉིད་གཞན་ནས་སློང་བར་མི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བང་བཤད་པ། །དེ་ནུ་ཨའི་ཚིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅོག་པར་ལུ་པ་དེ་ལས་ནི་ཅོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཅོག་པའི་ངག་དང་ - 174 ཅ.5 - ཅོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ། '''ཅོག་པ་ཁ་སྐྱངས་ཞེ་ན། འདི་ནི་འཕགས་པ་མེད་དེ། འདི་ལས།

10. གྲགས་སློང་རྣམ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཅི།
དེ་ཡི་དུས་ཀྱིས་སློང་ཞེས་བྱ།
ཤཱཀྱ་ལས་དང་ཅོ་ནཱ་འཇུག་གྱུར།
ཤཱཀྱ་པ་རྟེ་ཞུ་ཞུ་འཇུག་ཡིན།

གྲགས་སློང་རྣམ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཅི། དེ་ཡི་དུས་ཀྱིས་སློང་ཞེ། །གྲགས་ནས་སློང་བ་ཅི་རྣམ་པ་ཤཱཀྱ་ཅེ། ཤུའི་གྲགས་ནས་སློང་བ་དང་། དེའི་དུས་ཀྱིས་ - 174 ཅ.6 - གྲགས་ནས་སློང་བ་སྟེ། དེའི་དུས་ཆོག་ན་དེ་ཚོད་ཡའི་ཚིར་རོ། །ཤཱཀྱ་ལས་

དང་ལོ་ངན་འགྲུབ་པོ། གཉིས་པ་རྣམ་སྤྲུལ་གྱི་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཐུབ་པའི་སྐྱོང་བ་ནི་ངམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངན་འགྲུབ་པར་ཟེད་པར་''' ཞེས་པ་ནི། །དེའི་དུས་གྱིས་ཀྱང་ནས་སྐྱོང་བ་ནི་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་ - ཀཀཅ.ཀ - - མཐུན་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རིས་སུ་འགྲུབ་པར་ཟེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཉེ་ལས་དེའི་ཁུས་པ་ཅི་ཞིག་ཤེད། འཕངས་སུ་རིག་ཀྱང་དེ་མེད་ན་ཀྱི་བ་བཞིན་དུ་དེ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ནོ། །དེའི་སེམས་མེད་པའི་སྟོམ་པ་རྒྱུ་ལ་རིམ་ཞིང་ཡོད། དེ་ནི་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བ་ - ཀཀཅa.ཀ - ཡིན་པས་ནུས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཏོ། །དེ་ལ་ཡང།

11. མཐོང་བས་སྤང་ཐོབ་རྣམ་ལྔའི།
འབྲུ་ངན་འགྲུབ་ཟེད་ཡིན། ཞེས་གི་
བསྟོམ་པས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན།
ལྟ་ནི་རིས་སུ་འགྲུབ་ཟེད་ཡིན།

མཐོང་བས་སྤང་ཐོབ་རྣམ་ལྔའི་རྣམ་གེས་ནི། །ཤཡ་ངུ་འགྲུབ་ཟེད་ཡིན། མཐོང་བས་སྤང་ '' པར་བྱ་བའི་སེམས་ནི་དེ་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོང་པར་ཟེད་པ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་''' ཅེ་ཤཞིར་ཐུབ་པའི་རྣམ་ལྔ་པར་རིག་ཟེད་པ་ - ཀཀཅa.ཁ - ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀ་ཡིར་བལྟས་པའི་ཐུབའི་ངུས་ནི་དེ་མེད་པའི་ཡིར་རིས་སུ་འགྲུབ་པར་ཟེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོང་པའི་ཀུན་ཀྱང་ '' མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ནོ། །ཅིར་འགྱུར། ཆོས་མངོན་པ་ལ་ཁས་ཐོབ་པར་ཤད་ཀྱང་ནོ། །ཀུན་ཀྱིས་ནི་ཤི་ཡང་ཐམ་པ་ཀཀཅa.ཅ - མི་འཕལ་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོ་ཁས་འདི་ནི་བསྒྲུབ་པར་ཟུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་པས་བསྤང་བའི་ཕྱིར་འཇུག་

ཡ་རྣམས་ཀྱང་མཚོང་བས་སྣང་བར་མཐོ་བར་འགྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་དེ་མི་འགྲུབ་
ཅེ། །ཇི་ལྟར་དག་པ་དང་མི་དག་པ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། - 175a.4. - ཡང་
ན་འགྱུར་དུ་རུང་མོད། དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ནི་མི་བུས་ཅེ། ཁྱེབ་མོངས་པ་ཅན་མཐོང་
བའི་ཚེས་ནི་དེ་ཀ་པ་དང་མ་དེ་ཀ་པ་དག་དང་མི་འཚལ་བའི་ཕྱིར་མཚོང་བས་
སྣང་བར་མཐོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་སྣང་བར་མཐོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་རྟོག་སྤྲོས་བའི་དབང་དུ་མཛད་ - 175a.5 -
ནས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཕྱིང་ནི། བསྟོམ་བས་སྣང་ཐུག་རིས་
ཀ་ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་ནོམ་པར་ཤེས་པ་བསྟོམ་བས་སྣང་བར་ཐུག་པ་ནི་ཀཱ་ཡིན་
ཅེ། །བཅ་དུ་འཇུག་པར་སྤྲོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རྟེས་སུ་འཇུག་པར་ཤྲོད་པ་ཡང
ཡིན་ནོ། །ལྟ་ནི་རྟེས་སུ་འཇུག་ཤྲོད་ཡིན། །ནོམ - 175a.6 - པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་ལྟ་ནི་རྟེས་སུ་འཇུག་པར་སྤྲོད་པ་ཅོ་ཅོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདི་ནི་
ཐུ་བཞིན་འགྱུར་ཅེ། །ཚོང་བས་སྣང་བར་ཐུ་བའི་སེམས་ནི་བཅ་དུ་འཇུག་པར་
སྤྲོད་པ་ཅོ་ཅོ་ཡིན་ནོ། །ནོམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་ནི་རྟེས་སུ་འཇུག་པར་
སྤྲོད་པ་ཅོ་ཅོ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་ནོམ་པར་ཤེས་ - 175a.7 - པ་བསྟོམ་བས་སྣང་
བར་ཐུ་བ་ནི་ཀཱ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་ནི་ཀཱ་ཡ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་
བཅ་དུ་འཇུག་པར་སྤྲོད་པ་ཇི་ལྟར་རྟེས་སུ་འཇུག་པར་སྤྲོད་པ་ཡང་དེ་དང་
འབྲེལ་བ། འདི་ནི་དེས་པ་མེད་དེ།

12. བཅ་དུ་འཇུག་སྤྲོད་དེ་སོགས་ཚིག།
རྟེས་འཇུག་སྤྲོད་ཀྱང་ནོམ་ཀུམ་འགྱུར།
ཐུབ་བའི་འབྲས་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་ཏུ།
ནོམ་སྐྱེལ་ཚེས་སྐྱེས་ཀཱ་ཡ་མིན།

བཅ་དུ་འཇུག་སྤྲོད་དེ་སོགས་ཚིག། རྟེས་འཇུག་སྤྲོད་ཀྱང་ནོམ་ཀུམ་ - 176a.

འགྲུབ། རབ་ཏུ་འཇུག་པའམ་ཡེད་པ་དེས་བ་ལེས་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་པ་སྟེ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའང་འགྲུབ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཐུག་པའི་འདུ་བཤད། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ

དང་མི་འགྲོ་པ་དང་ཕྱུང་ཏུམ་པ་སྟེ་ན་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁས་ལངས་སྐྱེས་
གཉིས་ཀ་ཡིན། །རོམ་སྟེགས་སྐྱེས་པ་ཁས་སྐྱེ་བའི་རེས་སུ་མངོན་པར་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིར་ - 1756.7 - རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མྱེད་པ་མཐའ་མ་ཡིན་ལ་ཇི་སྙེ་
འཇུག་པར་མྱེད་པ་མཐའ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀ་ནི་ཁོ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མྱེད་པ་ཇི་ཕྱུ་བར་རོམ་
པར་རེག་མྱེད་ དྲང་དེ་དྲང་འདུ་ཞེས། འོན་ཏེ་ རེ་སྐུ་འཇུག་པར་མྱེད་པ་ཇི་ཕྱུ་བ་
ཡིན་དུ་ཡིན། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། ཤེས་རྟོ་ རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མྱེད་པ་ཇི་ - 176a.1 -
ཕྱུ་བ་ཡིན་ཡིན་ནོ་ ཞེས་ནི་ཁོ་ཚོས་ཀྱི་ཆོས་དང་མཐུན་ འཇིག་པར་ཕྱུ་བས་ རབ་ཏུ་ ''
འཇུག་པའི་ཕྱིར་ འདི་ནི་ ཡང་ཟག་མེད་ཐུབ་པ་ ཁྱོད་ དུས་ངན་སྐྱེས་ པའི་ རོམ་པར་རེག་མྱེད་ཅེས་
ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་ རོམ་པར་རེག་མྱེད་ དེ་ནས་ཀྱི་ ཞེས་ཀྱང་ངོ། །རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མྱེད་''
པ་ཇི་ཕྱུ་བར་ རོམ་པར་རེག་མྱེད་ གྱུང་དེ་ཁང་འདུ་ཤེས་ ཀྱི་བསྟོམ་པས་སྐྱང་ - 176a.3 -
བར་གྱུར་ནས་ ང་དང་ཁ་ཅིག་ཡིན་ཕྱིར་ མཐོང་སྤང་ སྐྱང་བར་ གྱུ་ཇི་ཕྱུ་བ་ཡིན་ཞེ་
མངོན་ནོ། །ཤེས་རྟོ་ རེ་སྐུ་ འཇུག་པར་མྱེད་ཡིན་དབང་ཤེས་ངེས་ཏེ་ ལས་ཅི་ཡང་
ཉེ་ མངོན་ནོ། །དེ་ན་ནི་ མོད་ལས་ ཀྱི་ཀུན་ ནས་ སྐྱོང་བ་ ལས་ངོངས་ཤུགས་ཀྱི་''
དེའི་ ཆུས་ཀྱི་ ཀུན་ནས་ སྐྱོང་བ་ ཡིན་ནི་ མངོན་པས་ - 176a.4 - དེའི་ ཕྱིར་ འདི་ནི་ ''
ཡངས་པས་ ལ་ ལུང་དུ་ མ་སྟོན་ པའི་ རོམ་པར་ རེག་ཉེད་ཡོད་ དོ་ཤེས་ཀུ་བ་ འདི་ ཡོད་
པར་མི་ཕྱེ་ འདི་ སྐད་དུ་ ཤཱ་ལེན་ ཀྱིས་ཆོད་ པའི་ ཀུན་ནས་ སྐྱོང་བ་ ལས་ངོངས་
ནས་ཤུགས་ སོ་ཤེས་པ་ཇི་ཁང་ཡོད། །ཅེས་ ལ་ འོངས་པ་ཇི་ཤས་སོ། །སྐྱང་ '''
བཅད་པའི།

13. སྨོན་དང་སྨོན་པ་མེད་དང་ཤཱཀ།
སྒྲུབ་པ་སོ་སོར་ཐབས་ཅེས་པ།
དེ་ཡིན་ན་ཤཱཀ་ལྡན་ཐམས་ཅད་སྟེ།

རྣམ་པ་ལྔ་ལས། - ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། སྨོན་དང་སྨོན་པ་མེད་དང་ཤཱཀ། སྨོན་པ་དང་སྨོན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་སྨོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྨོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། འཇིག་རྟེན་ཁྱོད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་སྨོན་ཞིང་ ''' འོག་གམ་བསམ་ན་སྨོན་པའོ། ། དེ་ལ། སྨོན་པ་ཡོ་སོར་ཐབ་ཅེས་པ། - ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་ཟབ་མོད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། ། སྨོན་པ་རྣམ་པ་ཤཱཀ་ལྡན། ཡོ་སོར་ཐབ་པའི་སྨོན་པ་ནི་ [ ] པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ན་སྨོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀྱི་སྨོན་པ་ནི་གཟུགས་ཀ་སྨོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྨོན་པ་ནི་གཟུགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། - ཀུན་ནོ། དེ་ལ།

14. སོས་སོར་ཐབ་ཤེས་པ་རྣམ་པཐུབ།
ཇི་སར་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་འོག་ཏུ།
ཐ་དད་དེ་དག་འཐའ་བ་མེད།

སོ་སོར་ཐབ་ཤེས་པ་རྣམ་པཐུབ། ། དེའི་སྨོད་ཀྱི་སྨོན་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྨོན་པ་" དང་། དེའི་སྨོད་མའི་སྨོན་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་མའི་སྨོན་པ་དང་། དེའི་པ་སྐེ་ཁྱི་སྨོན་པ་དང་། དེའི་པ་སྐེ་མའི་སྨོན་པ་དང་། པ་སྐེ་ཀ་ནས་པའི་སྨོན་པ་སྟེ། སྨོན་པ་རྣམ་པ་དེ་པ་ཐུབ་ནི་སོ། ''' - ཀུན་ཏུ་བཟང་པའི་སྨོན་པ་ཤེས་པ་སྟེ། ཡིད་དུ་ཁོ་ནས་པ་ཡང་དེ་བ་ཐུབ་ཡིན་

ནོ། །རྟོག་ཐུ་ནོམ་པ་བཞེ་ཡིན་ནོ།། དཔེ་སྒྲོང་ཚེ་སྡོམ་པ་དང་། དཔེ་ཀུན་
ཆུ་སྡོམ་པ་དང་། དཔེ་བསྟེན་ཆུ་སྡོམ་པ་དང་། བསྟེན་ཀ་ནས་ཀྱི་སྡོམ་
པའོ།། དེ་ལྟར་ན་སོ་སོའི་ཚངས་བའི་སྡོམ་པ་ནི་སོ་སོར་དེས་
པའི་ལྷིར་རྟོག་ཉིད། - 1766.2 - དྲུ་ནོམ་པ་དེ་བཞེ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་སྒྲོང་
ཚེ་སྡོམ་པ་ལས་ནི་དཔེ་སྒྲོང་མའི་སྡོམ་པ་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ།། དཔེ་ཀུན་ཆུ་སྡོམ་
པ་ལས་གྱུར་དེ། སྒྲོང་མ་དང་དེའི་ཀུན་ལའང་སྡོམ་པ་ཡིན་ནོ། །
དཔེ་བསྟེན་ཆུ་སྡོམ་པ་ལས་གྱུར་དེ། བཀའ་བསྟེན་པའི་སྡོམ་པ་ཤཱཀ་པ
ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཁྱིམ་པའི་ - 1766.3 - ནི། མཚན་ལས་མིང་གི་ཁོལ་བའི་
སྐྱེར།། མཚན་ཉིས་སྐུ་བ་ནི་ཅིགས་ཉེས་བྱའ་སྟེ། ཤང་ཅིས་སྟེས་པ་དང་བྱད་
མེད་དག་ཏུ་མཚོམ་པར་སྐྱད་ཟའོ། མཚན་ལས་གི་དེའི་སྒྲོང་དང་དེའི་
སྒྲོང་མལ་སོགས་པའི་མིང་ཁོལ་བར་ཁས་ཆེ། ཇི་ལྟར་སྐྱས་པས་ཀ། །
མཚན་ཁགྱར་ན་དེའི་སྒྲོང་ནི་དེའི་ - 1766.4 - སྒྲོང་མ་ཉིས་སུ་དེའི་
སྒྲོང་མ་ཡང་དེའི་སྒྲོང་ཉིས་སུའོ།། དེའི་ཚེའ་ལ་ནི་དེའི་ཚེའ་མཉིས་སུ་ལ་
དེའི་ཚེའ་མ་དང་དེའི་སྒྲོང་མ་ཡང་དེའི་ཚེའ་ཉིས་སུའོ།། དེའི་བསྟེན་ནི་དེའི་
བསྟེན་མཉིས་སུ་ལ་དེའི་བསྟེན་མ་ཡང་དེའི་བསྟེན་ཉིས་སུ་སྟེ། མཚན་ཐུབ་པ་
ལས་སྒྲོན་གྱི་སྡོམ་པ་ཤར་བའི་ལྷིར་ཡང་ - 1766.5 - ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་
སྒྲོན་མེད་པའི་སྡོམ་པ་འཆོལ་བའི་ཐྲིར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་བས་ན་
ཤོམ་པ་བཞི་པ་དེ་དག་ནི་ཤས་ཆད་བཞིན་ཐ་མི་དད་དོ།། ཤད་
ཀི་དེའི་བསྟེན་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལས་དེའི་ཚེའ་ཀྱི་སྡོམ་པ་དག་པར་ཟློངས་ལ། དེ་
ལས་ཡང་དེའི་སྒྲོང་ཀི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་ - 1766.6 - ཟློངས་ན། ཅིཡོད་
པའི་ཉེལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལྷིར་སྡོམ་པ་དེ་དག་ལྟ་བུ་ཅང་ཉིས་ཀྱི་ཁེས་སུ་
ལུང་བྱད། དོང་ཚེ་ཤཱཀ་དང་ཤཱཀྱ་ཁེས་སུ་བཞུད་ཏུ་ཤཱཀ་དང་
ཤཱཀ་ཁེས་སུ་ཉ། ཇོན་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེའ་ཀྱི་ཁོལ་ཏུ་
ཁེ་ན། སྐྱས་ཅ། ཤ་དག་དེ་དག་ནོ་མ་ - 1766.7 - ཉན་སར་ཚེའ་དེ་སྡོམ་

ར་གསུམ་དག་ལ་སོགས་གཙོད་པ་སྟོང་ པ་གསུམ་ནས་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ བའི་བྱེད་པ་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་བར་ དུ་མཚམས་ཏེ་བདག་པར་སྐྱེས་སྟེ། ལྷག་མ་ནོམས་རྒྱང་ཏེ་དང་འདྲའོ།། ཏེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གཞིའི་ཁྱད་པར་ལས་ཁྱད་པར་ ཡོད་དོ།། ཇི་ - 177a.1- སྐྱེར་བུས་པས་ཀྱི་ན། ཇི་སྐྱེར་ཇི་ལྟར་བསྟུབས་པའི་ཚེ་ཆེས་མང་ པོ་དག་ཡང་དག་པར་ ཤེས་པར་འདོད་པ་དེ་སྐྱེར་རྒྱས་པ་དང་བག་མེད་པའི་ཕན་ཚེས་མང་པོ་ དག་ལས་སྡོམ་པ་ཁ་སྐྱོག་ཏུ་བཅག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ཆེས་ མང་པོ་ དག་ལས་ སྡོམ་པར་འགྱུར་ཞིང་ - 177a.2- ཚེ་ཞེས་ཆེས་ལ་ ཡང་འདུས་པའི་ ཕྱིར་ དེས་སྟོང་ཀྱི་ཡང་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྱད་པར་ཆུང་ ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་ དོ།། ཏེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཀཻ་ཀ་ ཡང་ དེར་འདུས་པའི་ ཕྱིར་ དེས་སྟོང་ཀྱི་ སྟོམ་པ་བཅད་པས་སྟོམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་བཅད་ པར་འགྱུར་བའི་ཀྱི་དོན་ནོ།། ཏེ་ལྟ་བས་ན་སྟོམ་པ་དེ་ དག་ནི་ཐ་ དག་ - 177a.3- པ་ཉིད་ན་འོ།། ཏེ་དག་འགལ་བ་མེད།། ཏེ་གསུམ་ཆར་ ཡང་ལྷུན་ ཅིག་ ཅར་འགྱུར་གྱི། སྟོམ་པ་ཐ་མ་ ཡང་ དག་པར་བླངས་པས་སྟོ་མ་ཐོད་པ་ནི་མ་ ཡིན་ཏེ། ཏེ་ལྟ་ཡིན་ན་དག་སྟོང་ཀྱི་སྟོམ་པ་ ཡོངས་སུ་བཅད་པས་ དེའི་བསྟེན་ ཡང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ ཁས་ ལྷུན་ ཏུ་ འོང་ངོ།། འདི་ཇི་ལྟར་ན་ " དེའ - 177a.4- བསྟེན་ཡིན། ཇི་ལྟར་ན་ཁསྟེན་ཏགས་པ་ནས་ དེའི་སྟོང་ ཀྱི་བར་ ཏུ་ཡིན་ནེ་ན།

15. སྒང་བུ་ལྟེ་བཙོད་བཅུ་དང་ནི།
ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉམ་ཆོས་པ་ལས།
དེའི་བསྟེན་དང་ནི་བསྟེན་ཏགས་དང་།
དེའི་ཚུལ་ལ་ཚེད་དང་དེའི་སྟོང་ ཉིད།

སྐྱང་སྙ་ལྟ་ཤྱིད་བཅུ་དང་ནི། ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བ་མཉམ་ལས། དེས་བསྟེན་དང་ནི་བསྟེན་གཤས་དང་། དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དེས་སྐྱོང་ཉིད།། ཀྱང་བཞེག་ཏུ་བསྡུས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱང་བར་བྱ་བ་ལྟ་སོ་ - 177a.5 - སྤྲོ་ག་ཙམ་དུ་བ་དང་། མ་སྨིན་པར་ལེགས་པ་དག་ཉོན་དུ་བས་ཡོ་གས་པར་གཡེམ་པ་དང་། བཏུས་ཏེ་སྐྱབ་བ་དང་། ལུབ་ཉེ་ཚང་དང་སྐྱབ་བའི་ཚང་སྐྱེས་བུས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོང་བ་ལ་ཤཉས་པ་ཡིན་ནོ།། བཅུད་པོ་སྤྲོ་ག་ཙམ་དུ་བ་དང་། མ་ - 177a.6. - སྨིན་པར་ལེགས་པ་དང་། ཆོ་ཚེ་བས་པར་སྐྱེད་པ་དང་། བཏུས་ཏེ་སྐྱབ་བ་དང་། སྐྱེས་བུས་ཤཱཀྱ་བའི་བཙུད་པ་དང་། མེ་ཏོག་ཡུད་དང་། མེ་ཏོག་ཕྲེང་དང་། རྒྱན་པ་དང་། ཤ་དང་། ཕྱུ་དང་། ཀོལ་མོ་དང་། ཁྲི་སྐྱན་མཐོན་པོ་དང་། ཁྲི་སྐྱན་ཆེན་པོ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་རྟས་སྐྱོང་བ་ཡང་དག་པར་ - 177a.7 - བླང་བས་པར་ནི་བསྟེན་གཤས་ལ་ཤཉས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་ཉིད་དང་ཤེས་རབ་དང་དཏུལ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་སྐྱོང་བ་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་ནི་དེས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཤར་དང་། ཕྱུ་དང་ཀོལ་མོ་དང་། སྐྱོང་དང་། མེ་ཏོག་ཡེང་དང་། ཆུག་པ་ཤཱཀྱས་སྲུས་ཀྱས་ཁས་བཏང་ཉན་ཐོས་རོ།། ཞེས་དང་ངེས་ - 177b.1 - ནི་ཞེས་སྐྱང་བར་སྤྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བ་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་ནི་དེས་ཡིན་ནོ།། ས་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དེ་ནི།

16. ཚུལ་ཁྲིམ་དང་ལེག་སྐྱོད་དང་།
ཞེས་དང་སྦྱོམ་པ་ཉེས་སྤྱད།
དང་པོའི་རྣམ་དེག་རྣམ་དག་མིན།
སོ་སོར་ཐར་དང་ཀུ་ཁའི་ཞེམ།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྐྱོད་དང་། ཞེས་དང་སྦྱོམ་པ་ཉེས་སྤྱད།། ཞེས་ནི་''མཐུམ་པ་ཅན་རྣམས་ཐང་དག་པར་ཤེད་པར་བྱེད་པས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།''

དེས་པའི་-1778.2-ཚོག་དུ་བསེལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཚོག་ས་སུ་ངས་བཤད་པ་ལས། ལྷས་ལས་ཐོངས་སུ་ཁྱང་མེད་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བླངས་པ་བཞེ་ཚེས་ཧསྤུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། མཚམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྱད་པའོ།། ཁུ་བའི་ནང་བཞིན་ཐིག་པའི་ཕྱིར་ལས་སོ།། ནོམ་-1778.3-པར་རིག་གྱིད་ལ་ཐིག་པ་ཁུ་བ་ལ་ཐིག་པའོ་ཞེས་མི་བྱེད་ན་ཁུ་ཐིག་ཞེ་ན། ང་ཚོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དེས་སྐྱེ་ག་མོ་ཁྱིད་པས་ན་ཁུ་བཟློག་ཐིག་པ་ཞེས་ཁྱུ་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་ཁྱིད་དང་མེས་དག་གིས་ཁྱིད་པས་ན་ཁུ་ཐིག་ནོ།། ཐཱཞེན་དག་ནི། ཁུ་བའི་སྐྱེ་-1778.4-ཐིག་པ་དང་། ཁུ་བའི་འཁྲིག་ཁུ་ཐིག་པའི་ཕྱིར་ཏ་ཞེས་རེར་རོ།། ལྷས་དང་ངག་སྨོན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་ཕར་བའི་སྨོན་པ་ཞེས་སྨྲང་སྟེའོ།། དེ་ལྟར་ཤེ་ཞེག་སྟེ་ཟུག་མེད་པར་སོ་སོར་ཕར་བའི་སྨོན་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ། ཡང་། དང་པོའི་ནོམ་རིག་ནོམ་རིག་ཐིག་སོ་སོར་''' ཞར་དང་-1778.5-ཁུ་བའི་ཞེས།། སྨོན་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བའི་ནོམ་པར་རིག་སྟེད་དང་། ནོམ་པར་རིག་སྟེད་མ་ཐིག་པ་དང་པོ་དག་ནི་སོ་སོར་ཕར་པ་ཞེས་ཁུ་སྟེ། དེས་སྨོན་པ་ལས་སོ་སོར་ཕར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁུ་བའི་ཕ་ཚོག་ཀོ།། སོ་སོར་ཕར་བའི་སྨོན་པ་ཞེས་སྤྱད་ཁུ་སྟེ། ལྷས་-1778.6-དང་''' ངག་སྨོན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་སྤྱད་ཁུ་ཞེ།། རྣད་ཅིག་མ་ཀཉེས་པ་ལ'' སོགས་པ་ལ་ནི་སོ་སོར་ཕར་བའི་སྨོན་པ་ཁོ་ནས་ཀྱི་སོ་སོར་ཕར་པ་ནི་མ་ཐིག་ནོ།། མཐུག་ཐིག་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དཅིས་ནི་མ་ཐིག་ནོ།། ཚང་སྨོན་པ་ཅི་ནོམས་ལས་ཀང་ཞེག་ཀང་ངང་ཡུལ་ཞེ་ན།

17. སོ་སོར་ཕར་དང་ལྡན་པོ།
བསམ་གཏན་སྐྱེས་དང་དེ་ལྡན་པ།
རྒྱ་མེད་ཤེས་ཀྱས་པའི་སེམས་ཅན་དང་།
ཕ་མ་ཀཉེས་ནི་སེམས་ཉེས་ཤེད།།

སོ་སོར་ - 1778.4 - ཐར་དང་ལྡན་པ་བསྟན།། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་ནི་ཉེས་པའི་སྡོམ་པོ་དེས་སྡོང་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོངས་སུ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། ཅིའི་ - 178a.1 - ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་སྤྱད་པ་ལས་བརྩེ་ཡིའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་སྡོམ་པ་ལས་སོསོར་ཐར་པར་ཤེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། བསམ་གཏན་སྐྱེས་དང་དེ་ལྡན་པ།། བསམ་གཏན་ལས་བསམ་གཏན་ཁྱིས་བསྟེད་པས་ན་ཞེས་བསམ་གཏན་ - 178a.2 - ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་ནོ།། འདིར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དུ་བརྗོད་ཁས་བསྟན་ཏེ། ངང་བསམ་གཏན་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐོག་མོ་ནས་ཐོས་ཀྱི་ - 178a.3 - ཁའི་ བར་ཐུབ་ཀྱིས་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་གྱང་སྡོམ་པ་དང་མི་སྡོམ་པ་རྣམས་སོ།། ལྷ་ཏི་ཅ་ཟན་བའི་སྐྱེ་བ་ཕྱད་ཚར་མེད་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་ལྟ་བུ་ - 178a.4 - ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། ཐུབ་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པའོ།། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མེད་པ་ལ་ཡང་ཉེས་སྤྱ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། ཐུབ་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་དེ་དག་ཀྱིད་སྡོང་བའི་སྡོམ་པ་ཞེས་པའི་ - 178a.5 - མིང་ཙམ་སོ།། ཤང་གི་ཤས་སྐལ་བས་སྤྱ་ཞེས་པ། སྐབས་པ།

18. བར་ཆད་མེད་ལས་སྐྱེས་དེ་ཀཱ་ཏི་ཅ།
ཡི་ཕྱོགས་མེད་ལ་སྐྱེང་ཞེས་བྱ།

ཞེས་བཞིན་དང་ནི་ དྲན་དག་གཉིས་
ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྟོམ་པ་ཡིན།

བར་ཚད་མེད་ལམ་སྐྱེས་དེ་གཉིས། མི་ སློབ་གས་མེད་ལ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ། མི་ སློབ་གས་པ་ མེད་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་དེ་གཉིས་བར་ཚད་མེད་ཀྱི་ ལམ་དབྱུ་དག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ གཉིས་ - 178a.6 - གྱིས་ འཆལ་བའི་ ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དེ་ཀུན་ནས་སྤྱོད་པར་ཉེད་པའི་ རྟེན་ མོང་ས་པ་ནོམས་ སྤྱོད་པའི་ སྡོམ་པོ།། དེ་ ཉིད་ཀྱི་ ཡྱོད་བསམ་གཏན་ཕྱི་སྟོམ་ པ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་པའི་མ་ཨིན་པ་ ཡང་ ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཁ་ཐེབ་བྱ་སྟེ། ཁྱུ་དང་ པོ་ནི་ སློབ་གས་པ་མེད་པའི་བར་ཚད་མེད་ - 178a.7 - པའི་ལམ་མ་ཀོན་གས་ པ་ རྣ་བ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་ ཕྱི་སྟོམ་པའོ།། གཉིས་ པ་ ནི་ སློབ་གས་ པ་མེད་པའི་ བར་ཚད་མེད་པའི་ ལམ་དབྱུ་དག་ཏུ་ རྣ་བ་མེད་པའོ། གསུམ་ པ་ ནི་ མི་ སློབ་གས་ པ་མེད་པའི་ བར་ཚད་པའི་ ལམ་དབྱུ་དག་ཏུ་ རྣ་བ་དང་ བཅས་ པའོ། བཞི་ པ་ ནི་ མི་ སློབ་གས་ - 178b.1 - པ་མེད་པའི་ བར་ཚད་མེད་པའི་ལམ་ མ་ ཀོན་གས་ པ་དང་ རྣ་བ་མེད་པའི་ སྟོམ་པའོ།། དེ་ པཞིན་ ཏུ་ རྣ་བ་ མེད་ པའི་ སྟོམ་ པ་ ཡིན་ ལ་སྤྱོད་པའི་ སྟོམ་ པ་ མ་ ཡིན་ ཐང་ ཡོད་ཅེས་ བྱ་ བ་ མ་ ཡིན་ པའི་ ཚེ་ རིགས་ པར་ བྱའོ། ཞོག་ བཅོམ་ ལྡན་འདས་ ཀྱིས། ཁྱེར་ གྱི་ སྟོམ་ པ་ ལེགས་ པ་ སྟེ། - 178b.2 - ངན་ གི་ སྟོམ་ པའང་ ལེགས་ པ་ ཡིན། ཡིད་ གྱི་ སྟོམ་ པའང་ ལེགས་ པ་ སྟེ། ཐམས་ཅད་ དུ་ ནི་ སྟོམས་ ལེགས། ཞེས་ གང་ གསུངས་ པ་དང་། གང་ ཐང་ མོག་ གི་ དགའ་ བོ་ ཉིད་ སྟོམ་ པས་ པས་ སམས་ དེ། གཞས་ སོ་ཞེས་ གསུངས་ པ། ཡིད་ དང་ དབང་ པོའི་ སྟོམ་ པ་ ཉིད་ གཉིས་ གྱི་ བང་ བཞིན་ ཅེ་ ཞེ་ ན། ཉིད་ - 178b.3 - གཉིས་ ནོམ་ པའ་ རིག་ བྱེད་ མ་ ཡིན་ པའི་ བང་ བཞིན་ ནི་ ཁ་ ཡིན་ ནོ།། ཇི་ ན་ ཅེ་ ཞེ་ ན། ཞེས་ བཞིན་ དང་ ནི་ དྲན་ དག་ གཉིས་ ཡིད་ དང་ དབང་ པོའི་ སྟོམ་ པ་ ཡིན།། གྲངས་ བཞིན་ དུ་ ཞེས་ པའ་ ཉན་ ཐོས་ ཀྱི་ སོ་ སོར་ གཏོགས་ པ་ ཡང་ སྟོམ་ པའི་ ཚེ་ ཡིད་ ཀྱིས་ གཉིས་ ལེས་ བྱ་ སྟོམས་ ཏེ།

-1768:4- ཨིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པ་དང་ལེས་བཞིན་ཐོ་རངས་བཞིན་ཡིན་ལ། དཔང་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པ་དང་ལེས་བཞིན་ནོ། ཤང་ཞེག་གོམ་པར་རིག་'' སྐྱེད་དམ། རོམ་པར་རིག་སྐྱེད་མཡིན་པ་ཤང་ཞེག་དང་ཕྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐུབ་ལྡན་ཞེས་སྐྱབ་འདི་དག་གང་ཟག་སྟེ། དེ་ལ་

19.སོ་སོར་ཐར་གནས་ཉིད་སྐྱེད་དུ།
མཐའ་དག་པར་རྟོག་ཏ་ལྡུར་ཐྱེ།
རོམ་རིག་མི་ལྡོག་སྐད་ཅིག་མ།
དང་པོ་སྐྱེས་ཚད་འདས་པ་དང་།

སོ་སོར་ཐར་-1768:5-གནས་ཉིད་སྐྱེད་དུ།།མཐའ་དག་པར་རྟོག་ཏ་ལྡུར་ཐྱེ།། རོམ་རིག་མི་ལྡོག།།སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པའ་ ཐག་བའི་གང་རྒྱུ་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉིད་ཐུ་རོམ་པར་རིག་གྱེད་མཡིན་པ་དེ་མེ་ཏོང་བ་དེ་སྐྱེད་ཐུ་རྟོག་ཅུ་ད་ལྡུར་ཐྱེ་དང་ལྡོག་ནོ།། སྐད་ཅིག་མ། དང་པོ་སྐྱེས་ཚད་འདས་པ་-1768:6-དང་།། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྐྱེས་ཚད་ནི་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡོག་ཅེ།ཐམས་ཅད་ཐུ་ཡང་ཉིད་སྐྱེད་ཐུ་མཐའ་དག་པར་ཞེས་ཀུ་བའི་དབང་ཐུ་སྐྱས་པར་ རིག་པར་བྱའོ།། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་ཤས་མ་ཡང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཐུ་བཤད་པ།'

20.སྡོམ་མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འདྲ།
བསམ་གཏན་སྡོམ་དང་ལྡན་པ་ནི།
རྟག་ཏུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང་།
ད་ལྟས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་མིན།

སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་-1768:7-གནས་པ་ཡང་ཉིད་སྐྱེད་ཐུ་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་

མི་གཅོད་བ་དེ་སྡིག་ ཅ་རྟག་ཏུ་དགེ་ལ་སྦྱོར་ཀྱི་ཚོམ་བཅར་རིག་ སྒེད་མ་ཡིན་ པ་དང་ལྡན་ནོ། ། སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་གྱིས་ཆད་ཀྱི་འདས་པ་ཉམས་ལྡན་ནོ།། བསམ་གཏན་སྟོམ་དང་ལྡན་པའི། རྟག་ཏུ་འདས་དང་མ་ཉོངས་ཏེ། |བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་ཐོབ་ - 1790.1 - པ་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་མ་བཅད་ཀི་བར་ དུ་རྟག་ཏུ་འདས་པ་ དང་མ་ ཉོངས་པའི་ཚོམ་བཅར་རིག་ སྒེད་མ་ཡིན་པ་ དང་ལྡན་ རེ། དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་དང་ཡོ་ལ་ ཡང་ཚེ་བསྲུངས་ཤཱཀ་དག་ཏུ་''' བཅད་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་ སྟོམ་པ་འདས་པ་ཐོབ་ཡོ། འཕགས་ནི་ དང་ཡོ་ འདས་དང་ མིན། - 1790.2 - འཕགས་པའི་ཤད་ཟབ་ གུང་ཟབ་པ་མེད་པ་ དང་ དེ་བཞིན་དུ་ལྡན་ལ། འདི་ནི་ལྷག་པར་ ཡིན་རེ། ལམ་སྟོན་ མ་བསྒྲུབ་'' པའི་ ཐྱེར་ དེ་སྐད་ ཅིག་མ་ དང་ཡོ་ལ་ འདས་པ་དང་ མི་ལྡན་ནོ།

21. མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས།

དེ་ལྟར་དང་ ལྡན་པར་གནས་ལ་
ཡོད་ན་དང་ཡོ་བར་ཀྱི་དང་།
ཐྱེ་ཚད་ དུས་ནི་གཉིས་དང་ཡོ།

མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། དེ་ལྟར་ དང་ལྡན་པ་བསམ་གཏན་ཉམས་པ་མེད་ - 1790.3 - པའི་སྟོམ་པ་དང་། ལྡན་པ་ མཉམ་པར་ གཞག་པ་དང་། |འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྟོམས་པར་ འཇུག་པ་དེ་ དག་ནི་ཀོ་ནི་མས་ བཞིན'' དུ་ དེ་ལྟར་ཀྱི་ རྣམ་པར་ རེག་སྒེད་མ་ཡིན་པ་དང་ ལྡན་ཀྱི་ལམ་བས་པ་དག་ནི་མ་ ཡིན་ནོ།། རེ་ཞིག་ སྟོམ་པ་དང་ སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁ་གནས་པ་ -1790.4 - '' རྣམས་ཀྱི་ ཁ་ཅམ་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ།། ཡང་དག་ནི་པར་མ་ལེ་ཁ་གནས་པ་བརྗོད་པར་'' སྟུ་སྟེ།། བར་ཁ་གནས་ལ། ཡོད་ན་དང་ཡོ་བར་ཀྱི་དང་། ཁང་ སྟོམ་པ་ ཡང་མ'' ཡིན་ སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁ་གནས་པ་དེ་ནི་ བར་མ་ལེ་ཁ་གནས་

ལ་དེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་ -179a.5- པོད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁང་ལ་ཅཽལ་པའི་ཚུལ་ཟེམས་དང་ ཚུལ་ཟིམས་ཀྱི་ ཡན་
ལག་ལ་སོགས་པས་བསྡུས་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དང་ཡོ་བར་ཤེས་ དང་ལྡན་ནོ།།
དཔྱད་ཤེས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་འདས་པ་དང་ མཉན་པ་ཁོ་ནས་
ཤེས་པར་མ་ཡིན་ནོ།། སྒེག་ཚད་ཏུས་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་དང་ངོ་། སྐད་ -179a.6- ''
ཅིག་མ་དང་ཡོ་ སྒེག་ཚད་ནི་འདས་པ་དང་ ཕང་ལྡན། དཔྱད་ཤེས་ ཤེས་
ཡང་ལྡན་ཏེ། མ་བཅང་ནི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།། ཚེ་རིས་འཕགས་
སྤོམ་པ་ མ་ཡིན་པ་ལ་ཤན་པ་དགེ་བའི་ནམ་པར་རིག་པྱེད་ མ་ཡིན་པ་
དང་ ལྡན་པར་འགྱུར་བཞན། སྤོམ་པ་ལ་ཤན་པ་མི་དགེ་བའི་ ནམ་པར་
-179a.7- རིག་པྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཤན་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འགྱུར་རོ།
ནམ་ཞིག་ དུས་སྦྱིད་ཚེག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ།

22. སྤོམ་མིན་ཤན་པ་དགེ་བ་དང་།
སྤོམ་ལ་ཤན་པ་མི་དགེ་བའི།།
རྣམ་རིག་མིན་ལྡན་ཏི་སྦྱིད་ཏུ།
རབ་དང་རྟེན་མོངས་ཕྱག་ལྡན་པར།

སྤོམ་མིན་ཤན་པ་དགེ་བ་དང་། སྤོམ་ལ་ཤན་པ་དགེ་བའི།། ནམ་རིག་ མི་
ལྡན་ཏི་ སྐད་དུ།། རབ་དང་རྟེན་མོངས་ ཕྱག་ལྡན་པར།། སྤོམ་པ་མ་ཡིན་པ་
-179b.1- ལ་ཤན་པ་ནི་རབ་ཆུ་དང་བའི་ཕྱག་ཤད་ཀྱིས་ཆོད་ རྟེན་
ལ་ ལྷག་ཚོལ་བ་ ལ་སོགས་པའི་ཐུབ་པ་ཀྱེད་པ་ནི་དགེ་བའི་ནོམ་པར་རིག་པྱེད་
མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྤོམ་པ་ལ་ཤན་པ་ནི་ རྟེན་མོངས་པའི་ ཕྱག་ཤད་
ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་། འཆོང་བ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐུབ་པ་ཀྱེད་ པ་
ནི་ མི་དགེ་ -179b2- བའི་ནོམ་པར་རིག་ པྱེད་མ་ཡིན་པ་ སྟེ་ སྟེ། དེ་ཤེས་

ཏི་སྐད་ཅ་རེ་སུ་འབྱང་བ་དེ་ཐུབ་ཅ་ནོམ་པར་རིག་པྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་རེས་སུ་འབྱང་ངོ།། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་ཡོ་ལ་ནི་དཔྱད་རྒྱུ་ནོམ་པར་རིག་པྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དག་ཅུ་ནི་འདུས་བྱས་ཡང་ཡང་ལྡན་ནོ། - 1798.3 - ནོམ་པར་རིག་པྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་''' རྣོག་སར་རོ།

23. ནོམ་པར་རིག་པྱེད་ནི་ཅམཐཅད་ལ། །
པྱེད་པ་དག་ལ་དཔྱོད་ལྡན། །
མ་བཅང་བར་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ། །
ཐུན་ཚད་འདས་ལྡན། མངོན་སུམ་མེད། །

24. བསྒྲུབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲུབས་པ། །
འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པཞང་མེད། །

ནོམ་རིག་པྱེད་ནི་ཅམཐཅད་ལ། པྱེད་པ་དག་ལ་ཅ་ལྡོག་ལྡན། རྟོག་པ་དང་སྦྱོར་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་བར་མ་ལ་ཤནས་པ་ཅམཐཅད་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་ཏུ་ནོམ་པར་རོག'' པྱེད་པྱེད་པའེ་སྤྲིད་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་དང་དང་ལྡན་ནོ། མ་བཅང་བར་ཏུ་ - 1798.4 - སྐད་ཅིག་མ། ཐུན་ཚད་འདས་ལྡན། སྐད་ཅིག་མ་དང་ཡོ་ཐུན་ཚད་ནི་ཏིང་ཏི་མ་བཅང་གི་བར་ཏུ་འདས་པའེ་ནོམ་པར་རིག་པྱེད་དང་ཡང་ལྡན་ནོ།། མ་'' འོངས་མེད། མ་འོངས་པའི་ནོམ་པར་རིག་པྱེད་དང་ནི་སུ་དང་ཡང་མི་ལྡན་ནོ།། བསྒྲུབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲུབས་པ། །འདས་པ་དག་ - 1798.5 - ལྡན་པ་མེད། བསྒྲུབས་པ་དང་མ་བསྒྲུབས་ལ་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པའེ་ནོམ་པར་རིག་པྱེད་འདས་'' པ་དག་དང་ཡང་ལྡན་པ་མེད་དེ། ཆོས་ཐམ་ཆུང་བའེ་ཚོར་བ་ཡང་ཐུམ་ཆུང་'' པ་ཡིན་པས་རྟེས་སུ་འཛེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཚེས་ཐུམ་ཆུང་བར་བྱས་

ཞེ་ན། སེམས་ཀྱིས་བྱས་སོ། - 1798.6 - ཇི་ན་ཞེ་བསྟེབས་ལ་ལྷང་ངུ་མ་བསྟན་ཅའི་ སེམས་ཀྱི་དང་ཡང་མེ་ལྡན་པར་འཐུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལྟུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱས་ཤིན་ཏུ་བཟང་ངོ་། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ

བར་མ་དོར་ཤནས་སེམས་ཞེན་པས། རྒྱུད་ནི་རྣམ་རིག་རྟེག་དང་ལྡན། སྟོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་སྟོམ་པམ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཤནས་བཞིན་ - 1800a.3 - ཞེན་པས་དེག་པ་ཐམས་མི་དགེ་བ་ཞེག་རྒྱུད་ནི་རྣམ་པར་རིག་རྩེ་ན་དང་ལྡན་ཏེ་ཐ་རྣམ་པར་རིག་རྒྱུད་མ་ཡིན་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ན། ཁྱང་སྡུ་མ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་རྟེ། ཇི་སར་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་ཐུབ་པའི་དངོས་པོ་དང། ''' ལས་ཀྱི་ཞེམ་ནི་མ་ཐོབ་ཀྱང་སོ། ནམ་རིག་ - 1800a.4 - བཅང་དང་མ་སྐྱེས་''' པའི་ཏཤནས་པའི་གང་ཟག་ནམ་རིག་ཡིན། ཏཤནས་པའི་གང་ཟག་ཏཤ་ཏཤ་ཏ་ཤ་ཏ''' ཞེག་ཚོ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་ཏཤུབ་ནས་དུང་ཁུ་ནམ་པར་རིག་རྒྱུད་མ་བྱང་བ ། ནམ་པར་རིག་རྒྱུད་ནམ་པར་རྟམས་ན་ནམ་པར་རིག་རྒྱུད་མ་ཡིན་པ་ཁོན་དང་ལྡན་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་རྒྱུད་ - 1800a.5 - དང་མ་ཡིན་ནོ།། སྟོམ་པ་'' དང་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་པར་མ་ཐ་ཤནས་པ་ནམས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་རྒྱུད་དང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནམ་པར་ཤཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ཡང་སྟོམ་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འཆོས་ཚེ་ན།

26.བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི།
སེ་ཏེད་ཀྱིས་འཕོག།། ཟག་མེད་ནི
འཕགས་དེས། ཨོ་ཨོཾ་ཟཝ་ཚེས་པ་
གཞན་གྱི་ནམ་རིག་རྒྱུད་ཨོམས་ཀྱིས།

བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། - 1800a.6 - སེ་ཏེད་ཀྱིས་འཕོག་གང་གི་ཚོ་བསམ་གཏང་ཀྱི་སེ་བའི་སེམས་རྟག་པ་དང་བཅས་པ་དངོས་གཞི་''' བཤམ། ཏེ་བསྟོམས་པ་འཕོག་པ་དེའི་ཚེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་ཡང་འཕོག་སྟེ། ལྷུན་ཅིག་འཁྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཟག་མེད་ནི་འཕགས་དེས། ཟག་པ་མེད་པའི་ - 1800a.7 - བསམ་གཏན་གྱི་སེ་འཕོག་པ་དེ་ཏེད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་

ཡང་འཕྲོ་བོ།། དེ་ལ་རག་ལ་མེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཐོས་བྱ་བ་སམ་''
གཏན་བཞི་དང། མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་དེ་ཁ་ནས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།། སོ་སོར་ཐར་མདོ་ལས་ - 180 ཇ.1 - ། །།
གཞན་ཀུ་ནོམ་རེག་སྤྱད་སོགས་ཀྱིས།། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་ཀལ་ཅི་
འདྲ་ལ་གཞན་ཐོས་ནོམ་པས་རེག་པར་སྤྱད་ལ། འདི་ཡང་གཞན་ལ་ནོམ''
པར་རེག་པར་སྤྱད་ན་གཞན་ཀྱི་ནོམ་པར་རེག་སྤྱད་ལས་འཕྲོབ་པོ།། དེ་ཡང་
དེ་ཁོ་འདྲ་ཤུན་ནམ་གང་ཟག་ལས་རྟེ། དཔེ་སྐྱོང་ དང་ - 180 ཇ.2 - དཔེ་སྐྱོང་
ཚ་དང་། དཔེ་སྐྱོང་མའི་སྡོམ་པ་ནོམས་ནི་དཔེ་འདྲ་ལས་སོ།། གཞན་དག་
ནི་གང་ཟག་ལས་སོ།། ཤུ་ཀྲ་ཏུ་སྐྱབ་འདྲལ་བ་པ་ནོམས་ན་ཏེ། ནོམས་པ་
བཅུས་བསྒྲུབ་པར་ཇོག་ས་ཡིན་པ་ནོམས་ཀྱི་ཤིར་སོགས་པའི་ཚུལ''
སྩོལ་རྟེ། རང་འབྱུང་གིས་ནི་མངས་ཀྱོས་དང། རང་སངས་ཀྱོས་ - 180 ཇ.3-
ནོམས་སོ།། ངེས་པར་འཇུག་པས་ནི་རྟེན་ལྷ་ཡི་ནོམས་སོ།། དཔེ་སྐྱོང་ཚུ་ར་''
ཁོགས་ཆེས་ཉུས་པས་ནི་ཐུགས་བསྐོམས་པ་ནོམས་རོ། སྐྱོན་པར་ཁས''
བླངས་པས་ནི་འོད་སྲུངས་ཆེན་ཡིའོ།། དེ་བ་མཉེས་པས་ནི་ལེགས་སྩལ་ནོ།།'''
བླ་མའི་ཆོས་ཁས་བླངས་པས་ནི་སྐྱེད་ དཀྱའི་བདག་མོ་ཆེན - 180 ཇ.3 -མོའོ།།
པོ་ཏེ་ནི་ཆོས་སྩལ་ནོ།། འདུལ་བ་འཛིན་པར་གཅེགས་པ་ཞུས་ནི་མཐའ་''
འཁོར་གྱི་མི་ནོམས་སོ།། བཅུའི་ཆོགས་ཀྱིས་ནི་དབུས་ཀྱི་མི་ནོམས་སོ།། སྐུབས་
སུ་འདོ་བ་ལེན་གསུམ་བཟླས་པས་ནི་སྡེ་བཟང་ དུག་ཅུའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡེན་
པར་ཇོགས་པར་བྱས་པ་ནོམས་ཅེ། དེ་དག་ནི་ - 180 ཇ.5 - སོ་སོར་ཐར་བའི་
སྡོམ་པ་ནི་གཅིག་མིར་བར་ནོམ་པར་རེག་སྤྱད་ལེ་ཅན་ཞུས་པམ་ཡིན་ནོ།། ཡང་''
སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དེ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ན་དུས་སྐྱེད་ཅིག་ཏི་བར་དུ་
ཡང་དག་པར་ཚུངས་པར་རུ་ཞེ་ན།

27. ཏི་སྒེག་འཚོ་དང་ཉེན་ཞག་ཁྲུ།

སྨོན་པ་ཡང་དག་བླང་བར་སྩ།

ཏི་སྒེག་འཚོ་དང་ཉེན་ཞག་ཁྲུ། སྨོན་པ་ཡང་དག་བླང་བར་སྩ། རིས་བཏུབ་ཀྱི་-180 ཇ:6 – ཚེ་རིང་ཐར་བའི་སྨོན་པ་ནི། ཏི་སྒེག་འཚོའི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བྱའོ།། བསྟེན་ཅགས་ཀྱི་སྨོན་པ་ནི་ཉེན་ཞག་ཁྲུའོ་ཞེས་པ་བ་དེ་ལྟར་བཅོས་སོ།། ཞེའི་ཡིན་ཞེ་ན། དྲས་ཀྱི་མཐའ་ནི་གཅིག་ཅེ།། སྒོག་གི་མཐའ་དང་། ཉེན་ཞག་གི་མཐའོ།། བླ་པ་ཕྱོགས་ལ་རོལ་ཅགས་པ་ནི་ཉེན་ཞག་བཟློག་ - 1805? – བཅས་སོ། དྲས་ཞེས་པ་བའི་ཚེས་དེ་ཉིན་ཞག་ཏུ་ཟད་ཅིང་ཉེན་ཞག་ཏུ་ཟད་པའི་ཐབས་ལ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དཀྱུ་རྩེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚེ་ཀློག་བྱ་དགས་ཐེབ་ཅེ་ན། སྐབས་ཐ་དད་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་དེར་སྐྱོན་མཐུས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་དྲན་པའི་ཕྱིར་དང་རྟོག་པ་མེ་སྐྱེ་བར་རིགས་ཏེ། ཡང་ཉེན་ཞག་གི་འོག་ཁོག་ལྟ་འམ་ཁོག་བཏུ་ཡང་ཏུང་སྟེ། བསྟེན་ཅགས་ཀྱི་སྨོན་པ་ཚང་བ་བླང་བར་བྱའོ་ཞེས་ - 1810.2 – ཀྱི་སྨོན་པ་ ཡང་མང་ཚེ་རྟེན་པ་ལ་སྐྱེ་ཁ་ཐེག་པ་ཆེན་པ་ལྟ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀཏ་ཅེས་གང་ཉེན་ཞག་གི་བསྟེན་ཅགས་ཁོ་ན་བསྟན་པ། འདིས་ན་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པ་ཡོད་དོ།། དེ་ནི་འདི་དཀྱུ་པར་ཤུ་སྟེ། དེ་ཁོག་ཏི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཏི་ཉེན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྨོན་པ་ཆི་སྟེ་བ་ཞེས་ - 1810.3 – ནས་ཉེན་ཞག་བའི་བསྟེན་ཅགས་བསྟན་ཏོན་རྟེ་དབང་ཡོ་ཅག་ལ་འཁོད་ཀྱི་ཉེན་ཞག་བའི་སྨོན་པ་ཡང་དག་པར་བ་ངས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་བའི་ཚེད་ཅིག་ཡིན། དེ་དེ་ལྟར་བརྟགས་ལ་ཀུས། ཡིར་ཚད་སྨོན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་རིགས་པ་དང་འཐལ་བ་ཞེ་མ་བའི་ཕྱིར་རོ།། - 1810.4 – སྐྱེ་ཚད་ཡོ་འདི་སྐུ་ལ་ཡང་མ་བསྟན་པས་རྐྱེ་བྱག་ཏུ་སུ་ཅ་ནོས་ཀྱི་མི་འདོད་དོ།། ཀ་ཞི་སྨོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུས་ཅེས་པ་ཅང་ཡིན་ཞེ་ན།

27. རྟེན་འབྲེལ་པ་ཡི་སྟོང་མེན་མེད།
དེ་དེ་ལྟུར་ནོད་མེདཚེས་ཀྱི།

རྟེན་འབྲེལ་པ་ཡི་སྟོང་མིན་མེད།། ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྟོག་པའི་ཚོར་ལེ་སར་
ལྷངས་པ་ལེས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེའོ་ཇི་ལྟུར་བསྟེན་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་རྟེ་
- 181 a.5 - ཞེན་པ་ནི་མེད་དོ།། ཚིའི་ཡིར་ཞེན། དེ་དེ་ལྟུར་ནོད་མེདཚེས་
ཀྱི། ཇི་ལྟུར་བསྟེན་ཤེས་པ་ལྟུར་བདག་ནི་རྟེད་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཤེས་པར་གྱུར་ཚེག་ཅེས་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་པར་
ལེན་པ་ནི་སུ་ཡང་མེད་དེ། ལེས་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཡིར་རོ་ཞེས་ཀྱི་ནོ ॥
དེ་ལྟུ་ན་བདག་ - 181 a.6 - ནི་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཤེས་པར་གྱུར་ཅི་ཀ་ཅེས་ལེན་པ་ནི་སུ་ཡང་མེད་པས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་
བར་དུ་ཡང་དེ་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ཤེས་རྟེ་དེ་ལྟུར་མི་ལེན་མོད་ཀྱི་ཞེན་
ཀྱང་ཤད་དུ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པས་བྱ་བ་དེ་རྟུད་པ་ནི་སྟོམ་པ་
མ་ཡིན་པ་འཛིག་པར་ - 181 a.7 - འགྱུར་ཞི་དུས་ཤཞན་ཞི་པར་དུ་ལོག་པར
ཞུགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། བསྟེན་ཤེས་པའི་སྟོམ་པ་ལེན་ཤེས་དུ་བའི་
བསམ་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམ་པ་དོན་དུ་ཤེས་པའི་ཡིར་ཡང་དག་པར་ལེན་
པའི་ སྟོམས་པསྟུད་པས་འཚོ་བ་ཅེ་ཅོ།། ཤེས་རྟེ་འཤད་ཚེག་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་
པ་དོན་དུ་ཤེས་ - 181 b. 1 - ཚིང་དུས་ཤཞན་ཞི་པར་དུ་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་
ཡང་དག་པར་ལེན་པར་འགྱུར་ན་ངེས་ཐང་ཤད་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཡང་འགྱུ
ར་རོ། དེ་ནི་མ་མཐོང་བས་དེ་ལྟུར་ནོམ་པར་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།། མདོ་སྟེ་པ་ནོམས་ནེ། ''
སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ནོམ་པར་ནོག་སྟེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟ་སྐྱེ་མེད་
ཀྱི་སྟོག་ - 181 b.2 - པ་ཐུབ་ཀྱི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་སྐུ་འཕེལ་པ་དང་བཅས་པ་དེ་
ཅིད་སྟོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སེམས་དཔེ་བ་ལ་ཡང་དེ་མ་སྐྱེངས་པའི་ཡིར་ '
དེ་དང་ལྡན་པ་ཉེས་ཐུབ་ཀྱི། ཡང་བསྟེན་ཤེས་རྟེན་འབྲེལ་ཏུ་ནོད་ན་ཅི་ལྟུར་ '''
མདོན་པར་ཐུབ་ཅེ་ན།

28.དམའ་བར་འདུག་སྐྱས་བརླས་པ་ཡིས།
ཀླེ་བ་རྣྭ་ཁམ་ནི་ཁང་བར་ཏུ།
བསྟེན་ཀ་ནས་ཡན་ལག་ཚངས་པར་ནི།
ཁང་བར་ཁབ་ལ་སེང་ཁྲིད་པར་བྱ།

དམའ་བར་འདུག་སྐྱས་བརླས་པ་ཡིས། མི་བཟོད་ཁམ་ནི་ཁང་བར་ཏུ། བསྟེན་ཀ་ནས་ཡན་ལག་ཚངས་པར་ནི། ཁང་བར་ཁབ་ལ་སེང་ཁྲིད་པར་བྱ།། དམའ་''' བར་འདུག་པ་ནི་ཅོག་ཅོག་ཅོར་འདུག་པ་འམ་རྩུས་མོ་བཙུག་ས་ཁ་ཟླ་''' མོ་སྟོལ་བ་ཁ་མ་ཟླ་མོ་སྐྱར་པ་སྟེ། ཁང་པ་ནི་མ་ཀཊ་ཀས་སོ། མ་ཀྱས་པ་ནི་''' སྟོམ་པའི་མི་སྟེའོ།། ཁཁོག་ས་ - 1818.4 - པ་ཡོས་ཚེག་སྐྱས་པར་སྟར་ཡང་ སྐྱ་བར་མི་བྱ་ལ་ཁ་སྟེ་མས་ཅེ་ སྐྱ་བར་ ཡང་མི་སྐྱ་ སྟེ། དེ་ ཁྱར་ན་འདི་ ཀཁན་ ལས་མཁོས་ པ་ཡིན་ ཀྱི་ ཀཁན་ ཀྱུ་ ཁཁོག་ས་ཁང་ཁོད་པ་འཁྱག་པར་མི་འཁྱུར་ཏོ།། མི་བཙུན་པ་ནི་ཀྱིལ་ནར་ མ་མ་ཀཅོག་ས་ཅེ་ཀྱུན་ཁང་ མ་ནི་མཚོར་ཀ་ཅིག་ '' ཀྱོག་ས་ པར་ མི་སྐྱེད་དོ།། ནམ་ - 1818.5 - ནང་ས་ ཀྱི་ པར་ ཀྱ་མཁོད་ པར་ཁྱ་ པ་ནི་ ཀྱི་ མ་ ཀཤ་ཀྱི་ པར་ ཀྱཱོ།། ཡང་ ལག་པ་ཆྱུད་ཚངས་པར་མཁྱོད་པར་ཁྱ་ཁའི་ ཡང་ ལ་ཀ་མཚོར་པར་ནི་ མ་ཡིན་ནོ།། ནང་ པར་ནི་ ངེ་ཁེཀ་ ཀྱི་ ཀཤ་པའི་ཚོ་སྟེ། ཀྱིན་ཁེག་པའི་ སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་ ཀྱིར་ཏོ།། ཀང་ཁེས་ཆོས་པ་ཆྱུད་ ལ་ཅོག་ ཁྱ་ པ་སྟེག་ ཁེས་ ཀྱང་ཁྱོག་ ཁེས་ ཀྱང་ མཁོད་ པར་ཁྱོ།། ཀ་ཁན་ ལས་ མཁོད་ པར་ ཁྱོ་ བདག་ ཀྱིད་''' ལས་ནི་ མ་ ཡག་ཅེ། ཀ་ཁན་ ལ་ཁྱོས་པས་ནི་ ཀྱི་ ཡོད་ ཀྱང་མི་ འདའ་པར་ཁྱ་པའི་ ཀྱིར་བདག་ ཀྱིས་ ཁྱོད་ ཁ་ ཅོག་ ཁྱ་ཁྱོག་ ཁ་ཁྱོ་ ཁ་ཁྱོག་ ཁ་ཁྱོ་ ཁ་ཁྱོག་ ཁ་ཁྱོ་ ཁ

ཀཁས་བཟང་སྤྱོད་པམས་ན་བསྟེན་ཀཁས་ཅེ། དེ་ཁག་གི་རྣམ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་བུ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་
ནོ།། ཀཁེན་དག་ན་རེ། - 182a.1 - འདིས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་ཀྱི་སྐྲོམ་ཁ་
ཅེ་བར་ཀཁས་པར་སྤྱད་པའི་སྐྱེས་ཤེར་ནོ། ཡང་ན་ཁཁེ་བའི་ཚེ་བ་
ཆུང་ཁྲ་རོམས་ཀྱི་ཁག་པའི་ཚོ་བ་ཀསོས་འཕེལས་པའི་སྐྱེས་ཅེ། ཀང་སྐྱེས་
ཡིད་ཀྱི་ཁཁེ་ཅ་ཀསོས་འཕེལས་དེ་ཡི་སྐྱེས། འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ཀསོ་སྐྱེང་ - 182a.2 - བཀཁ་ཅེས་ཀྱི། ཞེས་འཕྲང་བས་ན་ཀསོ་།།
སྐྱེང་ཡིན་ནོ།།ཅེའི་སྐྱེས་ཡཀཞེག་བཀྱོད་ནོད་ཅེ་ན།

29. ཚེ་ལེཞེམས་ཡནཞེག་ཡོད་པའི།
ཡན་ཞེག་བཏུལ་ཞུགས་ཡན་ཞེག་སྟེ།
བཞི་ཀ་ཅིག་དེ་བཞིན་ཀསུམ་ངམ་བཞིན།

ཚེ་ལེཞེམས་ཡན་ཞེག་ཡོད་པའི། ཡན་ཞེག་བཏུལ་ཞུགས་ཡན་ཞེག་སྟེ། བཞི་
ཀཅིག་དེ་བཞིན་ཀསུམ་ངམ་བཞིན།། རེ་ཞེག་བཏུན་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེང་བའི་ཁབ་
བཞི་ནི་བངབཞིན་ - 182a.3 - ཀྱི་ཏ་ན་ཚོ་ཤ་སྐྱེང་པའི་སྐྱེས་ཚེ་ལེཞེམས་
ཀྱི་ཡན་ཞེག ཡིན་ནོ།། ཀྱོས་པས་འཆྱེ་པ་འཁྱང་བ་ནི་ཚེ་ལེཞེམས་ཇི་ཀས་ཀྱང་
ཡོད་པའི་ཡན་ཞེག་སྟེ། ཀྱོས་པས་འཁྱུ་པ་འཁྱང་བ་ནི་ཚེ་ལེཞེམས་ཇི་ཀས་ཀྱང་
བག་མེད་པས་འཆྱུ་ནོ།། ཏུས་ཤ་ཡིན་པའི་རས་སྐྱེང་པའི་པས་ཀསུམ་ནི་སྟེ། །
པའི་ཇེ་ས་སུ་མཐུན་ - 182a.4 - པའི་སྐྱེས་བཏུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ཞེག་ཡིན་ནོ།།
ཅེ་བཀ་ཡོད་པའི་ཡན་ཞེག་དང་བཏུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ཞེག་འདི་དག་མཚན་ཤ
ཤས་ཅིར་འཆྱུར་ཞེ་ན།

29. དེ་ཡིས་དྲན་རྟོགས་དྲེགས་པར་འཆྱུར།

དེ་ཡིས་དྲན་ཉམས་ཏེའཁོན་འཛིན་པ། ཚོར་བའང་འཕྲོ་བ་འཕྲུངས་པས་ན་ཞེ་སྡང་དང་མ་ཕེབ་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། - ཞེས་སྨོས་ཏེ། ཁྱིམ་སྦྱོང་ཡོད་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དག་ཀར་དང་སྐྱེ་ལས་སོགས་པ་བསྟེན་པས་ན་ཞེ་ན་དེ་སྐད་ཅིག་ཅར་འཕྲུང་ལ། དེ་སྐད་བཤད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་འཁྲུག་པ་ལས་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེ་ན

ཉིད་ཏུ་བྱང་བ་ནི་ཤ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཅེ་ཡང་དག་ - 182ཨ.4 - པའི་ལྷ་པ་ཞེས་སོགས་པ་སྐྱེ་མ་ནོམས་པ་ཡི་མ་ནོམས་ཀྱི་ ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་ཚེ་ལ་སྲེག་འཕེན་པའི་ལས་ཡན་ལག་པ་ཤོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ཡང་ཅི་པ་སྟེན་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་སྟེན་ལ་ཚོད་དམ། དེས་ཅེ་ཞེས་ཡང་ཚོད་ཅེ་ན།

30. ཞེས་ལ་ལ་འང་པ་སྟེན་ཞེས་ཚིད་མོད་ཀྱི།
སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད།
དེས་པ་སྟེན་ཉིད་ཟིན་ཏུ་ཤེས་སྐྱེའོ།
སྔོམ་པ་བསྟན་པའི་ཚེ་སྲོང་བཞིན།

ཞེས་ལ་འང་པ་སྟེན་ - 182ཨ.5 - ཁས་ཚིད་མོད་ཀྱི། སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད་དེས་པ་སྟེན་མ་ཡིན་པ་ཤེ་ཡང་ཞང་ཞེག་ཉིན་ཞག་དུ་ལ་སངས་ཀྱས་དང་ཚོས་དང་དེའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ། བསྟེན་ཁས་ཀོད་པ་དེ་ལ་པསྟེན་ཁས་ཀྱི་སྔོམ་པ་སྲེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དུ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞི་ཤེས་པ་ནི་ - 182ཨ.6 - མ་ཁཏོག་སོ། ཤད་ལས། མིའང་ཚེན་འདི་ལྟར་ཁྱིམ་པ་ཚོས་དཀར་པོ་བཅོས་པ་སྐྱེས་པ་ཤིན་དག་ཡོ་བའོ་ཞེས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སངས་ཀྱས་ཚོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚོད་དང་དེས་འཕྲལ་ཁས་སུ་འགྲོ་ཞིང། བདག་ལ་དེས་པསྟེན་ཏུ་ཁཀྲང་ཏུ་ཁསོལ་ཞེས་ཚོག་ཏུ་ཡང་སྐྱ་ན་འདི་ཙམ་ཕྱིས་དེས་པསྟེན - 182ཨ.7 - ཏུ་འགྱུར་ཏོ་ཞེས་ཁསུངས་པ་དེ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཅོ་ན་ཁས་དེས་པསྟེན་ཏུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་དོག་པ་ནོམས་ན་ཏེ། འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། ཁཚེ་པ་ནོམས་ན་ཏེ། སྔོམ་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། དོ་ན་ཁང་མདོ་ལས་ཁ་སྐུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་འཁལ་པ་མེད་དེ། ཞེས་ - 183ཀ.1 - ལྟར་ དེས་པསྟེན་ཉིད་ཏུ་ཤེས་ཟིན་ཟིན་པ། དེ་ཁོ་ན་འདིའི་སྔོམ་པ་སྲེ་བར་འགྱུར་རོ། ཁང་གི་ཚོ་བདག་ལ་དེས་པསྟེན་ཏུ་ཁཟུང་ཏུ་ཁསོ ལ་དེད་ལྷ་ན་ཚད་ནམ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་ཏུ་སྲོག་ཁཅོད་པ་སྤོང་ངོ་ཞེས་དེས་པསྟེན་

ཏུ་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་ན་མའི་དཀའ་བསྟེན་གྱི་སྡོམ་ - 183a.2 - པ་སྟེ་བར། ཞུས་ཏོ།། སྤྲོ་གཅིག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེའམ་ཆོས་སྟེ། བར་གྱི་ཚེ་ཤམ་ཐབས་པར་བྱས་པའི་སྐྱེས་རོ།། སྡོམ་པ་ཐོབ་ཀྱང་བསླབས་པའི་གཞི་ཧོར་ཐེ་ཚོམ་བྱས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྡོམ་པ་ཐོབ་ཀྱང་བསླབས་པའི་གཞི་ཧོར་ཐེ་ཚོམ་བྱས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་དག་སྟོང་བཞིན། །ཇི་ལྟར་དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་ཞེས་ཀྱང་ - 183a.3 - ཁྲོད་གྱི་ཤའི་དང་འབྲེལ་ཏུ་བསྟམ་མོ་ཞེས་བསྟན་པ་འི་གཞི་ཧོར་ཐེ་ཚོམ་ཡང་འབྲེལ་ཏུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་དགེ་བསྟེན་ཞེ་མེད་དོ།

31. གཞལ་ཡེ་ཕྲམས་ཅད་བསྡོམས་ཡིན་ན། །
སྣ་གཅིག་སྟོང་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ། །
དོ་སྣང་བ་ལ་གྱུར་སེམས་ཞེས་བྱས། །
ཆུང་ཁུ་ལོངས་སོགས་ཡིད་གཉིས་ཞེན། །

གཞལ་ཡེ་ཕྲམས་ཅད་སྡོམ་ཡིན་ན། སྣ་གཅིག་སྟོང་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ། གཞལ་ཡེ་དེ་བཞིན་བསྟེན་ཕྲམས་ཅད་དགེ་བསྟེན་ - 183a.1 - ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་ནན་པ་ཡིན་ནའོ་ཞེས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྣ་གཅིག་སྟོང་པ་དང་། སྲོག་གཅིག་སྟོང་པ་དང་། ཁའི་ཚེ་སྟོང་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཇི་ནས་པར་སྟོང་པའི་དགེ་བསྟེན་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་བཅུང་བ་ལ་གསུངས་ཞེས་ཀྱམས། །ཤང་ཞིག་བཅུས་པའི་ཤུན་ - 183a.5 ཤང་ཐུང་བར་ཕྱེད་པ་ནི་སྟོང་པ་ཞེས་གསུངས་པ་རར་ཟད་ཀྱི་ཕྲམས་ཅད་ཀྱང་། སྡོམ་པ་ལ་ཤན་ཚེ་བར་ནི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་ཞིག་ཤའི་ཚེ་ཤ་ཡིས་སྲོག་ཅོད་པ་སྟེ་ངོ་ཞེས་དགེ་བསྟེན་ཉིད་ཀྱང་ཁོང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ནས་སྡོམ་པ་འཕོས་པར་ - 183a.6 - གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟུང་ནས། མདོའི་ཚིག་ནི་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །མདོའི་ཚིག་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ཤའི་ཚེས་ཤ་ཡིས་སྲོག་ཅོད་པ་ཞེས་ཀྱི་ཤའི་ཚེ་ཤ་ཡིས་སྲོག་ཅོད་པ་ཞེས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད་བསྒྲུབ་ཀྱི་གཞན་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞང་ཞས་འདི་སྐད་ཏུ་ནམ་འཚེའི་བར་ཏུ་སྡིག་
ཅང་བསྡོམ་བསྒོམས་སུ་ཟིན་པ་མངོན་ཁར་ - ཀཀ་ཏ.7 - རབ་ཏུ་དང་བ་ཞེས་འབྱུང་བ
དེར་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེ་དག་ཅཀག་ཅག་ཀིས་སྒྲིག་ལ་ཕུག་ཀྱང་ཆོས་འདི་བཅད་
ཏུ་མི་ཀུང་ངོ་ཞེས་ནས་ཅད་ཁའི་ཚུལ་སྒྲིག་ཀི་ཡིར་ ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་ཁས་འཚེ་
བར་སྨོན་པ་ཡིན་ཀྱི་དེ་སྨོམ་པའི་མཚམས་ཉིད་སྨོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། སྡོག་ཀཅོད་པ་
སྒྲུབ་པ་ - ཀཀཅ.1 -ཞེས་ནི་ཞང་ནས་ཀྱང་མི་འཕྲུང་ན་སྐུ་ཞེག་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་ལ
བའི་དོན་འདི་འདོན་པར་ཐེག་ཆུ་ལེའུམས་རྣམས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ནི་སྐུ་ནི་སྐུ་
ཀཅིག་སྒྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞུབ་ཅིང་ཐུབ་མི་ནུས་སྐྱེ་ཀྱང་ཅི་ཙམ་ཞེ་ན། དཔེ་
བསྟེན་ཀྱི་སྐོམ་པའཞེས་པ་སྐུ་ཞེག་ཤང་ཞེག་བསྒྲུབ་ - ཀཀཅ.2 - བའི་ཤཞེ་
ཤང་ རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ནི་དེ་སྒྲོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་ཤེས་སོ། །དཔེ་
བསྟེན་ཀྱི་སྐོམ་པའི་ཚེ་མི་ཤེས་པས་བསྒྲུབ་པའི་ཤཞེབཅད་པ་ལ་ཞི་བཅོན་པ་ཁོ་ན་
ངོ་ཙམ་ཀྱིས་ན་སྐུ་ཤཀིག་སྒྲོད་པའི་དཔེ་བསྟེན་དུ་འཕྲུང་བ་ལགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲོད་ - ཀཀཅ.3 -པ་ལགས་ཞེས་སྨྲ་བའོ་བར་ ཏུ་ཞུ་བའི་
བྱེད་དོ།། ཤཞུ་ཅེ་སྐོམ་པ་མེད་བའམ་མཚོང་བར་ ཡང་དེ་ལ་བསྟེན་ དུ་འཕྲུང་
ན་ དེ་ལ་སྒྲོང་དགུ་ཡང་འཕྲུང་ངོ།། རེ་ཞིག་རྫི་ལྟར་ན་དེ་ལ་བསྟེན་པ་ལ་
སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཐ་ཤེད་པ་ཡིན། སྐྱེས་པས་བཏགས་པའི་
དབང་ - ཀཀཅ.4 -ཀིས་སོ། །དེ་ལ་བསྟེན་ ཅིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱེས་
པས་བཏགས་པའི་དབང་ཀིས་སོ་སོར་ངེས་པར་འདུག་པར་ཤྱེས་ཤིག །
དེ་ལ་བསྟེན་ནི་སྐོམ་པ་མེད་པར་ ཡང་བཏགས་ཀྱི་ དེ་སྒྲོང་དང་ དེ་སྒྲོང་
དག་ནི་ མ་ཡིན་ ནོ། །ཅི་ཚེ་ཟེམས་ནི་འདི་མི་འདོད་དོ།། སྐོམ་པ་ཟན་མས་
ཅད་ ཀྱང །ཆུང་ངུ་ལ་ - ཀཀཅ.5 -སོགས་ཡིད་ཅི་བཞིན།། ཆུང་ངུ་དག
འཕྲིང་དང་ཚེན་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སེམས་ཀྱི་ དབང་ཀིས་
ཅེ། དེ་ ལྟར་ཡུས་ན་དག་པའོམ་པ་ལ་ཡང་སོ་སོར་ ཐར་པའི་སྐོམ་པ་ཆུང་ངུ
ཡོད་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་ཚེན་རྫོ་ཡོད་པར་འཕྲུང་ངོ། ། ཡང་ཞི་

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་མེད་པར་ཡང་སྨོས - ཁ.མཁོས་པའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། ཅི་སྟེ་དུ་ཤུར་བམ་ཞེ་ན། མི་འཐུབ་ཏེ་ཚེ་ཐ་མ་ཤི་ཉམས་སོ། ། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ཅིའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞེ་ན།

32. གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དེ།
སངས་རྒྱས་དེ་འདྲའ་བྱང་ཆུབ་ཅིའི་ཚེས།
མི་སློབ་པ་དང་ཤཱཀྱ་བདག
སྐུ་དཔའ་དམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ།

གང་ཞེག་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དེ། སངས་རྒྱས་དེ་འདྲའ་བྱང་ཆུབ་ཅིའི་ཚེས་མི་''' སློབ་པ་ - ཁ.མཁོས་པ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། སྐུ་དཔའ་དམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། ཤཱཀྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཅིའི་ཚེས་''' མི་སློབ་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཅིའོ། གང་དག་ཀཻཅི་པོར་ཐུབ་པས་སྐྱ་དེ་' སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན་ཤང་དག་བརྟེན་པས་ཐམས་ཅད་-1ཐ།a1 ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་སྐྱོད་པའི་ཡིན་ སངས་རྒྱས་ཕིན་པའོ།། དེ་དག་གང་ཤང་ཞེ་ན། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་མིགས་པ་ འཕགས་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ལ་ཞེ་ན། ཀཱཡ་ཏི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། ཀཱཡ་ཏས་སྐྱེ་སྐྱ་ནི་སྐྱ་མདང་ཡོ་མཚ་ཡང་ཀྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཅི་སངས་རྒྱས་ '''ཐམས་ཅད་ལས་མ། ཏོན་ཏེ་ཤཱཀྱ་ལ་ཞེ་ན། མཚན་ - ཁ.a.a- རྟེད་ཀྱི་རྟོ་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ། ལས་ མཚན་རྟེད་མི་འདུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཤང་ཞིག་དེས་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ནི་དེས་འདུན་ དུ་སྐྱེད་པའི་''' ཚེས་སྟོབས་པ་དང་། མི་སློབ་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤང་དག་ཀྱོབ་ པས་ཤང་ཟག་པ་ཐུབ་པོ་མི་ཤེས་ཕྱིར་དེས་འདུན་ - ཁ.འཕགས་པོ། །ཅི་ དེས་འདུན་ཐམས་ཅད་ལའང་། དེས་ཏེ་ཤཱཀྱ་ལ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ ཀྱི་ སྐྱེ་ནས་

ནི་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ། ཐམ་མཚན་ཉིད་ འདུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་མདོ་'' ཐམས་ཅང་ཡང་མཚོན་མེད་པའི་ཏྲས་ནི་དེས་ཐུབ་ཆེས་བྱ་བ་ཤུང་བས་ཤུགས་ཀྱང་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་སོང་ - 184 a.4 - ཞེས་ཆེས་ཀྱངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ནའི་ཚེ་ སུམ་ཅུ་རྩྭ་པའི་དགེ་འདུན་ཏོག་མཚོག་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེའོ་ཞེས་ཅོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེའི་ རྒྱུད་ལས་འདས་པ་རོ་སོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཆུད་ཀྱི་ ཉོན་མོངས་པ་ - 184 a.5 - རྣམས་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་མཚམ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་ སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱེ་རོ།། ཞེས་ཅེ་ན་མི་སློབ་པའི་ཚོགས་དག་ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནའང་ སྡིག་པ་ཐཱིན་ཀཱཡིགས་པ་ལ་ངམ་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བས་ བཅོམ་སའམ་མེད་པར་ འགྱུར། ཉེ་བྱས་ཏུ་སྐྱ་བ་ནོམས་ན་རེ། ཅིག་ལ་ཁོའི་བ་ཕྱུས་བས་ - 184 a.6 - དེ་ དག་ལ་ཡང་ཁོའི་བ་ཕྱུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རེ་རོ། །བཅུན་པ་ཅོས་ལས་ནི་མི་ སློབ་པའི་ཚོགས་ཅི་ནས་སངས་རྒྱས་ ཡིན་ནོ། ཞེས་ཅེ་སྐྱབ་ཏུ་ཆུད་ཟེ་ན། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་'' ཅིག་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་མ་གཏོ་བས་དེ་ནོ་ - 184 a.7 - ཟླ་ག་ར་མི་བུང་བ་ ཉིད་དོ།། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འཇིག་ཅིག་ཡང་ཞེས་ཅོས་ལ་ཅིས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ མ་ཡིན་པར་འགྱུར། བདག་ཅོག་ཙ་ཡང་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་ཅིའི་སྐྱོང་ངུ་'' སྟེང་པའི་ཚུལ་ལ་ཟྭེམས་ཀྱི་ཁ་ཡང་ དེའི་སྐོང་ངུ་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་གང་ཞེའི་ཁྱབ་པ་ སངས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ་ - 185 b.1 - སྟེང་པའི་'' ཚུལ་ལ་ཟྭེམས་ལ་མཚོད་པ་སྟེང་པ་ཡིན་པ་དེ་ཁཞེན་ངུ། ཞེའོ་ཞེས་ཅོས་ ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེའོ་ཞེས་ཅོས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ་ཅོས་ དག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེའོ་ཞེ་ན། ཞེའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོགས་མ་འདྲེས་པ་ - 185 b.2 - པར་ཅོ་ ཅན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་'' ཞེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅེ་ཞེ་ན། ངའི་ཞེས་པར་རོག་ཅིང་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་

ཡིན་ནོ། ཡང་སྐྱབས་སུ་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་བསྟེ་ལ་ཐམས་ཅད་ལས་གཅན་དུ་དེས་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གྲུབ།

འཇིག་རྟེན་པས་སྐྱ་བའི་མི་ནོམས་ནི།
ཤཱཀྱེར་རིའི་དབུ་གནས་ཚལ་དག
ཀུན་དགའ་དབང་གི་མཆོད་གནས་ཀྱི།
ལྷོར་ཤིང་ནོམས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ།
སྐྱབས་དེ་ཀཅོ་ཡི་མ་ཡིན་ཞིང་།
སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ།
སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་།
སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་མི་གྲོལ་ཀྱི།
གང་ཚེ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཏེ།
ཚོར་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ་
སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་དང་།
སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བ།
སྐུ་ངན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་དང་།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རོ་དག།
ཚེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟུང་སྤྱད་པ།
སྐྱབས་དེ་ཀཅོ་ཡི་ཡིན་པ་སྟེ།
ཀྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་ཀྱུར་པ་ཡིན།
ཀྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་།
སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་འགྲོལ་བར་འགྱུར།

ཚེས་ཀསུངས་སོ།

དགེ་རྒྱུ་ཕྱིར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ - 1ཐ5ཏ.ཁ - སྡོམ་པ་ཡང་དག་''
པར་རྫོགས་པ་ཉམས་ཆག་ལ་སྐྱོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།། ཡང་ཏིའི་ཕྱིར་སྡོམ་པ་''
ཤཱཀྱ་དག་ལས་ནི་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤོང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤཱཀྱ་ནམ་ཡང་
བཞག་ལ། དེའི་བསྟེན་ལ་ནི་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ལས་སྤོང་བ་ལས་སྐྱེས་
པའི་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་བོ། - 1ཐ5ཏ.ཟ - ལོག་གཡེམ་ཞིན་ དུ་སྤྱད་ཅིང་
དང་། སྤྱི་ཅིར་མི་བྱེད་རྒྱུ་ཕྱིར་རོ།། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ནི་ཤཱཀྱ
དག་གི་ཚུལ་མ་སུན་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངན་སོང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་''
འཇིག་རྟེན་ཀ་ཁིན་ དུ་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
པ་དང་། ཁྱེད་ཀ་ཤས - 1ཐ5ཉ.1 - པ་ འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ''
ལས་བསྟེན་ལ་ཉེས་པ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལས་ནི་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཤཱཀྱ་
སྤྱད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཚེ་ རབས་ཀྱང་དགྲ་
ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་མི་སྤྱད་པའི་སྡོམ་པ''
ཐོབ་ - 1ཐ5ཉ.ཟ - ཀྱི་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་པས་ སྤྲུལ་པའོ་
རབས་ཀཱཏ་ཏུ་ གྱུར་པ་དག་བསྟེན་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་ཤས་ཆ་མ་ཡིན་པར་''
འགྱུར་ དུ་ ཁོང་བས་ དག་པས་སྤྱན་ལ་ ཡང་ དེ་ཁོ་ ན་ལས་ ལྷོག་པ་ སྡོམ་པར་ནོམ་
པར་ཤཱཀྱ་ོ།། །།མི་སྤྱད་པར་ བྱས་པ་ནི་ མི་སྤྱད་པའི་ སྡོམ་པའོ། །ཤངས་ཀྱི་
དག་ པའོ། - 1ཐ5ཉ.3 - ཡིན་པཞིན་ དུ་ཚུལ་མ་ཁེན་པར་སྤྱད་ནའོ་ དེ་ དག་
གིས་ དེ་ལས་ ཀྱང་ སྡོམ་པ་ སྐྱོབ་བཅམ།ཁོན་ ཅེ་ མ་ཡིན་ཞེ་ ན། ཇི་ ཚེ་ བའི་ སྡོམ་པ
ཆུབ་པར་འགྱུར་ ཏུ་ཁོང་བས་འཕྱོ་ལོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྡོམ་པ་ རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་
ན། འདི་ལྟར།

ཅ3. ལོག་གཡེམ་ཁིན་ དུ་སྤྱད་ཀྱིར་དང་།

སྐུ་ལྟོས་མེད་ཐུབ་ཚོར་སྐྱེས་ཏོ།
སྟོམ་པ་ཉིལ་ལྟར་ངེས་བློངས་པཞིན།
འཕོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་མ་ཡིན་ནོ།

34. བསླུབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་གྱུར་ན།
བརྟེན་ཏུ་ཐལ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་རྣོལ་བ།
སྐྱོས་འགྱུར་ལས་ཤཱཀྱ་སྲུང་ཕྱིར་ཏོ།

སྟོམ་པ་ཉིལ་ལྟར་ངེས་བློངས་པཞིན།། འཕོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་མ་ཡིན་ནོ།། ཅེ་ཅག་གི་སྟོམ་པ་ཁྱེ་ཕྱིར་ལེན་པ་དེ་བཞིན་འཕོས་པོ།། ཅེ་དག་ཉིལ་ལྟར་ངེས་ལེན་ཞེ་ན། བདག་འདོད་པས་ལོག་པར་ཤེས་པ་སྟོང་ངོ་ཞེས་ལས། ལེན་ཀྱི། ''' བདག་གི་སྐྱུད་འདི་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཁག་ཅིས་ཤཱཀྱ་ཅི་ལས་ - 185a.5 - འདོད་པས་ལོག་པར་ཤེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་ཆོ་ག་སྟོམ་པ་འཕོས་ཀྱི་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཐ་མ་ཡིན་པས་ཆུང་མར་ཟད་པ་ལ་སྟོམ་པ་རེམས་པ་མེད་དོ།། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བརྟེན་ཏུ''' སྐྱ་པ་སྟོང་ཆོ་ག་ དག་ བཅོམ་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་བསླབ་པའི་ ཡན་ལག་ ཏུ་བཞག་ལ་ སྐྱེ་མ་ལོངས་པ་ལས་ཏེ་ མ་ཡིན་ - 185a.6 - ཞེ་ན། ཟུང་ཤེས་མོ་དེ་དག་ཅིད་ཀྱི་ ཕྱིར་རོ། བརྟེན་ སྐྱ་ ཤིན་ ཏུ་ སྟོང་ ཕྱིར་ དང་ སྐྱ་ ཕྱིར་ མི་ སྤྱད་ འཕོས་པའི་ཕྱིར་ནོ།། བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་ གྱུར་ན།། བརྟེན་ ཏུ་ ཐལ་པར་ འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །བསླབ་པ་ ཐམས་ཅད་ ཏུ་ འདས་ ནས་ དྲེ་ བར་ ཟུ་ བ་ ལ་ བདག་ གིས་ ཅེ་ ལྟ་ ཏུ་ མ་ གྱུར་ ཚེས་ ཟེས་ ཕྱུང་ ངའི་ - 185a.7 - རྟེ་ བར་ ཤཱཀས་ པར་ འགྱུར་ རོ། བརྟེན་ ཏུ་ སྐྱ། ''' བར་ ཐལ་ པར་ འགྱུར་ བས་ དེའི་ ཕྱིར་ ཇི་ ལྟར་ ན་ འདས་ པར་ གྱུར་ ཅང་ བཅད་ དོ། ཤེས་ རྟོགས་ པར་ འགྱུར་ རྣམ་ ཤས་ བརྟེན་ ཏུ་ སྐྱེ་ བ་ ལས་ སྐྱོ་ བ་ བཞད་ དོ།། ཡང་ ཅིའི་ ཕྱིར་ བཅས་ པའི་ ཁ་ན་ མ་ རྣོལ་ བ་ ལས་ འདོད་ པར་ སྐྱབ་ པའི་ ཤཱཀ་ '''

ནོམ་པར་མཐོན་ཏེ་ན། བཅས་ - 1856.1 - པའི་ཁ་ནས་མཛོད། །སྐྱོས་འཕྲུར་ལས། ནོམ་པར་གཞག་མོ། །ཅིའི་སྲིད་སྐྱོས་པར་འཕྲུར་པ་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་ཞེ་''' གཞན་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་ན། གཞན་སྤང་སྲིད་དོ། ། སྐྱོས་པར་འཕྲུར་པ་འཕྲུངས་ན་ བསྐུལ་ལུགས་གཞན་དང་གཞན་དག་ཀྱང་མི་སྤང་བར་འཕྲུར་རོ།།ཇི་ལྟར་ན་སྐྱོས་པར་འཕྲུར་བ་ - 1856.2 - འཕྲང་བ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མཛོད་པཎྜི་ཏ་པར་ཤེས་ཤེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མཛོད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མཛོད་པ་ནི་སེམས་ཉེས་མོངས་བཅས་པ་ཙམ་ཁོ་ནས་'' སྨྲོད་པ་ཡིན་ན་ཚང་ནི་ཇི་སྲིད་སྐྱོས་པར་མི་འཕྲུར་བར་གཉེན་པོའི་བློ་'' ཁོ་ནས་བྱུང་བར་ཐུས་སོ། ། ཤང་སྐྱོས་པར་ - 1856.3 - འཕྲུར་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་འཕྲང་བའི་སེམས་ངེ་ཉིད་ཉེན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།ཤང་སྐྱོས་པར་མི་འཕྲུར་བའི་དོན་ནི་འཕྲང་བ་ཅན་ཡིན་ནོ།། འདུལ་བ་འཇོག་པ་ནོམས་ན་རོ། སྐྱོས་པར་འཕྲུར་བ་འཕྲང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མཛོད་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ཀ་ - 1856.4 - ཇི་ལྟར་བྱ་ཤཱཀྱ་བཅོམ། ། ཉེ་བ་ འོཁོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ནམཛོད་པ་མ་ཤཱཀྱས་པ་ཞེས་''' ཚངས་ལྟ་ན་འདས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ། ཀུ་ཤ་ནད་པ་ནོམས་ལ་ ཡང་སྐྱོས་པར་'' འཕྲང་པ་མ་ཤནང་ངོ།འདི་སྐད་ཅུ་དགེ་སློང་པ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ནོམས་ཀྱིས་ སྐྱོས་པར་འཕྲུར་བ་ - 1856.5 - ཚུལ་ཁྲིམས་ཉང་བཅང་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ ཀྱང་ཤུགས་ཏེ། དེའི་སྲིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མཛོད་པ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ།། སྒོག་ཤཱཀྱིད་པའང་སོགས་པ་བཞིན་ཏུ་འཕགས་པ་ནོམས་ཚེ་འཕོས་ཀྱང་ མི་སྨྲོད་པའི་སྲིད་དུས། ལུས་ཀྱི་ ཉེས་པར་སྨྲོད་པ་ཞེས་ཀྱང་འཕྲང་པའི་ སྲིད་ནོ་ཞེས་ཟེར་ནོ། - 1856.6 - ཚོས་མངོན་པ་པ་ནོམས་ནཱ། ཤ་ཡིན་ཏེ། ནད་པ་ནོམས་ལ་ བཅས་པའི་དོན་ཁ་ན་མཛོད་པ་སྨྲོས་པར་ཐལ་ལོ། ཡང་སྐྱོས་པར་འཕྲུར་བའི་དོན་ ཁ་ཅིག་པར་ཐལ་བར་འཕྲུར་པ་ཡོངས་སུ་སྨྲང་བའི་'' སྲིད་སྐྱོས་པར་འཕྲུར་པ་དམེགས་ཀྱིས་པས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་

ལོངས་འཐུང་བ་ - 1856.2 - བཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེད་པ་ནི་ཅི་ཚེ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་དགུ་ཐམས་ཅད་དེས་གྲུབ་པ་ཉམས་པར་སྤྱད་པའི་སྐྱེ་ཤུད་ཟད་གྱང་མི་ཤེས་ཏེ། ཏིག་པའིཁ་ཏ་མངོས་པའི་སྐྱེ་ངོ་།།ཁྱས་པས་སྐྱེད་པ་ཞེས་འཐུང་པ་ནི་བཀ་མེད་པའི་ཀན་ཚ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཏེ། དགེ་སྐྱེ་ - 1860.1 - འདི་ལ་བཀ་མེད་པའི་ཀན་ཞེས་སྐྱེས་ཀྱི་ཀཱན་དཀ་''ལ་ཚ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཚ་ནི་བང་བཞིས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ན་ཚ་ཤོ་བ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ངོ་། རྒ་ངང་གྱན་ཏུ་སྐྱེན་པས་ངན་འགྲོར་འགྲུབ་པ་ནི་དེའི་ཞེས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཐབ་ཅང་ཡོང་ཚ་ཡིན་ཏེ་ - 1860.2 - ལས་འཕེན་པའམ་འཁྲུག་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱེ་ངོ་། །འཕྲུའི་ཚང་ཅང་སྐྱེ་བའི་ཚང་ཚོམ་པར་འགྱུར་བ་བཀ་མེད་པའི་ཀན་ཞེས་ཀུ་བ་དོགས་ཅི་ཞེ་ན། འཕྲུའི་"ཚང་ནི་ཟས་ལས་སྐྱེ་བའི་བདུད་བའོ། །སྐྱེ་བའི་ཚང་ནི་ཤ་ཟས་ལས་སྐྱེ་བའི་བདུད་བའོ།།དེ་དག་ཀྱང་རེས་འཚའ་ཚོམ་པར་འགྱུར་ - 1860.3 - བའི་ཅང་ཟས་ཡོངས་མ་རེད་པའམ་ཡལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་སྐྱེ་ཚོམ་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་ཀུ་བར་སྐྱེ་མོ།།ཀྱ་ཚོང་ཞེ་ག་ཅང་ཁེ་ཚོད་ལེས་ཀུ་བ་ཡང་ཚོད་''བར་སྤྱད་པས་འཕྲུའི་ཚང་ཅང་སྐྱེ་བའི་ཚང་ཞེས་ཀུ་སྐྱེས་སོ།།བ་ཅས་པའི་ཁ་ན་མཚོ་བ་ཡིན་ཡང་བཀ་མེད་པའི་ཀན་ཞེས་སྐྱེས་ཚ་ - 1860.4 - ཐུ་ཀྱར་པས་བསྐྱེམས་ཏེ། སྐང་བར་ཀུ་བ་ཅིད་ཡིན་པའི་ཀྱི་ཤེས་པར་ཀུ་པའི་སྐྱེ་བཀ་མེད་པའི་ཀན་ཞེས་སྐྱེས་ཚ། །ཏེ་ཚོ་ཚོར་ཐར་པ་ཅང་བསམ་ཀཅན་ཅང་རྐ་པ་མེད་པའི་རྩོམ་པ་ཅང་ཀསུམ་ཚོ་འདི་དག་ཀང་ལས་ཀཆོག''འཐོབ་པ་ལེས་ཁྱག་མ་དག་ཚོབ་པའམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ནོ།།ཞེ་ན་ - 1860.5 - ཏེ་ཁྱ་ཀུ་ཞེ་ན།

35. འདོད་ཀཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱེས་ཀ་ཅང་།

ཏ་ལྟར་དག་ལས་འཁོར་བར་འགྱུར།
བསམ་གཏན་རྣམ་མེད་སྟོམ་པ་ཞེ།
དཀོན་དང་ཟུར་ནི་ཐམས་ཅད་ལ།

36. སྟོམ་པ་མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས།
ཡན་ལག་སྦྱོ་ལ་དབྱེ་བ་ཡིད།

འདོད་ཁའོམ་ཐམས་ཅད་ཅད་ཀྱི་ཉོ་ག་དང། ཏ་ལྟར་དག་ལས་འཁོར་བར་འགྱུར། །འདོད་ཁའོ་ཅོག་ཤེས་ཟུ་ཁ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ། ཐམས་ཅད་ལས་ཤེས་པ་པ་ནི་སྟོར་པ་དང་དོན་དང་མཐུག་ལས་སོ། །ཁཉེ་ག་ལས་ཤེས་པ་ཐོབ་ཅིང་དང་སེམས་ཅན་མ - 186ཨ.6 – ཡིན་པར་སྟོན་པ་དང །རང་བཞིན་དོད་པ་ཅི་སར་ཡང་མཐོ་བ་ལས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐུབ་ཅེན་ལ་འཕྲག་པའི་ཡིན་ད་ལྟར་ཀྱི་ཟུང་ཏོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཚན་ཉིད་ལས་འཕོས་ཀྱི་འདས་པ་དང་མ་འངས་པ་དག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་མེ་བ་ཐུང་བའི་ཡིར་ནོ།།བསམ་གཏན་ - 186ཨ.7 – ཟབ་མེད་སྟོམ་པ་ནི། དཀོན་དང་ཟུར་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བསམ་གཏན་དང་ཟབ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལས་དཀོན་ཁ་ལས་འཕྲོ་ཀྱི་རྒྱུད་བ་དང་མཐུག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་བཅས་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཆོ་བ་ལ་ཐུ་སྟོམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཟུ་ཐམས་ཅན་ཀྱི་ཟུང་ཏོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཚན་ལས་ - 186ཨ.1 – འགྲོབ་སྟེ། འདུས་པ་དང་མ་འངས་པ་དག་ལས་ཀྱང་འཕྲོ་བོ།། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེན་གང་དག་ལས་སོ་སོར་ཐ་པའི་སྟོམ་པ་འཕྲོ་ལ་བསམ་གཏན་པ་ཟབ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་དག་མ་ཡིན་པའི་ཟུང་ཏོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཚན་དེ་དག་ཀྱང་ཚོར་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཟུང་ཏོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཚན་ - 186ཨ.2 – ད་ལྟར་ཐུང་བའི་ཉེན་བསྟོབས་དང་མཐུག་དག་དང། བཅས་པའི་ཁེ་ན་མ་ཚོར་ལས་སོ། གཉིས་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འངས་པའི་ལས་ཀྱི་ལས་དངོས་དག་ལས་སོ།། ཏ་སྐབས་པ་ནི།

ཏ་ལྟར་རྒྱང་བའི་ལས་ཀྱི་ ལམ་མ་དཏོས་དག་ལས་སོ། བཞི་ པ་ནི་འདུས་པ་དང་ མ་འོངས་པའི་ རྟེན་བསྡོམས་ - 186 ཚ.3 - དང་ མཐུག་དག་ལས་སོ། སྟོམ་པ་ ''' འཕོག་པའི་ ཚོན་ཏ་ཏ་ལྟར་ཀྱི་ ལས་ ཀྱི་ ལམ་ནོམས་ མེད་པས་ ཏ་ལྟར་ཀྱི་ ཀུན་ཅིག་རས་ ཆེས་བརྟན་པར་བྱའོ། ། མ་ཅིངས་པ་ནོམས་ཏོ་ན་ ལས་སྟོམ་པར་ནུང་ཤི་འདས་པ་ དང་ཏ་ལྟར་ཀྱི་ ནོམས་ལ་ནི་ མ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཅི་ སྟོམ་པ་དང་ སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ དག་ ཇར་ཚམས་ཅན་ - 186 ཚ.4 - ཟམས་ཅན་དང་། ཡན་ ལག་ ཟམས་ཅད་དག་ དང་། སྐྱོ་ ཟམས་ཅད་ཀྱིས་ འཚོག་བཞག་ཅིག་ ཏེར་ རྟེ་ སྐྱེ་བྱག་ ཅི་ ཡོད་ ཅེ་ན། རེ་ ཞིག་ ངོས་པ། སྟོམ་པ་ ཅོམས་ཅན་ ཟམས་ཅད་ ལས། འཚོག་ ལ། ཡན་ ལག་ སྐྱེ་ ལ་ དགྲེ་བ་ ཡོད།། སྟོམ་ པ་ནི་ ཅོམས་ཅན་ ཟམས་ཅད་ ལས་ འཚོག་ པ་ རྟེན་ དེ་ འཕགས་ ལས་ མ་ཡིན་ - 186 ཚ.5 - ནོ། ཡན་ ལག་ ལས་ནི་ དགྲེ་བ་ ཡིད་དེ། ལ་ ཞི་ ཟམས་ཅད་ ལས་ འཚོག་ སྟེ། དེ་ ''' སྐྱོང་ ཀི་ སྟོམ་པ་ཚོག་ བའོ། ། ལ་ ལ་ ནི་ ཀཱ་ ལས་ རྟེ་ ཅེ་ ལས་ ཀཱ་ ཞན་ བའོ། ལས་ ཀྱི་ ལམ་ ནོམས་ ནི་ སྟོམ་པའི་ ཡན་ ལག་ དག་ ཡིན་ ནོ། ། སྐྱོ་ ལས་ གྱང་ ནོམ་ གྱང་ས་ ལ་ ལས་ ནི་ ཟམས་ཅད་ ཀྱིས་ སོ། ། ལ་ ལ་ - 186 ཚ.6 - ལས་ ནི་ ཀཱ་ ཞི་ ཀི་ ས་ སོ། ། རེ་ ཞིག་ ཀང་ ཀི་ ས་ ཟམས་ཅད་ ཀྱིས་ ཡིན་ ཞེ་ ན། ཀཱ་ ཅེ་ རྟེ་ རྒྱང་ ཞེས་ ཏེ་ ལས་ ཀཱ་ ཞན་ ཏེ། ལས་ ཀྱི་ ལམ་ ནོམས་ ནི་ སྟོམ་པའི་ ཡན་ ལག་ དག་ ཡིན་ ནོ། ། སྐྱོ་ ལས་ གྱང་ ནོམ་ གྱང་ས་ ལ་ ལས་ ནི་ ཟམས་ཅད་ ཀྱིས་ སོ། ། ལ་ ལ་ - 186 ཚ.7 - ཅེ་ སྐྱས་ པ། སྟོམ་པ་ ལ་ ཀཱ་ ལས་ པ་ ''' ནོམས་ཅན་ ཟམས་ཅད་ ལ་ ཅ་ སྟོམས་ ལ་ ཡན་ ལག་ ཟམས་ཅད་ དང་། སྐྱོ་ ཟམས་ཅད་ ཀྱི་ མ་ ཡིན་ པ་ ཡོད་ དེ། ཀང་ ཞིག་ ནོམས་ ཀྱང་ ངུ་ ལམ་ ''' ལྷིང་ ཅམ་ ཆེན་ པོས་ དེ་ ལ་ སྐྱོང་ ཤི་ སྟོམ་ པ་ ཡང་ དག་ པར་ ལེན་ པའོ། ། ནོམས་ ཅན་ ཟམས་ཅད་ དང་ དང་ ། ཡན་ ལག་ ཟམས་ཅད་ དང་། སྐྱོ་ ཟམས་ཅད་ - 187 ཚ.2 -

ཀྱིས། བསྟན་པས་ཡང་ཡོད་དེ། ཤང་ཁྲིག་སེམས་རྣམ་པ་ཤས་མ་ཀྱིས་སྟོམ་པ་རྣམ་པ་ཤས་མ་ཡང་ཉམ་ཐག་པར་ལེན་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཀུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པས་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། ཤང་ཁྲིག་སེམས་རྐྱང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དག་གིས་ - 187a.3 - དགེ་བསྟེན་དང་བསྟེན་ཏན་དང་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའོ། ཤང་ཁྲིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་མ་བསྟམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་སས་སོང་བའི་སེམས་དགེ་བ་ལ་ཤན་ཚས་སྟོམ་པ་འཆོལ་ཀྱི་ཀཁ་ཏ་མི་ཤེས་ཏེ། སྡིག་པའི་ - 187a.4 - བསམ་པ་དང་ཟག་བའི་ཆོས་ཏོ། ། དེས་པ་ལྟ་ཡོ་སེམས་ཅན་དང་། ཡན་ལག་དང་། ཡུལ་དང་། ཏུས་དང་ཚོ་དེས་པ་ཞེས་ཀྱང་སོར་ཐབ་པའི་སྟོམ་པ་འཆོལ་ལྟེ། སེམས་ཅན་ཚོ་ཤེ་མོ་ཞེས་ལས་སྐྱོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་བ་ནི་སེམས་ཅན་དེས་པའོ། ཡན་ལག་ཚོ་ཤེ་མོ་ཞེས་ལས་ཞེས་ཀྱང་ནི་ཡན་ - 187a.5 - ལག་དེས་པའོ། ཡུལ་ཚོ་ཤེ་མོ་ཞེས་ཏུ་ཞེས་ཀྱང་ནི་ཡུལ་དེས་པའོ། །ཏུས་པའི་བར་ཏུ་ཞེས་ཀྱང་ནི་ཏུས་དེས་པའོ། འཆོལ་ཞེས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ན་སོ་ཞེས་ཀྱང་བ་ནི་ཚོ་དེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལོངས་ཀ་ལེགས་པར་སྟོང་པ་ཙམ་ཏུ་ཟད་དོ། ། ཇི་ལྟར་ན་མི་ཀུས་པ་དག་ལས་སྟོམ་པ་འཆོལ་ཅེ་ན། སེམས་ - 187a.6 - ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིགས་ལྡོག་གཉིད་པའི་བསམ་པས་བས་བླང་བ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤུ་བ་དུ་སྐྱེ་བ་ནོམས་ཀ་རེ། ཤལ་ཅེ་ཀུས་པ་དག་ཀྱི་ནས་སྟོམ་པ་འཆོལ་ཀ་ནི་སེམས་ཅན་ཏུས་པ་དང་ཕྱི་ཏུས་པ་ནོམས་ནི་ཤན་ཚོན་འཆོ་བས་ཞེས་ཟེལ་པ་དང་འབྲིབ་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འཆོལ་པ་དང་ - 187a.7 - ཀཉིང་བའི་ཀྱི་དག་མེད་པར་ཡང་སྟོམ་པ་འཆོལ་པ་དང་ཀཉིང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ལྟར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྟོན་མེད་བའི་ཏྲི་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་སས་པ་སྐྱོམ་པ་བསྐམས་ནས་སྟོམ་པ་འཆོལ་པ་དང་ འཆོལ་པ་ཡི་ཏུས་པ་དང་ཁྲིན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འཆོལ་པ་དང་ - 187b.1 - ཀཉིང་བའི་ཀྱི་དག་མེད་པར་ཡང་སྟོམ་པ་འཆོལ་པ་དང་ཀཉིང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཡི་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྟོན་མེད་བའི་ཏྲི་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་སས་པ་སྐྱོམ་པ་བསྐམས་ནས་སྟོམ་པ་འཆོལ་པ་དང་ འཆོལ་པ་ཡི་ཏུས་པ་དང་ཁྲིན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ - 187b.1 --ཅན་ཐམས་ནི་སྟོན་ཡོད་ལ་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་བའི་ཕྱིར་ལ་ཏྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་བའི་ཕྱིར།

རོ། འདི་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱས་པར་ཐུབ་པ་དང་རྟག་པར་ཏིལ་ཕྱོད་པ་གང་ཞིག་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཟངས་ཀར་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། - 1876.2 - དེ་ལྟ་བས་ན་གཅིག་ཚོགས་སྡུམ་ཉིད་བཟང་ངོ། ། དེ་ནི་སྤྲོས་ཤིང་སེམས་ཅན་ནི་སངས་རྒྱས་ཐུབ་ཅས་ཐུབ་ཅས་ཤིང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་ཡོངས་སུ་སྨིན་ལས་འདས་པ་ནམས་ལས་སངས་ཤིང་སྨིན་མ་ནམས་ཀྱིས་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྐོམ་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉང་བར་མི་འགྱུར་ཞེན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས། - 1876.3 - སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཤལ་ཏེ་དེ་དག་ཚེར་ན་ནི་ནམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཕྲོ་བར་འགྱུར་ནོ། ། སྐོམ་པ་ཤད་ལས་འཕྲོ་པ་ཐལ་བའོ།

36. སྐོམ་པ་མིན་པས་ཐམས་ཅད་དང་།
ཡན་ལག་བྱིན་ལས་ཕྱིས་མིན་ནོ།

37. སྐོམ་པ་མིན་པ་སྤྱད་འམ།
ལེས་ལེན་པ་ལས་འཕྲོ་བར་འགྱུར།
ལྷག་མའི་ནམས་མིན་ཞིང་དང་།
ལེན་དང་བྱས་པར་སྤྱད་པས་འཕྲོ།

སྐོམ་པ་མིན་པས་ཐམས་ཅད་དང་། ཡན་ལག་བྱིན་ལས་ཕྱིས་མིན་ནོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི། - 1876.4 - ལས་ཐམས་ཅད་ལས་འཕྲོ་སྟེ། སྐོམ་པའམ་ཡིན་པ་མ་ཚོང་བའི་སྐོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་སོ། ། ཀུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱང་ངུ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འཐུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤང་ཞིག་སེམས་ཀྱང་ངུ་ལས་སྐོམ་པ་མ་ཡིན་པ་འཕྲོ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐོབ་པོས་ཤ། ། ། - 1876.5 - སྐོག་ཚགས་ཀྱི་སྐོག་ཤ་ཅིག་བཤད་སྟེ་ཐབ་སྐོམ་པ་ནི་ཀུང་ངུ་

ཁོ་ནས་དང་ལྡན་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་འཕྲིད་པ་དང་ཚེན་པོ་ལ་ཡང་སྐྱར་པར་ཕྱིའོ། །དེ་ལ་འདི་དག་ཀྱི་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། །གན་པ་ནོམས་གང་། 1878.6 - བྱ་ཀ་ཀ་མོད་པ་ནོམས་གང་། ཤཀ་མོད་པ་ནོམས་གང་། སྐུ་ཀ་ནོམས་གང་། རྟ་པ་ནོམས་གང་། དེ་ ཁྲག་ས་འཚོང་བ་ནོམས་གང་། ཚོམ་གྱིན་ཀ་ནོམས་གང་། ཀ་ཤེད་མ་ནོམས་གང་། བཙོན་རྡོ་ནོམས་གང་། རྒྱང་པོ་ཆེའི་འཚོང་བ་ནོམས་གང་། ཁྱེ་འཚོང་བ་ནོམས་ཏང་། བ་ཀུ་དེ་འཚོང་བ་ནོམས་སོ། ཞེས་པོ་ཏང་ - 1878.7 - བྱུལ་པོ་ཏང་། འཕགས་ཆེན་པོ་ནོམས་ཀྱང་དོན་ཐོས་ན་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ གནས་པས་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཙོང་པའི་ཡིན་ནམ། དེ་ཏག་ལ་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ ཚོད་པས་ན་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་ནོམས་སོ། །ལུག་མོད་པས་ན་འཕྲ་བ་ ནོམས་ཅེ། ཀཤེད་དག་ལ་ཡང་ཅི་ཤེས་ན། 1880.1 - པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་བའི་པསམ་པས་ལེས་སྐྱོམ་པས་སེམས་ ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཟོག་པར་ཡང་ནི་ཤས་ན། །འཕྲ་བ་ལ་སོ་ཤས་པར་ཁ་དང་ མ་དང་བྱ་དང་བྲམ་ཟེ་སོགས་པ་ལ་ཡོག་པར་མཐུགས་པའི་པསམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་སོད་པར་མི་འདོད་པ་ནོམས་ཀོ་ཏེ་ཕྱིར་སེམས་ - 1880.2 - ཅན་ ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པ་འཕྲོ་པར་བྱའོ། དེ་ཏག་ཏེ་མ་ཡེངས་པས་པ་ལུག་ བྱུང་པ་ཡང་ཤེས་སོད་དོ། །དེ་ཞེག་དེ་རྣག་ཏེད་ཡིན་པར་འགས་ནས་ནི་མི་ཤེས་དོ། །འཕགས་མར་གྱུར་པ་ནོམས་ལ་ཡང་ ཁྱབ་ཤས་སྐྱུར་པའི་ཀ་སྐྱེས་ཤེས་ཀྱི་ཏེ་ཕྱིར་ དེ་ཏག་ལས་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ - 1880.3 - འཕྲོ་བ། ཤཀ་ཅེ་མ་རོངས་པའི་ལུས་ལ་ ལྟོས་ཅེ་ཏ་ལྟར་ཀྱི་ལས་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེག་ཏུ་འཕྲུར་ན་ནི་དེ་ཏག་ལུག་བྱུར་ གྱུར་པ་ནོམས་ཀྱང་ཤཅོན་ཤེ་ཤོད་པས་དེ་ཏག་ལས་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པར་མ་འཕྲུར་རོ། ། དེ་ལྟ་ཞེ་ - 1880.4 - མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཅེ། ཇི་ལྟར་ན་ཤོད་པར་མི་ འདོད་ཅེག་ཅེ་ཏ་ལྟར་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་པར་འཕྲུར། །འདི་ལ་གང་ཞིག་ཆོས་ཡང་ མ་བྱེད་པར་མི་ལེན། ངང་གི་ཆུང་མས་ཀྱང་ཆོག་ཅེས་ལྟུང་ངས་པ་ཡང་ཡིན་ན་

ངེ་ལྷུར་ནས་དེ་ཙམ་ཞེས་ཐབ་ལས་སྨོས་པ་མ་ཡིན་པར་ - 1880.5- འགྲུབ། ། བསམ་པ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟུང་གས་བཞིན་ཁྱད་ཅིས་ཆོག་པར་བྱ། བའི་དོན་ལུས་ཀྱིས་འཆོལ་པར་རྟོགས་སོ། །རོ་ག་ཙང་ཞིག་ཅིས་བསྟུབ་པའི་ཚེ་ན། ། ཐཱ་ཧེ་སྭཱ་སམ་ཞིག་ཙང་དག་པར་བླངས་ནས་ངེ་ལྷུར་འགྱུར། ཏེ་བྱ་ཁ་ནས་ཀྱང་ཅི་ཙམ་ཞེས་ཅེར་ཏེ། ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་ - 1880.6 - པ་ལ་ཚངས་པ་བང་ཁྱིམ་ཅན་ནི་ཆོས་བཅུ་ཅམ་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཅེར་རོ། ། མདོ་རྒྱ་ཚིགས་ནས་ཏེ། ངེ་ལྷུར་ལེས་བླངས་པ་བཞིན་ཁྱ་སྨོས་པ་མ་ཡིན་པ་བང་ཁྱིམ་ཅན་ཚངས་པ་ཡང་མ་ཚངས་པ་ཡིན་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡང་མ

38. བསླབ་པ་སྡུད་དང་ཞི་ལྷོས་དང་།
མཚོ་གཉིས་དག་ནི་སྐུང་བ་དང་།
ཨོཾ་བ་ཙྪ་དང་མཚོམ་འདུས་ལས།
སོ་སོར་ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ཉོང་།

བསླབ་པ་སྡུད་དང་ཞི་ལྷོས་དང་། མཚོ་གཉིས་དག་ནི་སྐུང་བ་དང་། ཨོཾ་བ་དང་། །མཚོམ་འདུས་ལས། སོ་སོར་ཐའི་འབྲས་བུ་ཉོང་། །འདིས་འབྲས་བུར་ཕྱྱེད་པས་ནས་འབྲས་བ་སྟེ། དེས་དཔང་རོ་འབྲས་བུར་ཕྱྱེད་པའི་ཕྱིར་ - 1886.5 - སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་པར་དགོངས་པའོ། །བསྟེན་གནས་ཚ་ཚོགས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་སྟུ་རོམ་པ་ཐཽབ་པར་འགྱུར་རེ། མི་བདེ་སྐུ་པའི་དུང་ཏུ་བསླབ་པའི། །གཞི་རོམས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྐབས་སུ་ལེགས་བྱང་། ངེས་མཐུན་པ་བཤད་བ་དང་། མཚོ་ཉིད་ཀྱི་ག - 1886.6 - ཅར་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དཔེ་པའི་ཚེ་བ་གྲུབ་དུ་ཚད། བ་ལས་པ་སོ། །བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་སྟུ་དེ་དག་དང་། མཚོ་མོ་འདས་པ་ཐམས་རེ། དེ་དག་ནི་བསྒྲུ་ན་ཅོང་པའི་སྟུ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་ཤྱིང་སྟུ་དེ་དག་ཀྱིས་ཅོང་བར་ཞེས། ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཚིག - 1886.7 - ཚིག་ནི། །སྐྱེ་སྐྱེད་པ་དང་། རྟེན་ཡོངས་པ་དང་། རྟེན་རྟེམས་པ་དང་། གཞི་ཚད་པ་དང་། དེའི། །། སྐྱེ་དུ་འཆངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

39. ཤེ་ཡིག་ལྟེང་བར་འགྱུར་ལས་སྐྱ།
གཞན་ལས་དམངོས་རྒྱབ་པ་ལས།
ཤེ་ཚེ་རོམས་ནི་སྐྱེང་བ་ཤེ།
བྱ་ཚོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད།

ཤེ་ཡིག་ལྟེང་བར་འགྱུར་ལས་སྐྱ། །གཞན་དག་ནི། ལྟེང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལས། །གང་ཡང་བུང་བ་ཞིག་གིས་དེས་སྐྱོང་དང་དེས་སྐྱོང་གི་སྡོམ་པ་གཅིག་ཅོ་ཤེས་པ་

རོ།-189a.1-བཞིན་དག་དམ་ཚོར་ཐུབ་པ་ལས།བཞིན་དག་ན་ཡེ།'' ཚོར་ཐུབ་པ་ལས་ཅི། འདི་ལྟར་དམ་པའི་ཚོར་ཐུབ་ན་བསྟན་པའི་མཚམས་ཐམས་ཅད་དང་།ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟོག །ཁ་ཅིག" ཤེས་ནི་སྐྱེ་བ་ཤེས།བྱ་ལོག་གོ་བཅིག་ཀཱཏྱ་-189a.2-སྐྱ་འདོད། །ཁ་ཅིག་ཀྱེ་བཅས་སྐྱེ་བ་ཤེས་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། ཅི་འདི་ལྟར་ཐུབ་པ་ཐུབ་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་ཉམས་པས་སྨིན་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། ། ཐུབ་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མེད་དོ། ། ཁོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་-189a.3-ཞེས། འདི་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་ཚིག་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཅེ་ན། དཔེར་ན་མི་འཐུལ་''ཞིག་ལེ་ནོར་ཡང་བདོག་ཀྱ་ལོག་ཡང་ཚམས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཐུབ་པ་དེ་'''' པ་ཤེས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་ཐུབ་པ་ཤིན་ཏུ་ས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཀུ་ལོག་ན་བཅུ་ནས་ནོར་-189a.4-བདག་ཉིད་ཀ་ཡིན་ཏུ་ཀུ་ལོག་ཚམས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་འདོད་དོ། ། ངོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེས་སློང་མ་ཡིན་དེས་སློང་མ་ཡིན། ཀུ་ཤ་ཡིན། དེས་སློང་ཅི་བརོད་པ་ལས་རྣམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དེས་སློང་ཅི་ཚོགས་ཞེས་པར་འགྱུར། རྣམས་པ་དང་། བཅོམ་པ་-189a.5-དང་། ལྡང་བ་དང་ཡང་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ཐམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ། དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་དེས་སློང་ཉིད་ལས་བརོད་པར་འགྱུར། ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁམས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐ་ཤལ་ལོ། ། འདི་ནི་ཆུ་ཚིལ་ཁུ་ཞེ་ན། ཁམས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐ་ཤལ་ལོ། ། འདི་ལ་ཐུག་ཐུག་པའི་ཚིག་བྱ་ཞེ་ན། ཅཱཏྱ་-189a.6-ཀྱང་། ལྡང་བ་དང་ཡང་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་བྱ

དགེ་སློང་ངོ། དོན་འདི་ལ་ནི་ཤེས་རབ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པར་རྟོགས་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་དགའ་བོ་མཁྱེན་ནོ། ।ཡོན་ཏན་1898.1-ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱས་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རྟོག་ཅེས་བྱའོ། ।དེ་ཡང་ཁ་ཐིང་ཏུ་ལའི་མགོ་བཅད་ཁ་སྐོམ་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། ''ཡང་མི་བཏབ་པའོ་ཞེས་སྨྲའོ། ।དེ་ལའོ་དོན་ཡང་རྟོག་ཅེས་བྱའོ། ཚོགས་སྐྱར་པ་ཡོན་ཏན་ - 1898.2 -ཀཱཏིཡཱ་ཡན་ཆད་དོན་ཡིན་པ་ལགས་ཏེ་ཡང་ཁ་ཐིང་ཏུ་མི་བཏབ་ཟེར་ན་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་དགེ་སློང་''' མིས་དཀོན་པའི་མཆོག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཚོ་བའི་ལྟུང་པ་ལྟུང་ཁྲེལ་མེད་པ་ཞེས་ཆེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིར་སྐོམ་པའི་ཚོ་ལ་འཆག་པས་སྐོམ་པ་ཟད་པས་ཀྱང་རིགས་སོ། ।སྐྱོན་ - 1898.3 -པས་ཤང་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཐུབ་ཀྱང་ཤེས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཞེས་ཁེམས་ཀྱི་ཤག་ཏུ་ཁྱོད་མིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ཡིན་ཞེས་སྨྲའོ་ཞེས་ཁ་ཐིང་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཏད་ལས་ཀྱང་ངོ། ।ཤཱཀྱའི་དབང་པོ་ཉིད་ལགས། དགེ་སློང་མིན་ལ་དགེ་སློང་ཡང་''' - 1898.4 - བསལ་བར་ཞུས། ।ཕིང་རུལ་དག་ནི་སྐྱང་བར་ཞུས། སྐྱང་པོམད་པ་དོར་བར་ཞུས། ।ཞེས་ཤཱསྟཱས་པས་དེའི་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཅི་འདུ་བའི་ཡིན་ཆོད་འདུ་ཡང་བྱང་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ནི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཏད་ལས་ཀྱང་ངོ། ''' - 1898.5 -ཞེས་ཞུས་ཏད་ལས་སྨྲས་ཏད། ।ཞེས་སྐྱིར་འཆོ་ཏད་ལས་སུས་འཕྱེས། ।ཞེས་ཤཱསྟཱས་པས་སོ། ।དེ་སྐད་དུ་ཤཱསྟཱས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ।དེ་ནི་ཁ་ཅིག་ཤེས་ཙམ་ལུས་པའི་སྐྱིར་དགེ་སློང་ཞེས་ཤཱསྟཱས་པར་རིང་དེ། ཕིང་ཆོག་པ་དང་ཤཚོ་ཞུ'' སྐམས་པ་དང་། ས་པོན་བྱུང་བ་ - 1898.6 -མཁལ་མའི་འཁོར་ལོ་དང་ཤེས་ཅན་ཁ་ཐིང་ཏུ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ।ཁལ་ཆེ་འཁོལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་དགེ་སློང་མཚོ་པར་འགྱུར་ན་ཟླ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ।ཆམས་ཅད་ལྷུང་བཤུད་

བའི་མདོ་ལས་ཁས་ཟམ་པ་ལ་ཐིབ་ཏོ་ཞེས་གྲི། གང་ཟས་ཟམ་པ་ལ་
-1898.7 -དེ་ནི་གདོན་ཁམིར་པར་དཀའ་སྐྱོང་མ་ཐིབ་ཏོ། །ལ་ལ་རྐྱེད་ཀྱི་ཁྲོད་པར་
ལས་ཁས་ཟམ་པ་ལ་མ་ཐིབ་ཅེ།ཤེམས་དཔས་ཀྱང་མི་འཚབ་བའི་ཡིར་དེ་ནི་ཆོས་
ཀྱི་རྟེན་སུ་ནོམ་པར་གཞག་གོ། །གཞན་ཅེ་ཟས་ཟམ་པ་ལ་དཀའ་སྐྱོང་མཐིབ་
ཅེ་སྟེ་ཐང་རབ་ཏུ་མི་ཤྱུང། ཆུང་ཁ་ཞེལ་ཤེད་པ་ཁེས་ཆེན་-1900a.1-ཞོས་རྟམས་
པར་ཤུས་པས་སྐོམ་བའི་སྐལ་པ་མེད་པའི་ཡིར་ཐིབ་ཀྱི། དཀའ་སྐྱོང་གི་དངོས་པོ་
ལ་སྐྱོས་ཅེ་མ་ཐིབ་ཅེ།འདི་ལྟར་དེ་ནི་བཟླས་པ་ཤུལ་ཐང་རབ་ཏུ་མི་འཤུང་ངོ། །
དེན་མེད་པ་འདི་ལ་ཅི་ཞེག་འཐབ་ཅེ། གཞན་ཅེ་དེ་ལྟ་བུར་ཤུར་བ་ཐང་དཀའ་སྐྱོང་
ཐིབ་ན་དཀའ་-1900a.2-སྐྱོང་རྟེད་དེ་འདུ་མ་དེ་ལ་ཆུགས་ཚེ་ལོ། །འཁོ་
བའི་ཚོར་ཤུབ་ན་འདུལ་བའི་ལས་མེད་པའི་ཡིར་སྐྱོན་མེད་པའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་
ནི་མེད་ཀྱི་ཐྱོས་ཤེན་པ་ནི་གཅིང་བ་མེད་དོ། །ཡང་ཟས་ཟམ་གཅན་ཏང་ཁཀ་བ་མེད་
པའི་སྐྱོམ་པ་དག་ཀྱི་ལྟུར་གཅིང་ཞེན།

40. བསམ་གཅན་གཅིག་པའི་དཀའ་ནི།
ས་འོག་རྟམས་རྟེམས་པ་དག་ཀིས་གཅིང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་མེད་གཅིག་འཁོར་འཁོར་བ།
འཕྲལ་བུ་རྐོང་སྐྱེར་རྟེམས་པ་ལས།

བསམ་གཅན་གཅིག་པ་-1900a.3ནོས་འོག་རྟམས་པ་དག་ཀིས་
གཅིང་། །བསམ་གཅན་དུ་གཅིག་པའི་དཀའ་བ་ཕྱི་མས་ཅད་ནི་ཆུ་གཉིས་ཀྱིས་
གཅིང་སྟེ། མོང་མཚོག་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། ས་འོག་པ་ལ་ལས་སམ། རྟམས་པར་འཇུག་
ལས་ཡོངས་སུ་རྟམས་པ་ལས་སོ། །རིས་མཐུན་པ་བདང་བ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་''
-1900a.4-ཟད་གཅིང་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཅུགས་སུ་གཅིག་པའི་དཀའ་''
བས་འོག་བདང། ཡོངས་སུ་རྟམས་པ་དག་ཀིས་གཅིང་བར་ལྟུར། དེ་བཞིན་གཤེགས་

མེད་ཀྱི་ཏོགས་འཕགས་པ། །འཕགས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས། །འཕེལ་བ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །

41. སྟོན་མིན་སྟོན་པ་ཐོབ་པ་དང་།
ཁིང་དང་མཚུངས་ཏེ་གྱུང་བ་ཉིད།
བར་མ་ཀུན་ལ་ཆུང་བ་ཉིད།
དོན་ཆེ་ཀུ་བ་ཆད་པ་ཉིད།

སྟོན་ - 190a.6 - མིན་སྟོན་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཁི་དང་མཚུངས་ཏེ་གྱུང་བ་ཉིད། །སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཀུ་ཤ་གཅིག་ཏུ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ། སྟོན་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། - 190a.7 - སྟོན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དེས་སྟོན་པ་མཡིན་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཕི་བ་དང་། རྟག་ཏུ་ཡང་ཏན་ཕྱིར་ཡིད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཡོས་ཤིང་འགྱུར་རོ། མཚན་དང་ཤ་ཡི་ཐུ་བའི་བསམ་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལ་ཡིན་ཟ། - 190b.1 - མེད་དེ། ཤཱཀྱ་ཡོངས་སུ་ཟ་བ་ཐུབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ནད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། - 190b.2 - ཞེས་བ། ཤཱཀ་ཡ་ཏེ། ཤཱཀ་ཡ་ཡི་རིགས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་ལས་ཀྱི་ཡང་ཟ་བ་ཡིན་

སྟོན་པོར་འགྱུར་བ་བཞིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་ཡེ། དེ་ཕྱིར་བ་ནི་
རྣམ་པར་རིག་སྐྱེད་ལ་རག་ལུས་པའི་སྒྲིབ་སྤྱོང་བམི་སྐྱེད་ན་ཡི་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། -1908.8 -།ཡང་སྟོན་དང་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཀྲོགས་པའི་རྣམ་
པར་རིག་སྐྱེད་མ་ཡིན་པ་ངོ་སྐྱེ་གཏོང་ཞེ་ན། བར་མ་ཁྱགས་སྐྱབས་གྱུར་
ཏོ། དེན་ཚེ་ཚོ་བ་ཆད་པ་ཡིས། །ཅེས་བྱ་དང་པ་ཏོང་། ཅོག་མོངས་པའི་
ཁྱགས་གང་གིས་རྣམ་པར་རིག་སྐྱེད་མ་ཡིན་པ་འདི་འཁྱངས་པ་དེ་ཚད་པ་དེ་
ཡང་ - 1909.4 - རྣམ་པར་འཚང་བ་འགྱུར་རེ། ངོ་མཚན་ཉི་འཁོར་ལོའདུས
མཐའི་འགྲེས་ཐཞིན་ནོ། །ཤེས་རེ་ཡང་དང་པ་སྐྱབས་པ་འདིས་ཚོ་ཀོ་
ཞེས་ཡང་ཏན་པ་ལེན་པ་ཤེར་ཐ་ཐུབ་ཏུ་སྐྱབས་པ་པ་ཁང་བ་ལས་གྱང་།།
རྣམ་པར་འཚང་བ་འགྱུར་རོ། །ཅི་ལྟུར་སྐྱབས་པ་ཡིན་ན་སྐྱས་པའི་ཀུ།།
- 1909.6 - པ་རྣམ་པར་འཚང་བ་ལས་གྱང་རྣམ་པར་འཚང་བ་འགྱུར་རོ།
དོན་རྣམ་པར་འཚང་བ་ལས་གྱང་རྣམ་པར་འཚང་བ་འགྱུར་རོ། །དོན་ཤང་ཞེ
ན། མཚོད་རྟེན་བང་། ཁན་བཤད་པ་བང་། ཤཀྱ་ཐུབ་ལས་བཞིན་དང་། མལ་ཆའི
སྐྱེན་བང་། ཚོས་བང་ གྱ་ལ་སོགས་པའི་དཔེར་ - 1909.6 - རོ་ཞེ། ཚོ་ཆད་པ་ལས་
གྱང་ འཚང་བ་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་བ་ཞེ་ཚོ་པ་རྣམས་འཚང་པ་ལས་གྱང་རྣམ་
པར་འཚང་བ་ འགྱུར་རེ། ཤང་ཤི་ཚོ་དག་བའི་ཚོ་པ་རྣམས་ཁྱབ་ཏུ་ཁོད་
པར་ཚོམ་པ་ནོ། །དེ་ལྟུར་ན་སྤྱི་དེ་དུག་ཤིས་རྣམ་པར་དཀའ་སྡུད་མ་ཡིན་པ་
ཀྲོང་པར་འགྱུར་རོ།

42. འདོད་ཀྲོགས་དག་པ་ཀུགས་ཤི་ཞེ།
ཚོ་ཆད་ཤོང་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལས།
ཅོག་མོངས་པ་ཅན་ཀུགས་ཤི་ཞེ།
ཀཏེན་རོ་སྐྱེས་པར་རྣམ་ཐམས་འགྱུར།

འདོད་ - 1908.7 - ཀཻ་ཏོགས་ དེས་ བ་ཀཽ་ཏུགས་ མེད་ དེ ། ། ཅོ་ཚད་ ཀོང་ ཏུ་ ། ། སྐུས་ ཟ་ ལས། ། འདོད་ ཟ་ ན་ སྐྱོད་ པའི་ དེས་ བ་ ཀཽ་ཏུགས་ ཅན་ མ་ ཡིན་ པའི་ རབ་ ཏུ་ བཙེལ་ ནི་ སྐྱེ་ ཀཻ་ཏོགས་ ཀྱིས་ ཀཻ་ཏོང་ སྟེ ། དེས་ བའི་ ཅོ་ ཟ་ ཀྱབ་ དུ་ ཆད་ པ་ ཞེས། ཀཽ་ཏུགས་ ཅན་ ཁེས་ སུ་ སྟེ་ བ་ ལས་ སོ། ། ཏོན་ མོང་ ས་ བ་ ཅན་ ཀཽ་ཏུགས་ ། ། - 1910.1 - མི་ ན་ ནི ། ། ཀཻ་ཏན་ ཏོ་ སྐྱེས་ པས་ ནོམ་ རྟམས་ ཏཐུབ། ། ཏོན་ མོངས་ པ་ ཅན་ ཀཽ་ཏུགས་ ཅན་ མ་ ཡིན་ པའི་ རང་ བཞིན་ ཁེམས་ ཀསུམ་ པ་ ཐམས་ ཅད་ ནི་ ཀཻ་ཏན་ ཏོ་ སྐྱེས་ པས་ ནོམ་ པར་ རྟམས་ པར་ ཏཐུབ་ ཅེ། ། རྟེ་ བའི་ རྟེན་ མོངས་ པའི་ ནོམ་ པ་ ཀང་ ཁམས་ སྐྱོང་ བའི་ ལེམ་ ཀང་ ཡིན་ པ་ དེས་ - 1910.2 - འདི་ འབྲིར་ དང་ ཅ་ ཅོས་ པ་ ཡོངས་ སུ་ སྐྱོང་ བར་ སྨྲ་ ཀྱི་ ཀཞན་ ཏུ་ ནི་ མ་ ཡིན་ ནོ། ། ཡང་ སྐྱོམ་ པ་ མ་ ཡིན་ པ་ ནི་ སེམས་ ཅམ་ ཀང་ དག་ ལ་ ཡོད། ། སྐྱོམ་ པ་ ནི་ ཀང་ དག་ ལ་ ཡོད་ ཅེ་ ན། །

43. རྣམ་ མ་ ནིང་ སྐྱེ་ སྐྱེ།
ཆཚེ་ ཀཻ་ཏོས་ མ་ ཀཻ་ཏོགས་ སྐྱེ་ ནོམས་ ལ།
སྐྱོམ་ སེམ། སྐྱོམ་ པའང་ ཏེ་ བཙེལ་ ལ།
ལུ་ ལའང་། སྐྱེ་ ནོམས་ ལ་ ཀསུམ་ སོ།

རྣམ་ སེམ། སྐྱེ་ སྐྱེ།། ཆཚེ་ ཀཻ་ཏོས་ མ་ ཀཻ་ཏོགས་ སྐྱེ་ ནོམས་ ལ། ། སྐྱོམ་ སེམ། ། སྐྱོམ་ པ་ མ་ ཡིན་ པ་ ནི་ སྐྱེ་ དགེ་ འཕྲལ་ བ་ ཡིན་ ཏེ་ - 1910.3 - ལ་ ཡོད་ ཀྱི་ ཀཞན་ དག་ ལ་ ནི་ མ་ ཡིན་ ནོ། ། དེ་ ལ་ ཡང་ རྣ་ མ་ དང་ མ་ ནིང་ དང་ ཆཚེ་ ཀཻ་ཏོས་ པ་ དང་ ཤུང་ ཞི་ སྐྱེ་ སྐྱེ་ པ་ ནོམས་ ནི་ མ་ ཀཻ་ཏོགས་ སོ། ། ། སྐྱོམ་ པའང་ དེ་ བཙེལ་ ལ། ། ལུ་ ལའང་། ། སྐྱོམ་ པ་ ཡང་ དེ་ སྐད་ བཞད་ པ་ མ་ ཀཻ་ཏོགས་ པ་ ནི་ ནོམས་ དང་ ལུ་ ནོམས་ ལ་ ཡོད་ པས་ འཇུ་ བ་ ཀཻ་ཏོས་ ན་ སྐྱེ་ བ་ - 1910.4 - ཡོད་ དོ ། ། རྣ་ མ་ ལ་ སོགས་ པ་ ལ་ སྐྱོམ་ པ་ མེད་ དོ་ ཞེས་ བྱ་ ཇི་ ལྟར་ ཤེས་ ཤེ་ ན། མདོ་ དང་ འགྲེལ་ པ་

བ་ལས་ཅི།མོད་ལས། མིང་ཚེན་འདི་ལྟར་ཞྭམ་པ་དགོས་དགར་ཡོ་གྱོན་པ་སྐྱེས་པ་ཤོད་དབང་ཡོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་སངས་སུ་འཚོ་བ་ནས་བདག་ལ་དཔེ་བསྟེན་དུ་ཤུབང་ངུ་ཤོལ་ཞེས་ཚེག - 1910.5 - ངུ་སྐྱེས་བའི་བར་ཏུ་ཡང་སྡེ་དགེ་ཚེམ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་ཏོ་ཞེས་ཀླུང་ས་ཆོ། །འདུས་བ་ལས་གྱང་དེ་ལྟ་སུ་གསལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཀླུང་ས་ཆོ། །ཕིའི་སྒྲིབ་དེ་དག་ལས་སྨོན་པ་མེད་ཅེ་ན། རྟེན་ཀཱ་ཤི་ཀའི་ཏོན་མོས་པ་ལས་ཚེ་བའི་སྒྲིབ་དག་རྣོ་རོ་རྟོག་པ་མེད་བའི་ཕྱིར་དང །ཅི་ཚེ་ - 1910.6 - ཤེས་པ་དང་ ''ཟེལ་ཡོད་པ་ཤེས་ཚེན་ཡོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ན་སྨོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ་'' སྒྲིབ་མེད་ཅེ་ན། སྐྱེ་ཤ་ལ་ཡང་པ་ས་མ་པ་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང། ཀང་ལ་'' སྨོན་པ་ཡོད་པ་ དེ་ལ་སྨོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཀཱ་ཤེན་པ་ཤུབའི་ཕྱིར་ཏེ། །བྱང་ཆེ་སྡུ་མི་སྡུ་པ་ནོམས་ལ་ནི་ཡང་དག་ - 1910.7 - པ་ཏབ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། སྐྱེ་ཤ་ལུ་བའི་བསམ་པ་མེད་པའི་'' ཕྱིར་སྨོན་པ་དང་སྨོན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །ངན་སོང་ཁ་ནོམས་ལ་ཡང་ཀང་ལྷུན་པ་དང་ ཀང་མེད་པས་སྨོན་པ་དང་སྨོན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཅི་ཚེ་ཞེས་པ་དང། ཤེལ་ཡོད་པ་ཤེས་ཚེན་ཡོ་མེད་དོ། - 1910.1 - ཀཱཤེན་ཡང་ན་མ་དང། མ་ཤིང་དང། མཚོན་ཀྱིས་དང །ངན་སོང་ཁ་དེ་དག་ཀི་ལུས་ཏེད་ཏུ་ཞུས་ནས་ལ་ སྨོན་པ་ཡང་མི་སྡུ་སྨོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཚེ་ཆོ་སྐྱོ་ཅན་ཞུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཚེ་ཆོ་སྐྱོ་ཅན་ལ་ཤེལ་ཡོད་ཀང་ ཡང་ཚེ་ཅ་ཅིག་མི་སྡུ། ཅི་ཡང་ཚེ་ཅ་ཅིག་ཀི་སྡུ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ན་ མདོ་'' - 1910.2 - ལས། དགེ་སྐྱོང་དག་སྐྱོང་ལས་སྡུས་པའི་ཀླུ་ནི་ཀླུ་པ་སྡུད་ཀྱི་'' ཚེམ་བཅུད་ལ་ཤནས་ནས་ཐུབ་ནས་ཡབ་ལས་བཅུད་དང་ལྷན་པའི་བསྟེན་ ཤནས་ལ་ཅེ་ཤབ་ཤནས་སོ་ཞེས་ཤང་ཤུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་'' དག་ཀིས་ཤེས་ཤས་པར་སྡུད་པ་ཚེམ་ཡིན་ཀྱི་སྨོན་པ་ཤི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡས་ན་སྨོན་པ་ - 1910.3 - ནི་ལྟ་དང་ཀི་ནོམས་ཅོ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཀི་''

ནོམས་ལ་གསུམ་མོ། །མི་ནོམས་ལ་ནི་མོར་ཐར་བའི་སྡོམ་པ་ལ་མོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ།

44. འདོད་དང་གཟུགས་སྐྱེས་ལྷ་ནོམས་ལ།
བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཡོད།
བསམ་གཏན་རྣད་པར་འདུ་ཤེས་མེད།
སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང།

འདོད་དང་གཟུགས་སྐྱེས་ལྷ་ནོམས་ལ། བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཡོད།། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་གྱི་ཁམས་ - 1918.4 - སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་ནོམས་ལ་ཡོད་གྱི་མོད་ན་ནི་མེད་དོ། །རྣམ་མེད་ནི། བསམ་གཏན་རྣད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །རྣམ་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ནོམས་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་བསམ་གཏན་རྣད་པར་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ - 1918.5 - སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ནོམས་མ་གཏོགས་པ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ནོམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ལྷན་པའི་སྡོམ་པས་ཡོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་པ་སྐྱབ་པའི་ངང་དུ་སྐུས་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་མཐའ་ཆད་ནི་མདོ་ལས་པ་སྐྱབ་པའི་ལས་ནོམས་པས་ - 1918.6 - པར་བཅོམ་མོ། ལས་ནི་གསུམ་སྟེ། ལས་དགེ་བ་དང་། ལས་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ལ།

45. ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི།
དགེ་དང་མི་དགེ་ནི་གཞན་ཡིན།

བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ།
བདེ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་ལོངས་གསུམ།
ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི།།དེག་དང་མི་དེག་ཏུ་གཞན་ཡིན།།ཞེས་ནི་དེ་''
བ་ལ་སོགས་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལས་བདེ་བ་ནི་དུས་ཅི་ཞིག་དང་ཉམ་ཆུང་
ངུ་སྐྱེ་བྱེད་ལ་- 1916.7 - ལས་ཡོང་སུ་སྐྱེ་བའི་ཡུར་དེ་བ་ཡིན་ཏེ། ।
ཞབས་བུ་ཡོད་ཀྱང་བ་དང་ སྐུ་ཅན་ལས་འདས་པ་འཇོག་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།
।མི་དེ་བ་ནི་མ་ཐུག་བའི་ཡུལ་ཀྱིས་མི་དེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤང་ནིས་ནོམས་བར་སྐྱོམ་
པ་ཡིད་ཀྱི་ཡོངས་བའོ། ।དེ་ཅིད་ལས་ཤཱནྟ་པ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་མི་བདེ་བ་ ''
- 1920.1 - ཡང་མ་ཡིན་པ་ཤང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་ཤཱནྟ་
པ་ཡིན་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལུང་དྲུ་མ་བསྟན་པ་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གོ། ।
ཡང་། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ།।བདེ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་ལོངས་
གསུམ། ।ལས་ནི་གསུམ་སྟེ། བསོད་ ནམས་དང་ - 1920.2 - བསོད་ནམས་མ་
ཡིན་པ་དག་མི་གཡོ་བའོ། ཡང་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་
དང་། སྡུག་བསྔལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། བདེ་ཀ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའོ། ।དེ་ལ་ནི་ཞེས།

46. བསོད་ནམས་ཞདོད་ཅམས་དེག་ཚའི་ལས།
མི་གཡོ་ཅོང་མ་ལས་སྐྱེས་བའི།
གང་ཟིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ།
ལས་ནོམས་སྐྱེ་ཟིར་མི་གཡོ་ཟིར།

བསོད་ནམས་ཞདོད་ཅམས་དེག་བའི་ལས།।མི་གཡོ - 1920.3 - ཅོང་མཁས་
སྐྱེས་བའི། ।དེག་བཞེས་ཀུ་བར་སྐྱེ་ཅེ་ན།।གཅུག་ས་དང་ གཅུག་ས་མེད་ ཅ་ནི་
སྐྱེ་བའི་ལས་དེག་བ་ནི་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ནོ།।བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུས་འདིལ་

ནོམ་པར་བརྟག་གས་པ་དང་ནོམ་པར་དཔྱད་པ་ཤང་ཐིན་པ་འདི་ནི་འདིར་འཁོན་པ་ནོམས་ཏེས་ཁཁོ་བའོ་ཞེས་ཁསུངས་ - 191a.4 - རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུས་རོགས་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་ཁཁོ་བ་དང་བཅས་པར་ཁསུངས་པ་མ་ཐིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་དང་བཅས་པ་ལས་དགོངས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གསུངས་པར་རྟག་གོ། དེ་དག་ནི་མི་ཁཁོ་བའི་མདོ་ལས་མི་ཁཁོ་བ་དང་མཐུན་པར་འབྲེལ་བའི་ལས། - 192a.5 - ལས་པ་ཅོམས་ཏེ། མི་ཁཁོ་པར་ཁསུངས་སོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཁཁོ་བ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཁཞན་དུ་མི་ཁཁོ་པར་ཁསུངས་ཞེ་ན། །ཁང་ཕྱིར་སེ་ནི་དག་ཏུ། ལས་ནོམས་སྐྱེན་ཕྱིར་མི་ཁཁོའི་ཕྱིར། །འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་ལས་ནི་ནོམ་པར་སྐྱེན་པའི་ཕྱིར་ཁཁོ་བ་ཐིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཁཁོ་ - 192a.6 - ཞེ་ན། ནོམ་པར་མི་ཁནས་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཁཞན་ཡང་འགྲོ་བ་ཁཞན་ཏུ་ནོམ་པར་སྐྱེན་པར་འགྱུར་ལ། ལྷའི་ནོས་ཁཞན་པ་ཡང་ལྷའི་ནོས་ཁཞན་ཏུ་ནོམ་པར་སྐྱེན་པར་འགྱུར་རོ། བོང་ཆོད་དང་སྐྱེས་དང་ཉ་དོག་དང་བའི་བ་དང་ཁཁོ་བོངས་སྐྱེད་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ལྟ་དག་ཀི་ནང་ཏུ་ནོམ་ - 192a.7 - པར་སྐྱེན་པར་འགྱུར་བ་ཁང་ཐིན་པ་དེ་ཉིད་རེས་འཁའ་གྱི་ནཁང་གིས་མི་དང་ཏུད་འགྲོ་དང་ཁཁོ་བ་ཁཞན་ཏུ་ནོམ་པར་སྐྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཁཁོ་ཁཁོ་དང་སྐྱེས་ཁཁོ་ཁཁོ་ཁཞན་ཏུ་ནོམ་པར་སྐྱེན་པ་ཁཞན་ཏེ

47. བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དག་ཅ།
བདེ་བ་སྐྱོང་འགྱུར། དེ་ཡན་ཆད་
སྡུག་མིན་བདེ་མིན་སྐྱོང་འགྱུར་ཅ།
སྤྲུན་བསྟལ་སྐྱོང་འགྱུར་འདོད་མི་དག།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དག་ཅ། །བདེ་བ་ སྐྱོང་འགྱུར། །བསམ་
གཏན་གསུམ་པའི་བར་ཞུས་ལས་དག་བ་ནི་བདེ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་པ་ཡིན་
པས་བདེ་བའི་ཚོར་བའི་ས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པའི་ལྷམས་
དང་བསམ་གཏན་གསུམ་ - 192 ཨ.3 - ཨོ། །དེ་ཡན་ཆད། སྡུག་མིན་
བདེ་མིན་སྐྱོང་འགྱུར་བ། །བདེ་བ་ཞེས་ཀྱང་བར་སྣང་ངེ། བསམ་གཏན་ ''
གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལས་དག་པ་ནི་བདེ་ཅ་ ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྟལ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྟལ་
གྱི་ ཚོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་བསྟལ་ - 192 ཨ.4 - སྐྱོང་འགྱུར་
འདིའི་མི་དག། །ལས་མི་དག་པ་ནི་སྡུག་བསྟལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཞེས་སྐྱོས་པ་ནི་འདོད་པའི་ལེམས་ཅོ་ན་ན་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།
།འདི་དག་ནི་ཉན་ཐོས་པ་ཤཱ་རིའི་ཕྱོགས་ཏུ་ཟེ་མ་ནད་དོ། །དོན་ཇི་ལྟ་བ་
ཞེ་ན། ཚོགས་དང་ཤཱ་ས་ཡིན་ནོ།

48. དོག་ཁའང་བར་མཚོད་དོ་ཞེས།
ཅ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། གང་ཟི་ཡྱིར་
བསམ་གཏན་ཁྲིད་བར་ནོམ་སྐྱེན་ལས།
སྐུ་ཡྱི་མེད་གསུམ་སྐྱེན་འདོད་ཡྱིར།

དོག་ - 192 ཨ.5 - ཁའང་བར་མཚོད་དོ་ཞེས། །ཅ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། །ཁཞེན་
དག་ན་ཏེ། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྟལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་

བའི་ལས་སུ་བཤད་པ་ཤང་ཕིན་པ་དེ་ནི་བསམ་སྦྱོར་ཚེ་པ་མཐའ་ཚུན་ལ་ཡོད་
དོ་ཞེས་རེར་རོ། །ཅིའི་སྐྱེར་ཞེ་ན། ཤང་ནི་སྐྱེར་བསམ་སྦྱོར་སྔོན་པར་ནོམ་
-192ཨ.6- སྐྱེན་ལས། །དེ་ལྟར་མ་ཕིན་ན་བསམ་སྦྱོན་སྔོན་པར་ཅབ་
སྐྱེ་ལས་ཀྱི་ནོམ་པར་སྐྱེན་པ་མེད་བཞམ་ལས་ཤང་ནིས་གྲུང་བསམ་སྦྱོན་སྔོ་
པར་ཅབ་དུ་ནོམ་པར་སྐྱེན་པར་མི་འགྱུར་རེ། དེ་ན་བདེ་བ་ཁང་སྐྱེ་ལ་ཐབ་
ཁང་མེད་བའི་སྐྱེར་རོ། །ཞེ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་སྦྱོན་སྔོན་པར་ཅབ་ཀྱིས་ '''
-192ཨ.7- ལས་ཀྱི་ནོམ་པར་སྐྱེན་པ་ནི་བསམ་སྦྱོན་ཀྱི་བདེ་བའི་ཁང་
པོ་ཆེ་ན་ཕིན་ནོ་ཞེས་རེར་རོ། ཤཔེ་ཁང་ན་རེ། དེའི་ནོམ་པར་སྐྱེན་པ་ཆོར་
པ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རེར་རོ། །འདི་ནི་བསྐྱེ་བཅོས་ཁང་འཁེ་ལ་ཕིན་
རེ། བསྐྱེ་བཅོས་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་ནོམ་པར་སྐྱེན་པ་སེམས་ཀྱི་ཆོར་པ་ཁོ་ན་
ནོམ་ -193ཀ.1- པར་སྐྱེན་པར་འགྱུར་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དོ། །ཅི་ཤ
པ་མེད་བའི་ལས་ཁེག་པ་ཕིན་ནོ་ཞེས་འཆུད་ཅོ། །སྐྱེ་སྐྱེ་མེད་ཤགས་སྐྱེན་
འདོད་སྐྱེར། །ཇི་ལྟར་ལས་ཤགས་པ་ནོམས་ཀྱི་ནོམ་པར་སྐྱེན་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་
མེད་པར་འགྱུར་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ། བདེ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་ -193ཀ.2-
པ་ནི་ཤནུགས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་པ་ནི་སེམས་ཁང་སེམས་ '''
ལས་བྱང་བའི་ཆོས་ནོམས་སོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཕིན་སྡུག་བསྔལ་པ་ཡང་
མ་ཕིན་པ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་སེམས་ཁང་ལྷན་པ་མ་ཕིན་པའི་འདུ་
སྐྱེ་ནོམས་སོ་ཞེས་འཆུད་སྟེ། འདིའི་སྐྱེར་ཡང་དོག་པའི་བདེ་བ་ཡང་མཕྱེ
-193ཀ.3- སྡུག་བསྔལ་པ་ཡང་མ་ཕིན་པ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ '''
ཡོད་དོ། །དེའི་ཁང་པའི་ཁེམས་ལས་ཤན་ཁ་ནི་ལས་ཤགས་ཀྱི་ནོམ་པར་སྐྱེན་
པ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་ལྷན་པ་མེད་དོ། །ཁ་ནི་ཅི་ལས་དེ་ཁས་བ་ཕིན་ནམ། '
ཞེན་ཏེ་མི་ཁས་བ་ཕིན་ཞེ་ན། ཁས་བ་སྟེ་སྟོབས་ཆུང་ངུ་ནི་མཕྱེ་ནོ། །
དེ་ལྟ་ནི་ནོ་ཞེ། - 193ཀ.4- བསམ་སྦྱོན་ཤགས་པའི་ཁས་བ། །བདེ་
བ་སྐྱོང་འགྱུར་ཞེས་པ་ཁ་ཁད། ནོམ་པར་སྐྱེན་པ་ཕིད་དུ་ཞོང་བ་ནོ་ཕིན་ནོ་

ཞེས་བྱ་བའི་དགའ་ཤལ་ལོ། །དེ་ནི་ཤལ་ཆེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཕིན་ཁར་ བལྟ་བར་མྱུར། །ཇི་ལྟ་ཚོར་བའི་བང་བཞིན་མཁིན་བའི་ལེས་བདེ་ བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ -1936.5- ན། བདེ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་ བ་དང་མཐུན་པའམ། འདི་ཡི་བདེ་བ་སྐྱོང་བར་སྐྱབས་ཕིན་པས་ཤས་ན་བདེ་བ་ སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཕིན་ནོ། །སྐྱོང་བར་འགྱུར་པ་ཡང་གང་ཞེག་ཕིན་" ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྨིན་སྟེ། དེ་སྐྱོང་བར་མེད་པ་ཕིན་ནོ། །ཡང་བདེ་བ་ སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཕིན་པས་བདེ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཤང་ -1936.6- ཏི་བདེ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི། འཕྲེལ་བར་མེད་པའི་འདུ་བ་ཉིད་ཚེལ་བཞིན་ ནོ། །སྔོན་བསྟེལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྔོན་བསྟེལ་ཡང་མཁིན་རྟེ་ བ་ཡང་མ་ཕིན་པ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་པའེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏྲ་བཟྱེ་བར་བྱའོ། " །ཤཞེན་ཡང །

49. ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་།
དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་།
མངོན་སུམ་དུ་ནི་འགྱུར་བ་ཞེས།
སྐྱོང་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྔ་ཕིན་ནོ།

ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། །དམིགས་པ་དང་ནི་ -1936.7- རྣམ་ སྨིན་དང་། །མངོན་སུམ་དུ་ནི་ཤུར་བ་ཞེས། །སྐྱོང་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྔ་ཕིན་ ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཚོར་བ་རྣམས་སོ། །མཚུངས་" པར་ལྡན་པས་ སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ རེག་པ་སྟེ། བདེ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་ " བའི་ རེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དམིགས་པ་ སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ ཡུལ་ " ཅེས་བྱ་བ། - 1936.1 - ཇི་སྐད་དུ། མིག་གིས་ གཟུགས་ནོ་མཚར་མཐོང་ཡང་ གཟུགས་སོ་སོར་ཡང་ཡང་ སྐྱོང་བར་འགྱུར་ཀྱི་ གཟུགས་ལ་འདོད་ "

ཚ་གསར་རོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྒོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ་ལྷ་བུ་ལ་
སོགས་པ་ཤགས་པར་སྐྱེས། ཁམས་པ་ཐ་ཚོར་བས་ཀེ་དག་རོ་སོར་ཡང་
དག་པར་སྒོང་བར་མྱོད་དོ། 1936.2 - རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་
ནོ་ལས་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སྒོང་བར་འགྱུར་བའི་ཞེས་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་
རྣམས་པར་འགྱུར་བའོ། །མངོན་སུམ་དུ་སྐྱེར་བ་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་
ཇི་སྐད་དུ། ཤུད་ཀི་ཚེ་བའི་བའི་ཚོར་བ་སྒོང་བར་མྱོད་ཅེ་ན་དེའི་ཚེ་ཚོར་
བ་ཤཱཀྱས་འཆོག་པར་འགྱུར་ནོ་ཞེས་ཤགས་ - 1936.3 - པ་སྟེ། ཤུད་ཀི་
ཚེ་བའི་བའི་ཚོར་འཇུག་པ་དེའི་ཚེ་ཤུད་ཤིས་ཀ་དེ་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་ ''
ཤཱཀྱ་ནི་མེད་ཀྱི་དེས་མངོན་སུམ་དུ་མྱོད་ཀ་ནི་དེ་སྒོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་
སྟེ། དེའི་ཡིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་
བའོ་བ་སྒོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་དོ།

50.དེ་ཡང་དེས་དང་མའི་སྐ་བ།
མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སོགས་པ་ལ་
སྒོང་འགྱུར་ཡིར་ཀ་དེས་རྣམས་ཀུམ།
ཞེ་ཅོག་ལས་རྣམ་ལྷ་ཞེས་རེར།

51. ཤཱཀྱ་དག་ཀྱི་ཡཞི་ཞེས་རེར།
དེ་ - 1936.4 - ཡང་དེས་དང་མའི་སྐ་བ། །བའོ་བ་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལས་ཀམ་པར་ཤགས་པོ་དེ་ཡང་དེས་པར་དང་། མའི་སྐ་ཡིན་པར་ནི་ཤ་
པར་བྱ་སྟེ། ཤཱཀྱ་མི་ཤན་པར་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བའི་
ཚོར་ལ་སོགས་པ་ལ། །སྒོང་འགྱུར་ཡིར་ཀ་དེས་ཀམ་ཤགས་མ། །མཐོང་
- 1936.5 - བའི་ཚོར་ལ་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྟེས་ཤས་སྒོང་བར་འགྱུར

ཡ་དང་། ལེན་ཐུང་ས་ཀཽཤ་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་པ་སྟེ། ལས་རྣམ་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་སར་ཡོད། ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཅི་ས་ཅང་བཅས་པ་སྟེ། ལས་རྣམ་པའི་ཡིན་ནོ། ། ཞེ་ཅིག་ལས་རྣམ་ལྟེགས་ཤེར། - 1936.6 - གཞན་དག་ནི་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པ་ལ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཐུབ་ལས་རྣམ་པ་ལྟར་ཡོད་དོ། ། དེ་ལ་མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་པ་ནི་སྐྱེ་བ་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པར་འགྱུར་པའོ། ། སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་བར་འགྱུར་པ་ནི་སྐྱེ་ཁ་ཅིའོ་ཞེ་ - 1936.7 - ་་ལའོ། ། ལེན་ཐུང་ས་ཀཽཤ་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལས་ཆད་དུའོ། ། ཀཽཤ་ཏ་ཀ་ནི། ཚོར་སྐྱེ་བས་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀང་ཡིན་ར་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་ཆུང་ཚོར་བར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་ཚོར་བ་ཀཽཤ་ཏ་ཀ་ཡང་ - 1941a.1 - ཡོད་མོད་ཀྱི་ཅོག་པའི་དབང་གིས་མིང་དེ་རྣམ་པར་ཀཽཤ་ཏ་ཀ་ཞེས་ཟེར་ནོ། ། རྒྱ་ཁྱད་སྐྱ་བ་རྣམས་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཡིན་ཏེ་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ

སྐྱེས་པར་ཡང་མ་དེས་པའི་ལས་ནང་ཡིན་པའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་མྱ་ངན་འགྲོ་དེ། ། དེ་དག་གི་ལྟུང་ཁ་ལས་མཚམས་པ་རྣམས་ཏེ། མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ།། - 194a.5 - བར་དེས་པ་དང་། མ་དེས་པ་ནི་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བར་མ་དེས་ཏེ་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་སོགས་པ་ནི་དེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། སྐྲད་ཅིག་མ་ཙམ་ལ་ལས་ཀྱམ་པ་ཞེས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་དང་ཞེ་ན་ཞེས་དེ། ཤ་རི་ལའོ་ཞེས་བྱ་སྐུམ་ལ་སྐྱེར་ནས་བདག་ཉིད་འདོད་པས་ལོག་པར་མཐམ་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་དག་ཅིག་ཅར་ལྷན་པར་འགྱུར་ནའོ། །ལས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས།

51. གསུམ་གྱིས་ངེས་ནི་འཕེན་པར་སྦྱོད། ། ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་ཞེས། ། དམྱལ་བ་ན་ནི་དག་པའི་གསུམ།

གསུམ་གྱིས་ངེས་ནི་འཕེན་པར་སྦྱོད། །མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གྱིས་ནི་ངེས་མཐུན་པ། - 194a.7 - འཕེན་པར་མི་སྐྱེད་དོ། །ཐམས་ནད་ཀྱི་ཉ་ནད་ན་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ནམ་པ་དུ་ཞིག་ཚོད་ཅེ་ན། ། ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་ཞེས། ། ཐམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའི་འཕེན་པ་ཚོད་དེ། སྐྱེར་བ་སྐྱེ་བ་ - 194b.1 - འདིའི་དམིགས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ། དམྱལ་བ་ན་ནི་དག་པའི་གསུམ། ། དམྱལ་བ་དག་ན་ནི་ལས་དགེ་བ་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་འཕེན་པ་ཚོད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མེད་དེ། ། དེ་ན་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡིད་ཆ་འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

52. གང་ལས་འདོད་ཆགས་བྱལ་བརྟན་པའི།
ཀྱེས་པ་དེར་སྐྱེས་སྐྱོང་མི་སྡུག།
འཕགས་པ་གཞན་ཏ་འདོད་སྐྱོང་མི་སྡུག།
འདོད་ཅི་འི་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན།

གང་ལས་འདོད་ཆགས་བྱལ་ - 1948.2 - བརྟན་པའི། །ཀྱེས་པ་དེར་སྐྱེས་སྐྱོང་མི་སྡུག། །སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་ཐིན་པ་དེ་ཡང་བརྟན་པ་མིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཆི་ཐུམས་པའི་ཚོམ་ཅན་ཞེག་ན་དེ་ནི་ས་ཤང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེར་སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་བར་བྱའོ་ཞེས་མི་སྡུད་དོ། །གཞན་དག་ནོམ་པ་གསུམ་"
ནི་སྡུག་དོ། །རིལཕས་ - 1948.3 - པ་གཞན་དུཔང་སྐྱོང་མི་སྡུག། །པ་སྐྱབས་ཞེས་སྡུབས་སྐྱེ་ཅེ།འཕགས་པའི་ཤང་ཟུག་ཐིན་ལ་ཡོངས་སུ་ཐུམས་པའི་'''ཚོམ་ཅན་ཡང་ཡི་ནས་ནས་ཤང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེར་སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང། ལན་གྱངས་གཞན་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གྱང་མི་སྡུད་དེ།འདི་ནི་ - 1948.4 - ཡངས་དེ་མར་འོང་བར་རྟང་པ་མཚམས་ནོ། །ཤང་ཏུ་སྐྱེས་པ་མ་ཅེས་པ་དང་མཐོང་བའི་ཚོམ་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའོ་སྡུག་དོ། །འདོད་ཅི་འི་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན། ། འདོད་པའི་ཁམས་སམ། སྲིད་པའི་ཅོ་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པའི་ཤང་ཏེ་དག་ཏུ་ཡོངས་སུ་ - 1948.5 - ཐུམས་པའི་ཚོམ་ཅན་ཡིན་ཡང་སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་བར་འགྱུར་''པ་དང། ལན་གྱངས་གཞན་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སྡུག་པར་ཟུང་བ་ནི''མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལས་ཚོངས་སུ་ཐུམས་པ་ལས་ནི་འཆི་བ་མེད་དོ་ཞེས་འོག་ནས་བཤད་པར་ཤོའོ། །ཅི་ཤིད་པ་བར་མ་ - 1948.6 - ན་ཡང་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་སྐྱེས་ཟིན་ཙམ་ཡོད་དེ།

53. སྲིད་པ་བར་མའི་འདོད་ཁམས་སུ།

54. རྟོག་མེད་མ་རབ་དང་དྲག་པོ་དང་།
ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་སྨྱོན་ཚིག་སྐུ།
སྐུས་པ་ཤངས་ཤེག་ཡིན་པ་དྲང་།
པ་མ་ཤསོད་ཤང་དེ་ཅེས་སོ།

རྟོག་མེད་མ་རབ་དང་ དྲག་པོ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་སྨྱོན་ཚིག་སྐུ། སྐུས་པ་ཤངས་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། པ་མ་ཤསོད་ཤང་དེ་ཅེས་སོ། །རྟོག་མེད་མ་པ་དྲག་པོས་སྐུས་པའི་ཚེ་མ་ཐག་ཡིན་པ་དང་། རབ་ཏུ་དང་པ་དྲག་པོས་ཀྱུས་པ་ཤང་ཡིན་པ་དང་། ཐུབ་ཏུ་སྐྱེད་པ་ཤང་ཡིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཞིང་ལ་སྐྱེས་པ་ཤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། - 195a.5 - ཅེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཞིང་ནི་དགོན་ཆོག་ཤསུམ་མམ། འཕགས་ཞིག་ཅིས་འཕགས་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་ཤང་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་སྐྱེད་པར་ཅན་ཞེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རྟོག་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐུབ་པ་དྲག་པོ་དང་། སྐྱེད་ཏྲ་སྐྱེད་པ་མེད་པར་ཡང་ - 195a.6 - དགེ་བཤེས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཅེས་པར་འཕྲུལ་ནོ། །ཤ་མཉེ་པ་དང་ མ་སྟེ། །ཤ་དང་ ཁ་ཟས་ཤསོད་པའི་ལས་དེ་ནི་ཅི་འདྲ་ཞང་བྱང་སྟེ། དེས་པར་འཕྲུལ་ནོ། ཤཔན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞང་ ''མཐོང་བའི་ཚེ་མ་ལ་སྐྱོང་བར་འཕྲུལ་བའི་ལས་ཅི་འདྲ་པར་དེག་པར་སྐྱེ་ན།

55. མཐོང་ཚེ་མ་འཕྲུལ་བྱ་ཅན་ཀྱི་ལས། ཞིང་དང་པསམ་པའི་ཁད་པར་ལས། ཁ་དེའི་འདོད་ཆས་ཤདན་བཅས་པ་ལ་སྐྱིར། ནོམ་སྐྱེན་དེས་པ་ཤང་ཡིན་པའོ། མཐོང་ཚེ་མ་འཕྲུལ་ཡུ་ - 195a.7 - ཅན་ཀྱི་ལས། །ཞིང་དང་པསམ་པའི་''

འཕེན་པ་ནོམ་པ་ཉེ་ཀུ་ཁཉིས།
དེ་ནི་མཐོང་ཚོས་འབྲས་བུ་ཡིན།
དེ་ནི་བིས་ཁཉིག་ཏུ་ཡིན།
སྲིད་པའབ་མའདོ་ད་ཁེམས་སུ། འཕེན་པ་ནོམ་པ་ཉེ་ཀུ་ཁཉིས། །འདོད་པ་ཁོ་སྐྱེད་པའི་སྲིད་པ་བཅ་མ་ནི་ཁེས་ནོམ་པ་ཉེ་ཀུ་རྟོག་ཁ་ཉིས་འཕེན་ཏེ།།ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་ལ་ཁ། ཨང་ལ་ཐྱི་ཁནས་སྐྱབས་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནུ་ཏ་ཡོ་དང་-1950 མེཏ་མེཏ་ཡོ་དང་ནས་ནས་ཡོ་དང་། ཏོཏ་ཏོཏ་ཅོ་དང་། ཤོང་ཁེག་འཕྱུར་ཡའི་ཁནས་སྐྱབས་ནོམས་ཤོ། ।སྐྱེས་ཡའི་ཁནས་སྐྱབས་ནོམ་པ་ལྟ་སྟེ།ཅུས་པ་དང་།ཁཁོད་ནུ་དང་།དཏ་ལ་བབ་པ་དང་། དཏ་ཨཁ་པ་དང་། ཏོན་ཡོའི་ཁནས་སྐྱབས་ནོམས་ཤོ། །དེ་ཁེ་སྲིད་པ་བཅ་ཁནི་-1950.1-ནུ་ནུ་ཡོ་། སྐྱོང་བཅ་འཕྱུར་བཅ་ཅེས་པ་དང་མ་ཅེས་ཡའི་ཁེས་ཀྱང་འཁེན་པཅ་ཅྱེད་པ་ནས། དེ་བཁིན་ཏྱ་ཏོན་ཡོ་སྐྱོང་བཅ་འཕྱུར་པ་དང་། སྲིད་པ་བཅ་མ་སྐྱོང་བཅ་འཕྱུར་ཡའི་བཅ་ཏྱ་འཁེན་པཅ་ཅྱེད་དོ། །དེ་ནི་མཐོང་ཚོས་འབྲས་བུ་ཡིན།། སྲིད་པ་བཅ་ཁའི་ཁེས་ཅེས་པ་ནོམ་-1950.2-པ་བཅུ་ཤཅིག་བཞིད་པ་'' ཏང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་ཡའི་ཚོས་ཁེ་སྐྱོང་ཁཅ་འཕྱུར་པ་ཡིན་པཅ་རོག་པཅ་སྟོང་། །ཅིའི་སྐྱེར་ཞེན། ।དེ་ནི་བིས་ཤཅིག་ཆོད་ཅ་ཡིན།དེ་ནི་བིས་མཐུགས་ཤཅིག་ཆོད་ཅ་ཡིན་ཅེ།སྲིད་པ་བཅ་མ་ཏང་ཡིན་པ་དང། དེའི་ཐྱི་ཁེས་གུང་ཅ་ཏགས་སྐྱབས་བཏུ་ཡོ་ཏང་ཏག་ཡིན་-1950.3-པ་དེ་ནི་ཁེས་ཏཅིག་ཏོས་འཁངས་པ་ཡིན་ནོ། ।དེ་ཏིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བཅ་མ་སྐྱོང་བཅ་འཕྱུར་ཡའི་ཁེས་ཏཁྱབ་མ་བཁད་དེ། དེ་ནི་སྐྱེས་ཁས་སྐྱོང་བཅ་འཕྱུར་པ་ཆོ་ཁས་འཁངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ।ཡང་དེས་ཡོའི་ཁེས་ཅི་འབྱ་བཅ་ཅོག་བཅ་བྱ་'' ཞེ་ན།

ལྷོད་པར་ལས། །མཐོང་བའི་ཚེས་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞིང་གི་ལྷོད་པར་ལས་འགྱུར་བའོ། དམིར་ཁྲོད་ཀྱི་ཤིང་དག་འཁྱོག་ཅིང་ལུ་བུད་མེད་དོ་ཞེས་ཐག་ཆོད་བྱུང་ཚེ་ཞེས་ཀ་གསལ་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་པའི་ལྷོད་པར་ - 1958.1 - ལས་ནི་དམིར་ན་ཁྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཤིས་ཤྲུང་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སེར་འདོད་ཆགས་ཤིང་བའོ། །ཡང་ན་ལས་དགེ་བཞི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཤང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་ལས་དེ་མཐོང་བའི་ - 1958.2 - ཚེས་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ལས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་ཅེ་ན། རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་ཤང་ཡིན་པའོ། །ལྷག་ཤང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་ངེས་ལ། ཀུན་སྐྱེས་སུ་ཡང་མ་ཡིན། མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་སྐྱེ་ཤས་སྐྱེས་ཀཞན་ཏུ་ངེས་པ་ཤང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུང་ལྷན་པའིན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་འདོད་ - 1958.3 ཆགས་དང་བཅས་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་རོ། །མངོན་པ་ཤང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་ཀྱང་ཁྱོད་རྣམ་པར་མི་སྨིན་པ་ཉིད་དོ། །ཤིན་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐོང་བའི་ཚེས་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ་ཤས་ཆད་སྐྱེས་ཤྲུས་ - 1958.4 - ལ་སོགས་པ་དག་སྐྱོང་མི་དགེ་འདུག་དང་ཤང་ཟག་ལྟོས་ཏེ།

56. ཤང་དག་འགོག་བྱམས་ཉིད་མོངས་མེད།
མཐོང་དང་དག་པ་ཅོམ་འབྱུང་ཤེས་པ།
དེ་ལ་ཁས་ཤགོད་བྱས་པ་ཡིས།
འབྱུང་བྱ་འབྱུང་ཏུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར།

ཤང་དག་འགོག་བྱམས་ཉིད་མོངས་མེད། །མཐོང་དང་དག་པ་ཅོམ་འབྱུང་ཤེས་

ལ། དེ་ལ་ཟབ་ཅིང་སྐས་པ་ཡིས། །འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར། ། འོག་ཡའི་སྐྱེས་རྟོགས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལེ་ཅས་པ་ནི་སྐྱེས་པར་-1956.5- -- འཇུག་པ་སྒྱུ་ཅན་ལས་འདས་པ་དང་འབྲས་ཡི་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་མཆོག་ཏུ་ཞེ་བཞིན་སྟེ། དེ་ནི་སྒྱུ་ཅན་ལས་འདས་པར་སོན་པ་ལས་སྐྱར་ལོག་པ་དང་འབྲས་ཡིན་གོ། །ཅོག་མོངས་པ་མེད་པ་ལས་ལེངས་པའི་ཕྱིར་ནི་སེམས་ཅན་ཚོང་མེད་པ་ལ་ཐོག་མོངས་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཟག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཐ་མ་ལ

57. ནོམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅི།
དེས་བདེ་ལས་སྐྱེ་ནོམ་སྐྱེས་ནི།
མེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད།
མི་དག་པ་ཞི་ལུས་ཀྱི་ཡིན།

ནོམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཅི། དེས་བདེ་ལས་སྐྱེ་ནོམ་སྐྱེས་ཤེ།སྐྱེས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད། -1960.4- །ནོམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བདེ་ལས་ནི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པར་བའི་ཚེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་དེ། དེས་བདེ་ལས་ནོམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དེའི་ནོམ་པར་སྐྱེས་པ་ནི་མེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤར་ནོ་མི་རྟག་པར་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་། དཔྱོད་ - 1960.5 - པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡིན། །མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནོམ་པར་སྐྱེས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མེམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ནོམ་པར་སྐྱེས་པའི་སྐད་བསྟན་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ལ། མེམས་ཀྱི་སྐད་བསྟན་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། - 1960.6 - ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ནོམ་པར་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ནི་བཀག་བཟློག་ནོ། ། དེ་ནི་མེམས་ཅན་ནོམས་ཀྱི་མེམས་ཅིཡང་བར་འགྱུར་བ་ཤང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ ། ། མེམས་ཤང་ཞེན་ལ་ཤནས་པ་ཡིན།
ཐུབ་ནི་ཅི་ཞེན་ཤིས་འགྱུར་ཞེ་ན།

58.ཀ་ཡེ་བཧི་མེམས་ནི་ཡིད་མེམས་ལས་
དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་
སྣག་ཀཁོད་མ་མཉམ་མྱ་ངན་ཀྱིས་
ཤ་མི་སྐན་མིན་འདོད་ལྟེན་རྣམས།

ཀ་ཡེ་བཧི་མེམས་ནི་ཡིད་མེམས་ལས། ཡིད་ཀྱི་ རྣམ་པར་ཤེས་པ་ -196a7- ཞེས་བྱ་བའི་ ཐ་ཚིག་གོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ལ་ཀཁས་པ་ལ་ནི་ཀཡེ་བ་མེད་དེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ ཕྱིར་རོ། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་ རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། ཀཡེ་བཧི་མེམས་དེ་ནི་ མེམས་ཅན་ རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇོ་བོ་དང་ ཀཁང་སྟེགས་ཀྱི་ སྐྱོར་ -1968- བཞི་ པ་རོལ་ཏུ་ མེམས་ཀཡེ་ བར་ བྱེད་པའམ། མི་འདོད་པཞིན་དུ་ རྟག་ དང་ མྱོས་ པར་འཇུག་པ་ ལྟོས་པའམ། དེ་ཁྱེས་ལ་ མོས་ཁས་པ་ སྐྱ་པར་ བྱེད་པའམ། ཞག་ མེས་ཀཏུང་ པའམ། ཀཡང་དུ་འདོར་བར་ བྱེད་པའམ། ཀཞན་གང་ ཡང་རུང་བས་ པ་རོལ་ པོ་ དག་ཀི་ མེམས་ཀམས་ པར་ -1968- བྱེད་ པ་ནི་ དག་ལས་ དེའི་ རྣམ་པར་ སྨིན་ པས་ ཚེ་ ཕྱི་ མ་ལ་ མེམས་ཀཡེ་ བར་འཕྱུར་ རོ། སྣག་ཀཁོད་མ་མཉམ་ མྱ་ངན་ཞིས། རེ་ཞིག་ སྣག་ པས་ རྡེ་ ལྟུ་བུ་ ཞེ་ན། མི་མ་ ཡིན་པ་ཀཟུག་ས་ སྣག་པའི་ མི་འི་ཀཁ་ དུ་ ཉེ་བར་ འོངས་ ལ་ རེ་ དག་ཀིས་ སྣག་པ་ རྣམས་ མོམས་ཀཡེ་བར་ འཕྱུར་ རོ། ཀཁོད་ -1969- པས་ རྡེ་ ལྟུ་བུ་ ཞེ་ན། མི་མ་ ཡིན་ པ་ རོ་ དག་ཀིས་ དུ་འཟུགས་ ནས་ཀཁད་ དུ་ སྲུབ་ པར་ བྱེད་ པས་ སོ། འཕྱུང་ པ་ ཆེན་ པོ་ མ་ཉམ་ པས་ རྡེ་ ལྟུ་བུ་ ཞེ་ན། ལུང་ དང་ མཁྱེས་ པ་ དང་ བད་ ཀན་ དག་ འཟུགས་ པར་ སྟུང་ བ་ རེ། སྐྱ་ངན་ཀྱིས་ རྡེ་ ལྟུ་བུ་ ཞེ་ན། དཔེར་ ན་ཀནས་ བྱེད་ཀྱི་ བུ་ ལ་ སོཁས་ -1969- པ་ ལྟུ་

སྤྱོད།། ཅལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅི་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་ཅི་ཡོངས་པ་ཡང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་ཏོ།། ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སེམས་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་སྨིན་ཡིན་དོ་ཞེས་མི་ཟེར་རོ།། དེ་ལྟ་མདོ་-1966-ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཚེན་པོ་རྣམས་····· འགྲེལ་པ་ཅི་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་སྐྱེས་པས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལེས་སྐྱེས་པའི་ཚེམས་རྣམས····· འགྲེལ་ཏས་པས་ཤེམས་ལེ་འགྲེལ་པ་དང། དབང་མེད་པ་དང། རྒྱས་ཏེམས་པར་འགྱུར་བས་ན་སེམས་ཅི་ཡོངས་-1966-པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་སེམས་ཅི་ཡོངས་ལེ་རྣམ་པར་མ་ཅི་ཡོངས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེ་ན་རྟོག་པ་ཡོད་ཅིང་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁིག་ཅི་ཡོངས་ལ་རྣམ་པར་མ་ཅི་ཡོངས་པ་དེ་སེམས་ཏེབ་ཚོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ།། རྣམ་པར་ཅི་ཡོངས་ལེ་སེམས་མ་ཅི་ཡོངས་པ་དེ་སེམས་རྣལ་དུ་འགྲེ་བའི་ཏེབ་ཚོངས་-1967- པ་ཅན་དོ།། ཅིའི་ཕིར་པ་དེ་སེམས་ཅི་ཡོངས་པའི་ཏེབ་ཚོངས་པ་ཅན་དེ། ཅིའི་ཕིར་པ་དེ་སེམས་རྣལ་དུ་འགྲེ་བའི་ཏེབ་ཚོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ།། སེམས་ཅན་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅི་ཡོངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་སྟན་ཚིག་འདོད་ལྟེན་རྣམས།། སྒྲ་མི་སྟན་མ་ཡིན་པ་འདོད་-1967a1 -པ་དང་ལྟེན་པ་རྣམས་ཏེ་ལྟ་དག་ཀྱི་ཅད་ན་ཡང་ལྟ་སྨོན་པ་ཡོད་ན་མི་ཅད་བྱང་འགྲོ་ཅད་ཡི་དུག་སེམས་ཀྱི་ཅད་ན་ལྟ་སྨོས་ཀྱིང་ཏེ་ཅག་ཀྱི་ཅད་བྱས་ཏེ་ཅག་ཏུ་སེམས་ཅི་ཡོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕིར་ཁ་སྤྲ་ཚོག་སྨོང་ཐུབ་ཀྱི་ཅད་ན་ལྟ་སྨོས་ཀྱིང་ཅག་ཀྱི་ཅད་བྱས་ཏེ་ཅག་ཏུ་ཅི་ཡོངས་པ་ཡིན་ཏེ་-1967a2- ཅག་ཀྱི་ཅས་མངོན་པར་····· ཉེན་པ་ དེ་ཅག་ཀྱི་དེ་ཁིག་བཅག་ཏུ་ཅད་ཀྱི་ཅད་ཀྱིས་མི་རྟག་ན་སྐྱེ་བ་ཅད་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱིང་ཅག་ཀྱི་ཅད་ཀྱིས་ཏ། འདིས་ཀྱི་རྟག་སེམས་ཉེས་ཚུལ་

སྟོག་ས་འདོད་པའི་དགྱེལ་བ་དེས་ཐུབོ།། མངར་རྒྱས་མ་ཏཱ་རྟེག་གིས་བཤེས་
འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཐུབ་མ་མཉམ་པས་མེམས་ - 197a3 -
ཀ་ཡེང་བ་ཡོད་དོ། ལས་ཀྱིས་ཞི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བ་ཞི་སྐྱོན་རྣམ་པར་
སྨིན་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ།། མ་དེས་པ་ཞི་རྣམ་པར་མི་སྨིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འཇིག་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པ་ལྟ་ལས་ཡང་རྣ་བས་
འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཀཱཏྱ་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཡིན་པ་ -
197a4 - འབྲེག་པའི་རྒྱུ་མི་མཐོ་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ།། མུ་
ངན་ཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱིད་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
མགོ་ལས། ཡོན་པོ་ཀན་ཀས་ཅན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཡོན་པོ་དང་།
ངག་གི་ཡོན་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡོན་པའོ། ཉས་པ་ཀན་ས་སྟེ། ལུས་
ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། ངག་ - 197a5 - གི་ཉེས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པའོ།
སྐྱེས་མ་ཀན་ས་སྟེ། ལུས་ཀྱི་སྐྱེས་མ་དང་། ངག་གི་སྐྱེས་མ་དང་།
ཡིད་ཀྱི་སྐྱེས་མའོ།། དེ་ལེ།

59. ཡོན་པོ་སྐྱེས་མངོ་ཏས་ཐུབས་པའི་
ཀཡོ་དང་ཉེ་སྐྱེ་འདོད་ཆགས་སྐྱེས།
དགར་ནག་ལེ་སོགས་ཀྱེ་བུག་གོས་
ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།

ཡོན་པོ་སྐྱེས་མངོ་ཏས་ཐུབས་པ་ནི། རེ་ནག་བུད་རིས་བཞིན་ཏུ།
ཀཡོ་དང་ཉེ་སྐྱེ་འདོད་ཆགས་སྐྱེས། ལུས་ཀྱི་ཀཡོ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ - 197a6
-ཤ་ཁྲག་ཏེ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཡོན་པོ་ཉེས་བཤད་དེ།
ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡོན་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།། ལུས་ཀྱི་ལས་ཉེ་སྐྱེ་ལས་
སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཉེས་···

བཤད་དེ། ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡང་དེ་དག་འབྱུང་ངོ།། ལུས་སྡིག་-1378a7-ལས་འདོད་ཚთས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཚთས་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྡིག་ལུས་ཀྱི་སྡིག་མ་ཞིས་བཤད་དེ། ངག་དང་····· ཡིད་ཀྱི་སྡིག་མ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།། དགར་ནག་ལེ་ཚོག་སྐྱེ་བྱག་གིས།། ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།། ཀནག་ལེ་རྣམ་པར་སྨིན་··· པ་ཀནག་པའི་ལས་ཀྱང་-1378b1-ཡོད་དེ། དགར་ལེ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དགར་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། དགར་ཀནག་ལེ་རྣམཊ་ང་སྨིན་པ་དགར་ཀནག་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། མི་དགར་མི་ཀནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ··· མེད་པ་ལས་ཟད་པར་སྤྲུལ་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ལེ།

60.མི་རྟེ་ཀནུག་ས་དང་འགོད་ཀཅོག་ལས་པའི་
རྟེ་པ་ཉིད་ཁྱི་རིམ་བཞིན་ནུ།
ཀནག་དང་དགར་དང་ཀཀྱི་ཀའི་ལེས་
དེ་ཟད་སྤྲུལ་པ་ཟག་མེད་ཡིན།།

མི་རྟེ་ཀནུག་ས་དང་འགོད་ཀཅོག་ལས་པའི།། རྟེ་པ་ཉིད་ཁྱི་རིམ་བཞིན་ནུ། -1378b2- ཀནག་དང་དགར་དང་ཀཀྱི་ཀའི་ལེས།། དེ་ཟད་སྤྲུལ་པ་ཟག་མེད་ཡིན།། ལས་མི་རྟེ་པ་ཁྱི་ཉེན་མོང་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྡིར་ཀནག་པ་ཡིན་ཀནག་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནུ་མི་ཉིང་བའི་སྡིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་ཀནག་པ་ཡིན་ནོ།། ཀནུག་ས་སུ་ཀཅོག་པའི་-1378c3- རྟེ་པ་ནི། མི་རྟེ་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་སྡིར་ཀནག་ནུ་དགར་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་སྨིན་ཡིད་ནུ་ཉིང་བའི་སྡིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་དགར་པ་ཡིན་ནོ།། ཅིའི་སྡིར་ཀནུག་མེད་པར་ཀཅོག་པ་མ་བཤད་ཅེ་ན། ཀང་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་རྣམ་པ་ཀཀྱི་པོ་སྲིད་པ་པར་མ་དད། སྤྲུ-1378c4-

གཉིས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པོ། དེས་ན་ངའི་ཚེ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཙོ་ནས་བཤད་དོ་ཞེས་གྲག་སྟེ། མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ཡང་བཤད་དོ། འདོད་པར་ཁ་ཅིག་པའི་རྒྱལ་བའི་མི་དགེ་བ་རྣམས་པའི་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྲེལ་པའི་སྐྱེ་རྣམ་1978 5-པར་སྨིན་པ་ཡང་དགར་ཁནག་ཡིན་དེ། འདི་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོན་ཞེས་རྣམ་པར་ཁ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཞེས་ཟེར་ཡིན་ཏེ། ལས་སམ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཁའིག་ལ་དགར་པོ་ཡང་ཡིན། ནག་པོ་ཡང་ཡིན་སས་ཏེ་ལྷུ་བུའི་མེད་དོ། ཕན་ཚུན་འཁ་ལ་བའི་སྐྱེར་རོ། ཏེ་ལྷུ་ཁ་མི་དགེ་བ་ཡང་དགེ་ཁ་1986-དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ། དགར་ཁ་ཁའག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ལྷམས་ཟི་མི་དགེ་བ་ཁ་ཁའོན་མི་ཟ་བར་དགེ་བ་ནང་འགྲེ་བ་ཞི་ཡིན་ཏེ། ཏེ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེར་རོ། དགེ་བའི་སྟོབས་ཆུང་བའི་སྐྱེ་འདྲེ་བར་འགྱུར་རོ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ནི་ལས་ཁ་སྐུམ་པོ་དེ་དག་1976 7- ཟད་པར་སྐྲོད་ཅིང་སྤོང་བར་རྟོག་ཡིན་ནོ། རེ་ཞིག་ཏོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་མི་ཁ་ཟག་པའོ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དགར་པོ་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱེ་མི་དགར་བའོ། མི་དགར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་འདི་ཞི་ཁ་ཤས་པ་ཅན་འཁ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཆེན་པོའི་མདོའི་ལས་མི་སྤོ་བ་1984 1- པའི་ཚིགས་ལས་བཅོམས་ཏེ། ཁྱབ་ཁཁ་པོ་ཆོས་འདི་ཁཁ་ཅིག་ཀྱང་ཏུ་དགར་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁཁ་པ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ལེན་མ་སྟོ་ང་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁསྱངས་སོ།། བསྟན་བཅོས་ལས་བྱང་། ཆོས་ཁཁར་ཡོ་རྣམས་ཁང་ཁེ་ན། ཁཁེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཁད། མ་བསྟོས་1984 2- ལ་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ།། འདྲུ་པ་ཁད་འཁལ་བས་ལྷམས་སྐུ་མ་ཁཁོན་ས་ཁའི་ཤྲོད་རྣམ་པར་

སྨིན་པ་མེད་པ་ཡིད་དོ།། ཅི་ཟག་པ་མེད་བའི་ལས་དང་ལས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐྱབས་པ། མ་-198a 3-ཡིན་ནོ།། དེ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

61. ཆོས་བཟོད་འདོད་ཚུལ་བཞག་ཡི།
བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཀང་།
མེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཀའི་ཤེ།
རྒྱ་ཡོ་ཟིར་བར་སྒྱུར་པའི་ལེམ།།

ཆོས་བཟོད་འདོད་ཚུལ་བཞག་ཡི། བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཀང་། མེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཀའི་ཤེ། རྒྱ་ཡོ་ཟད་པར་སྒྱུར་པའི་ལེམ། མཐོང་པའི་ལེམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཚུལས་དང་བཞག་ཅིང་ - 198a 4-ལས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བརྒྱུད་ཀྱི་མེམས་པ་ཀང་ཡིན་པ་སྟེ། མེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཀའི་ཤེས་པོ་དེ་ནི་རྒྱ་ཡོ་ཟིའི་ལེས་ཟད་པར་སྒྱུར་པའི་ལེས་ཡིན་ནོ།

62. རྟག་པའི་མེམས་པ་ཀང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་དགག་རྒྱ་ཟད་སྒྱུར་ཡིན།
དགག་པོ་བསམ་ཀ་ཏྲན་ཚུལ་ལེ།
བར་ཆད་མེད་ལེམ་སྟེས་པ་མས།།

རྟག་པའི་མེམས་པ་ཀང་ཡིན་པ། དེ་ནི་དགག་རྒྱ་ཟད་སྒྱུར་ཡིན། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཚུལ་དང་བཞག་ལེས་བར་ཆད - 198a 5-མེད་པའི་ལེམ་རྟག་པའི་མེམས་པ་ཀང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགག་ཀ་རྒྱ་སྐྱེ་རྒྱ་བ་དང་མི་

རྟེན་པ། རྒྱུ་པོ་སྒྲིབ་བར་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ།། དགག་པོ་བསམ་ཀཏྲ་ཚུགས་སྟལ་ལེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་སྟ་མས།། བསམ་ཀཏྲ་དང་བསམ་ཀཏྲ་ལས་འདོད་ཚུགས་དང་སྟལ་བར་ -1984a6- ཀྱེབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟ་མ་དག་པ། ཅེའི་སེམས་པཀང་ཡིན་པ་སྟེ། སེམས་པ་རྣམ་པ་བའི་པོ་ཅེ་ནི་དགག་པོའི་ལས་སྒྲིབ་བར་རྒྱུད་པ་····ཡིན་ནོ།། ཅིའི་ཕྱིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ལམ་སྟ་མ་ཅེ་ནས་སྒྲིབ་···བར་རྒྱུད་ལ་ཀཏྲ་ཕྱིས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཅེའི་དངོས་པོ་ནི་སྒྲིབ་ -1984a7- བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་···རོ།། ཅེ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཅིག་མོངས་པ་····སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་དུ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཅིག་མོངས་པའི་རྣམ་པཀཏིག་ཡོད་པ་རེ་སྲིད་དུ་དེ་མི་སྒྲིབ་པ་མི་····འགྱུར་ནོ།

63. ཀཀཏྲ་ཏི་དམྱལ་བ་སྐྱོང་འཇུར་དང་
འདོད་ཀཀཏྲ་སྐྱོང་འཇུར་ཀཀྵས་སྟུ་རིགས།
ཀཀཏྲ་ཏི་མ་སྤྲོང་བས་སྒྲུབ་ཅུ་ཀཏག།
འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་ཀཀཏྲ་དགར་ཀཏག།

ཀཀཏྲ་ཏི་དམྱལ་བ་སྐྱོང་ -1984a1- འཇུར་དང་།། འདོད་ཀཀཏྲ་···སྐྱོང་འཇུར་ཀཀྵས་སྟུ་རིགས།། སྐྱེས་དགོད་ཀཀཏྲ་ཁཀ་ཏི་དམྱལ་བར་འཇུར་བ་དང་། དམྱལ་བ་ལས་ཀཀཏྲ་བའི་ལས་ཀྱིས་ལྷམས་སྐྱོང་ཐར་ལྷུར་བའི་ལས་མོ་དགེ་བ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཁག་ཡིན་ཏེ། དམྱལ་བ་ན་ཏི་ལས་མོ་དགེ་བ་ཅེ་ནའི་རྣམ་ -1984a2- པར་སྨིན་པ་···ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱོང་བར་འཇུར་བ་ནི་ནག་པོ་ཉེས་ཅུའོ།།

རེ་ལས་ཀ་ཧ་བའི་འཛོད་པའི་ལོས་ན་ནི་ལས་རྣེ་བ་དང་མི་རྣེ་"
བའི་རྟོམ་པར་སྨིན་པ་ཡོད་པས་དེའི་སྐྱེ་རེ་སྐྱེ་བར་འཚུལ་བ་ནི"
རགས་ཚུ་ཅེས་ཐུབ་ལྟ་བུ་ལྟོ།། ཀ་ཧ་ནི་མཐོང་པས་སྤང་ཐུ་ཀན།
ཀ་ཧ་དག་ན་རེ། 1988ཟ- མཐོང་བས་སྤང་བར་ཐུ་བའི་ལེས་ནི་
རྣེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པའི་སྐྱེ་ཚ་པོ་ཡིན་ནོ་ཅེས་ཟེར་རོ།། འདོད་
པ་ལས་སྐྱེས་ཀ་ཧ་ཚ་རགས་ཚ།། འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་ལས་ཀ་ཧ་
ནི་རགས་ཀ་ཧ་ཡིན་ནོ།། རེ་ལས་ཀ་ཧ་ཅི་ཞེ་ན། བསྒོམ་"
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྟེ། རེ་ནི་རྣེ་བ་ཡང་ -1988ཤ- ཡིན་ལ་མི
རྣེ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ།། མདོ་ལས་སྡུག་པའི་ནི་ཀསུམ་སྟེ། སྡུག་པའི
ལུས་དང་། སྡུག་པའི་ངག་དང་། སྡུག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཀསུངས་པ
རེ་ལ།

64. མི་སྐྱེ་བ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཀྱི་
སྡུག་པའི་ཀསུམ་སྟེ་ཏེ་དེམས་པའོ།
ལེགས་སྤྱད་ཀསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་
ཀཅ་ཅིང་རྟམ་པ་ཀསུམ་ཡིན་ནོ།

མི་སྐྱེ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཀྱི།། སྡུག་པའི་ཀསུམ་སྟེ་ཏེ་དེམས་"
པའོ། མི་སྐྱེ་བའི་ལུས་དང་ངག་ཏེ་ལས་རྣ་ནི་ -1988-5- སྡུག"
པའི་ལུས་དང་ངག་ཡིན་ནོ།། མི་སྐྱེ་པའི་ཡིད་ཅེ་ན་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་པ"
ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མེམས་
ནི་དོན་དམ་པར་སྡུག་པ་ཡིན་ལ། རེ་ནི་ལུས་དང་ངག་ཏེ་ལས་ཀྱ་
ཚེ་སྐྱེ་ནས་རྣེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གུག་ཅོ།། ཀ་ཧ་
ཡང་ -1988ཁ- ལུས་དང་ངག་ཏེ་ལས་རྣ་ནི་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་

ཡིན་ཏེ། སེམས་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཏེ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། སྐྱབས་པའི་ཡང་སྲོང་བའི་དོན་ཏེ་ཤིས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཅིད་སྲོང་བ་ལ་སྐྱབས་བྱའོ།། ཅིའི་ཕྱིར་མི་སློབ་པ་ལ་ནི་ཡིན་ཏི་ཁན་ཏོ་ཁ་ཁ་ཁ

ཡུལ་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དགེ་པ་དེ་དོམ་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་
དང་ངག་དང་-199a3-ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། བརྟེབ་
སེམས་ལ་རོག་ལས་མིན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་རྣམ་གསུམ་མོ།
ལས་ཀྱི་ངང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡོད་དེ། སེམས་ལ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཐུག་པ་བརྟེབ་སེམས་དང་།
ཀུན་སེམས་དང་ལོག་པར་-199a4-ལྟུ་བའོ། དེས་སྤྱོད་པ་
རྣམས་ནི། ཆོད་དུ་བསམ་པས་བྱ་བའི་མདོ་ལས་ཀ་སྤྱད་ས་པའི་
ཕྱིར་བརྟེབ་སེམས་ལ་སོག་ས་ལོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
རོ།། དེ་ལྟ་ན་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་ཀིག་ཏུ་འཐུང་རོ།།
ཀལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཙམ་ཞིག་ལས་སུ་ཐུབ་ན་ཡང་ཟིང་འཐུང་།
199a5-བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་པ་རྣམས་ན་རེ། མདོ་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཞེས་ན་རེ། མདོ་ལས་ནི་དེའི་སྐོ་ནས་སེམས་པ་ཁྱད་པའི་ཕྱིར་དེ་
ཐག་ཀོས་དེ་སྟོན་པར་ཉེད་དོ་ཞེས་རོ།། ཡུལ་དང་ངག་དང་
ཡིད་ཀྱི་སྟོང་པ་སྤྱད་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ནོ།། བཤྲོག་པ་-199a6-ལེགས་པར་སྤྱད་
པ་ཡིན།། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ལས་པཉྩོག་པ་ནི་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་
པར་འདོད་དེ། ཡུལ་དང་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐེ་བ་དང་།
བརྟེབ་སེམས་མེད་པ་དང་། ཐ་ཀིག་ཏུ་ཐལ་འདོག་ས་པ་དང་ཐ་ཚིག་
པ་ཐུབ་པའི་-199a7-བསམ་པ་མེད་པར་ནི་ལྟུ་ན་ཡང་ངག་ཁ་
ལྟུ་བ་དང་ལོག་པའི་ལྟུ་བ་ངག་ཁེ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་ཐེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན།
དེའི་རྟོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་།
ཁེ་ཐེ་ཚོམ་པར་སྤྱད་པར་བཤད་པ་ཐ་ཚིག་ཡིན་པ།

༡༩.དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ནས་ནི་
རྒེ་དང་མི་རྒེ་རྟོག་རྣམས་པར་
ལམ་གྱི་ལམ་ནི་བཅུར་ཏགས་སོ།

དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ནས་ནི། རྒེ་དང་མི་རྒེ་རྟོག་རྣམས་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་ཏགས་སོ། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་། ལེག་ས་པར་སྤྱད་པ་དེ་དག་ཉིད་བས་ཆེ་ལོང་བསྡུས་ཏེ་རྟོ་རྣམས་པར་མཛོ་ལས་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུར་ཏགས་ཏེ། རྣམཐར་རྣམས་ནི་ལེག་ས་པར་སྤྱད་པ་ དག་ལས་སོ། ། མི་རྒེ་བ་རྣམས་ནི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དག་ལས་སོ།། འདིར་-1998-ཉེས་པར་སྤྱད་པ་རྟོ་ཞིག་ཏུམ། ལེག་ས་པར་སྤྱད་པ་རྟོ་ཞིག་མ་བསྡུས་ཤེ་ན། རྟེ་ཞིག་མི་རྒེ་བཞི་ལས་ཀྱི་ལམ་ རྣམས་སུ་ནི་ལུས་ཀྱི་ ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ སྡོག་ས་སྤྱོད་བ་དང་ མཐུག་དང། ཉེན་མོངས་པ་ཅན་ཏན་ཞན་ཡང་མ་བསྡུས་ཏེ། རེ་ཞིག་ཏུ་རྒས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་རོ།། ལུས་-1998-ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ཏ་ལན་དག་འཆོ་བ་ དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམ། ཆུང་མ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བར་སྤྱད་པ་ ཏང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ དེ་དང་འབྲེལ་བར་བྱ་བའི་ སྡོད་ལས་ཀྱི་ལས་རྣ་བཤད་དོ། ། བཤ་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ཡང་ཆོགས་པོ་ཆེ་ཏང་ཡིན་པ་ དེ་ལྟ་ཅི་ཉིད་ཀྱི་ སྡོད་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་བཤད་དོ། ། ཡིད་ཀྱི་-1998-ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་ སྡོག་ས་སེམས་པ་ཡང་མ་བསྡུས་སོ།། རྒེ་བ་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ ལེག་ས་པར་ སྤྱད་པའི་ སྡོག་ས་སྤྱོད་བ་དང་ མཐུག་དང། སྤྱོས་པར་འཕྲུར་བ་ལ་སོག་ས་ སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱིན་ པ་དང། མཆོད་སྤྱིན་ལ་སོག་ས་མ་བསྡུས་སོ། ། བཤ་ཀྱི་···· ལེག་ས་པར་སྤྱད་པའི་ཡང་སྤྱན་ -1998-པར་ སྤྱ་བ་ལ་སོག་ས་

པ་མ་བསྒྲུབས་སོ།། ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མེམས་པ་
མ་བསྒྲུབ་སོ།། ལས་ཀྱི་ལས་དེ་རྣམས་ལས།

ཁ. མི་དགེ་བྱེད་ནི་རྣམ་རིག་མིན།
ཏཱིག་རྣམ་གཉིས་སོ།། རེ་ཤག་གྲངས་
སྡེད་ན།། དགེ་པ་བདུན་རྣམཏཱིས།
ཉིང་ཤཱིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན།

མི་དགེ་བྱེད་ནི་རྣམ་རིག་མིན།། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བྱེད་པོ་སྡོག་
ཅཱིད་དང་། མ་ཧྱིན་པར་ལེབ་པ་དང།། བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་།
པྲ་མ་དང་། 1998c-ཚིག་རྟུག་པོ་དང་། ངག་གཞལ་པ་རྣམས་ནི་....
ཏཱཁན་སྡེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཐབོས་ཀྱི་ རྣམ་པར་རིག་སྡེད་མེད་པའི་...
ཕྱིར་ཏནོད་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་སྡེད་མ་ཡིན་པའི་ངང་བཞིན་ནག་
ཡིན་ནོ།། ཏཱིག་རྣམ་གཉིས་སོ།། འདོད་པའི་ལོག་པར་ཀཡེམ་
པ་ནི་ནི་བཏག་ཀྱིད་ཤིས་མཐར་ཕྱིན་པར་- 1998c- སྡེད་པ་ལ་ནི་...
རྣམ་རིའི་ཚེ་ཀྱི་ ན་རྣམ་པར་རིག་སྡེད་ནད། རྣམ་པར་རིག་མ་ཡིན་
པའི་ངང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རེ་ཤག་སྡེད་དུ་བཏུག་པ་ནི་རེ་ནད་འདུ་བར་
ནག་པ་མ་ཡིན་ནོ།། རེ་ནག་ཤད་སྡེད་ན།། ལས་ཀྱི་ལམ་བྱེད་པོ་ནི་
ནག་ཤད་པནག་ཀྱིད་སྡེད་པ་ལ་ནི་ དུས་རེའི་ཚེ་ཀྱི་ན་ རྣམ་པར་- 2002a1-
རིག་སྡེད་ནད། རྣམ་པར་རིག་སྡེད་མ་ཡིན་པ་ནད་ རྣམ་པ་ཅཱིས་
སྡུ་འཛུམ་རོ།། ཕྱིས་ཀྱི་ནི་ནི་རྣམ་པར་རིག་སྡེད་ནད་རྣམ་པར་རིག་
སྡེད་མ་ཡིན་པ་ཅོ་ན་ཡིན་ནོ།། རྟེ་བའི་ལེཚ་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ལས་ཀྱི།
རྟེ་པ་བདུན་ རྣམཅཱིས།། ཡང་རག་པར་ཤྲདཚ་པའི་ ཚྱུས- 2002a2-
ཁྲིམས་ཀྱི་ རྣམ་པར་རིག་སྡེད་ལ་ རག་ལུས་པའི་ ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་ཅནུག་ས་

ཟན་བཏུབ་ནི་ཀངོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ རྣམ་པར་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་ རྣམ་པ་ཀཉྩི་ཀ་ཡིན་དེ། ཏིང་ངེའཛིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན།། བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྔོན་བས་བསྟན་པ་ 200ཨ 3- རྣམས་ནི་ཏིང་ངེའཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཀཱ་ནི་སེམས་ཅམ་ལ་རག་ལྷུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཅི་ན་ཡིན་དེ།།

68. ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འགྱུར་བའམ་ མ་ཡིན།། བཟློག་པ་མཐུག་ཡིན་དེ།

ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད།། ལས་ཀྱི་ལེམ་ཉེར་བསྡོགས་··· རྣམས་ནི་ཏངོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྟེ་ རང་བཞིན་ཡིན་- 200ཨ 4-དེ། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འགྱུང་བའམ།། མ་ཡིན།། ཀལ་ཏེ་ཀུན་ནས་དཀྲིགས་པ་རྟག་བོའམ། རབ་ཏུ་དང་བ་ལྟུང་ལེན་པ་ཆེན་པོས་སྐྱོན་བ་རྣམས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞི། ཀཱཏན་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་དེ། བཟློག་པ་མཐུག་ཡིན་ནོ།། ཉེར་བསྡོགས་ལས་བསྟོག་པ་ནི་ 200ཨ 5- ལས་ཀྱི་ལེམ་རྣམས་ཀྱི་མཐུག་ཡིན་པར་གལ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཀཱ་ནི་ཀངོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་དེ།། རྣམ་པར་རིག་ ··· བྱེད་ཏུ་ནི་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཀཱཏ་ཉེ་ལས་ཀྱི་ལེམ་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚོར་སྐྱེད་ན་ནི་རྣམ་པར་རིག་ - 200ཨ 6-བྱེད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཀཱཏན་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་དེ།། ཡང་ཇི་ཙམ་ཞིག་ན་སྐྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་འདི་དག་རྣམ་པར་བཞག་རེ་ན། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་འདི་ན་ཉོན་ཅིག་སྐྱེགས་ཀཱོད་པར་འདོད་ལ། ཁྲེལ་མོག་ས

པ་ལས་ལྷོད་བར་ཟེད། རིན་ལེན་པར་ཟེད། འགྲོ་བར་ཟེད། ཆོམ་པར་-200a7-ཟེད། ཕྱག་མ་ཀོ་བར་ཟེད། འཕྲིད་པར་ཟེད། དྲན་པར་ཟེད། འཇུད་པར་ཟེད། ཀཱཏྲོད་པར་ཟེད། མཆོད་ལེན་པར་ཟེད། མཆོད་ལན་ཀཊིཀ་ཀམ་ལན་ཀཊིས་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ནས་ཇི་སྲིད་དུ་སྡོག་ཀཊོད་པར་མི་ཟེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་སྐྱོང་བ་ཡིན་ནོ།། བསྡུད་པ་ཀཅཱིས་སྡོག་ཀཊོད་-200b1-པར་ཟེད་པ་དེའིཚེ་ནམ་པར་རིག་ཟེད་དང། རེའི་སྐད་ཅིག་ཅི་རྣམ་པར་རིག་ཟེད་མ་ཡིན་པཱཌ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ནངོས་ཡིན་ནོ།། རྒྱུ་ཀཊིས་ཀྱིས་ནི་སྡོག་ཀཊོད་པའི་ཚ་ན་མ་སྐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྡོད་པ་དང་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་བས་སོ།། རེ་སྐྱེན་ཚད་ཀྱི་རྣམ་-200b2-པར་རིག་ཟེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་····མཐུག་ཡིན་ནོ།། ཇི་སྲིད་དུ་ཕྱག་རེའི་བཅས་པ་འཆུ་བའམ། བཟུ་བཀའ་ཟེད་པའམ། འཆོང་བའམ། འཆེད་པའམ། ཟ་བའམ། རྩེས་སུ་སྐྱོབས་པ་རེ་སྲིད་དུ་ནི་རེའི་རྣམ་པར་རིག་ཟེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ཀྱང་མཐུག་ཡིན་ནོ།། ཐ་ཚིག་-200b3-རེ་བཞིན་དུ་ཀཐཁ་ཐུག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ།། བརྟག་ཏེམས་ལ་ཤོག་པ་ནི་མངོན་དུ་ཐུབ་པ་ཅོམ་ཐྲི་ཟ་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་པ་ཡང་མེད་ལ་མཐུག་ཀྱང་མེད་དོ།། འདིར་ནི་རྟེག་སྡོག་ཆགས་རེ་འཆི་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཀཁཟ་པ་རེའི་ཚེ་རྣམ་པ་-200b-4-རིག་ཟེད་དང་རྣམ་པར་རིག་ཟེད་མ་ཡིན་པ་ཀང་ཀག་ལེས་ཀྱི་ལེམ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཀི་བའི་སྐྱེ་པ་ལ་ཀཁཟ་པ་རེའི་ཚེ་ཡིན་པ་ཁེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ།། རེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། རེ་ཞིག་ཀལ་ཏེ་འཆི་བའི་སྐྱེ་པ་ལ་ཀཁཟ་པ་ཡིན་ནའོ་ཞེས་ཀཀོད་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་-200b5-ཅིག་ཀི་བ་ཡང་སྡོག་ཀཊོད་པའི་ཁ་ནས་མཐོ་བ་

ལྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། གྱག་པའི་མཐའ་ལས་ནི་དེ་སྐད་དུ་མི་འབྱུང་
ངོ། །དེ་ནི་ཅི་བ་ཡིན་ན་ཞེ་ན་སངས་པ་ཁང་ཁྱིམ་སོག་ཏེ་རིང་པར་...
ཟད་པ་དེའི་ཚེའོ། ཆགས་པ་རིག་ཏུ་བྱེད་དང། དེའི་སྐད་ཅིག་ཙམ་
པར་རིག་ཟད་མ་ཡིན་པ་ཁང་ཡིན་པ་-2008-ནི་ཞེས་ཀྱི་ལས་
དང་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁང་སྐྱེས་པ་དེ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། ཁང་ཡང་
བསྐྱེད་བཅོམ་ལས་འདི་སྐད་དུ། སྐྱོག་ཆགས་བསད་ལ་སྐྱེ་ཁ་ཅིག་པ་
མ་འཁོག་ས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེར་ན་སྐྱོ་
ཆགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱེར་བ་མེད་པར་མི་འཐུབ་ཅ-2008-ལྟ་བུའོ་
ཞེས་ཁ་སྐྱབས་པ། འདིར་མཐུག་སྟོང་བའི་སྐད་ཁ་སྐྱབས་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ་བཀའ་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་དེ་ཁ་ལ་ཏེ། དེའི་ཚེ་དངོས་ཀྱི་ན་མ་འཁོག་...
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཅེས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཤི་ལྟར་ན་
ཅེས་པ་མེད་པ་དེ་དངོས་ཀྱི་ན་སྐྱེར་བའི་སྐད་ཁ་སྐྱབས་ཞེས་བྱ
-201a 1-བའོ། །དེ་ན་དེའི་ཚེ་ཆམ་པར་རིག་སྟེད་ཇི་ལྟར་
ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་འགྱུར། ཇི་ལྟར་ན་མི་འགྱུར། མི་བྱས་...
པའི་ཕྱིར་རོ། རེ་ཞིག་ཆམ་པར་རིག་སྟེད་མ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་...
འགྱུར་ཏེ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི
ཚེ་ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱི་ལམ-201a 2-ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་....
ཁ་ཅིག་ཀྱི་སྐྱེར་བ་མ་མ་རྟག་ལས་ཀྱི་ལས་ཁ་ཤིན་པ་ཡང་....
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། སྐྱོག་ཁ་རོད་པའི་སྐྱེར་བ་ལས་ཀྱི...
ལམ་བཟུང་ཚར་ཡང་ཡིན་ཏེ། དགེར་ན་དཀྱི་ཁས་བའི་ཕྱིར་
ཁཉེད་རྟེན་ཁས་པར་ཁ་ཤིན་པ་ཡོད་ཀྱི་ཚེ་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་....
ཁ་རྒྱར་མ་རྟེད་པ་དང། རེ་ཤིད་ཀྱིས་རེ་ཁ་མོད་དུ་ཁ་ལྟུག་པའི་ཕྱིར་
དེའི་ཚུད་མ་ལ་ཤལ་པོ་རྟེད་པ་དང། རེ་ལ་ཁང་དག་ཡོངས་སུ་
སྐྱོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་མཛའ་བོ་ལ་བརྟུན་དང། ཐུ་མ་དང།

ཚོགས་རྫུབ་པོ་དང། ཆུལ་པ་དག་ཀིས་དཔྱད་བྱེད་པ་དང། དེའི་
ཧོར་ཡེ་བརྟབ་སེམས་བྱེད་པ་དང། དེ-201a4-ཁིད་ལ་ཀཱཏི་
སེམས་བྱེད་པ་དང། དེ་ཀས་དཔ་བའི་ཕྱིར་ལོག་པའི་ལྟ་ངེས་
བཟུང་པ་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་དུ་ཀཱཤ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་
པར་སྦྱར་བར་བྱའོ།། བརྟེན་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྨྲས་པ་ཡིན་
པར་མི་སྣང་སྟེ། བྱ་བ་མ་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཅམ་ཁོས-201a5-ནི་སྨྲས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། མདོ་ལས་
རྟེན་སྤྲོང་རྒྱ་སྤྲོག་ཀཽ་ཤི་ནམ་པ་ཀསུམ་སྟེ། ཚངས་པ་ལས
སྐྱེས་པ་དང། ཁེ་སྐྱང་ལས་སྐྱེས་པ་དང། ཀཱཤ་མུག་ལས་སྐྱེས་པའོ
ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་དུ་ཀསུངས་པ་རེ་ལ་སྨོག་
ཀཽ་ཤི་པ་ཚངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི-201a6-ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
རེས་བྱ་བ་དེ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ལས་སྐྱེ
ལམ་སྐམས་ཟད་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ
ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

68. སྨོན་པ་རྣོ་བ་ཀསུམ་ལས་སྐྱེས།

69. རེ་ཡི་མཇུག་སྒོཊས་ལྡུང་ཕྱིར་
བརྟེན་སེམས་སོཊས་རྣོ་ཀསུམ་ལས་སྐྱེས།

སྨོན་པ་རྣོ་བ་ཀསུམ་ལས་སྐྱེས། རེ་དག་ཀི་སྨོན་པ་ནི་མི་གཅེ
ཡིང་རྣོ་བ་ཀསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ན་དོན-201a7-
ཀྱང་ནས་སྤྲོང་བའི་ཚོགས་ལས་རེ་སྐད་བཀྲད་དོ།། རེ་ལ་སྨོག
ཀཽ་ཤི་ཚངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རེའི་ལུས་ཀྱི

ཡན་ལག་ཚི་ཕྱིར་རམ། དོར་ཏེ་ཕྱིར་རམ། རྩོད་མོའི་ཕྱིར་རམ། བདག་ཏུ་མ་ཤངས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྤྱིག་བྱེད་པར་བྱེད་པའོ།། ཞེས་སྦྱངས་ལས་2015-སྐྱེས་པ་ནི་ཤི་ཡུལ་སྟེ། ལོ་ན་ལས་ཅས་པར་ཤུང་བར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་གསོད་པར་བྱའོ།། ཁཏྟི་སྤྱག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཤི་ཡུལ་སྟེ། མཆོད་སྦྱིན་ཉེར་པ་རྣམས་དང། རྒྱལ་པོས་ཆོས་ཤི་ནས་ཀྱང་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཉི་ལྟོས་གསོད་པ་དག་སྟེ། མི་བསླབ་པས་པ་རྣམས་ཆད་པས་བཅད་2015-ན། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་ཤི་ཡུལ་དུ་སྟེ། ཞེས་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་དང། པར་མེག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཤི་སྐྱབ་དུ། པ་དང་མ་ཤ་ས་མ་ནད་ཚံཔས་ཆེན་པོས་སྡེབས་ནས་ཤ་གསད་པར་རྒྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ།། གང་ཡང་ཤི་སྐྱབ་དུ་སྤྲུལ་དང་སྐྱེག་པ་དང་སྤྲང་བུ་ཏ་མ་བུ་ག་ལ་སོགས་2016-པ་རྣམས་ནི་མི་རྣམས་ལ་ཤ་དུང་བར་ཞུབ་པ་ཡིན་པས་ཤ་སྟག་ཏུ་ཟེར་རོ།། དེ་དག་དང་ཕྱུག་ས་དང་བྱ་དང་མ་རྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་ཞིང་ཤ་ཟ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་གང་གང་ཡིན་ལེག་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱིམ་པ་ཁ་ཅིག་ཤ་ཟ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཤ་ཟ་བ་ཉིད་དོན་དུ་ཤ་ཉོ་བ་པའམ། ཤ་ཁྲ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན། བདག་ཏུ་མ་སངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཤ་ཟ་བ་ཉིད་དོན་དུ་ཤ་ཉོ་བ་པའམ། ཤ་ཁྲ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་2015-པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ།། ཁཏྟི་སྤྱག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཤི་ཡུལ་སྟེ། རྒྱལ་པོས་ཆོས་ཤི་ནས་ཀྱང་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཉི་ལྟོས་གསོད་པ་ཡུལ་དུ་སྟེ། ཞེས་ཟེར་རོ། བྱམ་ཅེ་རྣམས་ནི་ཤི་

འདི་སྐབས་བཅད་ནི་ཚང་བས་བྱམ་རེ་རྣམས་ལ་བྱིན་པ་ཡིན་ན་... བྱམ་རེ་རྣམས་-2015-དམས་པས་དམངས་རིགས་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨྱིད་པར་ཟད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་བྱམ་རེ་འཕྲོག་ཁ་ནས་བྱམ་རེ་... བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལེན་པ་ཡིན། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཟ་བ་ཡིན། བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཡིན། བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྨྱིན་པ་ཡིན་དོ་ཞེས་རེར་བ་ལྟ་བུའོ། དེ་དག་ལ་བདག་དང་ཁ་ཅིག་ནི་-2017-འདུ་ཤེས་མེ་... འབྱུང་བ་ཞི་མ་ཡིན་དོ། ཁད་ཡང་ལོག་པར་ལྟ་བས་ན་དེ་དུ་བཀུག་པའི་མ་སྐྱེས་པར་ལེན་པའོ། འདོད་པས་ལོག་པར་ཁ་ཅིག་ཡེམ་བ་ཚ་ཚས་པ་ལས་སྨྱོས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ཀྱང་མ་ལ་ཆོག་ས་པ་ལ་དེ་ལ་ཆག་ས་... པའམ། རྣེད་པའམ་བཀྲུད་སྨྱིའི་སྨྱིད་དམ། བདག་ཁ་མ་-202α1-མཇ་འ་ཚོ་ཡོངས་སུ་བསྟུ་པའི་ཕྱིར་མི་ཚངས་པར་སྨྱོད་... པའོ། ཁོས་སྐད་ལས་སྨྱོས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་བས་བཅས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉལ་པོ་རྒྱད་པ་ཁ་ཁད་ཡིང་བའོ། ཁ་ཅིག་མུག་ལོས་སྨྱོས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བར་མིག་ལ་སོག་ས་མ་ལ་སོག་ས་ལ་... ཉལ་བ་དང་། 202α2-བ་ལང་འ་བྲིང་ཁི་མཆེ་སྨྱེ་ལ་ཆ་... ཅན་ཏེ་ཆུ་བཏུང་ངོ། རྟོག་བཅད་དོ། མཉེ་ཁན་དུ་ཉལ་པོ་ལ་... འགྱོའོ། སྲིང་མོའི་ཁན་དུ་འགྱོའོ། རུས་ཁཅིག་པའི་ཁན་དུ་... འགྱོའོ་ཞེས་སྟ་བ་དང་། ཁད་དང་ཁད་ནས་དག་རྣེད་པ་སྟེ་ཁ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་རྟ་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་བ་ལང་དང་འཇིག་-202α3-རྣེད་ལས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་རྟ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཁང་ཁྱིམ་ནི་ཁ་ཅིག་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཟས་སྨྱིན་པ་དང་། ཁོག་ས་དང་ལས་དང་འདྲ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། བརྟུན་དུ་སུ་བ་སོག་ས་པ་ཚང་ས་ལས་སྨྱོས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་ལས་སྨྱོས་པ་ནི་སྟ་-202α4-མ་བཞིན་ནོ།

བརྟེན་ཏུ་སྐུ་པ་ཀའི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣག་ཏུ། རྟུལ་པོ་བཞུད་ཀའི་ལྟེན་དང་བུད་མེད་དག། བཀ་མ་ལོན་པའི་ཚེ་དང་ཀསོད་པ་དང་། ནོར་ཀུན་ཤིག་ཆ་བརྟེན་ཅས་ཀནོད་མེད་ཏེ། བརྟེན་ལྟ་ལྟོང་བར་ཇེད་པ་མིད་ཞེས་བཤད། ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་དང། 202a5-ཀད་ཡང་ལོག་པར་ལྟེ་བས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་བརྟེན་ཏུ་སྐུ་བའོ།། ཐྭ་མ་ལ་སོགས་པ་ཀའི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ལོག་པའི་ལྟེ་བས་རབ་ཏུ་བཅུག་པ་དག། ཀད་ཡང་རོ་རྒེད་ལ་སོགས་པ་བསྟུན་བའོས་ངན་པ་རོལ་བའོ།། ཇི་ལྟར་ན་བཅིབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཚིགས་པ་ལ་སོགས་202a6-པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡི་མདུག་སྤོགས་ལས་སྟུང་ཤིར།། བཅིབ་སེམས་སོགས་རྟ་ཀསུམ་ལས་སྐྱེས།། ཚིགས་པའི་མདུག་སྤོགས་སུ་བྱང་བ་ནི་ཚིགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཀག་ཡིན་ནོ།། ཞེ་སྡང་ཀི་མདུག་སྤོགས་སུ་བྱང་བ་ནི་ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པ་ཀག་ཡིན་ནོ།། ཀའི་མུག-202a7-ཀི་མདུག་སྤོགས་སུ་བྱང་བ་ནི་ཀའི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ཀག་ཡིན་ནོ།། མི་ཀག་པའི་ལས་ཀྱི་ལས་རྣམས་རྟོག་ཅིང་ཇི་ཞེ་ན།། ཀག་པའི་ལས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཏེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

༦༡. ཀག་པ་སྐྱོར་ཀད་མདུག་བཅས་རྣམས་ཚིགས་སྡོད་ཀའི་མུག་མེད་ལས་སྐྱེས།

ཀག་པ་སྐྱོར་ཀད་མདུག་བཅས་རྣམས།། ཚིགས་སྡོད་ཀའི་... མུག་མེད་ལས་སྐྱེས། ཀག་པའི་ལས་-202b1-ཀྱི་མ་སྐྱོར་པ ཀད་མདུག་ཀད་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ཀག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ཚས་བསྟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ལྟར་ཀོན་མི་ན་བར་མ་ཚིགས་པ་ལ་

སོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟུན་པའི་ཕྱིར་མ་ཚག་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པ་དག་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་མི་དགེ་-2028-བའི་ལས་ཀྱི་ལེམ་དེ་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་བ་ནི་དག་... བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ།། དངོས་སྤྱོད་བ་ནི་དངོས་ཡིན་ནོ།། མཐུག་སྤྱོད་བ་ནི་མཐུག་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བྱེད་དེ་ཚུལ་བཞེན་པར་རྗེ་ཏས་པར་བྱད་པ་ཅནས་སུ་ཆོག་པར་འཐུག་པར་རྟོག། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྤྱག་འཚལ་-2028-པར་... རྟེག། མཁའ་སོ་ལོ་ཅོག་པ་འདོབས་པར་བྱེད་པ་ནས་ལས་ལན་ཅིག་བཏོན་པས་དང། ལན་ཅིག་བཏོད་པའི་བར་འགྲོ་ནི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ།། ལན་གསུམ་པ་བཏོད་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་... རིག་རྟེར་དང་དེའི་སྐད་རྗེག་ཀྱི་རྣམ་པར་དོག་བྱེད་མ་ཡིན་པ... ཅད་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ལེམ་-2028-དངོས་ཡིན་ནོ།། དེའི་འོག་ཏུ་ཇི་སྐད་བཤད་བསྟོ་བའོམ། གོའི་རྟེན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང། ཇི་སྲིད་བྱ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་རྣེས་སུ་འཐད་བ་འདི་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ།། ལས་ཀྱི་ལེམ་སྒམས་ཅད་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་མཐོང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཐད་-2028-བཤད་ན། འོན་ཏད་ཀིག་ཏད་ཀིས་མཐོང་སྤྱད་པར་བྱེད་རེ་ན།

ཨ. ཏསོད་དང་ཏནོད་མེམས་ཆོག་རྩེ་སོ།།
ཞེ་སྡང་ཀིས་ནི་མཐོང་སྤྱད་བྱེད།
ལོག་ཏལེམ་བརྟག་མེམས་མ་བྱིད་ལེན་
ཆགས་པ་མེམས་ནི་རྗོགས་པར་བྱེད།

71. ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅི་སྐྱེ་ཞེས།
ལྟུང་མ་ཅན་ཐོབ་ཏུ་རྗེས་ཡིན་ལགས།

ཅོཾ་དཔ་ཅི་ནོར་མེམས་ཚོག་རྣོ་པོ།། ཞེ་སྡང་ཅི་ལ་ནི་མཐུ་ཕྱིན་ཅེད།། སྤྱོག་ཅེར་པ་དང་། ཅི་ནོར་མེམས་དང་། ཚོག་རྣོ་པོ་དང་འདི་དག་ནི་ཞེ་སྡང་ཅི་ལ་མཐུ་ཕྱིན་པར་ཅེད་དེ། ཡོངས་སུ་འདོར་བ་དང་-2025- རྣོ་བ་པའི་མེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། ལོག་ཅེམ་བརྟག་མེམས་མ་བྱིན་ལེན།། ཆུགས་པ་མེམས་ནི་རྗེ་ཅེས་པར་ཅེད།། འདོད་པས་ལོག་པར་ཅེམ་པ་དང་། བརྟག་མེམས་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་རྟམས་ནི་ཆུགས་པས་རྗེ་ཅེས་པར་ཅེད་དོ།། ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅི་སྐྱེ་སྨྲ་ཞེས།། 2025-ཆོས་སྐོང་པར་ཐུབ་ཅེས་ཕྱིན་པར་ཅེད་དོ།། ལྟུང་མ་ཅན་ཐོབ་ཏུ་རྗེས་པར་འདོད།། ལྟུང་མ་ཡང་ཅང་དག་ཅེ་ནས་ཏུ་སྨྲ་བ་དག། ཐུ་མ་དང་། ཆོག་ཅེལ་བ་སྟེ། རེ་དག་ནི་ཆུགས་པའམ། ཞེ་སྡང་བམ། ཅི་སྐྱེ་སྨྲ་ཅས་ཅེད་ཕྱིན་པར་-2031- ཅེད་དོ།། ཅང་འདི་ལེས་ཅི་ལེམ་ཆ་བཞིར་བཤད་པ་རེ་དག་ནི་ཅེས་སུམ་དང་། ཅེས་སུམ་དང་། ཅཏིག་དང་ཅེས་སུམ་དང་། ཀོ་ནི་མཚ་བཞིའོ།

71 ཅཞི་ནི་མེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་དང་།
མིང་དང་ཅནྡྲུག་ཁ་དང་ཆིང་ཡིན་ནོ།

ཅཞི་ནི་མེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་དང།། མིང་དང་ཅནྡྲུག་ཁ་དང་ཆིང་ཡིན་ནོ།། སྤྱོག་ཅེར་པ་ལ་སོག་ས་ཡི་ཅཞི་མེམས་ཅན་ཡིན་-2032- ནོ།། ཅཞན་ཏེ་བུད་མེད་ཏེ་ཅན་དུ་འགྱོ་བ་ལ་སོག་ས་ཡི་ཅཞི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་ནོ།། ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡི་ཅཞི་ནི་མིང་དང།

ཏཱནྟཏས་ཡིནའོ།། བརྗོན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏཱཛི་མིང་གི་ཚོན་ཏེ་ཡིནའོ།། ཏང་ཞིག་ཅི་ལ་པོ་འཆི་བར་དེས་བར་ཆུབ་ནས་དེ་དང་མཚོ་མཉམ་-203a3-དུ་འམ་སྲིད་ཀྱིས་ཅི་དེ་ལ་ལས་ཉི་ལེམ་དབོས་ཡིད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་ཅེན།

72. སྲོ་དང་མཉམ་དུ་ཀྱི་བ་ལ་
དབོས་མེད།། ལུས་ཏཱཛནས་པའི་ཕྱིར།
དམཏ་ལ་སོགས་པར་དོན་ཏཱཛིཏ་ཕྱིར་
ཐམས་ཅད་ཅེད་པ་བློ་བཞིན་ལྟེན།

སྲོ་དང་མཉམ་དུ་ཀྱི་བ་ལ་དབས་མེད་ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།། ཁྱོད་བ་ཡང་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤུལ་སྟོན་ཏཱཛིད་པའི་ལུགས་མ་ཐོས་པས་རིག་པར་མི་འཚུབ་བ་ལྟ་མཚོས་མམ། བཀའ་···སྩལ་-203a4-བ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཏཱཛིད་པ་ཡོ་སྲུ་དམ་མཉམ་དུ་ཀྱི་བར་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཏཱསྲུངས་ཚོ།། དེ་ལ་རྟུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཏཱཛོད་པར་ཐུབ་ཏཱཛོན་བཞིན་དུ་ཏཱཛོད་པ་པོ་ལ་ཅ་ན་ཐོ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མེད་ལ། ཏཱཛོད་པ་པོ་ཀྱི་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།། ལུས་ཏཱཛནས་པའི་ཕྱིར་རོ། 203a5-ལུས་ཏང་ཀིས་དེ་ལ་སྐྱོར་བ་ཐུབ་པ་དེ་ནི་ཚད་ལ་དོས་མཐུན་པ་ཐ་དད་པ་ཏཱཛནས་ཐོ་ན་ཞིག་སྟུང་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱོར་བ་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལེམ་དང་ལྡན་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཏང་ཏམཏ་ཀིས་ཏཱདབ་པ་དང། ལིངས་འདབས་པ་དང། མི་འཕྲིཏས་པར་ཏཱབ - 203a6-པ་ཏཱ་ཏུ་པ་རོལ་སོ་ཏཱསད་པར་ཐུ་བའི་ཕྱིར་མང་སོ་ཚོཏས་པས་བཏབ་ལ་ཏཱཛིཏ་རིག་ཀིས་སྟོག་ཏཱཛིད་ན་དེ་དང་སུ་ཞིག་ལྟན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།། ཏམཏ་ལ་སོགས་པར་···

དོན་ཏན་ཏེག་ཕྱིར།། ཐམས་ཅད་རྒྱུད་པ་ཡོ་བཞིན་ལྟེན།། དོན་ཏན་ཏེག་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་པ་ཡོ་ཇི་ལྟེ་བ་བཞིན་-203ཨ7-ལྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཏག་ཏི་བོན་ཀྱིས་ན་ཁན་ཚུན་དུ་སྐྱོར་བར་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ།། ཇོ་ནཏཾཁིཏ་ན་ཀྱིས་ཁྱིད་པ་ད་ཇི་ལྟེ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ལྟེན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཀང་ཁིཏ་འདི་སྐམ་དུ་སྐྱེ་ཀྱི་ཀྱིས་ཡང་སྐྱེ་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཁམ་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་བ་ནས་ཇི་ཙམ་ཀྱིས་ན་ཁོ་ཚ་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞེས་རྒྱུ་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཙོད་དོ།།

73. སྐྱེ་ཀ་ཅོད་པ་ནི་བཟམས་པ་ཁིན་དུ་
མ་ནོར་བ་ནི་ཀ་ཁན་ཀས་པའོ།
མ་སྐྱེ་ལེན་པ་ཀ་ཁནཱ་ཀྱི་ནོར་
མཐུ་དང་ཤངས་བྱས་པ་དག་ཀིར་རྒྱུད།

སྐྱེ་ཀ་ཅོད་པ་ནི་བཟམས་པ་ཁིན་དུ།། མ་ནོར་བ་ནི་ཀ་ཁན་ཀས་པའོ། ཀ་ལེ་ཏེ་འདི་བཟད་ཅོ་-203ཨ8-སྐམ་དུ་བཟམས་ནས་ཀས་ཀ་ཁོད་པར་སྟེད་ལ། ཀ་ཁན་ཅང་མ་ནོར་བར་དེ་ཏིད་ཀྱང་ཁོད་ཀ་ཁོད་པར་རྒྱུད་ན་ཅོ་ཚ་ཀྱིས་སྐྱེ་ཀ་ཅོད་པ་ཡིན་ནོ།། ཇོ་ནཏཾཁིཏ་འདི་ཅི་སྐྱེ་ཀ་ཆཱས་ཟམ་སྐྱེ་ཀ་ཆཱས་མ་ཡིན་ཏེ་ཁམ་ཅན་ཁན་ཚུན་ཁ་ཅིག་ཁིན་ཡིན་སྐམ་དེ་ཐེ་ཚོམ་ཟས་ནས་ཀ་ཁོད་པར་སྟེད་པ་ད་ཇི་ལྟེ་བུ་ཞེ་ན་-203ཨ9-དོ་ཡང་ཁིན་ཡིན་ཁ་ཅིག་ཁིན་ཡིན་ཁེས་བྱ་བའི་དོས་པ་འདི་རྟེད་ནས་དེ་ལ་སྟུན་པར་སྟེད་པས་དོས་ན་འདོད་པའི་སེམས་སུ་བྱས་པ་

ཞེ་ན་ཡིན་ནོ།། ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣོག་ཅེད་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། སྣོག་ཞེས་ཏུ་བ་དེ་ལྟུས་དང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲུག་
པའི་སྒྲུབ་-2038-4-ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའོད་པས་བྱེད་དོ། རགས་ན་
མར་མེ་འམ། དྲིལ་བུའི་སྐད་འཐུག་པས་བྱེད་པ་ནད་འདྲའོ།། ཡང་
ན་སྣོག་ཅི་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཐུག་པས་བྱེད་དོ།། ཅུལ་
ཏེ་སྣོག་ཅི་དབང་པའི་སྐད་ཅིག་མཅིག་སྣུ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་ན
ཡང་སྣོག་ཅིའོད་པའི་ཚ་ན་མེ་-2038-བས་རེག་པར་འགྱུར་
ཏེ་ཅ་ཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་མེད་པས་ཅང་ཞིག་འཆི་བར་འགྱུར་
པའི་སྣོག་ར་ཅང་ཡིན་ཞེ་ན། ཅང་ཅི་ཞེས་བྱ་བའི་ཅང་པ་ནི་
ཟག་ཏུ་སྣུ་བ་དག་པར་དམྱད་པར་བྱའོ།། བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས
ཙྪད།། ཅང་ཚེ་ཚེ་དང་རྟོག་རྣམ་ཤེས།།

འདི་རག་ཅིས-2038-ནི་ལུས་འདོར་ཞིང་།།
བོར་ན་རེ་ཚེ་འདུག་པ་ནི།།
རྟི་ལྟར་ཤིང་ལ་སེམས་མེད་བཞིན།།

ཞེས་ཅགས་ཙམ་ཞེས་ཏེ། རེ་ལྟ་བས་ན་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་···
ལུས་ནི་ཅོས་ཤིན་པོ་ཞེས་བྱ་ལེ། དབང་པོ་མེད་པ་ཅི་ཤི་བ་ཞེས་བྱའོ
ཅེའམ་སྟེ་པ་རྣམས་ནས་ཏེ། ཐུགས་མ་བཏང་སྣོག་ཅིའོད་པས
ཙྪད-2038-བྱེད་པ་པོ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པས་འགྱུར་ཏེ།
དགེ་ནས་མེ་དང་རེག་པ་ལས་ཆིག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། རེ་རག་ཅི་ལྟར་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་ན། ཅི་
པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟོར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།། ཅེའམ་སྟེ་པ་སྐྱེ་བ་ཐ་དད། རགས་ཐུབ་དག་གིའི་ཚེ་-2041-འཕོཅས་པ་ནད།
དེ་རག་ཅས་ད་དེ་ཉི་ན་ཡང་སྣོན་པོ་ལ་དེ་ལྟོར་ཐལ་བར་འགྱུར་ནོ།།
མ་དང་བུ་སྟོན་ཀོད་པ་དག་ཀྱང་ཁན་ཆུད་སྣུ་བསྟལ་ཏེ་ཕྱུ་···

མཚན་ཉ་ཐུན་བྱའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཏསོད་པར་ཐུབ་ཡང་དེའི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་-204a2-ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མེས་དང་ཏི་རྟེན་སྤེག་པ་བཞིན་ནོ། བྱང་ཀུ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཏཱཐྭ་མེ་ལ་རོག་ཀུ་འཇུག་པ་མེ་དེས་མི་འཚོག་པ་བཞིན་ནོ། ཁྱིམ་རིགས་ན་སྲོག་ཆགས་དག་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཤིང་ཤིག་ལ་སོགས་པ་མེ་ཀ་རྣམས་ཤིན་སྦོག་པ་དང་ལྡན་པར་ཐལ་བར་-204a3-འགྱུར་རོ། ནད་པ་ལ་ཏབོད་པ་དང་། ཤི་བ་ན་སྨན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རེ་ལྟེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཡང་ན་དཔེ་ཅོམ་ཉིས་ནི་འགྲེབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། སྲོག་ཀཊོ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། མ་སྐྱེན་ལེན་པ་ཏཱཐྭ་ཡིན་ནོ། མཐུ་དང་འཇབ་བྲེས་བཅག་ཀིར་རྒྱུ། མ་རོངས་ན་ཞེས་ཅུ་བར་-204a4-སྟེར་ཏེ། ཀལ་ཏེ་ཏཱཐྭ་ཉིས་བཅག་ཀིར་བྱས་པ་ལ་མཐུ་དང་འཇབ་བྲེས་བཅག་ཀིར་རྒྱུ་ཟིང་། ཅང་དུ་མཐུ་དང་འཇབ་བྲེས་བཅག་ཀིར་བྱ་བར་ཁས་མས་པ་རེ་ལས་ཀཱཐྭ་ཤུང་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཚོགས་ཉིས་མ་སྐྱེན་པར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། མཆོད་རྟེན་ལས་ཁྲོག་ས་ནི་ཟབ་བཅས་ཀྱི་-204a5-ལས་མ་ཐུབ་པར་བླ་བས་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་རྫོ་བ་ནི་ལས་འདས་པའི་ཚེ་རེ་རག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཏཱཐྭ་ཤུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཏཱཐྭ་རག་ན་རེ། བྱང་མ་ཏང་དག་ཡིན་པ་ལས་ཟོ་ཞེས་ཟེར་རོ། བདག་པོ་མེད་པའི་ཏེ་དེ་བྱས་ན་ནི་ལུལ་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་ཟོ། ཤི་བའི་-204a6-ནོར་པོག་ས་ན་ལས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མཚམས་སྦྱི་ནང་དུ་ཏཏྟ་ས་ལས་ཟོ། མ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མཚམས་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་མ་ཐམས་ཅད་ལས་ཞོ།

74. བཏོག་མིན་འགྲོ་བ་འདོད་པ་ཡིས་
ལོག་པར་ཤེས་པ་རྣམ་བ་བཞི།
བརྗོད་ཚོག་འདུ་ཤེས་ཤ་ཁ་བའི
ཚོག་དོན་མངོན་པར་ཤེ་བའོ།།

བཏོག་མིན་འགྲོ་བ་འདོད་པ་ཡིས།། ལོག་པར་ཤེས་པ་··· རྣམ་པ་བཞི། བཏོག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་-204a7- འདོད་པས་ལོག་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཏོག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཤ་ཁ་ཟན་ཐོས་ཡོངས་སུ་ཟུང་བའམ། མ་འམ། བུམོ་འམ། ཕ་དང་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤན་དུ་འགྲོ་འམ། རང་གི་ཆུང་མ་ཡིན་··· ཡང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་སྟེ། འཕགས་སུ་དུ་ཤེ་བ་ཡིན། 204b1-ལུགས་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བའམ། སྡང་བའམ། མཆོད་རྟེན་ནམ། ཀཱ་ལུ་ག་ལོག་ཤོང་བམ། དུས་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་སྟེ། དུས་མ་ཡིན་པ་ཀང་ཁ་ན། སྨན་མཤམ། ནུ་ཁོ་ཤ་ཟན་བའམ། ངམ་པ་རང་བཅས་པའི་ཤན་དུ་འགྲོ་བའོ།། ཞེ་ཅི་ཀ་ནོ། ཀལ་ཏེ་ཁྲོས་ཀཆང་ནས་པ་རང་-204b2-བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། མ་ནོར་བ་ཁེས་བྱ་བར་སྨྲ་ཏེ། ཀལ་ཏེ་བདག་ཀི་ཡིན་པའི་ཤ་ཁ་ཟན་ཐོས་ཀཁ་ཆུང་མའི་ཀང་དུ་མོང་ན་ལས་ཀྱི་ལས་ཀ་དུ་མི་ཤ་ཟུར་རོ།། ཀལ་ཏེ་ཀཁ་ཆུང་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཤ་ཁ་ཟན་ཐོས་ཀཁ་ཆུང་ཀི་ཀང་དུ་མོང་ན། ཞེ་ཅི་ཀ་ནོ། ཀཁ་ཆུང་-204b3- ཆུང་མ་ལ་སྨྲ་བར་བྱས་པས་ཕམ་ཐོབ་བོ། དེའི་ཚེ་··· ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཤ་ཟུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། ཀཁ་དག་ན་ཅེ། སྨྲོས་པ་ཀཁ་ན་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་མི་ཤ་ཟུར་ཏེ། རྒྱ་ཀའི་ཚིག་པ་བཁ་ན་ཞེས་ཟེར་རོ།། ཤེ་ཀ་སྨྲོང་མའི་ཀན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ།

ལས་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་ཏ་ཡེམ་པ་-204ཇ4-ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་ཏེ། དེས་ནི་ཆེ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་དེ་ར་ཁ་ཏི་ཆུང་མ་དེས་པ་ནད་བཟས་པ་བཞིན་དུ་བགོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།། ཏཱ་ཞེན་ནུ་མའི་ཏན་དུ་འཕྲོ་བ་ནི་ཏ་ལ་བྱིན་པ་ལས་སོ།། ཏ་ལ་ཏེ་སྐྱེན་པ་མེད་ན་སྐུད་པ་ཏད་ཡིན་པ་དང་། 204ཇ5-ཟ་ན་རྩ་ལ་སོ་ལས་སོ།། བཙུན་ཚོ་…འདུ་ཤེས་ཏ་ཁན་བསྐུར་བའི།། ཚོ་ངོ་དོན་མདོན་པར་ཏོ་བའི།། རོན་སྐྱ་པ་ཏད་ཡིན་པ་དེ་ལྟོ་འདུ་ཤེས་ཏ་ཁན་ནུ་བསྐུར་ལ་དེས་ཏ་ཏི་ཏད་ནུ་བྱས་ནས་སྐྱས་པའི་ཚོ་ངོ་དོན་ཡང་ཏོ་ན་ཚོ་ངོ་དེ་ནི་བཙུན་ནུ་སྐྱ་བའི་ཡིན་ནོ།། མདོན་པར་མཏོ་ན་-204ཇ6-ཅི་འཕྲོ་ན་ཞེ་ན། ཚོ་ངོ་སྤལ་པར་འཕྲོ་རོ། ཚོ་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རེས་འཏའ་ཡི་ཏི་མང་པོ་ཞིག་ལེས་ཚོ་ངོ་ཏུ་འཕྲོ་ན་ནེ་ལ་ལས་ཀྱི་ལེམཏད་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཐམ་རྩམ་པར་རིག་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་ནད་བཟས་པའོ།། ཡང་ན་ཏ་ཏ་ལས་དོན་ཏོ་བར་…འཕྲོ་བ་སྟེ། ཡི་ཏེ་སྐྲ་མ-204ཇ7-རྩམས་ནི་སྐྱོང་བ་ཡིན་ནོ།། དོན་མདོན་པར་ཏོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྟེ་རེ་ཞིག་ཅན་པ་པོས་དོན་མདོན་པར་ཏོ་བ་ཡིན་ནམ། ཏེན་ཏེ་མདོན་པར་ཏོ་བར་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན།། རེ་ལ་ཅིར་འཕྲོ་ན། ཏ་ལ་ཏེ་དོན་མདོན་པར་ཏོ་བ་ཡིན་ནའི་ཚོ་ངོ་ཏི་དོན་ཡིད་ཀྱི་རྩམ་པར་རིག་པའི་ཞིང་ཡོན་ཡིད་པའི་-205a 1-ཕྱིར་དང་ཅ་ཏ་ཏི་རྩམ་པར་རིག་བྱེད་རྩ་བའི་རྩམ་པར་རིག་པ་དང་ལྡན་ནི་ཏ་…འཏ་ཏས་པའི་ཕྱིར། རྩམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉོ་ན་ལས་ཀྱི་ལེམ་དུ་འཕྲོ་རོ།། ཏེན་ཏེ་མདོན་པར་ཏོ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནའི་རེ་ལྟ་བུ་ཏེ་ཉེས་པར་མི་འཕྲོ་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་མདོན་པར་ཏོ་བར་-205a 2-ནུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐད་བྱང་བ་ནང་རྩ་བའི་རྩམ་པར་ཞེས་པ་སྐྱེས་པའོ།། ཇི་ལྟར་ཉེས་པ་མེད་པ་རེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

མདོ་ལས་ཟ་སྐད་བཏུ་རྒྱ་ཀ་སྡུདས་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། མ་ཐོས་པ་དང་། མ་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་-205a3-ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་རྣམ་པར་མ་ཤེས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། བཅུད་པོ་འདི་ཁོ་ཉའམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དག་ཡིན་ནོ། མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་-205a4-དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་སྨྲ་བའི་བར་བཅུད་པོ་འདི་ཁོ་ཉའམ་པའི་ཐ་སྙད་དག་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁེ་ན།

75. མིག་རྣ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་
ཀསུམ་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལྡོང་ཀང་ནས་
མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཀོ་དིམ་བཤད།

མིག་རྣ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཀསུམ་ཀྱིས་-205a5-ཉམས་སུ་ལྡོང་ཀང་ནས། མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཀོ་དིམ་བཤད། མིག་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་ལྡོང་བ་ཀང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་ཞེས་བཤད་དོ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་ལྡོང་བ་ཀང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོས་པ་ཞེས་བཤད་དོ། ཡིད་-205a6-ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་ལྡོང་བ་ཀང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་དོ། སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་

པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཀཏ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་བཤད་དོ། ཞིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅི་གཏུ་དུ་རྒྱ་བ་རྣམས་ནི། དྲི་དང་ནོ་དང་རྟག་གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་-2052ཅ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་··· ཤི་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།། འདི་ལ་ཁྲངས་ཆེ་ཞིག་ཡོད་ངེ་ན། མདོ་དང་། རིགས་པ་ཡོད་དེ། རེ་ཞིག་མདོ་ནི་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་མ་ཟད་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཀཱཏྱཱཡ་ནཱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཀིས་མ་མཐོང་སྟེ་སྨོན་མ་མཐོང་-2056ཁ-ཞིག་མི་ལྟ་ལ། ཁྱོད་འདི་སྙམ་དུ་ལུ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡང་མི་སེམས་ན། ཀཱཏྱཱཡ་ནཱ་ལས་ཁྱོད་འདྲའ་ཡང་མ། འདོད་ཚུལ་སམ་འདོད་པའམ་རག་ལ་བའམ། ཆօགས་པའམ། འཆུམས་པའམ། ལྷག་པར་ཆགས་པ་སྣེ་བའམ། བཅུའི་པ་མ་ལ་ཀས་ནོ། ཟླ་ཀད་དག-2056ཇ-ཁྱོད་ཀྱི་རྣ་བས་མཐོང་ངོ། སྨོན་མ་ཐོས་ཁྱེས་བྱ་བ་དག ཁྱས་པར་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་མ་ཏེས་ཏེ་ཁྱེས་བྱ་བ་ནས··· ཁྱས་པར་བཅུ་ན་པ་མ་ལ་ཀས་ནོ་ཁྱེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ།། མཆོད་··· ཟྭད་ཀྱི་མ་ཟད་ཁྱོད་འདི་ལ་མཐོང་ན་ཡང་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་འཛུབ་ལ། ཐོས་པ་དང། རྟོགས་པ་-2056ཉ-དང། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་འཛུབ་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ལ་ལ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཀ་སྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟོགས་ཁྱེས་བྱ་བར་ཀོའོ།། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་མཐོང་བ་ལ་ -2056ཏ- སོགས་པའི་ཀཱཙ་པ་ཐོག་པའི་ཁྱད་དུ་མ་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ཡང་ཐལ་ཞེ་འཕྲུང་ངེ། འདི་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཞིག་མདོ་འདི་དོན་ཀཀ་ཀས་ཤིན། སྐྱབས་མཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་འདི་ལ་ཐ་སྙད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་-2056ཅ-བསྟན་པ་དེ་ནི་མ···

ཡིན་ནོ།། དེ་ནས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ན། འདི་ར་ནི་ཚེད་ཡུལ་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོ་འདི་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བཞི་ལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ངམ་དུ་འགྱུར་གྱི་སྣང་པ་དང་མི་སྣང་བའི་མཚན་མར་སྣང་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མདོ་སྡེ་-20566-ཡིན་པར་སྣང་ངོ།། ཡང་མཐོང་བ་ནི་རིག་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་རིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཅི་ཞིག་ལྟ་རིག་ན་རེ། དབང་པོ་ལྷུར་མངོན་སུམ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ།། པ་ཅོལ་ལས་འོངས་པ་ཁོ་ནས་ཀྱང་ཐུབ་པ་དེ་ནི་སྨོས་པའོ།། བདག་ཉིད་-20567-ཀྱི་རྒྱས་པས་རྣོས་སུ་རབག་པའི་སྐྱེ་ནས་འདོད་པ་ཁོ་ནས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡུལ་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་ཕྱུང་བ་བསྟོམས་ནས་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རྟོག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡུལ་ལྷུར་ལེན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའོ།། ཡང་ཡུལ་ལྷུར་ལེན་པ་ཁོ་ནའི་དག་ཅེ་ན་ལོ་ཡང་མཐོང་-206a1-བ་དམ། སྐོས་པ་དམ། རྟོག་པ་དམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། དགུ་པ་ལ་ནི་མཐོང་བ་མ་ཏོག་ཅེ། ཅི་ལྟར་ན་དེ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་རྟོགས་ཏེ་ཡང་ཡང་ཡང་ཡང་མེད་དེ། ཅི་ལྟ་བས་ན་རིགས་-206a2-པ་ཅི་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། སྐྱེ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་བ་ནི་རྣམས་ནི་འདི་སྐད་དུ། མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། རྟ་བགེ་སྦོས་པ་དང་། པ་ཅོལ་ལས་འོངས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པའོ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པའོ། 206a3-བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་ཡང་ནི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། ཞུར་ལེ་འོངས་པ་རྣོན་པས་ནི། བསྒྲུབ་བརྗོད་ལེས་

འཇུག་པར་རྒྱ་སྟེ། ཀཏ་ཞིག་ལྟས་ཀྱི་རོན་ཏཱ་ཞན་གྱིས་བར་རྒྱབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་སྐྱེས་བུ་ལས་འགྲུབ་རམ་ཞེ་ན། འགྲུར་རོ།། དེ་-206a4-ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས། ལུས་ཀྱིས་མི་རྟག་ན་སྐྱེ་ཀ་ཏིད་པའི་ཚེ་ན་མ་སྐྱེ་བའི་རྟག་པར་འགྲུར་བ་ཡོད་རམ་ཞེ་ན། ཡོད་དོ།། ཅཱ་ཀིས་རྟག་པར་འགྲུར་ཏའོ།། ཅཱ་ཀི་མི་རྟག་ན་བརྒྱ་ཐྱི་ཚ་ན་མ་སྐྱེ་…བས་རོ་ཀ་པར་འགྲུར་བ་ཡོད་རམ་ཞེ་ན། ཡོད་དོ།། ལུས་ཀྱིས་…རྟག་པར་འགྲུར་ཏའོ།། ལུས་-206a5-ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྟག་ཅཱ་ཀི་ཀྱང་མི་རྟག་ཏུ་ཚ་ན་མ་སྐྱེ་བ་ཀཱ་ཞ་ཀ་ཡིན་ཏམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འདིར་ནང་སྲོད་རྣམས་ཡིད་…རབ་ཏུ་ཞེས་པ་དང་། ཀསཾ་སྟུང་དཔེར་བྱའོ་ཞེས་ཀསུའོ་སོ།། ཀཱ་ཞ་ཡང་མི་རྟག་ཅེས་ཀ་ཏིད་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་རོ་ཀ་རྟག་པར་-206a6-པ་རྣམ་པར་རོ་ཀ་བྱེད་མེད་པ་ཟད་ཡང་མེད་པས་ཏེ་ལུས་ཀ་ཏེ་ཀཱ་ཞ་ཀ་ཡིན་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ཡེམ་ནུ་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལ་…འབད་པར་ཟྱའོ།། བརྒྱད་ཏུ་སྐྱ་བ་ཇོག་ས་སོ།

76. སྤ་མ་ཁ་རོལ་ཏ་ཅེ་བའི་ཕྱིར་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག
ཚོག་རྟུབ་པོ་ཉི་མོ་སྟན་པ།
ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་བྱལ་བ་ཉིད།

77. ཀཱཤཏ་ཀི་དེ་ལས་ཀཱཤཏ་ཉོན་མོངས།
ཤ་ཀས་ཀ་སྟུ་ཏད་བྱེས་ཀ་ཏ་བཞིན་
བསྟན་བཅོས་ཅན་བཞིན།

ཐུམ་ས་རོལ་དཔེ་ཆེ་བའི་ཕྱིར།། ཉེན་མོངས་བཅས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚོག།
ཞེས་པོ་དག་དཔེ་ཁྲིད་མི་མཐོང་-206a 7-བར་ཏུ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བཅས་ཀྱི་ཚོག་ཏུ་ཤད་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་
མངོན་པར་ཏོ་བ་ཉད། མ་ནོར་བ་ཁེས་ཅུ་བས་སྟུར་རོ།། ཚོག་
རྟུག་པ་པོ་ནི་མི་སྐྱབ་པ།། ཤེས་སྒྲིབ་མོངས་པ་བཅས་ཀྱི་ཚོག་དང་།
དོན་མངོན་པར་ཏོ་བ་ཉད། མ་ནོར་བ་ཁེས་ཅུ་བས་སྟུར་ཏེ། ཤེས་
-206b 1-ཉོན་མོངས་པ་བཅས་ཀྱིས་ཚོག་མི་སྐྱབ་པ་ཤ་རོལ་པོ་ལེ་
སྐྱས་ཀྱིང་དོན་མངོན་པར་ཏོ་ལ་ཏང་ལ་སྐྱ་བར་འདོད་པ་ནི་ཉོན་ལ་སྐྱ་
བ་ཏང་ཡིན་པ་ནི་ཚོག་རྟུག་པ་པོ་ཡིན་ནོ།། ཉོན་མོངས་བཅས་གྱུབ་
ཅུལ་པ་ཉིད།། ཚོག་ཅེས་བྱ་གང་དབང་ཏུ་བྱས་པར་སྟུར་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་བཅས་ཀྱི་ཚོག་-206b 2-སྐམས་བདེ་ཞིག་ཅུལ་པ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་ཉིད་ཅི་ཅུལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཅེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཚོག་ཀྱུལ་པ་བཅས་
ཡིན་ནོ།། ཏཱཐཱ་ནི་ཅེ་ལས་ཏཱཐཱ་ཉོན་མོངས།། ཏཱཐཱ་ཀཱ་ཅ་
ཅེ། ཁཀ་ཀི་ལས་བརྟུན་ཏུ་སྐྱ་བ་ལ་ཤོཏ་ས་པ་དེ་དག་ལས་
ཏཱཐཱ་པ་ཉོན་མོངས་པ་བཅས་ཀྱི་ཚོག་ཏང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཚོག་-206
b 3-ཅུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། ལ་ཏས་ཀ་ཁྱུ་དང་སྨིས་ཏས་
བཞིན།། བརྟུན་བཟོས་ཏན་བཞིན།། དཔེར་ན་རོག་སྨྲོང་ཡོག་
པས་ཤཱཀྱ་བ་བཅས་ལ་ཏ་ཆཏ་བྱད་པ་དང་། ཚཏ་པ་ཚ་ཅིག་
ཁྱུ་ལེན་པ་དང་། སྨིས་ཏས་མཁན་རྟོམས་སྨིས་ཏས་ཀྱི་ཚོ་ཏ་ཞིན་
རྟག་སྐུ་བར་ཐུ་བའི་སྐྱེས་-206b 4-ངེ་ཁྲལ་པ་དང་། རོའི་ལྟ་
བར་ཐྱིད་ནས་བསྟན་བཅོས་ཅན་པ་རྟག་ཏ་དོན་པ་དང་། རོ་
བཞིན་དུ་སེམ་སྟབས་ཤད་པ་དང་། ངན་ངཱི་ཤི་ཏཏམ་ལ་
སོཏས་པ་པོ་རྟུ་ཁྱུ་ཏུ་སྐྱ་བ་ལ་ཚོཏས་པ་ལས་ཏ་ཞིན་པ་ཉོན་
མོངས་པ་བཅས་ཀྱི་ཚོག་ཏ་ཏང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚོག་ཅུལ་པ་ཡིན་

ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་-2068ང་-འཕྲོད་པོས་སྨྲས་པའི་ཚེ་ཀུན་ཡང་ཡོད་ལ་ཆོག་ཏུལ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་དེ་ལས་པས་ ··· འགྲུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཀུན་དག་བླང་མི་ལྟ་ཞེས་སྨྲས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཅི་ཞེ་ན་དག་ན་རེ། དེའི་ཚེ་ཡང་བཅས་མ་ལེན་པ་དང་། བཅས་མཐུངས་བ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་བརྗོད་-2068-པ་ཡོད་པས་ཆོག་ཏུལ་བ་ནི་ཡོད་མདོ་ཀུན་ལས་ཀྱི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རེད་ནོ། །

77. བརྟག་མེམས་ནི་
ལོག་པས་ཅི་ཞིན་ཀྱི་ནོར་ལ་ཆགས།

78. ཅི་ནོད་མེམས་མེམས་ཅན་ལ་སྐྱབ་བ།
དགེ་དང་མི་དགེ་མེད་ལྟེ་བ་
ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན། འདི་ལ་
ཅེས་ཀུམ་ལས་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན།

བརྟག་མེམས་ནི། ལོག་པས་ཅི་ཞིན་ཀྱི་ནོར་ལ་ཆགས། ཚེ་རིལ་པོ་དག་ཀྱི་ཅི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཅི་ཞིག་ཀྱང་ནི་མ་རྟོག་ཅིང་སྐྱེས་ཅི་ཞིན་ཀྱི་ནོར་དག་ལ་མཐུ་ཤེས་ཤུགས་དང་ལྡན་ལོག་པས་-2068ཇ་མི་རིག་པས་བཅས་བཞིན་ནི་ར་ཐུབ་དོན་ཡོད་པ་ཅི་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྟག་མེམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། ། ཅི་ཞེ་ན་དག་ན་རེ། ཤེས་རབ་ལ་ནི་སྐྱེད་པའི་ཚེད་པ་ཐམས་ཅད་བརྟག་མེམས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མངོན་ཞེས་མདོ་ལས་ན་-207a1-འཇིག་

རྟེན་ན་བརྟག་སེམས་སྐྱེབས་ཏེ་ཞེས་ བྱ་བའི་ཡོ་གཱ་ཙ་ཡ་ཏསྟྭ་ཡོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། ཀཱཏྱ་ཡ་ན་དེ། འཕོར་ལོ་སྡུག་བ་རྣམས་དང། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བརྟ་བ་སེམས་ཀྱི་ལེས་ཀྱི་ལེས་ཡོད་པར་འགྱུར་དུ་ངེས་པས། ཀཱཡེ་ཏེ་སྟམས་207a2-ནན་བརྟ་བ་སེམས་ཡིན་ན་ཡང་སྟམས་ནན་ལེས་ཀྱི་ལེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་བར་སྐྱབ་པ་ཆེ་ལོང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེར་རོ།། ཀནོད་སེམས་སེམས་ནན་ལ་སྐྱབ་པ།། སེམས་ནན་དག་ལ་ཤྱད་པ་ཚེ་ཐོག་ཏུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅོལ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་207a3-མེད་ལྟོ་བ།། ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན།། ལས་དག་བ་དང་མི་དག་བ་མེད་དོ་ཞེས་ལྟ་བ་དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། མཆོད་སྦྱིན་མེད་དོ། སྦྱིན་སྲེག་མེད་དོ། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནས་འཇིག་207a4-རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་བར་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་འཕགས་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ནི་རྨི་ལམ་ཙམ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ།། ཆོག་ཤེས་སྨྲ་བཅད་པར་ནི་ཁད་པར་དུ་སོ་སོར་ཞེག་ཁྲིག་པས་བསྟན་པར་ཟད་དོ།། ལས་ཀྱི་ལེས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཀི་མཚན་ཉིད་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།། ལས་ཀྱི་ལེས་ཞེས་207a5-བྱ་བའི་དོན་ནི་ཞེ་ན།། འདི་ལ།། ཀསུམ་ལེས་བདུན་ནི་ལེས་ཙང་ཡིན།། བརྟ་བ་སེམས་ལ་སོགས་ཀསུམ་ནི་ལེས་ཀྱི་ལེས་ཡིན་པས་ལེས་ཀྱི་ལེས་དག་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟུབ་པ་ནན་ཀྱི་སེམས་པ་ནི་དེ་དག་ཀི་རྒྱུ་བས་རྒྱུ་སྟེ། དེ་དག་ཀི་དབང་ཅིས་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་འདུ་207a6-ཤེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀི་འགྲེས་ཀྱིས་

འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདུན་དེ། ལུས་དང་ངག་ཡིད་གསུམ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ལས་ཀྱི་ལས་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་དག་གཅིག་ཤེས་སྨྲོང་བའི་སེམས་པ་ནི་དག་ལ་བརྟུན་ཤས་ཆེན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་207a 7- ལས་ཀྱི་ལས་དང་། ལས་དང་ལས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་ན་ལས་ཀྱི་ལས་སྐྱེ། མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཏིག་བསྡུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྒོག་ཏེ་དོ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོར་-207b1- བ་དང་མཐུན་དག་ལས་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་ཀྱི་དེའི་དོན་དང་། དེའི་རྟ་བ་བཅད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། སྐྱེ་ཡང་ཆེ་ལོང་བསྐལ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། འཇིག་རྟེན་ད་ལྟ་དག་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པས་ཕྱི་ནང་གི་ དངོས་པོ་རྣམས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་-207b2- ཡང་ཡིན་ནོ། ཉོན་མོངས་སྤྲོ་བ་ཅན་དག་བརྒྱབ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟོས་ཤིང་ཀྱི་ལས་སུ་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟུང་ཁ་དེ་དག་ཇི་ལྟུང་ལས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏིད་ལ་རྩིས་ཤིག། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བཤེད་པས་ན། དེ་དག་ནི་བདེ་འགྲོ་དང་བཅད་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་སུ་ཡིན་ལ་ལས་ཡང་ཡང་-207b3- ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་ཏིག་ཏིས་ཏིག་འདེབ་པས་ན་ལས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལས་བཏུ་པོ་ཅང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངག་བའི་ཚོར་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་

79. མེད་པར་ལྷུ་བས་རྣ་བ་ཏིད།
འདོད་ཀྱིས་སྐྱེས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བ་རྣམས།
རྒྱུ་དང་འབྲས་ལ་སྣང་འཛེ་བས་པ།
གླུ་ཐྱིས།། རིམ་ཐྱིས།། མིའི་ཚང་དུ།

མེད་པར་ལྷུ་བས་རྣ་བ་ཏིད་ - 2076 - དག་བའི་རྣ་བ་ཏིད་པ་ནི་ལོག་པར་ལྷུ་བ་ཚེན་པོ་ཡིངས་སུ་རྟོག་པར་ཏིད་དོ།། ཁོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་དག་བའི་རྣ་བ་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ཞེ་ན། མི་དག་བའི་རྣ་བ་ཏིད་དག་ཀྱིས་དག་བའི་རྣ་བ་ཏིད་པར་རྟེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ - 2076 - བ་སོགས་པར་སྟེད་པ་ཙན་དན་པོའི་རྣ་སྐྱེད་བ་དག་ཡིན་པའི་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། ལོག་པར་ལྷུ་བ་མི་དག་བའི་རྣ་བས་བྲངས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཅོ་ཅ་ལ་ལས་ཀྱི་ལེམ་དེ་བསྟན་པར་མཛད་དེ། དཔེར་ན་མེ་ཉོ་ཅས་གྲོང་སེག་པར་རྟེད་ཅ་རྐུ་པོ་རྣམས་མེ་དེ་འདྲ་པ་རྟེད་པ་ཡིན་པས། རྐུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ - 2076 - གྲོང་བསྲེགས་པོ། ཞེས་གྱུ་བ་བཞིན་དོ།། དག་བའི་རྣ་བ་ཏིད་ཀྱི་ཚེ་ཐམས་ཅད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།། འདོད་ཀྱིས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བ་རྣམས་གླུ་བ་ཐྱིས།། འདོད་པ་ཅན་སྐྱེད་པའི་དག་བའི་རྣ་བ་རྣམས་གླུ་བ་འཆད་པར་ . . . འགྱུར་ཏེ། ཀུན་ཀས་ནས་ཀུན་ཀས་མེད་པ་ཅན་སྐྱེད་པ་དག་ཏིད་ - 2076 - མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཁོ་ན་བརྟག་པ་ . . .

ལས་འདི་ཙོམ་ཉིས་ནག་ཅ་ཟག་འདས་ལོམས་ཀ་སྟུམ་པའི་…
རག་གཉིས་ཤ་བ་རྣམས་གླན་དུ་ཁད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་
པ་ཇི་ལྟར་ཤག་དང་ཁྲི་དེའི་སྐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དགེ་
ལས་དགེ་ཅན་ནམ་ཤ་ཟ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དེའི་སྡུག་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་-208a1-རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྐྱེས་ནས་རིབ་
པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཆུ་ཚད་པར་འཛིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་
བ་རྟག་ལས་ནི་སྐུར་ཡིན་མས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཏི་ལེ་དཔེ་ཁ་པའི་ལོག་པར་ལྟེ་བས་བྱས་ཀྱང་ཏྲེད་ཅེ་ན།། རྒྱུ་ཁད་འཕྲས་ལེ་སྐྱེ་འཕེ་བ་ཡ།། ལོག་
པར་སྐྱེ་-208a2-པ་མེད་དོ།། ཉན་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་
ཞེས་རྒྱུ་ལེ་སྐྱེ་པ་འདེ་བས་པ་ཁད་ཅ་ཟག་ཡིན་པ་ཁད།
ལོག་པར་སྐྱེ་ཁ་ཁད་ཉན་པར་སྐྱེ་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་
མེད་དོ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལེ་སྐྱེ་པ་འདེ་བས་པ་ཁང་ཟག་ཡིན་
པའི།། ཁ་ཁན་ཟག་ན་ནོ། རེ་ཟག་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་…
པའི་ལེམ་ཁད། རྣམ་པར་ཐྲེལ་བའི་-208a3-ལེམ་
ལྟེ་སྟུ་ཡིན་ན་ཞེས་རེར་ནོ།། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་པ་…
ཁད་ བཅས་ཝ་ལེ་ཁ་མིག་ས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ རྟག་པ་…
མེད་པ་ལེ་ཁ་མིག་པ་ས་ཁི་མ་ཡིན་ནོ།། སྐལེ་པ་…
མ་ཉམ་པའི་ཁེམས་ལེ་ཁ་མིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ སྐལེ་པ་
མི་མ་ཉམ་པའི་ཁེམས་ལ་ནི་ཁ་མིག་ས་ས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
མཚུངས་པར་ལྟེ་བ་ཅོམ་ཏེ་-208a4-སྐྱེ་ཁས་རྒྱས་
པས་ཉམ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་སྐད་དུ་
སྟན་ཏེ་ཉིས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁག་པའི་རྣ་བ་ རྣམ་པ་ཁ་ཁག་
ཆར་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་ཁ་ཆད་དེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་

སྟ་བ་དག་བཞིན་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། འདི་སྐད་དུ་རིམ་ཐིས་ཞེས་བརྗོད་དེ། བསྒོམ་པས་སྤང་བར་ཐུ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་པ་བཞིད་དུ་ཚེན་པོའི་ཚེན་ -208a5- པོ་སྐ་ཆད་ཐུའི་ཚུང་དུ་ཀའོད་པར་རྟེད་པའི་ཚེ་ལྷ་ལྟ་བ་རྣམ་པ་དགུས་རྟག་ཀའོད་པར་རྟེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཐུ་མོ་ནང་ལྟེན་ཅིག་དུ་ཐུན་པའི་དག་བའི་རྣ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། ཤིན་ -208a6- དག་མེད་པས་དག་བའི་རྣ་བ་རྣམས་ཀྱི་དུ་ཤ་ཚད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀྱད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། ཀཀ་ -208a7- ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱི་མ་ལུས་པར་ཀའོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་ཉམ་ཐག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་རྣམ་པ་ཀའིག་མ་ཚད་ན་ཡང་སྐབས་རབ་སྟེ་བའི་རྒྱུན་ཤ་ཐུན་ཏོ།། ཤ་ཆིག་ན་རེ། མཐོང་བའི་ལམ་བཞིན་དུ་མ་སྐེངས་པར་ཀའོད་པར་རྟེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། འདི་སྐད་དུ་ཀའི་ཀས་ཀའོད་པར་རྟེད་དོ་ཞེས་ -208b1- བརྗོད་དོ། ཤ་ཆིག་ན་རེ། སྐུར་བྱེད་པ་སྐྱེས་ལ་ཕྱིས་དག་བའི་རྣ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་ཀའོད་པར་ཟེར་རོ།། འདི་སྐད་དུ་སྐྱེས་པ་རེས་ཀ་ཐེས་ཀ་ཀའོད་པོ་ཞེས་

བརྗོད་དོ།། ཀང་དུ་གཅེ་བའི་ཤ་ཟ་རྣམས་གཙུབ་དུ་ཀོད་ཞེ་ན། མིའི་ནང་དུ་མིའི་ནང་ལོ་ན་བཏུ་ཐུ་ཚོད་ཀྱི་བནས་སོང་... དག་ན་ནི་མ་ཡིན་-2088ཧ-ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་མོངས་པ་ཟད་དང་ཀྱིས་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་མི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྟུ་དག་ཀོ་ནད་ན་ཡང་མེད་དེ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་འཛུད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཐུབ་ཅས་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་ཐུང་ཀོ་སྟན་དག་ན་ཡང་མེད་དེ། སྟོག་པའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཀཱཏྱ་ན་དེ། 2088ཅ-འཇོམ་བྱའི་ཐུབ་ཚེ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འཇོམ་བྱའི་ཐུབ་པ་ སྐམས་བཏུ་པས་ཀྱང་ནད་རབ་ཏུ་བཙུད་ཅིང་བརྒྱད་ཁང་ལྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤུར་ཀྱི་ལྷས་འཕགས་པོ་དང། ནུབ་ཀྱི་པ་ལང་སྤྱོད་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀཱཏྱ་འདི་དང་འཐལ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་དག་གུང།

80. སྐྱེས་བུ་བྱད་མེད་ཀྱིས་ཀང་དོ།
ལྟུ་སྐྱུབ།། དེ་དོ་མི་ལྟེབ་པའོ།
མཚན་མས་ནི་ཁེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བས།
མཚན་མས་མེད་སྐྱེད་པ་འདི་ལས་མིན།

སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་ཀྱིས་ཀང་དོ།། སྐྱེས་བ་དང་བྱད་-... 2088ཤ-མེད་ཀྱིས་གཙུབ་དུ་ཀང་པར་ཟེད་དེ། ཀཱཏྱ་ན་དེ། འདུག་པ་དང་བཅོས་འཐུས་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྤྱད་མེད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཅོད་མའི་དབང་པོ་དང་ལྟེན་པ་དེ་དག་ཀོ་ནོད་མི་ཟ་བར་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་

ལྟོན་དོ་ཞེས་སྐུ་བའི་ཀ་ལྷུང་འདི་དུང་འཀལ་བར་འགྱུར་རོ།།
རེ་རྣག་ལེས་སྐུང་སྲིད་ས་སྐྱེད་བཙས་ནི་གནུ་-2088ང- དུ་ཀཅོད་
པར་མི་སྡེད་དེ། བཙམ་ས་ཀ་ཡོ་བ་ཡིན་པའི་ཤིར་རོ།།
ངོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ལྟ་སྐྱེད། སྟེག་པའི་བཙམ་པ་བརྟན་པ་དག
མཐྱེད་པ་ཟན་ཡིན་པའི་ཤིར་རོ།། དེ་ལྟོད་སྟེ་ཤིར་མ་ནིང་ལེ···
སོག་ས་བཙ་སྐད་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་སྐྱེད་པའི་སྐོས་དང
མཐྱན་པའི་ཤིར་དང། བན་སོང་བཞིན་ནོ། དག་-2088ང-····
པའི་རྣ་བ་གནུ་བུ་ཤལ་པའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་སྲུ་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན།། རེ་ནི་མི་ལྟོན་པོ།། ཀང་ཚི་ཚོ་དག་པའི་རྣ་བ····
རྟམས་ཀྱི་སྒོང་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་ལ་མ་སྒོང་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ། མི་ལྟོན
པ་དེ་སྐྱེས་ན་དག་པའི་རྣ་བ་རྟམས་གནུ་བུ་ཚད་པ་ཞེས་བྱའོ།།
གནུ་བུ་ཚད་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟོར་ན་ཡང་ཀྱིང་མཚ་མས་སྐྱོར་ཞེ་ན།
མཚ་མས་ནི་སྒ་-2088ཇ- ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བས།། ནམ་ཞོག་འདི་ལ
རྐུ་དང་འ་བས་བུ་ལ་ཏེ་ཚོམ་སྐྱེས་པཙམ། ཡང་དག་པའི་ལྟོ
བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཡོད་ས་ལྟོ་བ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་···
ཡང་དའི་སྒོང་པ་གནུ་བུ་སྐྱེད་པའི་ཤིར་དག་བའི་རྣ་བ་རྟམས
ཀྱིད་མཚ་མས་སྐྱོར་ཞེས་བྱའོ།། ཀྱིད་མཚ་མས་ནི་རྟམ་པ་དག་
རིག་ཅང་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་-2092-དུ་ནི་དོམ་ཐིས་···
འགྱུར་ཏེ། བག་མེད་ནས་སྐྱོངས་རྣམ་པ་བཞིན་ནོ།། ཡང་དེ་
དག་ཀི་ཀྱིད་མཚ་མས་སྐྱོར་བ་ནི།། མཚ་མས་མེད་ཅེད་པ་འདི་
ལེས་མིན།། ཀ་ནིན་ཐིས་ནི་འདི་ཀྱིད་ལ་འགྱུར་ཏི་མཚ་མས་
མེད་པས་སྟེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཀྱིད་ལེ་དོག་ངས་ནས།
ཀང་ཟག་འདི་ནི་-2092-མ སོང་བའི་ཚོས་ཉིད་ལ་ཐ་དག་བའི
རྣ་བ་ རྟམས་ཀྱིད་མཚ་མས་སྐྱོར་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྟོན་པ

མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་བེམ་བཅ་དམུལ་བ་དག་ནི་འཆི་འཕོ་
བའམ་སྐྱེ་བ་ནི་དག་གཉི་ག་རྣམས་ཀྱིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀ་སྐད་ཅོ། སྐྱེ་བ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ལ་ཏན་ནས་
པའོ།། འཆི་འཕོ་བ་ནི་-209a3-འཆི་འཕོ་བ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པའོ།། དེ་ལ་ཏད་ཞེག་རྐྱེའི་སྐྱེ་བས་ཀྱིས་གནས་དུ་ཏ་རོད་
པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ནི་ཀྱིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ།།
ཏད་ཞེག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བས་ཀྱིས་གནས་དུ་ཏ་རོད་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཀྱིང་
མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དང་ཀི་སྐྱེ་བས་ཀྱིས་ཏ་རོད་པ་
ཏད་ཡིན་པ་དང་། 209a4-ཏ་ཞན་ཀྱི་སྐྱེ་བས་ཀྱིས་ཏ་རོད་པ་
ཏད་ཡིན་པ་དེ་ དག་འདུའོ། ཡང་སྐྱེས་པ། ཏད་ཞེག་····
བསམ་པ་ཅམས་པས་གནས་ཀྱིང་དུ་ཏ་རོད་པར་བྱད་པ་དེ་ཉིམཐོང་
བའི་ཆོས་ལོ་ན་ལ་ཀྱིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ།། ཏད་
ཞེག་བསམ་པ་དང་སྐྱོར་བ་ཅམས་པས་ཏ་རོད་པར་ཉེད་པ་དེ་ནི་
ལུས་ཞེག་ནས་ཀྱིང་-209a5-མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ།
ལྟེ་བ་ཅམས་པ་ཏང་ཡིན་པ་དང་། ལྟེ་བ་ དང་ཚུལ་ལོ་སྤྲིམས་
ཅམས་པ་ཏང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་འདུའོ།། དག་བའི་རྣ་
བ་ཀུན་དུ་འཆད་པ་ཡིན་ལ་ལོག་པ་ཅིད་དུ་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་
ཡང་ཡོད་ཅེས་ཟུ་བ་སུ་བཞི་སྟེ། མུ་དང་པོ་ནི་རྟོགས་ཉེད་
ལ་སོགས་པའོ།། 209a6 -ཀཅིས་པ་ནི་མ་སྟེས་ ཏགའོ།།
ཀསུམ་པ་ནི་ལྟེ་སྐྱིན་ནོ།། བཞི་པ་ནི་ རྣམ་པ་དེ་དག་མ·····
ཀཅིག་པས་པའོ།། དག་བའི་རྣ་བ་ཀུན་དུ་ཏ་རོད་པས་ཉེད་པའི་
ལོག་པས་ལྟེ་བའི་ རྣམ་པས་སྐྱེན་པ་ནི་མཐའ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
མཚམས་མེད་པས་ཉེད་པ་ རྣམས་ཀྱིས་ནི་ དེ་ རམ་གཅིག་གིའི་
ཏད་དུའོ།། འདི་-209a7- ནི་ལེས་ཀྱི་ སྐབས་ཡིན་པས་

རོལ་ལས་ཀྱི་ལེམ་དུ་ཞིག་དང་མེམས་པ་ལྷན་ཅིག་དུ་འཐུང་བར་
འཚུབ་བར་བརྟེན་པར་ཅི་སྟེ།

81 མི་དགེ་བཅུའི་བར་དག་དང་
སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྷན་ཅིག་འཐུང་།
དགེ་བ་བཟུ་ཡི་བར་དག་དང་།
ཀཅིག་དང་བཅུག་དང་ལྡེ་དང་མིན།

མི་དགེ་བཅུའི་བར་དག་དང་॥ སེམས་པ་ཅིག་ཅར་
ལྷན་ཅིག་འཐུང་། རེ་ཞིག་སེམས་པ་ཀཅིག་དང་ལྷན་
ཅིག་འཐུང་བ་ནི་ཀཁན་མེད་པར་བ རྟེབ་སེམས་ལེ་-209ཇ1
-སོགས་པར་མངོན་དུ་འཐུང་བཞེམ། སེམས་པ་ཉིད་···
མོངས་པ་བཅན། རེའི་སྐྱོན་བསལ་ཀཟུགས་བཅུ་རྣམས་ལེས་
ཀཀ་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ ཐར་ཕྱིན་པར་ཤེད་ཅེའོ॥ ཀཉིས···
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཐུང་བ་ནི་ཀནོད་སེམས་སུ་འཚུར་བ་སྤོང་
ཀནོད་པ་དང་། བརྟེབ་སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཐིག་པར་ལེཁ་
པཞེམ། འདོད་པས་ལོག་-209ཇ2-པར་ཀལེམ་པཞེམ།
ཆིངས་ཤལེ་པ་སྐྱེ་ཅེའོ॥ ཀསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཐུང་
བ་ནི་བརྟེབ་སེམས་དང་ལྷན་པ་ཅིག་ཅར་དུ་ཀཞེབ་ཀྱིས···
སྤོག་ཆགས་བཟང་པས་འཚོག་ཅེའོ॥ ངོ་ནི་དེ་ཅེ་ཆགས་
ཁོ་ནས་མ་ཐྱིན་པར་ལེན་པ་ མ ཐར་ཕྱིན་པར་ཉེད་པ་མི་འཁུལ་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེས་པ་དེ་ནི་སེམས་ཀཞེབ་དག་མི་
ལྷན་པའོ་-209ཇ3-རྗོགས་པ་ལེ་ཤེས་པར་ཟུའོ॥ བརྟེབ་
སེམས་མངོན་སུམ་དུ་ཐྱུར་པ་རེའི་སྐྱོན་བསལ་ཀཟུགས་ཅན་

ཀཀིས་མ་ཐག་ཕྱིན་པར་ཉེད་ན་ཡང་ཀསུམ་ལོ་ན་དབ་ལྷོན་རིག་འཛུབ་དོ།། བཞི་དབ་ལྷོན་རིག་འཛུབ་བ་ནི་དཉེན་ཐུ་བའི་བཟམ་པ་དང་ལྷེན་པ་བརྟེན་ཏི་ཆིག་ཅམ་ཆོག རྐྱབ་པོ་སྐྱེན་ཐེ། དེ་ལེ་ནི་ཡིར་ཏྲི་ཀིག་ཡིན་ལ་ངག་ཀི་ཀསུམ་-2096ཤ-ཡིན་ནོ།། ཡང་ན་བརྟན་རེམས་ལ་ རོཅིས་པར་ཐུབ་པ་དེའི་སྐྱོང་བས་ཀཞན་ཀསུམ་མ་ཐར་ཕྱིན་པར་ཉེད་ན་ཐེ། ལྷེ་དང་ རྒྱ་དང་བདུན་དང་ཡང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པར་ཅུའོ། བཅུད་དང་ལྷེན་རིག་འཛུབ་བ་ནི་བརྟབ་རེམས་ལ་ རོཅིས་པ་ ཙིའི་ཅུ་ཐུག་པ་ལོ་ན་རྒྱ་ལ་སྐྱོང་བ་ཅུ་རས་ནས་འདོད་པས་ཡོད་པར་ཀཡེམ་པ་དག་ཀིད་-2096ཥ-ཀྱིས་ཉེད་ལ་མཀམ་དུ་མ་ཐར་ཕྱིན་པར་འཛུབ་ནའོ།། རེ་ཞིག་མི་རེ་བ་དག་དང་ནི་ལྷུ་བུ་ཡིན་ནོ། དེ་བ་བརྡུ་ཡི་བར་དག་དང།། དེ་བའི་ལེས་སྐྱེ་ལེམ་དག་ནི་ བརྡའི་བར་དང་རེམས་པ་ལྷེན་རིག་འཛུབ་ནི་ཉེས་སྐྱོང་བསྟན་ནས་དམིག་ཙིས་སྐྱོན་པར་ཉེད་དེ། ཀཅིག་དང་བཅུད་དང་ལྷེ་དང་མིན།། ལེས་སྐྱེ་ལེམ་ཀཅིག་དང་-2096ཅ-བཅུད་དང་ལྷེ་ དང་ལྷེན་རིག་ཏུ་མི་འཛུབ་ཅོ།། དེལ་ཀཀིས་དང་ལྷེན་རིག་འཛུབ་བ་ནི་དེ་ཐག་ཆམ་པར་ཉེ་ལ་ལེ་ཀནས་པ་ནི། ཀཟུཀས་ མེད་པའི་སྐྱེམས་པར་འཇུག་པའི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཉིས་པའི་ཀནས་པའོ།། ཀསུམ་པ་དང་ལྷེན་རིག་འཛུབ་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྷེ་བ་ དང་མཚུངས་པར་ལྷེན་པའི་ཡིན་ཏི་ཆམ་པར་ཉེས་པ་-2096ཧ-ལེ་ ཀནས་པའོ།། བཞི་དང་ལྷེན་རིག་འཛུབ་བ་ནི་དག་བ་དང། མི་དག་བ་དང་ལྷེང་དུ་མ་ཐ་སྙད་པའི་སེམས་དང་ལྷེན་པ་དག་ ཆུལ་ཏི་སྐྱོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ནའོ།། རྒྱ་དང་ལྷེན་རིག་འཛུབ་བའི་ནག་བའི་ཆམ་པར་ཉེས་པ་ལྷེ་ལེ་ཀནས་པ་

ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ནོ།། བདུན་དང་ལྡན་ཏིག་འཛུད་
པ་ནི་དགེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ - 210a 1- རྟོག་པ་ལ་ཀནས་ཏེ་
ནི་ཆོད་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལྡན་
དུ་མ་བསྒྲུབ་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ནོ།། དགུ་དང་ལྡན་ཏིག་འཛུད་བའི་
དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྟ་ལ་ཀནས་པ་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་
པ་རྟོག་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ - 210a 2 - ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཀནས་པ་དེ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་)
དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་ཐོབ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་ཀནས་ལ། བཅུ་དང་
ལྡན་ཏིག་འཛུད་བ་ནི་དེ་ལས་ཀཱ་ཤི་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཀནས་པ་དག་སྐྱོང་གི་སྒོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་
པ་ལོ་ནོ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་རྟོག་ - 210a 3 - པ་དག་ཅེ་
ན་མ་ཏཱ་ཐཱ་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་པ་དང་
ལྡན་ཏིག་འཇུག་པའི་སེམས་པ་རྣམས་ཏན་ཡིན་ནོ།། སྒོམ་
པ་མ་ཀཱ་ཐཱ་པར་ནི་ཏིག་དང་ལྡན་ཏིག་འཛུད་བ་ཡང་ཡོད་དེ།
སེམས་ཀ་ཤ་དང་ལྡན་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏིག་ཡང་དག་
པར་ལེན་པ་ན་ནི།། ལྟ་ - 210a 4- དང་བཅུད་དང་ལྡན་ཏིག་
འཛུད་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
དང་ལྡན་པ་ཏིག་ཅེས་བྱ་ཡན་ལག་ཏིའོ་དང་ལྡ་ཡང་དག་པར
ལེན་པ་ནོ།། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
ཡེམ་དུ་ཞིག་མདོར་སྡུམ་དུ་ཕྱུང་པའམ་ལྟེབ་པའི་རྒྱས་ཚེགས་ཡོད་རེ་ན།

82. དཀའ་ལ་ན་ནི་ཀུལ་བ་དང་
ཆོག་རྟེན་ཏའི་དེད་སེམས་རྣམ་ཀཱ་ཤས་སོ།

བརྟག་ཅམས་ལོག་ལྟ་ལྟོས་བས་སོ།
ལྷ་མི་སྐྱེ་ན་ཁས་ཡོད་དོ།

དཀྱུལ་བ་-210a5- ནའི་ཀུལ་པ་དང་། ཚོག་རྟོག་གནོད་ ... ཅམས་རྣམ་གཉིས་སོ། དཀྱུལ་བ་ན་ནི་ལེས་ཀྱི་ལེམ་འདི་ གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་ཐུབ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་རྣམ་པ་གཉི་གཉི་སྐྱེ་ ནས་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྐྱེགས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཚོག་ཀུལ་པ་ཡིན་ནོ།། ཐན་རྫུན་བརྟགས་ཤེད་གཞས་ཤེད་པའི་ཕྱིར་ཚོག་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ།། 210a6- གཅིག་ལ་གཅིག་ཅམས་ཀྱི་ཤེད་ཀྱིས་བཅོག་པའི་ཕྱིར་གནོད་ ཅམས་ཡིན་ནོ།། བརྟག་ཅམས་ལོག་ལྟ་ལྟོས་བས་སོ།། ཆགས་པར་ རྟ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཀྱི་ ... འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་དུ་ཐུབ་པའི་ སྐྱོན་གནོད་མེད་དོ།། ལོག་ཟད་ཅས་འཆི་གའི་-210a7- ཕྱིར་ ... དང་། ཙོག་དང་བྱད་མེད་ཡོངས་སུ་གནུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ སྐྱོན་གནོད་པ་དང་། མ་ཐེབ་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པས་ ལོག་པར་གཡེམ་པ་དག་མེད་དོ།། རྒྱོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ ... འཇུག་ཏུ་སྐྱ་མེད་དོ།། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ཏུ་ཐེག་ ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཐུ་མ་མེད་དོ།། སྐྱ་མི་སྐྱབ་-210b1- ན་གསུམ་ ... ཡོད་དོ།། བརྟབ་ཅེམས་དང་། གཞིད་ཅེམས་དང་ལོག་ ... པར་ལྟ་བ་དག་སྟེ། ལྟེན་པའི་སྐོ་ནས་ཡོད་པར་སྐྱ་ཀྱི་ན་ ... ཡིད་འཇོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟུད་འཛམ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་མནར་ཅེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེག་པ་ བཟང་ཀྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་-210b2- ཕྱིར་མངོན་སུམ་འགྲུབ་པའི་ སྐྱོན་ནས་མེད་དོ།

83. དེ་ནུ་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང།
འདོད་པ་ཀུན་ནས་བཀག་བཅུ།
དགེ་བ་ཀུན་སྤུམ་དེ་སྟམས་ཅད་ན།
རྣྀད་དང་མངོན་དུ་ཐུབ་སྐོ་ནས།

དེ་ནུ་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང॥ དེ་ན་ཆོག་ཤེལ་པ་ནི··· མངོན་སུམ་དུ་ཐུབ་བའི་སྐོ་ནས་ཡང་ཡོད་དེ། ཉེན་མོངས་པ་ཅན་ཞི་མེམས་སུ་ཐུབ་ཀ་དེ་དག་ནི་དེས་འགའ་ཞུ་དག་ལེན་ཏོ། སྟེག་པ་ཅན་ཞི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ཆོ་ངེས་2108 3-པའི་ཕྱིར་དང། ཇོམ་དང་བྲལ་མེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། དངོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྨོག་ཏུ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ॥ རྗེ་ལྟར་འདི་དག་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་བྱང་མེད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དག་ཏུ··· བར་འདོད་པ་རེའི་ལོག་ཅས་ཤེས་བཞིན་ནམ་ཡང་2108 4-ཀྱི་བྱང་བུ་འགྲོ་སྟེ། ཤཡ་ཏེ་བགྲོད་པར་ཐུབ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཤིང་ཤིག་ཀྱང་བར་རྟེད་པས་དེ་དག་དེ་ལེ་ལོལེ་པོ་རྟེད་དོ॥ རྗེ་སྟེ··· བགྲོད་པར་ཐུབ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཤིག་པར་མི་རྟེད་པས་ཏི་དེ་དག་དེ་ལེ་ལོལེ་པོ་མི་འཆད་དོ॥ འདོད་པ་ཀུན་ནས་བཀག་བཅུ॥ དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་རེས་2108 5-ཐུབ་པར་སྟུག་ཏེ། དམྱལ་བ་དང་ཐུང་ཀྱི་སྐྱ་མི་སྐྱ་དག་ལས་ཀུན་གཞན་པའི་འདོད་པའི་ལོངས་ཅན་ནི་མི་དག་གཅིག་ལས་ཀྱི་ལུང་བརྟུ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའི་སྐོ་ནས་ཐུབ་ཡོད་དོ། དུག་འཕྲོ་དང་ཡི་ཏྭགས་དང་ལྷུ་དག་ཀྱི་ནང་ན་སྐོམ་པ་མ་ཡིན་པ་མ···· ཀཱཏྱཱན་ས་སོ॥ མི་དག་ཀྱི་ནང་ན་སྐོམ་2108 6-པ་མ་

ཀྱིན་པས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། ཀཱལེ་ཏེ་ཡང་ལྷུས་ལུ་མི་
ཀམོད་ཅང་འགྱོ་བ་ཀཱཧ་ན་ནས་ན་ནི་ཀསོད་པས་ཟེད་དོ།།
ཀཱཧ་ན་ཏཱ་ན་ནེ། ལྷུ་ཡང་མགོ་དང་རིད་པ་བཟང་ན་འཆིའི་
ཁེས་རེད་དོ།། མི་དགེ་བ་རྣམས་བཤད་རིན་ཆེ།། དགེ་བ་
ཀསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན།། རྒྱད་དང་-21067-མངོན་དུ་ཕྱོགས་
སྒོ་ནས།། བརྒྱ་སེམས་མེད་པ་དང་། ཀནོད་སེམས་མེད་
པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷུ་བ་རྣམས་ནི་ཁེམས་ཀསུམ་པོ་
ཐམས་ཅད་ན།། འགྲོ་བ་ལྷོ་ཆར་དུ་ནི་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ་དང་
ལྷན་པའི་རྒྱུ་ནས་ཡོད་དོ།།

84. ཀཱཏུཀས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན་
རྒྱད་པ་བདུན་ཡིད། ལྷག་ཐུས་ན་
མངོན་དུ་ཕྱུར་པའི་རྒྱུ་ནས་ཀྱང་
དཀྱལ་བཟས་ཐུབ་མི་སྐྱེ་མ་ཀཏྠཱས།

ཀཱཏུཀས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན།། རྒྱད་པ་བདུན་ཡིད་
ཀཱཏུཀས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ སེམས་ཅན་དག་ན་ནི་
ལུས་དང་ངག་ཏི་དག་པའི་ཁས་ཀྱི་ཡེམ་བདུན་ལྷུན་པའི་ རྒྱུ་
ཁོ་ན་ནས་ཡིད་དེ།། ཀཱཏུཀས་མེད་པས་རྒྱས་པའི་འཕགས་
པ་རྣམས་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ སྐོམ་པ་འདས་པ་དང་མ་
འོངས་-21102-པ་ནག་ལྷུན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་བཟམ་ཀཱཏྲའི་ སྐོམ་པ་དང
ལྷུན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཀཱཏུཀས་མེད་པ་ནག་ན་འཕགས་པས
ཀང་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཞི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུན་

དེ་འཁོག་པ་ནི་འདས་པ་དེ་དང་ལྡན་ནོ།། སྡ་ལྟེ་-211a3-ཚར་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དང་མ་འདས་པ་དང་ལྡན་ནོ།། ལྟེག་རྒྱས་ན། མངོན་དུ་ཕྱིར་སློང་ནས་ཏུང་།། དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེན་མཐོང་སྟེ།། ལྟེག་མར་བྱས་པས་ན་ལྟེག་རྒྱས་དེ་ལྟེག་མར་བྱས་ནི་ཁེམས་ཞམ་འགྲོ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་བཏོན།། དམྱལ་བ་དང་སྐྱེའི་སྒོ་མི་སྐྱེན་པ་དག་མཐོང་ས་-211a4-པ་དེ་ན་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལེམ་བདུན་པོ་འདི་དག་མངོན་དུ་····ཕྱིར་སློང་ནས་ཏུང་།། དེ་ནས་གྱང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་སྐྱེ་ནས་ཀྱང་ཤས་ཆེ་མཐོང་བ་····རྣམས་སོ།། ཀན་ཏུ་ཤས་ཆེ་ནི་ལེམ་ནོ་ནི་སྡོམ་པས་བསྡམས་པ་རྣམས་སོ།། ཀཁན་ན་ནི་ཀཱ་ཡི་དོ། དགེ་-211a5-པ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལེམ་བཏུ་པོ་འདི་དག་ནི།

85. ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང་
རྣམ་སྨིན་འཕྲས་བུ་འཕྱིན་པར་འདོད།
སྟེག་བསྟེ་ཕྱིར་དང་ཀས་ཕྱིར་དང་
ཀེའི་ཐིབ་མེད་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་ཀས་ཀསུམ།

ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང་། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་འཕྱིན་པར་འདོད།། རེ་ཞིག་མི་ཧེ་བ་ཀུན་དུ་བསྟན་པ་དང་ཀོ་མས་པར་བྱས་པ་དང་། ལེན་མང་ཀུ་ཐུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་ཀསུལ་བ་ཧཱ་ཀི་ནད་དུ་སྐེ་བར་འཕྱུར་ཏེ། འདི་ནི་-211a6-དེ་ཧཱ་ཀི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།། བ་ཚུ་ལ་དི་ལྟེ་བུར་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་འོངས་ན་

ཡང་སྒོག་ཏུརྡོད་པས་ནི་ཚོ་སྐྱང་བར་འགྱུར་རོ།། མ་ཕྱིན་པས་ལེན་པས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་རོ།། འདོད་པས་ལོག་པར་ཀཡེམ་པས་ནི་དག་དང་བཟས་པའི་-2116ཚུད་མ་ཟན་དུ་འགྱུར་རོ།། གཙུབ་དུ་སྐྱ་བས་ནི་སྐྱབ་པ་མང་པོར་འགྱུར་རོ།། ཐུབས་ནི་ཏ་མཐའ་པོ་དང་འཛེབ་པར་འགྱུར་རོ།། ཚིག་རྩུབ་པ་པོས་ནི་ཡིན་དུ་མི་ངོད་པའི་སྐྱ་སྤོས་པར་འགྱུར་རོ།། ཚིག་ཐུལ་པས་ནི་ཚིག་ཀཟུང་པར་མི་འོས་པར་འགྱུར་རོ།། བརྣབ་སེམས་ཀྱིས་ནི་འདོད་-2116ཆགས་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།། ཀཏོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།། ལོག་ཏ་པར་ལྟ་བས་ནི་ཀྱེ་མྱག་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རེ་ལོ་ནི་ཀཏི་རྨུག་མང་པོའི་ཕྱིར་རོ།། འཇི་ནི་དེ་དག་ཀི་ཐུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།། མི་དག་ཀི་ཁང་ནི་ཚོ་སྐྱང་པ་ཡིན་ན་དེ་ཐེ་ལྟར་སྒྲོག་ཀཅོད་པའི་ལས་-2116ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ཐེ་ལྟར་སྒྲོག་ཀཅོད་པའི་ཐུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོ་དེ་ཉིད་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ནི་མི་རིགས་རོ།། ཏེ་ནི་ཞེ་ན། དེས་ཚོ་ཐུང་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་སྒྲོག་ཀཅོད་པ་ནི་ཚོ་དེའི་བར་ཆད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཐུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།། སྒྲོག་ཀཅོད་པ་-2116ཅ-ཀུན་དུ་བསྟེན་པས་ནི་ཐུའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཏཱི་མཐུ་ཆུང་པར་འགྱུར་རོ།། མ་ཕྱིན་པར་ལེན་པས་ནི་མེད་པ་དང་ཆབ་པ་མང་པོར་འགྱུར་རོ།། འདོད་པས་ལོག་པར་ཀཡེམ་པས་ནི་ཀུལ་ཐིག་པར་འགྱུར་རོ།། བརྣབ་དུ་སྐྱ་བས་ནི་དྲི་ངན་པར་འགྱུར་རོ།། ཐུབས་ནི་མཐོན་ཏམཁ་ཅན་དུ་-2116ཏ-འགྱུར་རོ།། ཚིག་རྩུབ་པོས་ནི་ཚ་ཚུ་སྐོམ་ཐས་

དང། དགོཾ་སྤང་བད། སྐ་དང་དང། སྣོག་པ་ཆབ་ཀྱི་ཟས་ཤེས་ཀྱང་ངོ། ཆོག་ཤེལ་བས་ནི་སྤས་ལོག་པ་ཆབ་བྱ་ཤེས་ཀྱང་ངོ། བརྟག་མེགས་ཏིས་ནི་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཤེས་ཀྱང་སྟེ། གནོད་ཅིང་མགས་ཏིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཅི་བར་ཤེས་ཀྱང་ངོ། ལོག་-211ཇ-པར་ལྟེ་བས་ནི་ཤེས་བྱ་ཆུང་ངཤམ་ཤེས་བྱས་སྤྱི་མེད་པར་ཤེས་ཀྱང་སྟེ། ཤི་ནི་ཤེ་ཆས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱང་ངོ། ཤེ་ལས་ཤེ་ཆོ་ནས་ཤེའོ་ཆེ་སྤྱང་ངུན་ཤེས་ཀྱང་ངམ། ཤེན་ཏེ་ཀ་ཞབ་ཞིག་ཀྱི་ཀིས་ཏེ་ན། ཅ་རིག་ན་ཤེ། ཤེ་ཆོ་ནས་ཏེ། ཤེ་ནི་རྟས་པར་སྐྱིན་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ལ་ཤེའི་རྟེན་ཅིང་ཞེས་-211ཇ-པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་ངོ། ཀཞན་ཀག་ན་ཤེ། ཤེར་ནི་སྐྱེར་པས་ཡིན་ལ། ཤེའོ་ཤེས་ཟིས་ཡིན་ཏེ། ཤེཅོར་དང་བཅས་པ་སྐྱེས་པའི་སྟེར་སྣོག་ཀཅོད་པས་ཞེས་ཀསྡུངས་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟར་དོ། རྒྱ་སྤྱན་པའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་བཏུས་པ་ཤེས་ཀྱང་ངོ། -211ཇ-ཤེས་བྱ་དང། པཀག་པའི་ཤེས་བྱ་ཤེ་ཤེ་ཆས་པར་སྐྱིན་པའི་-211ཇ-ཤེས་བྱ་དང། ཤེ་ནི་ཤེ་ཆས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཤེ་ཤེ་ཆས་ཀྱི་ཤེ་ཤེའི། ཤེན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཀྱང་ངོ། ཤེ་ལས་ཤེ་ཆོ་ནས་ཤེའོ་ཆེ་སྤྱང་ངུན་ཤེས་ཀྱང་ངམ། ཤེན་ཏེ་ཀ་ཞབ་ཞིག་ཀྱི་ཀིས་ཏེ་ན། ཅ་རིག་ན་ཤེ། ཤེ་ཆོ་ནས་ཤེ་ནི་ཤེ་ཆས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་ངོ། ཀཞན་ཀག་ན་ཤེ། ཤེར་ནི་སྐྱེར་པས་ཡིན་ལ། ཤེའོ་ཤེས་ཟིས་ཡིན་ཏེ། ཤེཅོར་དང་བཅས་པ་སྐྱེས་པའི་སྟེར་སྣོག་ཀཅོད་པས་ཞེས་ཀསྡུངས་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟར་དོ། རྒྱ་སྤྱན་པའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་བཏུས་པ་ཤེས་ཀྱང་ངོ། -211ཇ-ཤེས་བྱ་དང། པཀག་པའི་ཤེས་བྱ་ཤེ་ཤེ་ཆས་ཀྱི་ཤེ་ཤེའི། ཤེན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཀྱང་ངོ། ཤེ་ལས་ཤེ་ཆོ་ནས་ཤེའོ་ཆེ་སྤྱང་ངུན་ཤེས་ཀྱང་ངམ། ཤེན་ཏེ་ཀ་ཞབ་ཞིག་ཀྱི་ཀིས་ཏེ་ན། ཅ་རིག་ན་ཤེ། ཤེ་ཆོ་ནས་ཤེ་ནི་ཤེ་ཆས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་ངོ། ཀཞན་ཀག་ན་ཤེ། ཤེར་ནི་སྐྱེར་པས་ཡིན་ལ། ཤེའོ་ཤེས་ཟིས་ཡིན་ཏེ། ཤེཅོར་དང་བཅས་པ་སྐྱེས་པའི་སྟེར་སྣོག་ཀཅོད་པས་ཞེས་ཀསྡུངས་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟར་དོ། རྒྱ་སྤྱན་པའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་བཏུས་པ་ཤེས་ཀྱང་ངོ། -211ཇ-ཤེས་བྱ་དང། པཀག་པའི་ཤེས་བྱ་ཤེ་ཤེ་ཆས་ཀྱི་ཤེས་བྱ

ཡིད་འབྱམ་གུམ་ཆེ་སྦུང་ཁྱར་འཕྱུར་རོ། ཀཱཏི་ཀྱིན་མེད་པར་ཉམ་
ཡིད་སྙིར་བཏག་ཡིད་འབྱམ་གུས་སྨྲིད་སྨན་རྣམས་ཀཱཏི་མཐུ་
ཆུང་བར་འཕྱུར་ཏེ། ཀཱཏི་ཏག་ལེ་ཡང་དེ་བཞིག་དུ་སྐྱེར་བར་
ཚུད། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཡེམ་-212a3- རྣམས་ཀྱི་འབྱམ་གུ་
ཀཱཏུམ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྒོག་ཀཱརིད་པ་སྤྲོང་
གྲུབ་དུ་བསྟེན་པ་དང་། ཀོམས་པར་བྱས་པ་དང་། ལེན་མང་
དུ་བྱས་པས་ཌི་ལྷ་དག་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པར་འཕྱུར་རོ། བཅུ་
ལེ་འདི་ལྟུ་སྙུར་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་ཉོངས་ཏ་
ཡང་ཆོ་རིང་ཡོར་འཕྱུར་ཏེ། 212a4- ཐམས་ཅད་མི་
དག་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་ སྐྱེས་བར་བྱེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
སྐྱེས་ཁོག་པའི་དག་དང་། ཁོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དག
ཡང་ཆོ་རིང་ཡོར་འཕྱུར་ཏེ། 212a4- ཐམས་ཅད་མི་
དག་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་ སྐྱེས་བར་བྱེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
སྐྱེས་ཁོག་པའི་དག་དང་། ཁོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དག་
ཡིད་ཆོ་རིང་ཡོར་འཕྱུར་ཏེ། ཀཱཏི་ཏག་ལེ་ཡང་དེ་བཞིན་
ཏེ། ཀཱཏི་ཏག་ལེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ།

86. ལྷུས་དང་ངག་ལས་ཆགས་ལས་སྐྱེས་
ཁོག་འཆོ། སྐྱེ་དགའི་སྙིར། ཁོག་སྡིག་
བསྡུད་དོ། ཀལེ་ཏེ་ཡོ་རྒྱལ་ལེ་
ཆགས་བསྟུད། མདོ་དང་འཁལ་སྙིར་མེད།

ལྷུས་-212a5- དང་ངག་ལས་ཆགས་ལས་སྐྱེས། ཁོག་འཆོ། །
ལྷུས་དང་ངག་ཅི་ལས་སྟེ་མཐའ་ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཀྱེ་
སྨྲག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཁོག་པའི་ངག་དང་། ཁོག་པའི་ལས་ཀྱི་
མཐའ་ཡིན་ནོ། དེ་ནི་སྐྱེ་དགའི་སྙིར། དེ་ཀཱཏི་ལེས་

ལོག་མ་ཤིག་ཏུ་བསྒྲུབ་ཏོ།། ཚིག་སྟ་པའི་-212a6-ཆོས་ནི་ འཕྲོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལས་ ལས་སེམས་པ་བསྲུང་བར་སྣ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཏི་ ཤིང་ཀཱ་ཤི་བར་དུ་སྐུང་དགའ་བས་བསྐོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ དེ་ནི་དེར་ལོག་ཤིག་ཏུ་བསྒྲུབ་ཏོ།། ཤངས་སྐྱས་པ། རྟག་ ཏུ་ལྟེ་བ་སྙི་ཚོམ་ཤིས།། ཁྱིམ་པས་-212a7-ལྟེ་བ་སྐུང་ བར་དགའ།། གཞན་ལ་ཀཱ་ཤི་བ་ནག་ལྟེས་པའི།། དག་སྐྱོང་ཀིས་ནི་ཀཱ་ཤི་བར་དགའ།། གཡའ་ཏེ་ཡོ་ཐུབ་ལ། ཚིགས་བསྟན།། གང་ཞིག་ཀཱ་ཤི་ཡོ་ ཐུབ་ལ།། ཚིགས་པས་བསྟན་པའི་ལྟེས་དང་ངག་ཀྱི་ལས་ ཀྱི་ན་ལོག་པའི་ཀཱ་ཤི་ཡིན་ཏེ། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདག་-212b1-དག་པར་རྟ་བའི་ཚེར་དུ་ཁས་དང་ཐུ་ལྟུ་ལེན་པ་ ལ་སོགས་པ་ནི་ལོག་པའི་ཀཱ་ཤི་ཡིན་པས་མི་དཀའ་སོ་སྐམ་ དུ་སེམས་པ་རེ་ནི། མདོ་དང་འཐུལ་ཕྱིར་མིན།། བཅོམ་ ལྡན་ཀདས་ཀྱིས་ཆུ་ལེ་ཁྲིམས་ཀྱི་ སྡུང་པའི་མདོ་ལས་ཐུབ་པོ་ཆེ་ ཀཱཤཱ་པ་ལ་ལྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ལོག་པའི་ཀཱ་ཤི་བ་ཁ་ཞེས་ སྨོ། 212b2-དེ་ནི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་ ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ནི་རྗེས་སོ།། ཅོང་དུ་འབྲས་བུ་ལྟེ་བཤད་བ་ཁ་ཅད་ཐབ་ཡིན་པ་དེ་ནག་ལེས་ལེས་ ཁ་ཅ་ཞིག་འབྲས་སུ་དུ་ཞིག་འ་བྲས་བུ་དང་བཟས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

87. དྲིས་བཟས་སྤྲིང་བའི་ལས་ཐ་ཁ་ཅིས་ ཞས་ནི་ལྟེ་ཡི་འབྲས་བུར་བཟས། དྲི་མེད་བཞི་ཡིས།། ཟག་བཟས་ཁ་ཞེའ་

དྲིན་བཅས་སྨྲོང་བའི་ལམ་དག་ཏིས།། ལམ་ནི་ལྟེ་ཡི་-212
63-འབྲས་བུར་བཅས། སྨྲོང་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཡིན་····
པའམ། ཤཱིས་ཏྲིན་མོངས་པ་སྨྲོང་བར་ཉེད་པས་སྨྲོང་པའི་
ལམ་སྟེ། གར་ཚད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ།། ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་དེའི་ལས་ཀང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལྟོས་འབྲས་བུ····
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་-
212764-བུ་ནི་རང་ཏིའམ་ཤར་ཏཱིཀས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ····
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡིན་ནོ།། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚེས་འདུ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་སོ།། བུལ་
བའི་འབྲས་བུའོ་བུལ་བ་ཙོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབས་པ་ཙམ་ཡིན
པ་དེ་ཡིན་ནོ།། སྐྱེས་བུ་ཉེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དེས་རྟང་-212
5-པའི་ཚེས་འདི་ལྟེ་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་དེ་
དག་ལྟེ་རྟིག་འགྲུབ་པ་དང། ཀང་ཡང་མ་ངེས་པ་སྤོང་པ་
དང། སྒྲུབས་པ་དེ་ཡང་ཡིན་ནོ།། བདག་པོའི་འབྲས་
བུ་ནི་སྒྲུབ་བ་རྣམས་མ་ཏཱིཀས་པ་རང་ཀི་ངོ་བོ་ལས····
ཀཱཁ་པའི་འདུ་ཉེད་ཐམས་ཅད་དོ།། དྲི་མེད་བཞི་ཡིས།
སྨྲོང་བའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་
བཞིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྨིན····
པའི་འབྲས་བུ་མ་ཏཱིཀས་སོ།། ཟག་པ་བཅས་ཀཱཁ་།།
རྒྱ་དང་མི་དགེ་ཀང་ཡིན་པའང།། སྨྲོང་བའི་ལམ་ལས་ཀཱཁ་
པའི་ལས་རྒྱ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་-212687-ཀང་ཡིན་པ་
དང། མི་དགེ་བ་ཀང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་བཞིས་

ཞེབས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱལ་བའི་ཞེབས་བུ་མ་ཏྲེག་སོ།།

44. ཟག་པ་མེད་པ་ལྷག་མ་དང་
ལྡུད་བསྡུན་མིན་ཏད་ཏསུམ་ཉིས་སོ།
དགེ་བའི་དགེ་ལེ་སོགས་པ་ནི་
བཞི་དང་ཀཊིས་དང་དེ་བཞིན་ཏསུམ།

ཟག་པ་མེད་པ་ལྷག་མ་དང་།། ལྡུད་བསྡུན་མིད་ཏད་ཏུམ་ཉིས་སོ།། སྔོན་བའི་ལེམ་ལེས་ཏཞན་པའི་ལེས་ཟག་པ་མེད་པ་
དང་ལྡུད་དུ་མ་-213a1-བསྡུན་བའི་ལེས་ཏང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཞེབས་བུ་ཏསུམ་ཉིའ་ཞེབས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
པར་སྨིན་པ་དང་བྱལ་བའི་ཞེབས་བུ་དག་མ་ཏྲེག་སོ།
དགེ་བའི་དགེ་ལེ་སོགས་པ་ནི།། བཞི་དང་ཀཊིས་དང་དེ་
བཞིན་ཏསུམ།། རྣམ་པ་བཞིན་དོ་ཞེས་རོག་ཅེས་ཟས་ཤཆད་-
213a2-དོ།། ལེས་དགེ་བའི་ཞེབས་བུ་ཆོས་དགེ་བ་ནི་
བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཞེབས་བུ་མ་ཏྲེག་སོ།།
མི་དགེ་བ་ཀཊིས་ཏེ། སྟེ་བུ་ཟུད་པ་དང་། བདག་པོའི་
ཞེབས་བུ་དང་། ལྡུད་དུ་མ་བསྡུན་པ་ཏསུམ་སྟེ།
རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཞེབས་བུ་མ་ཏྲེག་སོ།།

45. མི་དགེ་བའི་དགེ་མོག་ས་ཀཊིས་དང་ནི་
ཏསུམ་དང་བཞི་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའོ།
ལྡུད་བསྡུན་མིན་ཏྲི་དགེ་ལེ་སོགས་

ཅེ་དག་ཏཱིས་དང་ཏསུམ་དང་ཏསུམ།

མི་དགེའི་དགེ་སོཏས་ཏཱིས་-213ཨ3-དང་ནི།། ཏསུམ་དང་
བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིའོ།། ཏོ་རིམས་ཀྱི་ཡུ་བ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་
སྒྲའོ་སྟེ། ལས་མི་དགེ་བའི་ཞབས་བུ་ཚོས་དགེ་བ་ཏཱིས་ཏེ།
སྡེས་བྱ་ཉིད་པ་དང་བདག་པོའི་ཞབས་བུ་དག་ཏོ།། མི་དགེ་བ་
ནོ་ཏསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བལ་བའི་ཞབས་བུ་མ-
213ཨ4-ཏཉྩཏས་སོ།། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ནི་བཞི་སྟེ་བྱལ་
བ་མ་ཏཉྩཏས་སོ།། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཇག་ཚོགས་དང་མ་
ཐར་ཞུགས་ནི་བཅུ་པ་དག་ནི་མི་དག་པ་བྱན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་།
སྐྱག་བསྟལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྟེ་རྒྱུ་མ་སྨན་པའི་
ཞབས་བུ་ཡིན་ནོ།། ལུང་བསྟན་མིན་ཏེ-213ཨ5-དགེ་ལོ་
སོཏས།། དེ་དག་ཏཱིས་དང་ཏསུམ་དང་ཏསུམ། ལས་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཞབས་བུ་ཚོས་དག་པ་ཏཱིས་ཏེ།། སྡེས་
བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པའི་ཞབས་བུ་དག་ཏོ།། མི་དགེ་བ་ནོ་
ཏསུམ་སྟེ། བྱལ་བ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཞབས་བུ་མ····
ཏཉྩཏས་སོ།། སྐྱག་བསྟལ་ལ་སོཏས་-203ཨ6-བམཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བཏིའོ། དགེ་བའི་རྣམས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
ལྟ་བ་ཏཱིས་ཏེ་སྡུག་མཐུན་པའི་ཞབས་བུ་ཡིན་ནོ།། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་ཚོས་ནི་ཏསུམ་སྟེ། རྒྱུ་དེ་དག་ཙོ་ནི་ཡིན་ནོ།

90. ཞབས་པའི་སྐམས་ཅན་བཞི་ཡིན་ནོ།
བར་མ་ཡི་ནི་མ་ངེངས་པཞང
བར་མ་ཏཱིས་སོ།། མ་སྟེས་པའི་

ངབྲས་སྡུ་མ་ངོངས་ཀསུམ་ཡིན་ནོ།

ངདས་པའི་སྐམས་ཟད་བཞི་ཡིན་ནོ།། སྐམས་ཟད་རེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་ཀསུམ་པ་རྣམས་ཏེ། 2130-ངདས་པའི་ལས་ཀྱི་ངབྲས་བུ་དུས་ཀསུམ་པའི་ཚེས་ནི་བཞི་སྟེ། བྱེལ་བའི་ངབྲས་བུ་མ་ཀཏོགས་སོ།། བར་མ་ཡི་ནི་མ་ངོངས་པངང། དེ་ལྟེར་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་ངབྲས་བུ་ཚོས་མངོངས་པ་ཡང་བཞི་སྟེ། དེ་དག་ཀྱིད་དོ།། བར་མ་ཀཏོགས་སོ།། དེ་ལྟེར་བྱུང་བའི་ངབྲས་བུ་ལྟེར་བྱུང་བའི་-2131-ཚེས་ནི་ཀཏོགས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཉིད་པ་དང་བདག་པོའི་ངབྲས་བུ་དག་གོ།། མ་སྐྱེས་པའི། ངབྲས་བུ་མ་ངོངས་ཀསུམ་ཡིན་ནོ།། མ་ངོངས་པའི་ངབྲས་བུ་མ་ངོངས་པའི་ཚེས་ནི་ཀསུམ་སྟེ། རྒྱུ་མཐུན་པ་དང་བྲལ་བའི་ངབྲས་བུ་དག་མ་ཀཏོགས་སོ།།

91. དང་ཀི་ས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།
ཀཁན་ཐོ་ས་པ་ཀསུམ་དང་ཀཏོས།
སྤོབ་པའི་སྤོབ་ལ་སོགས་པ་ཀསུམ།
མི་སྤོབ་ལས་ཏེ་ངབྲས་བུ་ནི་

92. སྤོབ་པ་ཡི་ནི་ཚོ་ལ་སོགས་
ཀཅིག་དང་ཀསུམ་དང་ཀཏོས་ཡིན་ནོ།
རེ་ལས་ཀཁན་པའི་ངབྲས་བུ་ནི་
སྤོབ་སོགས་ཀཏོས་དང་ཀཏོས་དང་ལྡེ།

རང་གི་སར་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།། རང་གི་-2136-ས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ རང་གི་ས་པའི་ཚེས་ནི་བཞི་སྟེ། བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཏཱ་ག་ས་སོ།། ཏཱ་ཁ་ཀྱི་ས་པ་ཏཱ་སུམ་དང་ཏཱ་ཀྱེས།། ཏཱ་ལ་ཏེ་ཏཱ་ཁ་ཀྱི་ས་པ་ཚེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འབྲས་བུ་ཏཱ་སུམ་སྟེ། རྟེན་པས་སྨིན་པ་དང་ བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དག་མ་ཏཱ་ག་ས་སོ།། 2136-ཁོམས་ཏཱ་སུམ་མ་ཏཱ་ག་ས་པའི་ཚེ་ར་རོ།། ཏཱ་ལ་ཏེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཏཱ་ཀྱེས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་རྟེད་པ་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དག་གོ།། སློབ་པའི་སློབ་པ་སོགས་པ་ཏཱ་སུམ། སློབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སློབ་པའི་ཚེས་ནི་ཏཱ་སུམ་སྟེ། རྟེན་པར་སྨིན་པ་དང་ -2136-བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དག་མ་ཏཱ་ག་ས་སོ།། མི་སློབ་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།། སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཏཱ་སུམ་སྟེ། རྟེན་པར་སྨིན་པ་དང་རྟེན་ཅིང་མ་སྨིན་པའི་ས་ཡང་ཡོད་ལ། མི་སློབ་པ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི།། སློབ་པ་ཡི་ནི་ཚེས་ལ་ཤོཏས།། ཏཱ་ཁ་ཀྱི་-2135-དང་ཏཱ་སུམ་དང་ཏཱ་ཀྱེས་ཡིན་ནོ།། མི་སློབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སློབ་པའི་ཚེས་ནི་ཏཱ་ཁ་ཀྱེས་སོ། བདག་པོའི་འབྲས་བུའོ།། མི་སློབ་པ་ནི་ཏཱ་སུམ་སྟེ། རྟེན་པར་སྨིན་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་ཏཱ་ག་ས་སོ།། སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མི་ཡིན་པ་ནི་ཏཱ་ཀྱེས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་རྟེད་པ་-2136-དང་ ་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དག་གོ།། རེ་ལས་ཏཱ་ཁ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། སློབ་སོགས་ཏཱ་ཀྱེས་དང་ཏཱ་ཀྱེས་དང་ལྡོ།། སློབ་

ཡ་དང་མི་སློབ་ཡ་དག་ལས་ཏཱ་ཐ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་དག་མ་ཏོགས་སོ། སློབ་ཡ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་ཡ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སློབ་པའི་ཚོར་ཞེས་ཏིརྟིས་ 21367 - ཏེ། སྟེས་བུ་རྟེད་ཡ་དང་། ཁདག་པོའི་འབྲས་བུ་དག་གོ། མི་སློབ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། སློབ་ཡ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་ཡ་ཡང་མ་ཡིན་ཡ་ཞི་འབྲས་བུ་ལྷ་ཚར་ཡིན་ཞེ།

93. མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་དེ་ལ་མོག་ས་
ཀ་སུམ་དང་བཞི་དང་ཀཅིག་ཡིན་ཞེ།
སྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་ལས་ཀྱི་
དེ་དག་ཀཱ་ཐིས་དང་བཞི་དང་ཀ་སུམ།

མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་དེ་ལ་མོག་ས། ཀ་སུམ་དང་བཞི་དང་ཀཅིག་ཡིན་ཞེ། **མཐོང་**བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ 214 ལ - ཏེ་འབྲས་བུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཚོར་ཞེ་ཀ་སུམ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དག་མ་ཏོགས་སོ། བསྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཞི་བཞི་སྟེ། བྲལ་བའི་··· འབྲས་བུ་མ་ཏོགས་སོ། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞི་ཀཅིག་སྟེ། བདག་ 214ལ 2 - པའི་འབྲས་བུའོ། བསྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་ལས་ཏེ། དེ་དག་ཀཱ་ཐིས་དང་བཞི་དང་ཀ་སུམ། བསྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་བས··· སྤང་བར་བྱ་བ་ཞི་ཀཱ་ཐིས་ཏེ། སྟེས་བུ་རྟེད་ཡ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དག་གོ། བསྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཞི་བཞི་སྟེ། བྲལ་ 214ལ 3 - པའི་འབྲས་བུ་དག་མ་ཏོགས་སོ། སྤང་···

བར་ཅུ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཁམས་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་
རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དག་མ་ཏོག་པས་སོ།།

94. སྒང་ཅུ་མིན་པའི་དེ་དག་ཏཻག་
ཏཱ་ལིས་དང་བཞི་སྟེ་ཏོ་དོམ་བཞིན།
དོག་མིན་བསྟེད་པ་ཉིད་མོངས་ཟད་
ཅེའིག་ཆོག་ཉམས་པ་ཞེའོ།

སྒང་ཅུ་མིན་པའི་དེ་དག་ཏཻག།། ཏཱ་ལིས་དང་བཞི་སྟེ་ཏོ་དོམ···
བཞིན།། སྒང་བར་ཅུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་
-214a4-བས་སྒང་བར་ཅུ་བ་ནི་ཏཻག་སྟེ། བདག་པོའི་འབྲས་
བུའོ།། བསྒོམ་པས་སྒང་བར་ཅུ་བ་ནི་ཏཱ་ལིས་ཏེ། སྟེས་བྱུ་
ཅེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུའོ།། སྒང་བར་ཅུ་བ་མ་ཡིན་
པ་ནི་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཏོག་མས་སོ།།
ཡང་ཏོ་དམས་བཞིན་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་དབུས་སུ་-214a5-ཡང་
ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་བཞིན་ཉེས་པར་ཅུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་···
མཐུན་པར་སྨོར་བའི་ཚེས་ཡིན་ནོ།། ལས་བསྟན་པའི་སྐབས་
སུ་འདི་ཡང་ཡོངས་སུ་བཤད་ཅུ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་དག་ལས།
དོགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྟེད་པ་དང་། དོགས་ཤས་བསྟེད་པ་
དང་། དོགས་པས་བསྟེད་པ་ཡང་-214a6-མ་ཡིན་དོགས་
པ་མ་ཡིན་པས་བསྟེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཉེས་ཀ་སྐྱབས་པ་
དེའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན།། དོགས་མིན་བསྟེད་པ་ཉིད··
མོངས་ཟན།། ཅེའིག་ཆོག་ཉམས་པ་ཞེའོ།། ཅེའིག
ན་ནེ། དོགས་པ་མ་ཡིན་བས་བསྟེད་པ་དེ་ལས་ཉིད···

མོངས་པ་ཟད་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་-2146ཀ
-ཡིར་ལས་བྱང་བ་ལས་རྒྱུད་པ་ཉིད་ཅི་སྟེར་ཀྱི་ཞེས་ཟེར་རེ།།
ཀཁཏ་དག་ནི། ཆོ་ག་ཉམས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཀང་
ཀིས་ཁྱེར་ཤེ་བཏང་ཐུབ་བདང། ཀནས་པམ་ཐུབ་བདག
བཟང་བར་ཐུབ་བདང། བགོ་བར་ཐུབ་བདང། རེ་ལ་
སོགས་པ་དེ་ཀཁཏ་དུ་རྒྱུད་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་
རྒྱུད་-2146ཁ-པའི་སྟེར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྟེར་པ་ཞེས་
བྱའོ།། རིགས་པས་བསྟེད་པ་ནི་ལས་ཅི་བ་ཡིན་ནོ།།
ཀཁཏ་དག་ན་རེ། ཆོ་ག་མ་མཉམས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས
ཟེར་རོ།། དེ་ཀཉིས་ལས་ཀཁཏ་པ་ནི་ཀཉི་ག་མ་ཡིན་པའོ།
ཅི་ལས་ཀཅིག་ཀིས་སྟེ་བ་ཀཅིག་ཏོ་ན་ཅེའམ་ཅི། ཏོ་
དེ་དུ་མ་ཡང་ངམ། 2146ག-དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་
ཐུབ་སྟེ་བ་ཀཅིག་ངམ་ཅི་ཏོ་ན་ཞིག་
ངམ་ཞེན་ན། ཤིན་ཏུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏོ་ན་ཞིག་
ཅི་ལས་ཀཅིག་ཀིས་སྟེ་བ་ཀཅིག་ཏོ་ན་ཅེའམ་ཅི། ཏོ་
དེ་དུ་མ་ཡང་ངམ་ཞེན། 2146ང-དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་
ཐུབ་སྟེ་བ་ཀཅིག་ངམ་ཅི་ཏོ་ན་ཞིག་
ངམ་ཞེན་ན། ཤིན་ཏུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏོ་ན་ཞིག་
ངམ་ཞེན་ཞེ་ན། ངའི་ནི་གླབ་པའི་མ་ཐག་ཡིན་ཏེ།

95. ཀཅིག་ཀིས་སྟེ་བ་ཀཅིག་ངེན་ནོ།
ཡོངས་རྫོགས་སྟེད་པ་དུ་མ་ཡིན།
སེམས་མེད་སྐྱེམས་པར་ངེན་པ་ནད་
ངེན་རྒྱུད་མ་ཡིན་ཐོབ་པའང་མིན།

ཀཅིག་ཀིས་སྟེ་བ་ཀཅིག་ངེན་དུ།། ལས་ཀཅིག་ཏོ་ནས
སྟེ་བ་ཀཅིག་ཏོ་ན་ངེན་ཏེ། དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། སྟེ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་མཐུན་པ་ལ་ཐུ་སྟེ་ཤེར་-2146ཅ-སྐྱེན་
ནས་སྟེ་བ་ཉེས་པ་རྣོད་དོ།། ཏེ་ན་ཀནས་པཉས་མ་ངག་ག་

པས་བདག་ཅི་བསོད་སྙོམས་ཀཏིག་པོ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་...
པས་ལན་བཏུབ་ཀྱི་བར་དུ་སུམ་བྱ་རྟ་ཀ་ཐལ་མོ་ཡིའི་ལྟེ་རྣམས་
ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་ནས་དཔྱད་ཟིན་ཀྱང་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་
པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀང་སྨྲས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་ - 21464 - བུ་
ཞེ་ན། འདི་ལེགས་འཆོར་བ་རྣམས་ཚེ་དགས་ཆོ་སངས་བྱན་པ་དང་
ཡང་བསོད་ནམས་ཀ་ཞིན་ཐུབས་པས་དེའི་སྐྱེས་སྐབས་ཐམས་
པས་ཐེབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་མི་ཞིག་ཀིས་རོང་རོང་...
ཀཏིག་ཀིས་སྐྱོང་བུ་བསྐྱུས་ཏེ་བདག་ནི་རོང་ཆོ་ཀཏིག་ཀིས་
དབང་ཕྱུག་འདི་སྐོག་པར་ཐུག་ཏོ་ཞེས་སྐྱབས་པ་ལྟ་བུའོ།། ཡང་
སྐྱབས་པ། 21465 - ཏེ་བསོད་སྙོམས་དེ་ལ་བརྟན་ཏེ་སེམས་
པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་མང་པོ་སྐྱང་ཞས་འཕགས་ཞིག་བྱང་ཆུབ་
ཡིངས་སུ་ཀནང་བ་ཡིན་ནོ།། རིས་མཐུན་པ་དུས་བུད་འཕེན་
པ་འགྱུར་དུ་འོངས་བས་དུ་མས་ཅང་ཀཏིག་འཚེན་པ་མ་ཡིན་
ཀྱི་ལེས་ཀཏིག་ཀིས་འཕངས་པའི་རིས་མཐུན་པ་ལ་ལེས་ - 214
66 - ཡིངས་རྟོགས་ཟེད་པ་དུ་མ་ཡིན་པས་འདོད་དེ།། དེས་
ན་ཀེ་མོ་མཁན་ཀྱི་རི་ལྟུ་ཀཏིག་ཀིས་ཀནང་ཀིས་བཅད་ནས་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་ཟེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཀིས་
མཚུངས་ཤིད་ཀྱི། ལེ་ཅིག་དཔང་པོ་དང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་
ལེག་ཐམས་ཅད་ཚངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་ - 21467 - རིག་
དང་ཤ་ཚུག་ས་དང་པོང་ཆོད་དང་ཉམས་སྐྱེས་སུམ་ཆོག་
པས་རྣམ་པར་མཐོས་པ་ཡིན་ལ། ལ་ཅིག་ནི་དེ་དག་ལེས་ལེ་
ལེམ་ཚང་བ་ཡིན་ནོ།། ལེས་འབའ་ཞིག་ཚོ་འཕེན་པར་ཐུབ་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཇི་སྐད་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྨིན་
པ་དང་བཅས་པ་ཀཞན་ཡང་ཡིན་ནོ། 215a 1 - རྣམ་པ་

སྡིག་རྣམས་བྱ། ཤེས་རབ་མེད་སྐྱེས་བས་འཇུག་པ་དང་། འཕེན་ཉོན་མ་ཡིན་སོང་བའང་མིན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ … དང་བཅས་པ་ཤེས་རབ་མེད་པའོ་སྐྱེས་བས་འཇུག་པ་དག་ཀིས་ཤུང་དོས་མཐུན་པ་འཕེན་པར་མི་ཤོར་ཏེ།། ལེས་དང་ལྡན་ཟེག་མི་འགྱུང་བའི་ཕྱིར་-215a2-ངོ།། སྤོང་པ་རྣམས་ཉིས་ཤུང་མ་ཡིན་ཏེ། ལེས་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིས་ལེས་ཀྱི་སྨོས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྨོས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྨོས་པ་དང་། སྨོས་པ་ཐམས་ཅས་ཐས་དག་ཀི་རང་བཞིན་ཞེ་ཅེ་བ།

96. མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལེས་རྣམས་དང་
ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་ངན་འགྲོ་དང་
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་
སྨྲ་མི་སྣང་སྨོས་ཐམས་དུ་འདོད།

མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལེས་-215a3-རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་ངན་འགྲོ་དང ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། སྨྲ་མི་སྣང་སྨོས་ཐམས་དུ་འདོད།། མཚམས་མེད་པའི་ལེས་རྣམས་ནི་ལེས་ཀྱི་སྨོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་ཐསོད་པ་དང་། ཕ་ཐསོད་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ … ཐསོད་པ་དང་། དག་-215a4-འདྲན་ཀྱི་དཔེན་ཉེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཐཱགཏ་ས་པའོ་སྐུ་ལེ་ངན་སེམས་ཀྱིས་སྡེག་འཕྱིན་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེན་ཡོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྨྲ་བ་ཡོ།། ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐཱིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་

དང་རྟོག་བཏོ། དེ་ལ་ཤེས་ཚེ་བ་ནི་རྒྱུན་དུ་འཐུང་བ་ཙམ་-
215a5-ཡིན་པའོ།། རྟོག་ནི་ཚེན་པོ་ཙམ་ཡིན་པའོ།།
དེ་ལ་ཤེས་ཚེ་བ་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་
ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟེ་བུའོ།། ཉོན་མོངས་པའོས
འཁོར་འཐུང་བའི་ཤུགས་རྟག་ཏུ་ཙོག་པར་བྱས་ཀྱིས་རྒྱུན་
དུ་འཐུང་བ་ནི་དགའ་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་215
a6-རྒྱུན་དུ་འཐུང་བ་ནི་དེ་དེས་པར་ཁོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་རྟོག་ལ་
རྟགས་མི་རྟེན་ནོ།། དེ་ནི་ཚུང་ངུ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲིང་སྐྱེའོ།།
འགྲིང་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ཉིད་
སྐྱེས་པ་ཡིན། བཅུ་འོག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད། བདེ་
འགྲོའི་སྐྱོན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་མི་སྡུག་པ་རྣམས་ནད། འདུ་-
215a7-ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་
པ་ཡིན་ནོ།། འདི་ནག་ཁང་ལ་སྐྱེས་ཏེ་ན། འཁོར་
བའི་ལེམ་དང། འཁོར་བའི་ལེ་ལོ་སྐྱོར་བར་ཤེད་བའི་
རྟེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱེས་པའོ།། ཅན་སོང་ལ་སོགས་
པར་ངེས་པར་འཐུང་བ་དང། སྐྱེ་ལས་སྐྱེ་བར་འཐུང་བ་
དང། 215b1-རྒྱུད་ཀའེར་ལས་སྐྱེ་བར་འཐུང་བ་
དང། སྐད་མེད་ཉིད་དུ་འཐུང་བ་དང། སྲིད་པ་བརྒྱད་
པར་ངེས་པར་འཐུང་བའི་ལས་ཀཁ་ཅང་ཀག་སྟང་
བརྗོད་པར་ཐུ་བར་འཐུང་ངོ་ཤེ་ན། ཀང་དག་ཀྱི་དང་
འབྲས་བུ་དང། འཕྲོ་བ་དང། སྐྱེ་བ་དང། ཀང་
ཟག་དང། ཐུ་ལས་པསྐྱེ་པར་-215b2-ལུ་ཞིང་ཀདག་
པར་ཐུ་བ་ནེ་ཀག་ཏོ་ན་བཤད་ཀྱིས་ཀ་ཁ་ཀག་ཏོ་ན་ཚིག་
ནོ།། དེ་ཀག་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་ཟམས་

ནད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ།། དེའི་ངོག་ཏུ་ནི་ཁས་སྤྲོ་སྨྲོས་པ་སྟེ། དེ་ཅིས་ཤེས་ན་ཕྱི་མ་ལེ་ལོ་བཞིན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ནོ།། ཤེ་བྱག་ཏུ་སྐྱ་བ་ཆགས་ན་དེ། ཕྱིམ་ཚི་མ་-2।ང৪৩-འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།། མཚམས་མེད་པ་ཆགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟེ་ཞེ་ན།། ཆོ་ཏབས་ཅན་ཞུགས་པའི་འཕྲས་བུ་ཅན་ཕྱི་ཁས་རག་ཅི་ཆམ་པར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བའི་བར་དུ་ཅི་ནའང་སར་མི་ཐུབ་པས་མཚམས་མེད་པ་ཆུམས་ཏེ། ཞེས་ཤིས་མི་ཅིའོ་ཞེས་སྐུ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།། ཡང་ན་-2।ང৪৬-སྐྱེད་པའི་ཅང་ཟག་འདི་ནས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ཅམ་ཁུ་ཐར་སྐྱེ་ཐར་འགྱུར་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་པས་དེ་ཁོ་བར་ཆད་མེད་པའོ།། དེའི་དངོས་པོ་ཁྱི་བར་ཆད་མེད་པ་ཉིད་དེ། ཆོས་ཅང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དེ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རག་སྐྱེ་ཅི་ཚུལ་བཞིན་ནོ།། ཡང་སྐྱེ་བ་འདི་རག་ལས་ཅི་ཚ་བར་-2।ང৫৩-ཁྱིག་ལེམས་ཅང་ན་ཡོད་པར་རིག་པར་སྐུ་ཞེན།། དེ་ཁྱིག་ཅེའི་དུ།

9ཏ་ མཚམས་མེད་ཀྱིང་ཅུམ་རག་ན་ཡོད།
ཟ་མ་སོགས་ལ་མི་འདོད་དོ།
ཐན་དང་དོ་ཚོ་ཆུང་བའི་ཕྱིར།
ལྷོག་མ་འགོ་བ་ལྷེ་རག་ན།

མཚམས་མེད་ཀྱིང་ཅུམ་རག་ན་ཡོད།། ཐུང་གི་སྐྱ་མི་སྐྱན་དང་། འགོ་བ་ཅཞན་རག་ན་ཡང་མེད་ན་ཁམས་ཅཞན་

ནས་ལྟུ་སྐྱོས་སྤྱང་རྟི་དགོས། དེ་དག་ནས་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་རྣམས་ཏེ་ནས་ཡོད་ཀྱི།། ཟས་ལས་21586-སོགས་མི་འདོད་དོ།། རིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐོམ་པ་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཁང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།། ཁ་ཞེན། ཤེས་ཀྱང་ཁད་ཟེ་ཆ་ཐའི་ཕྱིར། ཤ་མ་དང་དེ་དག་དང་ཀྱི་... རིམས་བཞིན་དེ། ཤ་མ་ནི་དེ་དག་གི་ལྷེས་མ་ཚང་ཐའི་... བདག་པོར་འགྱུར་ཐའི་ཕྱིར་དང། རྒྱས་21587-པ་ཆུང་ཐའི་ཕྱིར་ཤན་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་ཀྱང་ཤ་མ་ལ་ཁང་དག་མེད་པར་སྐྱས་པས་མཚམས་མེད་པའི་ལ་ནས་མ་སྦོ་བས་རེག་པར་འགྲུར་བ་ཅི་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཕྲེལ་ཡོད་... པའི་ཤས་ཆེན་པོ་ཉར་མི་ཁན་ནོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་... ཡི་དྲུག་ས་དང། རྡུལ་ཙམ་རྣམས་ལ་ཡང་མི་འདོད་དོ།། 21601-ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།། བཅུན་པ་ནས། སྐོ་ག་ས་ལ་པ་རྣམས་ལ་འཕྲུལ་དེ་རྟ་ཆད་ཤེས་པ་ཞིན་ཏེ་ཞེས་རེམ་ཏོ།། མིའི་ཡང་ཤ་མ་མི་མ་ཡིན་པ་བས་ད་མཚམས་མེད་པར་མི་འཕྲུལ་ཏོ།། ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བཤད་ནས་སྐྱེ་བ་ཡང་... ལྟོས། 21602- མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་སྐྱེ་བ་པ་སྟེ། མི་དག་ཀྱི་ནང་ན་ནི་སྐྱ་མི་སྐྱན་པ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་སྐྱེ་བ་པ་... ཡིན་ནོ།། ལྷ་དག་ཀྱི་ནང་ན་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་རབ་རྣམས་སོ།། མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། བཞིན་ལྷུས་ལྡེས་ཡིན་ལ།། ཀཱ་ཏི་ན་ཏི་ལས་21603-ཡིན་དེ།། ཀཱཏི་ན་ཏི་བརྒྱད་དུ་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀཱཏི་ནི་སྨོ་ག་ཀཱརྡ་པའི་སྐྱེར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཉ་བར་མི་བཙོ་བའི་ཚེས་ཅན་ཡིན་ནོ།། རྒྱུ་ལེས་འབྲས་བུ་བཏགས་པའོ། འདི་ལ་རྒྱུད་ལས་སྤྲིན་པའམ། ནོ་བ་ཏ་ཀཱ་ལ་ཀ་ཡི་ཏ་ཀ་ཡི་ཏ་ཀ་ཡི་ཏ

དེ་ཡི་ཉེ་ནས་-216a6-ཐོ་བརྟུན། ། དེ་དང་རྗེད་པོ་ཡང་
དག་ལྟོན། ། འཇིད་པ་པོ་ནི་དག་འདུན་ཏི་དཔེན་ཏི་ཉ་ན་
མ་ཐོ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ནི་བརྟུན་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་...
དག་འདུན་ཏི་དཔེན་དང་ལྡན་ཏེག་སྐྱེས་པའི་ངག་ཀྱམ་པར་རིག
རྗེད་དང། རྣམ་པར་རིག་རྗེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །
ཉ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་དང་-216a7-ལྡན་པའི་རྗེད་པ་པོ་དེ་ནི།
བསྟལ་པར་མཐུན་མེད་པར་སྐྱེན་འཐུབ། ། པར་ཏུ་བསྟལ
པར་མཐུན་མེད་པའི་མེམས་རྟག་ཏུ་སྐལ་བ་ཚེན་པོར་སྐྱེན་པར་
འཐུབ་ནོ། ། ཀཁད་ཏིས་ནི་མཐུན་མེད་པར་མ་དེས་སོ། །
ཡིད་ཀང་ཁྱིག་ཀིས་ཤཙ་མས་མེད་པས་ཀང་པོ་ ཁྲས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་དག་-216b1-པར་ཆད་མེད་པ་ལོ་ན་སྐྱེན་པར་འཐུབ་ན་དེ་
ལ་དེ་དག་ཀིས་ནི་ཁྱིག་དུ་འཐུབ་ཅེ་ན། ལྷག་པས་ཀནོད་པ་
ལྷག་པར་འཐུབ། ། ཀ་མཚ་མས་མེད་པ་མང་པོས་མཐུན་...
མེད་པ་དང་ཀང་ཀིས་ན་ཀིས་དང་ཀསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་...
འཐུབ་ཏི་ཚོར་བ་སྐྱེང་བར་འཐུབ་བའི་ལྟས་ཅན་པོ་ནང།
ཀིན་དུ་-216b2-ཀཁོད་ཀ་ཅན་ཏི་ལྟེས་འ་སྐོ་བ་ནིང། ཀནོད
པ་ཡང་རབ་དུ་མང་བ་དང་ཀིན་དུ་མི་བཟོད་པར་འཐུབ་ནོ། །
ཁཀོ་འདུན་འཇེད་པར་ཅེད་པ་དེ་སྐྲ་ཁྲིག་ཡིན་ཅེ་ན།

100. ཁཀོ་སྐྱིང་དཀ་འ་སྐྱིད་ཚུལ་ལྟོན་བས་
འཇེད་དོ། ། ཀཁད་དུའོ། ། ཅིས་པ་ཅམས།
སྐྱོན་དང་ལས་ཀཁད་ལ་བཟོད་པ་

དཔེ་སྨོད་དགའ་སྐྱེ་རྣམ་ལྷུང་བས། འཇེག་དོ། དཔེ་སྨོད་ཀིས་འཇེད་ཏི་ཁྲིམ་པ་ཡང་མཡིན་ལ། དཔེ་སྨོད་མ་ལ་-21663-ས་ཅིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་ལྷ་བ་སྐྱེ་བ་ལོ་ནས་འཇེད་ཏི་སྲེད་པ་སྐྱེད་པས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། ཚུལ་དང་ལྡན་པས་འཇེད་ཏི་ཚུལ་ཁྲིམས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེག་མི་བཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅང་དུ་འཇེད་ནི་ན། ཅང་ན་བཟོམ་ལྡན་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལས། ཅཁད་-21664-དུའོ། དེ་····· བཞིན་ཅཉེགས་པ་རྣམས་ནི་བཟོད་པས་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང། བགའ་སྩལ་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་ཉིད་དུ་འཇེ་བར་མི་བྱས་སོ། ལུ་དག་ཅིག་འཇུད་ཅེ་ན། ཕྱིས་པ་རྣམས། ཕྱིས་པ་རྣམས་ལོ་ན་ཡིན་ཏི་འབའས་པ་རྣམས་ནི···· མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མངོན་-21665-སུམ་དུ་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཅ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རྗེ་རྣམ་ཏིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཟེ་བ་ཡིན་ཞེན། སྐྱོན་དང་ལས་ཀ་ཁ་བཟོད་པ། རྟེ་ཁ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་ཟས་ཟ་ཞིག་ཅིག་ཤོས

101. དེ་ནི་འཕྲོར་ལོངདེ་དགེའི་ཏུ།
འཛམ་བུ་གླིང་ནའོ།།དགྲ་སོགས་ཀྱིས།
ལས་ཀྱི་དགེའི་གླིང་གསུམ་ན།
དེ་ནི་བཙུད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས།

དེ་ནི་འཕྲོར་ལོངདེ་དགེའ་བྱ་འདོད།། །དེའི་ཚོགས་ཀྱང་བྱ་འཕྲུག་ཅའི་བཅགས་
སུ་ཕྱུར་བའི་སྐྱེ་དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྩོམ་ཀྱི་འཕྲོར་ལོ་ཡང་
སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིག་ཀྱི་སྐྱེ་འཕྲོར་ལོའི་དགེའ་ཞེས་བྱང་ཆུ་ལ།དེ། ། ། འདུན་
- 217a.1 - ཀྱི་དགེའ་ཞེས་ཐུང་བྱའོ། །འཕྲོར་ལོའི་དགེའ་
ཡན་ཀང་ནུ་ཡིད་ཅེ་ན། །འཕངས་པའི་གླིང་ནའོ། །གླིང་གཞན་དག་
ན་ནི་མེད་དོ། །དེ་སྐྱོང་བྱ་ཞིག་ཅིས་ཞེ་ན། །དགྲ་སོགས་ཀྱིས་ །
དགྲ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པས་ཡན་ཆད་ནི་ཉ་དེས་སོ། །དེ་སྐྱོང་བཙུད་
ནི་དེ་འདྲའོ་ཞེས་ནོ། -217a.2- །དགྲ་པ་ནི་འགེད་པ་ཡོ་ཡིན་ཏེ། ། །
ཀཏོ་མེ་ཅ་བཅ་དེ་འདྲ་ཡྱིགས་ཀཻས་སུ་ཀཁས་པ་ཅ་ཤུ་ཀ་བ་དེ། ། །
ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་ཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་ཀྱི་དགེའ་ཀཁན་ནི་ལས་ཀྱི་དགེའ། ། །
ལས་འཕྲུང་སྟེ། ཀཁ་སྟེ་ཀཀོམས་ཀཏེ་ཀ་ནི་བང་ཏུ་མི་ཀཐོད་པས། ། །
ལས་དག་སྐྱེད་ནའོ། ལས་ཀྱི་དགེའ་ནི་གླིང་ -217a.3- ཀསུམ་ན། ། །
ཞིད་དེ། ཀང་དག་ན་བསྐལ་པ་ཡིད་པ་ཅོ་ན་ནའོ། །དེ་སྐྱོང་ཏུ་ཞིག་
ཀིས་ཀེ་ན། །དེ་ནི་བཙུད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འཕྲོར་ལོའི་དགེའ་ནི་
ཏུས་ཏུག་དག་ཏུ་མི་འཕྲུང་སྟེ། ཀང་དག་ཏུ་ཞེ་ན།

102. དང་པོ་ཨཐའ་སྐྱོན་རྒྱང་ཀཅིག་ཅི་
སྐྱ་ངོལ་ཐུབ་པ་ནོངས་པ་དང་།

མཚམས་མཐའ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང།
འཁོར་ལོའི་དམྱལ་བོ་མ་འཐུང་ངོ།

དང་པོ་མཐའ་སྐྱོང་ཟང་ཁའི་ཀི། སྐྱ་རལ་ཕྱག་པ་ནོངས་པ་དང་མཚམས -217a.4- མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང། འཁོར་ལོའི་དམྱལ་བོ་མ་འཐུང་ངོ། །དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོབསྐོར་ནས་ནོང་པོ་མ་ལོག་པ་དང། ''ཐམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱང། ''ཤཱཀྱས་སྐྱབས་དེ་ནཱཊྷས་སུ་ནི་དག་འདུག་ཀ་ནའི་མ་ཐིག་ཏོ།། རབ་ཏུ་ཡང་སྐྱོབ་མ་སྐྱང་བའི་ -217a.5- སྐྱོན་ངོལ་དུ་འགྲེད་པར་མེ་''''འདུག་ཅེ། ཇི་སྲིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐྱོན་དང། ལྷུབའི་སྐོར་ལ་སྐྱང་ནི་བཤད་པའོ།། །།བྱང་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཤད་པའི་ -217a.6- སྡེ་ངང།'' དེས་སྡེ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་སྡེ་ནོ། ། རྒྱབ་པ་ནོངས་ན་ཡང་མི་འཐུང་སྟེ། སྐྱོན་པ་ཚངས་སུ་སྤྱངས་ཤིང་འདས་ན་འཐབ་བྱ་མེད་བའི་སྡེ་ནོ། ། མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་སྟེ། ཇི་སྲིད་དུ་མཚམས་མ་བཅད་པར་མི་འཐུང་སྟེ། མཚམས་ཤཱཀྱའི་ཀི་ནང་དུ་སྡུམས་ -217a.7- གཅིས'' སུ་གཞས་པའི་སྡེ་སྐྱེ་པ་ཞེས་བྱའོ། ། དེ་སྐྱེ་ན་ཁུས་བྱུག་པོ་དག་དུ་འཁོར་ལོའི་དམྱལ་མོ་འཐུང་ངོ། ཚངས་ལ་རག་ལུས་པའི་སྡེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་ཇི་འཁོར་ལོ་ཡང་དམྱལ་མེ་འཐུང་ངོ། ། ཅིའི་སྡེ་མ་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་མཚམས་མེད་པ་ཅིས་ལ་ཁཞན་ནི་མ་ཅིས་ཞེ་ -217b.1- ན།

103.པན་འདོམས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞེང་།
སྒྲངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཡྱིར་རོ།
མཚན་ཉི་ཤེས་ཀྱི་ངུ་སྐྱར་ཀྱང་འཕྱར།
ཤང་གི་བླ་མཚན་ལས་བྱང་མ།

པན་འདོམས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞེང་། །སྒྲངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཡྱིར་རོ། རེ་ཞེག་ཅ་ལ་ཤསོད་པ་ཉི་ཚན་འདོམས་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཡྱིར་རོ། ཇི་ལྟར་དེ་ཤཉིས་པན་འདོམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ལས་ལུས་སེམས་ཤི་ཡྱིར་རོ། །དེ་དག་སྒྲངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་བོར་ -217ཇ.2- བའོ། །ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཞེང་ཡིན་པའི་ཡྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཤསད་པ་ལས་ཕྱུང་པ་ཡང་མཚམས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤལ་ཅེ་ན་རབས་ཀ་མཚན་ཀྱུར་བ་ཅ་ཡང་ལུས་ཤ་ཅིག་པ་དེ་ལ་ནི། མཚན་ནི་ཤེས་ཀྱི་ངུ་སྐྱར་གྱང་འཕྱར། །དེ་ཐིད་ཀྱི་ཡྱིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་པ་ -217ཇ.3- ཞེག་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཅ་ན་མ་རྟོག་བས་ཅིག་པར་འཕྱར་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ། ཡོད་དེ། མ་མཚམས་སྐྱར་བས་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཅ་ན་མ་རྟོག་བས་ཅིག་པར་འཕྱར་རོ། །མ་ཡང་མ་ཡིན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་ཤ་ཅིག་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ - 217ཇ.4 - ན་མ་རྟོག་བས་ཅིག་པར་འཕྱར་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ། ཡོད་དེ། པ་མཚན་ཉིར་བས་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཅ་ན་མ་རྟོག་བས་ཅིག་པར་འཕྱར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱད་མེད་ཤཉིས་ལས་ཀུར་ཀུར་ཡོ་ ། ཐྲམས་ནས་བུད་མེད་ཤཉིས་ཀྱི་ཚང་ལ་དུ་བླུམས་ན་ཤང་ཞེག་བསད་ན་ ། ། མཚམས་མེད་ -217ཇ.5- པར་འཕྱར་བ་དེའི་ཚ་ཤང་ཡིན་ཞེ་ན། །ཤང་གི་བླ་མཚན་ལས་བྱང་མ། །སེམས་ཅན་དེ་ཤང་གི་བླ་མཚན་ལས་ཉིར་བ་དེ་ནི་དེའི་ཚ་ཡིན་ནོ། །ཤཐིས་པ་ཡང་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ཟེ་བར་བྱ་ཡིན་དེ།

དེ་ནི་ཐུ་ཚོ་ལྟེབ་པར་སྐྱེད་པ་དང་། ཀསོ་པར་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེད་པར་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཀཚ་-2178.6-ཅེ་མ་ལ་སྐྱོར་བ་སྐུས་ནས་ཤཔེ་བསད་ན་ཚང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཚེ་མ་ཚིན་པ་ལ་སྐྱོར་བ་སྐུས་ནས་མ་བསད་ན་ཡང་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་རེ། མཁྲིག་ཏེ་ངོ་ན་འདུག་པ་བསད་པ་དང་། ཁྱེས་པའི་བུས་སྐྱང་བ་ལ་སྐྱོར་བ་སྐུས་པས་པ་བསད་པ་དབེར་སྐྱོ། །མཚན་-2178.7-ཐབས་ཀ་ཅིག་ཤིས་མ་དང་ཤཔེ་ཤུང་བསད་ན་ཁོག་པར་ངོམ་པར་ངེག་སྐྱེད་མ་ཚིན་པ་ནི་ཀཏེས་ཚིན་ལ། ངོམ་པར་ངེག་སྐྱེད་ནི་མཚམས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཚིན་རེ། ཁེས་ཏེ་སྐྱོས་ཆེ་བའི་སྐྱེར་ནོ། །བཀྱོན་པ་དཀྲངས་སྐྱོས་ན་ཏེ་ཀྱེལ་པ་བཙན་བསགས་པ་ཚིན་པའི་སྐྱེར་ངོམ་པར་ངེག་སྐྱེད་-2180.1-གྱང་ངོམ་པ་ཀཏེས་སོ་ཁེས་རེར་ནོ། །དཀྱ་བཅོམ་པ་ལེ་ཚིན་པའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་དཀྱ་བཅོམ་པ་བསད་ན་ཚང་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་རེ། འདི་ཤསད་དོ་སྐམ་དུ་རྟོག་ཅེས་པར་བཟུང་བའི་སྐྱེར་ནོ། །གང་ཁེག་ཏིས་པ་དཀྱ་བཅོམ་པ་བསད་ན་ཡང་དེ་ལ་མཚམས་-2180.2-མེད་པ་ནི་ཀཅིག་ཅོ་ཁར་འགྱུར་རེ། རྟེན་ཅིག་པའི་སྐྱེར་ནོ། །སོང་ལ་སུ་ཞེ་ལ་ཁྲོད་གྱིས་ནི་མཚམས་མེད་པ་ཀཏེས་སུས་རེ། པ་ཤསད་པ་ཤང་ཚེ་ཀཀྱ་ཅིག་ཅེས་སུ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟོད་པ་འདི་ཀྱི་ཁུ་བུ་ཁེག། ཀྱི་ཀཏེས་-2180.3-གྱིས་ཁེས་བརྟོད་པར་སུའོ། །ཡང་ན་སྐྱོ་ཤཔེས་ཁས་སྐྱོས་པ་ཚིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཤ་ཁོགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁ་ཤ་''ཁྱེད་བས་ཤདོ་ནམ་པར་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་ཤམ་ཁེ་ན། བཤྱོད་པར་སེམས་པ་ལ་ནི་འགྱུར་གྱི།

སྟོང་གྲུབ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པ་ལ་མིན།
མཚམས་མེད་སྡུག་བསྔལ་བ་སྐྱེ་བ་ལ།
འདོད་ཆགས་བྱེལ་འབྱུང་ཕྱིར་ཤིན་དོ།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅ་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན། །ཤེས་-೭೭೩ཁ-೬ དགྲ་བཅོམ་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ཞེས་བྱ་བ་བཅོམ་པར་གྱུར་ན། བསྒྲུབ་ཅེས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་མིན་ན། །མཚམས་མེད་པར་འཕྲུལ་བ་ཉེས་སྤྱད་པར་''' སྐྱེར་རེ། དེས་ནི་ལ་སྐྱེར་བ་མ་སྤྱངས་སོ། །ཡེ་མཚམས་མེད་པའི་སྐྱེར་བ་སྤྱངས་ཏེ། ད་ལྟད་མ་བྱོན་པར་འདོད་-೭೭೩ཁ-೭- ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་འཛིང་པར་འགྱུར་ཞེན། །མཚམས་མེད་སྡུག་བསྔལ་ལ།འདོད་''' ཆགས་ཞུལ་འབྲས་མི་སྐྱེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། པསམ་པ་ཕིན་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ཐབས་ཀྱི་སྐྱེར་བ་སྤྱངས་ནས་འཕགས་པའི་ལམ''' སྐྱེས་པ་ལ་ནི་ཡང་-೭೭೩ཁ-೭ - ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་སྐྱེ་རྟེ། རྟེན་ཅེ་དང་ཕིན་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཚམས་མེད་པའི་ལས་འདི་དག་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ན་མཐོ་ཡ་དང་བཅས་པ་ཚེས་ཡོན་ཡིན་ཞེ་ན།

105. དགེ་འདུན་དགེ་ཕྱིར་བཏུན་སྐྱ་ཡ།
ཁ་ན་མཐོ་ཤ་ཚེར་འདོད།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ལ།
སྤྱིད་ཚེའི་སེམས་པ་འབྲས་ཤས་ཚེ།

དགེ་འདུན་དགེ་ཕྱིར་བཏུན་ སྐྱ་ཡ། །ཁ་ན་མཐོ་ཤས་ཚེར་འདོད། །ཤངཁེག''' ཚོམ་དང་ཚོམ་མ་ཡིན་པ' - ೭೭೩ཁ-೭ - ཞེས་བཤིན་དུ་དགེ་འདུན་དགེ་ཕྱིར་བཏུ'

ཡིན་བཙོན་དུ་སྐྱེ་ན་ལོག་པར་སྐྱེ་བའི་ཡིན་ཏེས་པར་སྨྲའོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཁྱེ་མཆོག་ཏུ་ཚེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟའི་ཡིན་ཞེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོར་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཡིན་དང་། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་ - ཨཱཿ ཏོས་དང་བྱང་ཁྲལ་ཁྱི་ལམ་ཡི་བར་དུ་ཤར་ཞིང་ཡིན་རྟེ། དཀའ་འབྲས་དཔེ་ཐེབ་ཏི་སྡིག་ཏུ་སྐྱུར་མ་དུ་མ་ཡི་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་དེས་ཁ་ལ་འཆག་པ་དབའ་ཟབས་བྱ་འཚོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཟུག་བྱེད་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོས་པ་དང་། རྩོལ་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་ཏེས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་ཏེས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་ཏེས

པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཏོ་ངོམས་བཞིན་ཏུ་ཀུན་ཏུ་ཡིན་ནོ། ། -218ཏ.6- ལེགས་པར་སྐྱེད་པ་ཞེས་ལེགས་འབྱུང་བ་ཏུ་ཚེ་བ་ཤད་ཡིན་ཞེས། འཇིག་རྟེན་ཡི་ཁམས་ལ། ། སྲིད་ཅིའི་སེམས་པ་འབྱུ་ཐབ་ཀྱི། ། འཁོར་བའི་ཡན་ལག་ཏུ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ལྟ་བ་སྤྱིར་བཤད་ཅིང་། མདོའི་སེམས་པ་འབྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། ། -218ཏ.7- ཇི་ཞིག་ཡིན་ཞོ། ། ནོམ་པར་སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བའི་ཁབ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱི། ། ཟག་པའི་འབྱུང་བའི་དབང་བྱས་ནས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞང་ན་དོ་རྗེའི་ལུ་ཡུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་སེམས་པ་འབྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་བྱ་སྐྱོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ -219ཨ.1- ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚེས་པ་ཁོད་དོ། ། ཅི་ལ་ཚངས་མའི་ཚད་པ་ནོམ་ཆོས་ཀྱི་ནས་ཏ་རྒྱལ་པ་ཏག་ཏུ་ཀོན་མིར་བཅས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏམ། འོན་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཏག་ཅིས་སྐྱེ་ཤར་འགྱུར་ཞེས་ཚངས་མའི་ཚད་པ་དང་ཚ་འདྲ་བ་ནོམ་གྱིས་ཐུང་ཁ་ནོན་མིར་བཅས་ -219ཨ.2- འགྱུར་ནོ། ། ཁ་ཅིག་ཏག་ཏ་རེ། བཅོད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཀོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ཏག་སྐྱང་ཁང་ཞེས་ཟེར་ཞེས།

106. མ་དག་བཅོམ་མ་སྐྱབ་སྐྱས་ཏང་།
སྐྱང་རྩལ་སེམས་ཏཡལ་དེས་ཀཞས་ཏང་།
ལྷོབ་ཅ་ཁསོད་ཏང་ཏེ་ཞེ་འབྲབ་ཀྱི།
འཁྲབ་བའི་སྐོ་ཀི་འཛོགས་ཅ་ཏག

107. མཚམས་མེད་པ་དང་ཚ་འབྱུ་སྟེ།
ལྟ་བ་མཆོག་རྟེན་འཇིག་པ་ཡིན།

མ་དཀྱུས་བཙོམ་ལྡན་སྐྱེས་དང་། །སྡུང་ཚུལ་སེམས་དཔའ་དེས་ཤགས་ཏུ།
སྨོས་པ་ཤེས་དང་དེ་ཉིད་འབྱུང་སྟེ། ། འབྱུག་པའི་སྨོ་ནི་འཁྱོགས་པ་དག།
མཚམས་མེད་པ་ - 219a.3 -ཚ་འབྱུ་སྟེ། ལྟ་བ་མཆོག་རྟེན་འཇིག་པ་
ཡིན། ། ལྟ་ཡོ་འདི་དག་ནི་ཏིམས་པཎི་ཏ་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་དང་ཚ་
འབྱུ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤལ་ཏེ་མེ་ཚངས་པར་སྨྲེད་པས་མ་དཀྱུ་བཙོམ་མ་སྐྱེ་
པར་སྐྱེད་པ་དང་། དེས་པར་རྟོགས་པའི་སྡུང་ཚུལ་སེམས་དཔའ་ཤགས་
པ་དང་། སྨྲ་པ་ཤེས་ - 219a.4 - པ་དང་། དེ་འབྱུ་ཏ་ཁུལ་ཏ་
འབྱུ་པའི་སྨོ་འཁྱོགས་པ་དང་། མཆོག་རྟེན་འཇིག་པར་སྐྱེད་པའི། ཧོར་པར་
སྨྲིག་པ་དང་ཁ་ཅབས་པའི་ཚེས་ཤཱཀ་ཡ་ཏྲས་ཤགས་པོ་དག་ཏུ་ཞིག་
ཏུ་བཅོགས་སྐྱེད་དེ། ཤགས་པོ་ཤང་དག་ནི་ཞེས།

107. བཟོད་དང་སྒོམ་མི་དེང་དཀྱུལ་བཙོམ།
འཕྲོ་པ་ལེགས་པཅོགས་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས།

བཟོད་དང་སྒོམ་མི་དེང་དཀྱུལ་བཙོམ། །འཕྲོ་ - 219a.5 -པ་ལེགས་པཅོགས་
ཞིག་ཏུ་སྐྱེད། །ཚོ་མོ་ལེགས་བཟོད་པ་རྣམ་པ་ལ་ནེ་དེའི་ཞེས་པར་སྨྲེས་པའི་ས་
ལེགས་ཤད་ཤའི་སྒོམ་ངན་སོང་ཤའི་ལེགས་ཀེམས་པཅོགས་པུ་ཤའི་སྒོམ་ཤེ་བཤ་
ཤགས་ཏེ། ངམེར་ནུ་ཞི་ཤེས་ཡུལ་ཤདོར་པར་སྐྱེད་པ་ལ་བུ་ལོབ་པ་ངག་ལྷུབ་
པ་ཅིའོ་ཞོ། །དེ་ཤཞིས་དུ་སྒོམ་མི་ཉིང་ - 219a.6 - ཤའི་ཤཟས་བུ་''
འཕྲོས་པ་ལ་ནི། ། ཤདོད་པ་ནུ་སྨྲེད་ཤའི་ལེས་ཀེམས་པཅོགས་བུ་ཤའི།

སྐྱེན་ཉེ་བར་ཤནས་ཏེ། མཐོང་བའི་ཚེས་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་མ་ཏོགས་སོ། །ཅེ་བཞིན་དུ་ཏག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཀྱམས་བཤེགས་ -2190a.7- ཟུ་བའི་སྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་སོ། །སྐྱབས་ཀུན་སེམས་དཔའ་ཤས་ཅ་ལེས་བཀག་པ་ཤད་ཡིན་པ།

108. ཤང་ནས་སྐྱབ་ཀུས་སེམས་དཔའ་ཡིན། ཤང་ནས་མཚན་གྱི་ལས་སྐྱེ་བ། བདེ་འཕྲོག་དོགས་མཐོང་སྐྱེ་དགས་ཚད། ཡོར་འགྱུར་ཚེ་ཤབས་དྲན་མི་ལྡོག།

ཤང་ནས་སྐྱབ་ཀུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། །ཤང་ན་ཤནུང་སྐྱེ་སྐྱབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་པར་བ། །ཤང་ནས་མཚན་གྱི་ལས་སྐྱེ་བ། །ཤང་ཁན་ཆད་ནས་མཚན་རྣམ་པར་སྐྱིན་པར་ -2190.1- འགྱུར་བའི་ལས་ནོམས་སྐྱེ་བར་ངོམ་པ་དེ་ཞེ་ཚེ་བྱེ་ཐས་པར་ཅོ་ཤས་པ་ཡིན་ནོ། །ཏྲི་ལྷུ་ཞེ་ན། ཅེ་ ནི་ཏྲས་དེ་ཁན་ཆད་ཅོག་ཏུ་ཡང་། བདེ་འཕྲོག་དོགས་མཐོང་སྐྱེ་དགང་ཚད། །ཡོར་འགྱུར་ཚེ་ཤབས་དྲན་མི་ལྡོག། །པ་ཡིན་ནོ།།འཕྲིའི་འཕྲོ་བ་ཤས་ཏུ་བསྟན་ས་ཡིན་པས་ན་བའི་'' འཕྲོ་སྟེ། ཁྱོ་ཏང་ -2190.2- མིའི་ནང་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ཤོ། །འཕྲོ་བ་དེ་དག་ཏུ་ཡང་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་པ་དག་གི་རིགས་''ཞེས་ སྐྱེ་ལ་ཚེ་ན་བུར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རིགས་དམའ་བར་ནི་མི་སྐྱེའོ། །'' འཕྲིའི་དགང་པོ་ནོམས་མཚོང་བས་ན་ཁང་པོ་མཚོང་བའོ། །ཁང་པོ་ཚོང་བས་ན་ཁང་པོ་ཚོང་བ་སྟེ། ཁང་པོ་ -2190.3- མཚོང

བ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཡོ་ཅོ་ནན་འགྱུར་གྱི་ཡིར་ཡང་མི་འགྱུར་ན་བྱ་མ་ལེ་སོགས་པར་ལྟ་སྨོས་གྱངཅཱི་དགོས། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཚེ་རབས་དྲན་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱར་བས་ན་ལྷོག་པའོ།།ནུར་བ་མེད་པས་ན་མི་ལྷོག་སྟེ། ལྷོག་པ་ཚུལ་ཅེས་བྱ་བ་ཐོག་སྟེ། -2198མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལེ་ལུ་ནོན་པའི་དོན་དུ་སྐབ་པར་ལུ་གྱི་ནོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལོག་པར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཡིར་རོ། །འཇིག་ཅྱེན་ན་བོང་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཁ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་ -2198.5- །འཕྲོང་བའི་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཡིར་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ དྲུང་དུ་ཁྲིད་དང་འདུ་བར་ངས་ཁོ་བོལ་མེད་པར་ཁནས་ཏེ།" སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟུལ་ཤགོད་ཀྱིས་ པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་ཅིང་ངལ་བ་དང་ - 2198.6 - མནཁས་པ་ཐམས་ཅད་ གང་ཤེས་སུ་ཟིན་པ་ཤང་" ཡིན་པ།

109. དེ་ནི་འཛམ་གླིང་ཡོར་ཁྱུར་ཏེ།
མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ཐོས་ལ་སེམས་པ།
བསམས་པ་ལས་བྱང་བསྐལ་པ་བཟུ།
ལུས་པ་དག་ཏུ་འཚེད་པར་སྐྱེད།

དེ་ནི་འཛམ་གླིང་ཡོར་ཁྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ་ " བསམས་པ་ལས་བྱང་བསྐལ་པ་བཟུ། ལུས་པ་དག་ཏུ་འཚེད་པར་སྐྱེད། "

སྤྱད་-219 ཚ་7- ཆུ་ཤ་སེམས་དཔའི་ནི་འཕགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཁོ་ནར་མཚོན་ནམ་ཡང་སློབ་པ་ཅན་གྱི་ལས་འཛེབ་པར་སྐྱེད་གྱི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀོ་བའི་ཕྱིར་ཏོ། །ཡོ་ཅོ་ནས་འཛེབ་ཀྱི་མོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དཔེ་ཤད་པའི་-220a.1- སེམས་པ་ཆོ་ནས་བསྐུལ་བ་ཐམྱུ་ལུས་པའི་ཚེ་འཛེབ་ཀྱི་ཡང་རོ་ལས་པའི་ཚེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཤས་དེ་ཡང་བསམས་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ་ཁྲོས་པ་ལས་བྱང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་བསྟོམས་པ་ལས་བྱང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་འདས་འཕགས་པ་དཀྱུ་ཐུབ་པས་ནི་བཅོམ་-220a.2- འཕྲོས་སྤྱད་པས་བསྐུལ་བ་ཡང་དཀྱུ་བསྟན་མཁའ་ཅེ། བསྐུལ་བ་དཀྱུ་བཀུ་ཚེ་ཤཱཀྱ་ལུས་པའི་ཚེ་ཡང་འཛའ་ཤ་སོ། །དེ་ཅིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁོང་དཔོན་ངས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐུལ་བ་དཀྱུ་བཀུ་ཚེ་ཤཱཀྱ་མཱི་བཤད་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་སུ་དགེ་ཅེ། ཟས་སྤྱིན་པ་སྟོར་བར་ཕྱུབའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕགས་-220a.3- ཡང་མི་བདེ་བཞག་གཙོད་པར་ཤུར་པ་ཤད་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་མི་མཉེན་ཅེས་ཤེས་སུ་ངེས་ཅེ། དེ་ཙམ་ཞིག་ཙམ་བཞིན་ཤིས་ཚེ་རབས་བགེ་པའི་ཕྱིར་ནོ། །སྟོན་ཀྱི་སྤྲིན་དཔོན་གསེས་ན་ཏེ། བསྐུལ་བ་དང་རོ་ཚུ་ཐུབ་པའི་ཡབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་དག་ནི་བཟློག་པར་-220a.4- ཤེད་པ། ཡིན་ཅན་ཀ་ཅེས་པ་ནི་འཕྲོ་བ་ཙམ་ཞེས་ཟེར་ནོ། །མཚན་དེ་དག་ཀྱང།

110. ཏེ་ཏེ་འང་བསོད་ནམས་བཀྱི་ལས་སྟེས།
གོམ་ཤཱཀྱས་ཐུབ་མཆེ་རིན་ཆེན་ཤཀྱ།
གྲང་མེད་ཤཱསྟས་ཀྱི་ཐ་མར་བྱང་།

རེ་རེ་འདང་བསོད་ནམས་པ་ཙོ་ལེས་སྐྱེས། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ནི་ཚོད་ཇི་ཚམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐང་ཁུབ་སེམས་དཔའ་རྣ་བ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་རྣམ་པ་དེ་ -2200a.5- ཙམ་ཚམ་ཞེས་ཟེར་ནོ། །ཤཱཀྱ་དག་ན་རེ། སེམས་ '' གྲུམས་ཅད་ཀྱི་ལེས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱོང་ཤུམ་འཚམས་པ་ཇི་སྙེད་ '' ཙམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཤཱཀྱ་དག་ན་རེ། དེའི་ཚད་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོས་ཁོ་ནས་མཁེན་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་སེམས་དཔའ་ཤུར་པ་ནས་སངས -2200a.6- རྒྱས་ཇི་སྙེད་ '' ཅེས་ལེ་བ་སྟེན་པ་བཀུར་སྟི་ཞེ་ན། བསྐལ་པ་ཤུངས་མེད་པ་དང་པོ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཐུབ་ཁྲི་སྟོང་ལེ་བ་སྟེན་པ་བཀུར་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཁྲི་དུག་སྟོང་ལེ་བ་སྟེན་པ་བཀུར་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཁྲི་བྱང་སྟོང་ལེ་བ་སྟེན་པ་བཀུར་བྱས་སོ། །བསྐལ་པ་ཤུངས་ -2200a.7 མེད་པ་གང་ནི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་བྱང་བར་གྱུར་ཞེ་ན། བཟློག་པའི་ཚེ་རིམས་ཀྱིས་ཚེ་རིམས་བཞིན་དུ། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིགས་ཅིག་ཅེ་ན། །ཤུངས་མེད་གསུམ་ཀྱི་ཐ་མར་སྐྱང། །ཡང་དག་པར་ཇོ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་རིགས་ཅིག་ཅེ་ན་ཡོངས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ནི་བསྐལ་པ་ཤུངས་མེད་ -2200b.1- པ་དང་པོ་ཇོ་གས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་ཚེ་ནི་ཁ་ཅིག་ཇོ་གས་པའི་ཚེ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གཞན་གྱིས་ཀྱི་ཚེ་ནི་ཁ་སྐྱམ་པ་ཇོ་གས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་ '' ཤུ་ '' སྒྲུབ་པ་ཡིན། །སྟོན་ལྡན་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཇོ་གས་པའི་ཚའི་ཡང་ཚད་ཀྱི་ཚེ་ཁ་བཅོམ་ -2200b.2- ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་བྱུར་ཡའི་ཚེ་ཁདཀ་ཀྱང་འདི་འདྲ་བའི་ཞོམ་ཁ་ཅོ་ནར་སངས་ཁོར་ཡར་ཁོན་ཀིན་ཚེས་དང་པོར་སྐྱེས་ཤིང་རྒྱས་པ་བྱང་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་ཚོགས་པའི་དུས་ཅི་ལ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ལོ་སྟོང་གི་མཐའ་ཡར་ཏུ་ནུབ་པར་རྒྱུ་དོ། །ཡང་སྐྱབ་ཆུ་ཁ་ - ཇཇཅ.ཅ - སེམས་དཔའ་ནས་སྐབས་སྐྱེས་ནང་དག་ཏུ་ཁ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྤྱད་ཅེ་ན།

111. གན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡིས།
སྟོང་པར་སྤྱད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས།
ཆོགས་བཅས་ཚེ་ལས་ཅུང་ཏད་གྱུང་ནི།
མི་ཤཱན་ཏ་པའོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི།

གན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡིས། །སྟོང་པར་སྤྱད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས།'' ནང་ནི་ཚོ་ནང་ལ་གན་ལ་ནི་མིག་གི་བར་དང་ཁང་ནི་བར་ཐམས་ཅད་'' མངོན་པར་མཐོང་ནི་ཤ་ལ་མེ་རི་བར་སྟོན་ཏེས་སྟོན་ - ཇཇཅ.ཇ - པར་སྤྱད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྟོན་པའི་ཚ་ནོལ་ཏུ་ཡྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་བཅས་ཚེ་ལས་ཅུང་ཏད་གྱུང་ནི། །མི་ཤཱན་ཏ་པའོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །ནང་ནི་ཚོ་འདོད་ཆོགས་དང་མ་བྲལ་བཞིན་ཏུ་ཡན་ལག་བཅད་གྱང་བྱང་ཆུབ་གྱང་མི་ཤཱན་ཏ་དེ་ཙམ་ཚུལ་ - ཇཇཅ.ཅ - ཁྲིམས་དང་པའོ་པའི་ཚ་ནོལ་ཏུ་སྟོན་པ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ།

112. སྐབ་ཀྱིལ་བསྟོད་པས་བཅོན་འགྲུས་ཀྱི།

དེ་མ་ཐག་ལ་ཉིང་འཛིན་སྒོམ་དེ།
ཏིང་མཚམ་རོ་བཅོད་ནམས་ཀུ་བ་དང་།
འདི་ཤཱི་དཔེ་ར་ལས་ལེམ་བཞིན།

སྐར་ རྒྱལ་བསྟོད་པས་བཅོམ་འཕྲས་ཀྱི། །བཅོམ་ལྡན་འདས་''
ཟུང་ཀྱབ་སེམས་དཔའ་ཐུབ་ཁའི་ཚེ་དེ་བཞིན་ཤཱཀྱ་
ཐུབ་པའི་ཞིང་ཀྱི་ཁམས་ལ་སོགས་པར་ཐུགས་ཁམཁྱོད
ནས་ཀོང་བ་ - 2205.6 - ཤཱནྟི་མིས་འཕྲངས་ཏེ་ཞག་བདུན་
གྱི་བར་དུ། སེམས་ཏེ་ལུ་མཚོག་ཁྱོད་འདྲའི་དགེ་སློང་ཚེན་པོ''
ཤཱན་དག་ལྟ་ཡུལ་བ་ལ་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཡིད་བ་
མ་ཡིན་ནོམ་ རྣོས་ཐུ་ཡི་ཤཱནས་ནས་ཡོད་མ་ཡིན། །ལྟ་ཡི་ར་བྱང་
ཤཱནས་མཚོག་དག་ནས་ཡོད་ཡིན་ སྐྱེས་སམ་ ཡུ་ཤས་ - 2205.
མཚམས་དག་ནས་མེད། ངེ་དང་ནམས་སུ་བཅས་བའི་ས་སེང''
ཐོས་བར་ ཀུན་དུ་ ཡུལ་ཤཱན་ཤཱ་ལ་ཡོད། །ཅེས་ཐུབའི་ཚེས
སུ་བཅད་བ་ ཤཱན་ཤཱ་ཐོས་བསྟོད་བ་དེའི་ཚེ་བཅོས་ ཉན
ངོལ་དུ་ ཡིན་བ་ ཡང་ ཡོངས་སུ་ དོགས་ལ་བསྟལ་བ་ དག་ཡང'''
བསྟམས་སོ་ཞེས་གཤཱ་ཆོ། དེ་མ་ཐག་ལ་ཉིང་འཛིན་སྒོམ་དེ། ཟུང་ཀྱབ
ཡིན་ སྟོན་ངོལ་གྱི་ད་མཐག་ དོ་ རྡེ་བུའི་ཉིང་དེ་ འཛིན་གྱི་ཚེ་བསམ
གཏན་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁ་ངོལ་དུ་ བྱེད་པ་ དག་ ཡོངས་སུ་ དོགས་ཏེ།
བང་བང་ཤི་ ཟུན་སུ་མཚོགས་པའི་ངོལ་དུ་ ཡིན་པའི་ཡིན་ཁ་ དོ་ལ''
དུ་ ཡིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ - 2210.1 - སྐྱེས་པ་ལས་རྟོག
པའི་བསོད་ནམས་ཀུ་པའི་ཤཱན། ཚེ་ལ་ཉེམས་ལས་ཟུང་པའི་''
བསོད་ནམས་ཀུ་པའི་ཤཱན་དང་། བསྟོམ་པ་ལས་ཟུང་པའི་བསོད་ནམས
ཀུ་པའི་ཤཱན་དང་བསོད་ནམས་ཀུ་པའི་ཤཱན་ཤཱ་སུམ་ཤཱ་སུངས་པ། ཏེ་

ལྟུང་ན་ཤཱསྟྲ་ནོ་འདི་དག་བཤོད་ནམས་སུ་བའི་ - ༢༢1ཉ.3 - ཤཱནྟི་ཨིན་ཞེ་ན། ། ཤཱསྟྲནོ་བཤོད་ནམས་སུ་བ་དང་། ། དེའི་ཤཱནྟི་དེར་ན་ལས་ལས་བཞིན། ། ཤཱསྟྲ་ཡི་དེའི་དག་ནི་ཅི་དེ་ཤཱསྟྲ་བར་ བཤོད་ནམས་གྱང་ཨིན། སུ་ཡང་ཨིན། ཤཱནྟི་ཡང་ཨིན་བས་བཤོད་ནམས་སུ་བའི་ཤཱནྟི་སྟེ། དཔེར་ན་དེ་དག་ནི་ལས་གྱང་ཨིན་ལ་ལས་ གུ་ལེན། ' - ༢༢1ཉ.4 - ཡང་ཨིན་པ་དང་། ལས་གྱི་ལེན་ཆོ་ན་ཨིན་བས་ལས་གྱི་ལེན་ཚེ་ཞེས་བཤད་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལ་རེ་ཞེན་སྐྱེན་ཅ་ལས་བྱང་ཁའི་ བཤོད་ནམས་སུ་བའི་ཤཱནྟི་ལ་ལྷས་དང་ངན་ཏེ་ལས་ནི་རྣམ་པ་ཤཱསྟྲ་''' ཆར་ཨིན་ནོ། ། དེ་གྲུབ་ནས་སྨོད་བར་སྤྲོད་པའི་སེམས་ཅ་ནི་བཤོད་'' ནམས་གྱང་ཨིན་ལ་ - ༢༢1ཉ.5 - སུ་ཡ་ཡང་ཨིན་ནོ། ། དེ་དང་ལྡན་'' ཅིག་འགྱུང་བའི་ཚོམ་ཞེས་ནི་བཤོད་ཆེ་ན་ཨིན་ནོ། ། ཚུལ་ལ་ཁྲིམས་ལས་འགྱུང་བ་ནི་ལྷས་དང་ངན་ཏེ་ལས་ཁོ་ན་ཨིན་བས་ཞེས་བ་ ''' ཆར་ཨིན་ནོ། ། བསྒོམ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱས་པ་ནི་བཤོད་ནམས་གྱང་ཨིན་ལ་བཤོད་ནམས་སུ་བའི་ཤཱནྟི་ཡང་ - ༢༢1ཉ.6 - ཨིན་ཏེ། སྐྱེས་བའི་སྐྱེ་ནས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟུབ་བའི་སེམས་པ་ཙམ་ཞིག་པར'' འདུ་སྤྲོད་བའི་ཡིན་ནོ། ། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འགྱུང་བའི་སེམས་པ་དང་། '' ཚུལ་ལ་ཁྲིམས་ནི་བཤོད་ནམས་གྱང་ཨིན་ལ་སུ་ཡང་ཨིན་ནོ། ། དེ་ཁ་ལྟུབ་ཅིག་འགྱུང་ས་ཤཱནྟི་ནི་བཤོད་ནམས་ཀ་ཨིན་ནོ། ། ཡང་- ༢༢ཉ.7 - ན་བཤོད་ནམས་སྤྲོད་པ་ནི་བཤོད་ནམས་སུ་ས་སྟེ། སྐྱོན་བཞི། ། འདི་དག་སྐྱེས་བའི་ཚེད་ཀྱི་བཤོད་ནམས་གྱི་འཇོམ་པའི་ ཡིན་ཤཱསྟྲ་ཡོ་འདི་དག་ནི་དེའི་ཤཱནྟི་ཨིན་ནོ། ། ཤཱནྟི་དག་ན་རེ། བཤོད་ནམས་སུ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་སེམས་པ་དག་ཅ་ཨིན་ལ། ' འདི་དག་ནི་དེའི་ཤཱནྟི་ཨིན་ནོ་ཞེས་རེར་རོ། ། སྐྱེས་པ་ཞེས་སུ་བའི་'འདི'' ཅི་ཨིན་ཞེ་ན། ཤཱང་སྐྱེས་པར་སུ་ཅ་དེ་ཡང་སྐྱེས་ཁ་ཨིན་མོད་ཀྱི་ '''

འདིར་ནི།

113. གང་གིས་སྐྱེས་ཤེད་དེ་སྐྱེས་ཀ།
མཚོད་དང་ཁན་གདམས་འདོད་པ་ཡིས།
ལུས་དང་ངག་ལས་སྡོང་དང་བཅས།
དེ་འཕྲས་ཐོངས་སྐྱེད་ཚེན་པོ་ཅན།

གང་གིས་སྐྱེས་ཤེད་དེ་སྐྱེས་ཀ། །འཇིགས་པ་དང་ལེན་ལ་དང་། "
རྒྱུད་ཚགས་ཁ་ལ་སོགས་ཁས་ཀྱང་སྐྱེས་ཁར་ཤེད་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་"
འདོར་མི་ འདོད་པས་དེའི་ཕྱིར་ལྷད་ཁར - ཀཀཏ.ཀ - དུ་ཤ་བའི་སྐྱེ་བ།
། མཚོད་དང་ ཁན་གདམས་འདོད་པ་ ཡིས། །ཞེས་ཕུ་ཁ་སྐྱེས་ཅེ།གང་"
གིས་གཞན་དག་ལ་མཚོད་དང་། ཁན་གདམས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་
སྐྱེས་པར་ཤེད་པའོ། །གང་གིས་སྐྱེས་པར་ཤེད་པ་ དེ་ཡང་གང་ཞེས་ཅེ
ན། ལུས་དང་ངག་ལས་སྐྱེང་ དང་བཅས། - ཀཀཏ.ཅ - །སྐྱེང་བ་
ཡང་གང་ཞེས་ཅེ་ན། ཚོགས་གང་གིས་དེ་སྐྱེད་པར་ཤེད་པའོ། ।
འདིར་སྐྱས་པ།

གང་ཚོ་སྐྱེ་བུ་དག་ཡིད་གྲིས།
བང་ཅི་རྫོས་དག་སྐྱེས་ཤེད་པ།
དེ་ཚོ་དག་བའི་ཟུང་པོ་རྣམས།
སྐྱེས་པ་ཞེས་ནི་ཁརྡོད་པ་ཡིན།

ཞེས་སྟེ་བའོ། ।དེ་ འཕྲས་ཐོངས་སྐྱེད་ཚེན་པོ་ཅན། སྐྱེས་པ་ལས་ - ཀཀཏ.ཀ -

སྤྱང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་ཐེག་
སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འཕྲང་བ་ཞེས་ཀུ་བ་འདི་ནི་བང་བཞིན་ཡིན་པར་
རིག་པར་ཀུ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྱོ་ལས་སྤྲང་བའི་ཚེམ་བུང་། ལོ་མ་ལས་"
བྱུང་བའི་སྐོད་ཅེས་ཀུ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི

114. བདག་གཞན་དོན་སྐྱེར་གཉིས་དོན་སྐྱེར།
གཉེ་གའི་དོན་དུ་མིན་སྐྱེར་སྐྱེན།
དེ་ཡི་ཁུག་པར་སྐྱེན་བདག་དང་།
འདོས་བྱང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས།

བདག་གཞན་དོན་སྐྱེར་-༢༢1ཪ5-གཉིས་དོན་སྐྱེར། །གཉེ་གའི་
དོན་དུ་མིན་སྐྱེར་སྐྱེན། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་རྟག་བཞག་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་མ་རྟག་པས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྐྱེན་ཅ་
སྐྱེན་པར་ཟུབ་ཅ་ནང་ཡིན་པ་དེས་ཅ་རེ་ལ་ཡོ་བག་ལ་ཤེན་འདོགས་ཅ་
མོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་བདག་ཉིད་ཆེ་ནའི་དོན་ཀྱི་སྐྱེར་སྐྱེན་-༢༢1ཪ6-
ཅ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་ཅ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་
ཐ་རོལ་ཡོ་བག་ལ་སྐྱེན་པར་ཟུང་བའི་སྐྱེན་ཅ་ནང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་
བའི་ཚེས་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཐོགས་པར་དེས་དེ་བག་ལ་ཤེན་
བདོགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ་ཐམ་ཅིག་ཀྱི་
ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་-༢༢1ཪ7-ནོམ་པར་སྐྱེན་པའི་ས་ལས་ཕིན་
ཆད་ཡང་བག་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་མ་རྟག་
བའམ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་འདོད་ཆགས་གང་རྟག་བས་སེམས་ཅན་ཐ་

རོལ་པོ་དག་ལ་སྐྱེན་བར་སྤྲོད་པའི་སྐྱེན་པ་ཞེས་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤིན་
དོན་ཆེ་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་འདོད་ཚམས་ - ཐཐཐ.1 - ཁང་
བཏེ་བས་མཆོད་རྟེན་ཏེ་བཏེ་བར་སྤྲོད་པའི་སྐྱེན་པ་ཞེས་ཡིན་པ་དེ་
ནི་མཐོང་བའི་ཚོར་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཤཾ་རྟོགས་པར་ཤཱཀྱ་
དོན་སྐྱེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བཀྲ་སྡེ་དང་། རྒྱས་པ་གཅོ་བ་འཕའ་ཞིག་
ཀྱིས་འབྱུང་བར་ཟད་དོ། །སྐྱེན་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་ - ཐཐཐ.ཐ - -
སྐྱོད་ཚེན་ པོ་ཅན་ཞེས་སྐྱེར་བསྟན་པ། དེའི་ཁྲིད་པར་སྐྱེན་བདག་
དང་། ཁངས་དང་ཞིང་གི་ཁྲིད་པར་ཤེས། དེ་ལ་རེ་ཞིག།

115. སྐྱེན་བདག་ཁྲིད་འཕགས་དང་མོགས་གྱིས།
ཀྲིས་པ་ལ་མོགས་བས་སྐྱེན་པར་སྤྲོད།
དེའི་སྐྱེར་བཏེར་སྐྱེ་ཚེན་དང་།
ཁྱིས་དང་བར་ཚད་མེད་པར་རྟོག

སྐྱེན་བདག་ཁྲིད་འཕགས་དང་མོགས་གྱིས། །དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་རྒྱས་པ་ལ་མོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཏེ་སྐྱེན་པའི་སྐྱེན་བདག་ཀྱི་ཁྲིད་
པར་ཁྱེ་འཕགས་ - ཐཐཐ.ཅ - པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེན་བདག་དེའི་སྐྱེན་པ་དེ་
ནི་སྐྱེན་པའི་ཁྲིད་པར་ཤེས་འབྱུང་བྱེད་པ་ལ་ཁྲིད་པར་ཁྱེ་འཕགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེན་བདག་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི། །ཀྲིས་པ་ལ་མོགས་པས་སྐྱེན་
པར་སྤྲོད། །ཀྲིས་པ་དང་། ནང་གི་ཤཱཀ་དང་། ཁྱིས་སུ་དང་། ཀཱཤ་པ་མོ་
ཞེས་པར་སྐྱེན་པར་ - ཐཐཐ.ཀ - བྱེད་དེ། དེའི་ཡོན་ཏན་བཏེ་ཤེས་ཚེ་ཚོན་
བང་། །ཁྱིས་དང་བར་ཚད་མེད་པར་སྐྱེ། །དེའི་ཚེར་སྐྱེན་བདག་འདིའི་
སྐྱེན་པ་དེ་ལྟ་བུར་ཡོན་པས་ཀོ་ནཱཁས་བཞིན་ཁྱིས་པར་ཐཞིར་འགྱུར་ཏེ།

བཅུགཔ་སྟེ། རྟེད་པར་འགྱུར། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དག་པ་རྟེད་པར་འགྱུར། ལོངས་སྤྱོད་ཐུམ་པས་ཤེ་-༢༢༢ ཉ.5- ཡོལ་བར་ཐུམ་སྟེ། རྟེད་པར་འགྱུར། ལོངས་སྤྱོད་པར་ཆད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་དག་གིས་རྣམ་དུ་མི་རྟོག་ཅིང་། མི་ཕམ་པས་མེད་པར་མ་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུའི་རྟེད་པར་དུ་ཞེས་འབྱུང་པ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྟེད་པར་ཆོས་སྐྱེས་བུའི་རྟེད་པར་ཞེས་-༢༢༢ ཉ.6- ཡང་བཀའ་རིས་ཏེ། ཇི་སྐྱར་ན་དངོས་པོའི་རྟེད་པར་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

116. ཆུ་དོག་ལེགས་སུན་སྐམ་དངོས།
དེ་ལས་ཀཏུགས་པཉང་ཐུགས་ལྡོན་དང་།
དགའ་དང་ཕིན་ཏུ་ཀཽ་ཤ་ཅན།
དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལེགས་འགྱུར།

ཆ་དོག་ལེ་སོགས་སུན་སྐམ་དངོས། རྟེད་པར་དུ་འཇུག་པ་ཞེས་སུ་བཏགས་པའོ། ཀཏུ་ཅེ་ཀང་སྐྱེས་པར་བྱ་བ་དེ་ཆ་དོག་དང་དྲི་དང་རོ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་ལས་ཀང་ཡང་ཏུང་བཞིག་གིས་སུན་སུམ་-༢༢༢ ཉ.7- ཚོགས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་པོ་རྟེད་པར་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པས་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་ན། ཉམ་ཐབས་དུ། དེ་ལས་ཀཏུགས་པཉང་ཐུགས་ལྡོན་དང་། དགའ་དང་ཕིན་ཏུ་ཀཽ་ཤ་ཅན། ། དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལེགས་འགྱུར། ། རེག་བྱ་སུན་སུམ་ཚོགས་-༢༢༢ ཏ.1- ཀ་སྐྱེན་པས་ནི་ཀཏུགས་པཉང་ཡོད་དོ། ། དྲི་ཟུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེན་པས་ནི་དྲི་ཐབས་དུ་ཐུགས་པས་ཡོན་ཏན་

སྐུ་གཟུགས་པར་འགྱུར་རོ། ། རོ་སྐྱེས་སྐབས་ཚེགས་པ་སྐྱེས་པས་ནི་
ཞེས་པོ་བཞིན་དུ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། ། རེག་པ་སྐྱེས་སྐབས་ཚེགས་
པའི་པས་ནི་ལུས་ཕོག་ཏུ་གཞོན། ཀ་ཅན་ - ༢༢༢ཆ.༢ - དང་། བྱང་ཤེད་
རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བ་བཞིན་དུ་འདུའི་ཁམ་སྐུ་རེག་པའི་བའི་ལུས་
སྐྱེས་འགྱུར་རོ། ། ཡང་རྩེ་ལྟར་ཁ་ཞེང་རྒྱས་པར་འཁོན་ཞེན།

117. ཤད་དང་སྐྱེ་བསྟལ་ལ་སོགས་འདོགས་དང་།
ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་ཞེང་རྒྱས་པའམ།
མཆོག་ནི་ཐོབ་པས་སྨོ་ལ་བ་ཉིད།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས།

རེ་ཏེག་འཕྲོ་བའི་རྒྱུད་པར་ཤེས་རྒྱུད་ཀུ་འཁོགས་ - ༢༢༢ཆ.༣ - པའི་ཁོད་
ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་ཤནས་སུ་སོང་བ་ལ་སྐྱེས་
པ་ཁྱིད་ཀ་ སྐྱེར་རོམ་པར་སྐྱེས་པ་ཅཱུ་འགྱུར་དུ་རེ་བར་ཟུའོ། ། ཆོས་ལ་
ཁེམས་འཆལ་བར་སྐྱུར་པའི་ཡི་ལ་སྐྱེས་པ་ཁྱིས་ཀ་སྨོང་འགྱུར་དུ་རེ་
བར་ཟུའོ་ཞེས་ཤེས་པར་ཟུའོ། ། སྐྱེས་པས་ལ་ཀྱི་ཁོད་པར་ དུ་
འཁོགས་ - ༢༢ཆ.༤ - པ་ཞེ་འདི་ལྟར་ ཧོར་ལས་སྐྱང་བའི་བསོད་
ནམས་ཟུ་བའི་འདོར་པ་དག་ཏུ་ཁད་པ་ལ་སྐྱེས་པ་དང་ཁད་ཁོས་ལ་
སྐྱེས་པ་དང་། གྲང་པ་ལ་སོམས་པ་ལ་སྐྱེས་པར་ཤེས་པ་ཁས། ཧོར་
ལས་ཐུང་བའི་བསོད་ནམས་ཟུ་བའི་འདོར་པ་དེའི་བཏུན་འབྲས་
པའི་དང་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ། རེགས་ཀྱི་ -༢༢ཆ.༥ - ཀུ་མོའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཚེག་ཤུང་བར་ཡི་ནུས་ཀོ་ཞེས་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། "
པན་འདོགས་པའི་ཁོད་པར་ཁེས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤ་ཁ་ཅད་ཟས་ ' ' '

འདོད་གས་ པ་ གཞན་ རྣམས་ ལ་ སྐྱེ་ བ་ ཉེ་ བ་ སྟེ། དོ་ མ་ དང་ རེ་ བྱས་ ལ་ སོ་ གས་ པའི་ སྐྱེ་ མེད་ པའི་ ངེས་ དེ་ ཡིན་ ནོ། །ཡོན་ ཏན་ རྒྱ་ ཆེ་ ད་ ། -༢༢ཁ་ ༥.༥ - པར་ ལས་ ནི་ འདི་ ལྟ་ སྟེ། ཚུལ་ ཁྲིམས་ དང་ ལྡན་ པ་ ཉོན་ ན་ རྣམ་ པར་ སྨིན་ པ་ འཕྲོ་ བ་ ཐོབ་ པ་ ལ་ སོགས་ པའོ། །སྐྱེ་ བ་ ཕྱམས་ ཅད་ ཀྱི་ བང་ ན་ མཆོག་ ནི་ ཤེས་ པས་ ཆོག་ པ་ ལ་ ། འདོད་ ཆགས་ དང་ བྲལ་ པས་ འདོད་ ཆགས་ དང་ བྲལ་ བ་ ལ་ སྐྱེ་ བའི་ སྐྱེ་ བ་ ཤིན་ ཡིད་ པ་ དེ་ ནི་ -༢༢ཁ་ ༥.༧ - བཅོམ་ ལྡན་ འདས་ ། ཁྱེ་ ཤེས་ ཟབ་ ཅིང་ སྐྱེ་ བ་ རྣམས་ ཀྱི་ ནང་ ནས་ མཆོག་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས་ ཀུན་ མཁྱེན་ མོ། ། ཤུང་ ཆུ་ ས་ མས་ དཔའ་ ཡིས། ། ཡང་ ན་ ཤུང་ ཆུ་ ས་ མས་ དཔས་ མས་ ཅན་ ཟས་ ཅན་ ཏེ་ ལ་ ཁས་ ཐུ་ བའི་ སྐྱེ་ བ་ སྐྱེ་ བར་ ཤེས་ པའི་ སྐྱེ་ བ་ ཤིན་ ཡིད་ པ་ དེ་ ནི་ ཐོ་ ལ་ བ་ མ་ ཡིན་ པས་ མི་ ལྡོག་ -༢༢ཅ་ ༡.༡ - བ་ ནོ་ མས་ ལ་ ཡང་ སྐྱེ་ ན་ མཆོག་ ཡིན་ ནོ། ། དེ་ ལྟ་ ཀོ་ ཤ་ ཀ་ ཆུང་ ངུ་ ལ་ ཡང་ ཐོས་ པ་ ཆེ་ བ་ ཉིད་ ཀྱི་ ཕྱིར་ ཏེ་ ཞེས་ བྱ་ བ་ ལ་ སོགས་ པ

ཞེས་བར་ལ་སྡེར། ། མདོ་ལས་རྒྱུན་དུ་ཐུགས་བའི་རབ་སྦྱས་སྦྱ་ལེ་''
ཐུགས་པ་སྐྱེན་པ་ཡིན་ན་ ཞེས་བར་སྐྱེན་པ་ཁ་ཅིག་ལོ་ཏུ་མེད་དོ། ། ''
རྒྱུན་ཏུ་ཐུགས་པ་ལ་ཡིར་ཀ་དེ་བས་ཀྱང་ཚེ་ཚེས་ཁ་ཅིག་ལ་ཏུ་མེད་དོ་''
ཞེས་སྨོས་ཀྱིས་ཤར་ཁ་སྐྱངས་མོད་ཀྱི། ཁཐན་ -ཤཤ་a.5-ཡང།

118. ཤཤཁས་པ་མིན་ཡང་མ་དང་།
ནག་པ་དང་ནི་ཚོས་སྐྱེ་དང་།
སྐྱེ་མཐའི་རྒྱང་ཀྱབ་ སེམས་དཔའ་ལ།
ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུ་མེད་པ་ཡིན།

ཤཤཁས་པ་མིན་ཡང་མ་དང་། །ནག་པ་དང་ནི་ཚོས་སྐྱེ་དང་། །
སྐྱེ་མཐའི་རྒྱང་ཀྱབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུ་མེད་པ་ཡིན། །
ལྷུ་པོ་ཤའི་དཁ་ལོ་ནོ་སོ་མའི་སྐྱེ་པོའང་རྒྱུ་པ་ཡིན་ ཡང་ཤཤབས་བྱའི་''
སྐྱེ་ནས་ཡོན་ཞེས་ལུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཐ་མ་ཅའི་''
རྒྱང་ཀྱབ་ -ཤཤཅ.6 -སེམས་དཔའ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅའི་ཡིན་ནོ།
།ཚོས་སྐྱེ་ཐ་ཤིང་ཁེད་ཅན་ནམ་ཅ་བཞི་པོའི་སྐྱེགས་ཀང་ཏུ་''
ཀཏོགས་ཅན་ཟུ་ཞེན། ཅན་ཤའོགས་ཅའི་ཡོ་ཤགས་སུ་ཀཏོགས་ཏོ།''
དེ་ནི་སྐྱེ་དགུ་མཇིག་ཅས་ལོ་ཏོངས་པ་ནམས་ལ་ཤེས་ཅས་ཀྱི་མིག་སྐྱེན་ཅར་
ཤྱེད་པ་དང། མཐུན་པ་དང་ མི་ -ཤཤཅ.7 -མཐུན་པ་ཅས་ཏུ་ སྐྱེ་ཤཅར་
ཤྱེད་པ་དང། ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཟག་ཅ་མེད་པ་ མཇོན་ཅར་སྐྱེ་ཤ་ཅར་ཤྱེད་པ་
དང། མཇོན་ཅ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཇད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེད་པ་ཡིན་ཅས་
དཅེ་ཅའི་ཅཤེས་ཀཅེན་ཚེན་པོ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་རོལ་ཕྱིན་ཀྱི་ལུགས་ཅད།
ཡང་ཅ་ཅིན་ཤེས་ཅར་ཤདོ་ཅ་ཅས་མཇོན་ནུ་རྒྱུ་ དྲུག་ -ཤཤཆ.1- -

ཞེས་པར་རྟོགས་སོ། ། འདི་ལྟ་སྟེ། །

119. མཆུ་དང་ཤིང་དག་གཞི་དང་ནི།
སྐྱོར་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ།
དེ་དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས།
ལས་ཀྱང་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ཉིད།

མཆུ་གཅིག་དང་ཤིང་དང་གཞི་དང་ནི། ། སྐྱོར་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ། ། དེ་དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས། ། ལས་ཀྱང་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ཉིད། མཆུ་གཅིག་ཅེས་སྨོས་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའོ། ། ཤིང་''' ཞེས་སྨོས་ནི་ཤིང་ཉུང་ངུ་ཟམ་པ་དང་ཤས་ཆེ་བ་དམ་སྡེད་པའོ། ། -২২৩ক ཞི་ནི་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་མོ། སྐྱོར་བ་ནི་དེའི་དོན་ཏུ་ལུས་དང་ངག་གིས་ ལས་སྡེད་པའོ། ། སེམས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལས་ཀྱི་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་ སྡེད་པའོ། ། བསམ་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དེ་བདག་ཏུ་ཞེན་ཏུ་ཤེས་ནི་སྐྱོའོ། ། '' དེ་དང་འདྲ་ལྟུ་བུ་ཞེས་ནི་སྐྱེས་སྐྱོའོ། ། སྤྱན་དུ་སེམས་པ་སྟེ། ། ལ་ལའི'' -২২৩খ.৩- མཆུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཅིས་ལས་དེ་ལྟུ་བར་ '' འགྱུར་རྟེ། ། ཤིང་པར་སྐྱེས་པར་ངེས་པར་གནས་པའི་སྐྱོར། ། ལ་ལའི་ ནི་ཞོང་ཤི་ཁུབང་ཅི་ནས་སོ། ། ཞེས་དེ་རྟེད་ལ་གཞིའི་བཤད་ཤིས་ལྟུ་ བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་རྟེ། ། ལུང་ལས་ཀྱང་མ་ལས་སྡོག་གཅིག་ ཡས་ལྟུ་བར་འགྱུར་བ་ལྟུར་མཐོན་ - ২২৩খ.৭ - པར་བྱུང་ས་པ་ལ་ སོགས་པས་པའི་དེ་ལྟུར་མཡིན་ཞོ། ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་ བཤད་ཟུའོ། ། ཤིང་ཤི་ཐམས་ཅད་ཆེ་བ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་དུ་'' ཆེས་ལྟུ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་ཟུའོ།། ཤིང་ནི་ཆུང་ངུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀྱིན་

ཏུ་ཆུང་ཟ་ཡིན་པར་དེས་པར་ཤུའོ། །ལས་ཀྱིས་པ་དང་-ཐཐཅ.ཏ-
བསམས་པ་ཞེས་བྱ་ཐེ་ཚུན་ན་ལས་བས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

120. བསམས་བཏེགས་པ་དང་ཏོས་པ་དང་།
མི་འགྱོད་ཀཻན་པོ་མེད་པ་དང་།
འཁོར་དང་ནོམ་པར་སྨིན་པ་ལས།
བསམས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

བསམས་པ་ཞེས་པ་དང་ཏོས་པ་དང་། མི་འགྱོད་ཀཻན་པོ་མེད་པ་དང་
འཁོར་དང་ནོམ་པར་སྨིན་པ་ལས། །བསམས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །བསམས་པ་ཡིན་པ་ལས་ཏེ་ཅི་བྱ་ཞེའོ། །ཚད་དུ་བསམས་
ནས་-ཐཐཅ.ཁ - སྐྱས་པ་མིན་ཀྱི་བློ་སྟོན་དུ་མ་བཅང་བ་ཡང་མཡིན་
ལ་བ་ཅོ་ལང་དུ་སྐྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །ཏོས་པས་བས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན།
ཁ་ཅིག་ནི་རྟེན་པར་སྐྱབ་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེའི་ལ། རྟེན་དུ་ལོ་རྟོག་
ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཁར་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་ཅི་ཡང་ཤཱཀྱ་
ཐུབ་པ་ལ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཏོས་པ་ཡིན་ཏེ་བྱ་ཞེ་ན། ཁ་
ཅིག་ནི་ཚེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཞེས་ཅི་ཡང་ཡོད་
པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཚེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡོན་ཏན

ཡང་སྐྱབ་བར་བྱའོ། །དེ་ལས་-224a.2-ཀཱཤྱཔ་ཏྱུ་སྱམ་པའི་ལས་
ནི་མ་བསགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁཅམ་པས་མཚོད་
རྟེན་ལ་གྱེན་དུ་བདག་གི་དོན་ཐུབ་ཞེས་བཞད་པ། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པར་གྱུར་པ་མེད་ན་ཏི་ལྟུར་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། བསོད་
ནམས་ནི་ནམ་ཡ་གཅིག་ཅེ་ན། བཅང་བའི་ཆུ་ལས་-224a.3-སྐྱང་བའི་
བདང་བ་ཁོ་ན་ལས་སྐང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ལོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་
ལས་སྐང་བ་ནི་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཀྱང་ལོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་
སྐྱང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ།

121. མཚོད་རྟེན་ལེབདང་ཆུས་སྐྱང་བའི།
བསོད་ནམས་ལེན་མེད་ཟུམས་སོགས་ཚེན།
ཆུ་ལས་རབྱས་པུ་མི་ཤུཊུལ་ཡིན།
ངན་པའི་ཞིང་ལའང་འབྱས་མེད་འདང།

མཚོད་རྟེན་ལེབདང་ཆུས་སྐྱང་བའི་བསོད་ནམས། ལོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་
པའི་ཆུ་ལས་སྐྱང་བ་ནི་མེད་དེ། །དེ་-224a.4-ལ་ཞེན་པ་སུ་ཡང་
མེད་ན་ཏི་ལྟུར་བསོད་ནམས་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེན་པར་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཀི་ནི་
བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་ལ། མེད་ན་ནི་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་ཆུ་
ཉེ་ཞིག་ཡོད། རྣ་ལ་ཡང་ཁན་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །འདི་ནི་
ཆུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀཱལ་ཏེ་ཁན་ཀཱཏགས་པ་ཁྱི་ནས་-224a.5-བསོད་
ནམས་སུ་རྟུར་ན་ནི། ཟུམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོད་མེད་པ་དང། ཡང་
དག་པའི་ལྟུ་བ་བསྟོམས་པ་ནམས་བསོད་ནམས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟུ་
བས་ན་མཚོད་རྟེན་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་སུ་འདོད་པར་སྐྱའོ། ལེན་མེད་

བྱམས་སོགས་ཤིན། །ཇི་སྲིད་སྐྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོ་ན་-རཀཀ.ཅ-
པར་སྐྱེད་བཞིམ། ཀཱཙིན་ལ་ཁན་འདོད་ཀས་པར་མེད་ཀྱང་ངང་ཤེ་མེམས་ཀྱི་
མཐུས་ བསོད་ནམས་སུ་འཕྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་''
འདས་ཀྱང་དེ་ལ་དད་པསྐྱེས་པ་རང་ཤེ་མེམས་ལས་བསོད་ནམས་སུ་
འཕྱུར་རོ། །དེ་ན་ཞི་སྐྱེས་པ་དང་ཚངས་པར་སྐྱབས་པའི་ཚེད་པར་འཕྱུར་
རོ་ཞེན། མ་-རཀཀ.བ.ཀ - ཡིན་ཏེ། ཁས་དེ་ཀྱབ་ནས་སྐྱོང་བར་ཡྱེད་''
པའི་ནད་པ་ནི་ཚེས་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྲིད་དཔྱ་ཀས་ཆའི་
པས་པ་ཅན་དེས་ཀྱབ་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ནང་ངན་ཤེ་ཁས་དེ་ཁི་''
བཞིན་དུ་དཔྱའི་འབུ་ཁེས་ཀྱིས་སྐྱེད་ན་བསོད་ནམས་ཡིན་པ་ཚེས་ཀང
ཏུ་ སྐྱེ་བར་འཕྱུར་ཀྱི་བསམས་པ་ -རཀཀ.ཅ.ཀ-ཅོམ་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ། སྐྱོན་ཡ།འདས་ཀྱང་དེ་ལ་ནད་པས་ཀྱབ་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཚེས་
པ་ནང་མཚོད་པའི་སྤྱི་བྱེད་ནས་ཚེས་ཁང་ཏུ་ སྐྱེ་བར་''
འཕྱུར་ཀྱི་ ནད་པ་ཅོམ་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤབ་ཅེ་ཞིང་བཟང་ཡོ་ལ་
སྐྱོན་པར་བྱ་བའི་སར་ཡོན་འབྱས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མ་ཁབ་ཡིན་ནོ། །དེ་''
-རཀཀ.ཁ-ན་ཞིང་ངན་བ་ལ་སྤྱིན་ན་འབྱས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བར་འཕྱུར་
རོ་ཞེན།།ཐུབ་ཁས་འབྱས་བུ་ཆེ་འཁྲིལ་ཡྱིར། །ངན་པའི་ཞིང་ཁ་ཁའང་''
འབྱས་ཡིད་འོང་ཞིང་ངན་པ་ལ་ཡང་མཡོན་ཁས་འབྱས་བུ་མེ་འཁྲིལ་''
པ་མཐོང་སྟེ། ཐུབ་འབྱས་ཀྱི་མཡོན་ཁས་ནི་ཐུབ་འབྱུས་ཀྱི་འབྱས་བུ་ཐབས
པ་ཁོ་ན་སྟེ་ -རཀཀ.ཅ-ནོམ་པའི་མཡོན་ཁས་ནི་ནོམ་པའི་འབྱས་བུ་''
ཁ་པ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ། །དེ་ཡཞིན་དུ་ཞིང་ངན་པ་ལ་ཡང་ཀཞན་ཁེ་རྟེན་
པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཁེ་ཐུགས་པའི་སྐྱོན་པའི་མཡོན་ཀྱི་འབྱས་བུ་
ཡང་ཡོད་དུ་ངོང་པ་ཁོ་ན་འཕྱུར་ཀྱི་ཕིད་དུ་མི་ངོང་བ་ཅི་མ་ཡིན་ནོ། །''
ཞིང་ཀི་སྐྱོན་ཀྱིས་ཅི་མཡོན་དེའི་ -རཀཀ.ཅ-འབྱས་བུ་ཆུང་བའམ།
འབྱས་བུ་ཕྱིད་པར་འཕྱུར་ངོ་སྐྱོན་པ་ཁས་བྱང་བའི་པསོད་ནམས་ཀྱི་''''

གཞི་ཁེར་ལེའི་མཁའ་དང་བཅས་ཏེ་རྫོགས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་བཤད་པའོ་སྟེ། དེས་སྨྲས་པ།

122. རྣ་ཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགེའི་གཏུགས།
དེ་སྐྱང་ཚུལ་ཁྲིམས། །རྣམ་གཉིས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱི་ཤ་ཅད་པ་ཐང་།
རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ནོ།

འཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགེའི་གཏུགས། དེ་-225a.5-སྐྱང་ཚུལ་ཁྲིམས། གཏུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་འཚལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐྱོང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །སྐྱང་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །རྣམ་པར་ངེས་སྤྱོད་ཀྱང་ཞི་སྐྱོང་བར་སྤྱོད་པ་དང་། རྣམ་པར་རེག་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་''སྐྱོང་བ་ཀྱང་ཡིན་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་-225a.6-འཚལ་བའི་''ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་སྐྱོང་བ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་མཡིན་ནོ།།དེ་ན་ཇི་ལྟ་བ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱི་ཤ་ཅད་པ་ཐང་། །ཏང་ཐན་ཀྱི་རྣ་ཚལ་བའི་''ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཁ་ཅིག་ལྟ་ན་འདས་ཀྱིས་ཤ་ཅད་པ་དྲུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་སོ་སོས་པ་ནང་དག་ཡིན་-225a.7-པ་དེ་དག་སྐྱོང་བ་རྣམ་པ་ཐཝེས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ། སྐྱོབ་པ་མཚོས་པས་དེ་དག་སྐྱུབ་ན་འཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་''མཚོན་མཁྲད་ཀྱིན་ཏེ། རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ནོ། །ཡོན་ཏན་པའི་ཁང་ལྡན་ལྡན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ།-225a.1-བཟློག་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

123. ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་དེ་སྐྱབ་ཡེན་ཚ་ཡུང་།
དེ་ཡི་ཀཽ་རེབ་ཡོ་ཞེ་ལ་བརྟེན།
ཤཱཀྱ་ཡང་ཀཽཤི་ཁའི་དགེ་བ་ནི།
སྐྱེ་མ་པའོ་སེམས་ལ་སྐྱོ་ལྷོར་རོ།

འཕགས་པ་ཟིལ་མས་དེ་སྐྱབ་ཡེན་ཚ་ཡུང་། །དེ་ཡི་ཀཽ་རེབ་ཡོ་ཞེ་ལ་བརྟེན། །རེཞིག་འཇལ་བའི་ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་ཀྱིས་འཡེན་མ་ཡུང་བ་ཁེ་རྣོད་དུ་བཤད་ཅས་''འཡེན་མཡུང་བ་ཡིན'-222a.2-ཏོ། །འཕགས་པའི་ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་ཀྱི་'''སྐྱབ་འཡེན་མ་ཡུང་བ་ནི་ཚིགས་ཅ་ལ་སོགས་ཅ་ཅེན་མོང་སར་ཏག།ཅེ་''བའི་ཅེན་མོང་སར་རྣམས་ཀྱིས་འཡེན་མ་ཡུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་ཀྱི་ཀཽ་རེབ་ཡོ་ལ་བརྟེན་ཅ་ནི་དྲན་ཅ་ཅེ་ཤར་གཞན་ཅ་ལ་བརྟེན་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་བ་ལ་-222a.3-བརྟེན་ཅ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ལ''ཡོ་བརྟེན་ཏེ་ཐུ་ངར་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །'''གཞན་དག་ན་རེ། སྐྱེ་ལྟ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཞེས་ཅ་དོན་ཐོས་ནོམ་པར་ཁག་ཅ་''ཡིན་པ་དང་། ཅེར་བསྟོ་ཤས་དག་གིས་ནོམ་པར་དག་པ་དང་ནོམ་པ་ར''རྟོག་པ་ནོམས་ཀྱིས་འཡེན་མ་ཡུང་བ་-222a.4-དང་ བྱང་་པས་ཡོངས་སུ་པཏྟང་བ་དང་།ཐུབ་ལས་འདས་པར་ ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་ཡིན་ནོ'''ཞེས་སེགས་རོ། ཤཱཀྱ་དག་ན་རེ་ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་ཀྱི་ནོམ་པ་ཁཱིལ་སྟེ། འཇིགས་པ་ལྟེ་ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་ཀྱི་ འཇོམ་པ་མེད་པ་དང་ཚོགས་སུ་ཅ་ཅད་པ་མེད་པ་དང་''' ཅད་པ་དང་། ཅ་ར་རྒྱས་-222a.5-འཇིགས་ནས་སྐྱབ་པ་ཤང་ཡིན་ཁའོ། །ཞེས་ཀྱ་སྐྱོན་པའི་ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་ཀྱི་སྐྱེ་པ་དང་། ཞོང་ས་སྐྱེ་དང་བསྐྱེ་སྟེ་ལ་ཚོགས་ནས་སྐྱབ་པ་ཤང་ཡིན་པའོ། །ཤུབ་ཀུས་ཀྱི་ཨཁ་ཁེས''སྐྱ་མཐུན་པའི་ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་ཀྱི་ ཨང་དག་པའི་ཞུ་པ་ཅན་ནོམས་ཟར་པའི་ཏོག་དུ་སྐྱབ་ཅས་ཤང་-222a.6-ཡིན་པའི། །ཨོང་ས་སྐྱ་དག་པའི་ཀུན་ལ་ཟིལ་མས་''

ནི་དྲི་མ་མེད་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་རོ།
།ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་སོ། ।མཉམ་བར་གཞག་པའི་དཔེ་བཅོ་བཅུ། སྒོམ་པའོ། ।
མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཞི་གནས་ཏེ། ཆོད་ཅེ་འཇོག་ཀྱི་བར་-ཐ།དཀ།
-བཅིན་ཏང་། ཅེ་ཏང་ལྟུང་ངོག་འཕྱང་བ་ཐང་ཡིན་པའོ། ।།དེ་ལེའི་སྐྱེན་
བསྟོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། སེམས་ལ་སྐྱེ་ཤྲིས་ནོ། ।མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དགེ་བ་
ཉེ་རིང་ཚུན་ཆོད་དམ་རྟོགས་ཀྱིས་ དེའི་བདག་ཉིད་ དུ་སྤྱད་པའི་ སྐྱེ་སེམས་ལ། ''
འཕགས་ཏུ་ སྐྱེ་བར་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་རོགས་རྟོགས་ -ཐ།ཤ།-ཀྱིས་ ཅིག་ཤ་
བསྟོམ་ པ་བཞིན་ནོ། རེ་ཞེག་སྐྱེས་པས་ ནི་ངོངས་སྤྱོད་ཚེག་ཏོར་འགྲུར་རིམ་
བཅད་ན། ཡང་ན་ ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ ། སྐྱེ་བས་ ཅིར་འགྲུར་ཞེ་ན།

124. མཐོ་རིས་དོན་ དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
འཕྲལ་བའི་དོན་ དུ་བསྒོམ་ མཆོད་ཀྱི་ སྐྱེ།
བསྐལ་པར་མཐོ་རིས་ཏན་ཁག་ སྐྱེ།
ཐབོ་ ཕྱི་ཚངས་ཡའི་ བསོད་ནམས་ཡིན།

མཐོ་རིས་དོན་ དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ དང་། འཕྲལ་བའི་དོན་ དུ་བསྒོམ་ མཆོད་ཀྱི་ སྐྱེ།
སྤྱིས་ བ་ ཡང་མཐོ་རིས་ ཀྱི་དོན་ དུ་ ནི་ འགྲུར་ -ཐ།དཀ།ཐ།-ཚིག་ ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡིན་ ཏེ་ཆོད་ ཀྱི་ ཐབོ་ཅེས་ བྱ་ ཡིན་ པའི་ སྐྱེ་ རོ། ।ཚུལ་ཁྲིམས་ གང་ ཞེས་ གང་ འཕྲལ་བར་
ཚེ་ འགྲུར་ ཤིང་ བསྒོམ་ པ་ ནི་ ཏན་ཏེ་ བ་ ཡིན་ པའི་ སྐྱེ་ རོ། ।।མདོ་ལས་ ཀང་
ཟག་ བའི་ ནི་ ཆོང་ཤ་ པའི་ བསོད་ ནམས་ སྐྱེད་ དོ་ ཞེས་ ཀ་སྐང་ཤ་ བ། ཆོང་ཤ་
པའི་ བསོད་ ནམས་ ཀང་ ཞེན་ ཡིན་ ཞེ་ བ། ཤེ་ བྱ་ ན་ -ཐ།ཤ།ཅ།-ཏུ་ སྐྱ་ བཅོམ་
ན་ རེ། མཆོད་ ཅ་ ནས་ པར་ སྐྱིན་ པ་ཅན་ གྱི་ ཡེས་ ཀྱི་ ཚོད་ ཤེས་ པར་ ཐུབ་ བའི་ སྐྱེ་
བ་ཁད་ པ་ ཀང་ ཡིན་ པའི་ ཞེས་ ཟེར་ ནོ། ।སྐྱོན་ ཀྱི་ སྐྱེས་ ཏ་ ཡིན་ ཞེ་ ། བསྐལ་ པར་

མཐོ་རིས་དག་ཏུ་སོན་ཏེ། །བཤེས་ཡོངས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡིད། ། ཞེས་བྱའོ། །བསོད་ནམས་དེ་ -༢༢༥༨.༤- ཙམ་ཐུབ་ཀྱི་ཚེ་མཐོ་རིས་སུ་དགའ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ནོ། ཚངས་པའི་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་པ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེ་བ་གཞན་ལས་གྱུར་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅ་ནི། བསྐལ་པར་ཡང་ -༢༢༥༨.༥- ངེས་ཏེ་གཞན་ཁྱབ་གནས། །ཞེས་ཚོགས་སུ་ཁཏབ་དེ་འགྲུབ་བོ། །རབ་རིབ་ནི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་རིག་ཏོ། ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་བརྗོད་པར་ཟུ་སྟེ། དེས་སྐྱེས་པ།

125. ཆོས་སྐྱེས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས།
མདོ་སོགས་ཡང་དག་ཉིད་བཞེས་སྟོན།
བསོད་ནམས་སྐྱབས་འདུས་པ་དང་།
ངེས་སྤྱོད་ཚ་མཐུན་དག་ནོམས་གསུམ།

ཆོས་སྐྱེས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས། །མདོ་སོགས་ཡང་དག་ཉིད་བཞེས་སྟོན། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ནི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་ -༢༢༥༨.༦- མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས། ཡང་དག་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་བཞེས་སྟོན་པའོ། །དེའི་སྐྱེས་གང་དག་ཆོས་ལོངས་པར་འཚང་པར་སྤྱད་པའམ། སེམས་ཅྱོ། ། ། ། མོངས་པ་ཅན་ཏུའུ་པ་དང་ བཅུར་སྐྱེ་དང་། ཐུགས་པ་འདོད་པས་ཆད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚངས་ཀེན་རོ། རྟམས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ནོ། -༢༢༥༨.༧- བསོད་ནམས་སྐྱ་བའི་གཞིར་སྐྱེ་བ། ཞེས་དེས་པ་ནོམ་པ་ཐམུམ་བཤད་ཅེས་ཏོ། །བསོད་ནམས་སྐྱབས་འདུས་པ་དང་། ངེས་འཛིན་ཚ་མཐུན་དག་ནོམས་ཐམུམ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚ་

དང་མཐུན་པ་ནི་ཧོར་པའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཐེར་བའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་ -226a.1 - ནི་ཤང་སྐེམ་ན་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་
བོ་ལེམ་འདུག་པའི་ཚོམས་སུ་ཏོ་ཁའྲུར་བ་སྟེ། ཤང་ལ་འཁོར་བའི་རྟེན་
གཞོགས་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། དམྱལ་བ་ལེམ་འདུག་པའི་ཕོབ་ཉན་
བརྗོད་པའི་ཤཱཀྱ་མཆེས་ནས་སྐྱེ་བོད་ཀྱིས་སྤྱད་པ་དང་། མཚམ་ཀཱཏྲི་
ལེ་ཤས་སྤྱད་པ་དེ་ལ་ནི་ -226a.2 - ཐར་པའི་ཚད་མཐུན་པའི་དགེ་
བའི་ཚོ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་ཕྱུར། དཀྱུར་སྐྱ་ཤ་སེ་ཁ་ལེགས་ཀྱི་ཤལ་ལོ་
ཁེས་ན་ས་ཁོན་ཡོད་པར་ཤེས་པ་བཞིག་གོ། ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་ཚ་
དང་མཐུན་པ་ནི་དྲོ་བར་ཤུར་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེག་
ནས་བཤད་པར་ཟུའོ། །འཇིག་རྟེན་ -226a.3 - ན་ཡིག་འབྲུ་དང་
སྐྱ་དང་བཅུང་བ་དང་། སྐྱེ་ངག་དང་། ཁྱབས་ཞེས་ཀྱ་ཤང་ཡིན་པ་
འདི་དག་ནི་རང་བཞིན་ཏེ་ཉེ་ན།

126. ནིགས་པའི་རབ་ཏུ་བཏུག་པའི་ལས།
རྟོག་གེའུས་ཀུན་སྐྱོང་བཀའས་པ་ནི།
ཡིག་འབྲུ་དང་ཁྱབས་བཅས་པའི།
སྐྱེ་ངག་ཁྱབས་ཏེ་ཚོ་ནིམ་པཞིན།

ནིགས་པའི་རབ་ཏུ་བཏུག་པའི་ལས། །རྟོག་གེའུས་ཀུན་སྐྱོང་ བཀའ
པ་ནི། ཡིག་འབྲུ་ཚོ་དང་ཁྱབས་ཅན་པའི། །སྐྱེ་ངག་ཁྱབས་ཏེ་ཚོ་ ''
རྟོགས་ -226a.4 - བཞིན། །ནིགས་པས་བཏུག་པ་ཞི་ཐུབ་ནི་ཐམས
ཅྱེ་ཐུ་ཁག་ནིས་བཏུག་པའོ། །ལས་རྟོག་པ་ཤགས་ཞེས་ཀུ་པ་ནི་ཁུས་དང
བག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ།། དེ་ལ་རྟེ་ཞིག་ཡིག་འབྲུ་དང་ཚོ་ནི་ཁུས་ཀྱི་ ''

ཞེས་དེ་ནས་བས་དབུ་བཏུབ་པ་ཀུན་ནས་སྐྱོང་བ་ཉང་བ་ཡིན་"
ནོ། །བསྒང་བ་དག་སྐྱེ་ - ཧཧ6ཨ.5 - དག་ནི་དག་གི་ལས་ཏེ། །དེ་ལྟར་
ན་དེ་དག་ནི་རྒྱང་རེ་ལྟའི་ངང་ཏིལ་ཡིན་ནོ། །ཐུབས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་
ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱས་སྐྱོམ་པར་མྱ་ཉ་བཤང་ཡིན་པའི། ད་ནི་ཀྱམ་ཐུབས་
ཁ་ཅིག་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ།

127. སྐྱེ་བ་ངན་པ་ན་མཐོ་བ་ཅས།
ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས། དྲེ་མེད་དགེ
ཐུ་ནོམ། འདུས་བྱས་དགེ་བསྟེན་པ།
ཧར་བ་ཟླ་ན་མེད་པ་ཡིན།

སོ་བ་ངན་པ་ན་མཐོ་བ་ཅས། །ཞེས་མོངས་ཅན་ཆོས། །པ་ན་མ་ཐོ་བ"
-ཧཧ6ཨ.6 - དང་བ་ཅས་པ་དང་། བསྐྱེ་བས་པ་དང་། ངན་པ་ཞེས་བྱ་བ།
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱས་ཀྱི་ནོམ་ཐུབས་དག་ཡིན་ནོ། །དྲེ"
མེད་དགེ་ཐུ་ནོམ། ཐུ་ནོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་བཟག་པ་མེད་པ་ནོམས་
ཀྱི་ནོམ་ཐུབས་ཡིན་ནོ། །ངན་པ་དང་ཐུ་ནོམ་པ་དག་ལས་གཞན་པ་
ནི་པར་མ་ཞེས་པ་ཡིན་ - ཧཧ6ཨ.7 - ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་"
དགེ་བསྟེན་ནུ། བསྟེན་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དགེ་"
བ་ནོམས་ཀྱི་ནོམ་ཐུབས་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་ནོམས་ནི་བསྟེན་པར་ཡུ་བམ
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་བསྟེན་"
པར་ཡུ་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། མོམས་པར་ཡུར་ - ཧཧ6ཇ.1 - མི་ནུང་ཡིད་ཀྱིར་
དག་འབྱས་ཡུའི་དོན་ཏུ་བསྟེན་པར་ཐུ་བ་ཡིན་ན་འབྱས་ཡུ་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀཞན་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་ཀ་ཡང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱི། '''

ཐབ་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན། ཤུ་ངན་ལེགས་འདུས་པ་ལེགས་ཅེས་ཞེས་བྱ་
བ་འཕགས་པ་ནི་མེད་ཀྱི། ཀ་ནི་ཀཱ་པ་དང་རྟག་ཏུ་ཡིན། -2226 ཆ.2 -
པའི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ལེགས་ཞེད་པར་བྱ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཅོ་ཤམ་བིན་པའི་མཇིད་ཀྱི་བཀའ་པ་ལེགས་བསྡུན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་མཇིད་ཀྱི་ཤགས་པའི་ཚེ།

ПРИЛОЖЕНИЕ

1. བྱེད་པ། создатель; деятель
2. སེམས་པ། cetanā намерение; усилие; волевое усилие
3. ཡིད་ཀྱི་ལས། manaskarma деяние интеллекта
4. འདྲེན་པ། = འདྲེས་པ། sambhinna смешанный
5. བསམ་པ། abhipreta намерение; воля; мысль
6. རྣམ་པར་གནས། vyavasthāna установление; базировка
7. རྣམ་རིག་སྒྲུབ། сокр.от རྣམ་པར་རིག་སྒྲུབ། vijñapti внешне-проявленное
8. རྣམ་རིག་མེད། сокр.от རྣམ་པར་རིག་སྒྲུབ་མ་མེད་པ། avijñapti внешне-непроявленное
9. དབྱིབས། saṃsthāna форма; внешний облик
10. འདུས་བྱས། saṃskṛta обусловленное
11. འགྲོ་མེད། сокр.от འགྲོ་བ་མ་མེད་པ། не является движением
12. ལུས་ཀྱི་རྒྱུ། перемещение тела
13. བདག་ཉིད་གྲུབ་རེད། стать сущностью; приобрести существование
14. ལྷུང་བཟེད་དུ་ཐོ། перемещаться в другое место
15. རྒྱུ་མེད་པ། без причины
16. མེད་པ། abhava небытие; нигилизм
17. མི་སྣང་བ། отсутствие видимости; невосприятие
18. རྗེས་སུ་དཔག་པ། anumāna умозаключение; вывод
19. སྐད་ཅིག་མ་སྲོག། моментальная мысль
20. རྟོག་དུ་སེམས་པ། совместное усилие сознания; рассуждение

21. ཐུན་པའི་རྒྱུ་མེད། отсутствие причины, создающей длящность

22. ཆེས་ཆེར་ཆོས་པ་ཐུབ་པ། усиление окраски

23. ཐེག་དཀའ་ལས། последовательность изменения

24. སྐྱེ་སྤྱད་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་བྱེ་ཐུབ་པ། различие возникновения созревания

25. མཐུའི་སྟོབས། посредством некой силы

26 ཆུའི་ཚོགས། масса воды

27. ཤིན་ཏུ་རྣམ་ཆུང་བ། совсем слабый

28. ངོས། vastu субстанция; предметное вещество

29. སྐོར་ཁ་དོག། сгусток цвета

30. ལྷན་ཅིག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། вследствие одновременности действий

31. མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ། опосредованное чувственное восприятие

32. དུལ་ཕྱ་རབ་ལ་ཡིན་པ། paramānu атомистический

33. རྒྱུན་གས་འཇོག་པ། тенденция

34. བསགས་པ། ācaya накопление

35. ངོག་པ། представление

36. ཡོངས་སུ་ཆད་པ། paricchedaka разобщенный

37. ཚོགས་པ། масса

38. རྟོག་ཏུ་ངོག་པ། parikalpanā воображение

39. རྣམ་པ། размышление

40. ལུས་འཇུག་པར་སྤྲུད་པ། телесное побуждение

41. མཉམ་པར་ཤིག་པ། avastha полное погружение

42. འཕེན་པ་རྒྱད་པར་ཡོད་པ། особое проецирование (отбрасывание)

43. ཟག་པ་མེད་པ། anāsrava неомраченный

44. རྗེས་སུ་ཆགས། anunaya дружелюбие

45. དངོས། vastu субстанция; предметное вещество

46. འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར། не становиться завершенным

47. ཁྱད་པར་མེད་པ། nirviśeṣa не особый; не самостоятельный

48. ལམ་ཨཀ་ལཱཊ་ཡཱན། mārgāṣṭānga [nāmāni] восемь членов пути

49. 1. ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། samyakdṛsti правильное воззрение

2. ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ། samyaksamkalpana правильное понимание

3. ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ། samyagvyāyama правильное старание

4. ཡང་དག་པའི་དྲན་པ། samyaksmṛti правильная память

5. ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། samyaksamādhi прав. сосредоточение

50. སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ། pratimokṣasamvara обет-дисциплина, ведущая к освобождению

51. ནཱལ་ཇོར་པ་བཅུད། yogacārāḥ йогачара

52. ཉམ་ལས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། asamanjasila безнравственность

53. ཕྱི་རོལ། bahya внешний

54. རྣམ་གྲངས། paryāya классификация; синоним

55. ཁྱད་པར་ཅུ་མོ་ཞན་ཐོབ་པ། получение особой тонкости

56. ཆོས་ཉིད། dharmatā конечная реальность; истина

57. དངོས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན། невозникший от субстанции

58. རྒྱུད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར། особое изменение потока

59. རྣལ་འ། yoga процесс

60. སྐྱེ་བའི་སྐུང་རོ། тело человека (букв. завершенная группа)

61. ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། dharmāyatana база нечувственного (букв.

база элементов)

62. མི་བྱེད་པ། akriyā несоздающий; воздержание

63. སྡོམ་པ། samvara обет-дисциплина; самообуздание; воздержание

64. གོམས་པ་བྱེད་པ། bhāvita привычка

65. བརྗེད་ངེས་ཅན། забывчивость

66. ཟུམ་མོ་ཅན། suksma тонкий

67. རགས་པ་ཅན། andarika грубый

68. རྒྱས་སྐྱེད་ཀྱི་བའི་རྒྱུད། поток причин и следствий

69. མི་དཔེ་གས་པ། исключение; за исключением

70. མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ། неполное погружение в созерцание

71. སོ་སོར་ཐར་པ། pratimoksa путь к освобождению

72. སྙོམས་པར་འཇུག་པ། samapatti мистический транс; созерцание с остановкой сознания

73. སྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ། действенное внешне-непроявленное

74. གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། представление о чувственном

75. དམིགས། ālambana объект-опора; мысленный объект

76. བསྒྲིབས་པ་མེད། anivrta неомраченное

77. ཀུན་ཏུ་སྐྱོང་བ། asammukhika побуждаемый; возбуждаемый

78. ཐར་པ། moksa освобождение

79. དམ་པ། agra, parama возвышенность; возвышенный

80. བསྒྲིབས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ། nivrtāvyākrta омраченно-нейтральное сознание

81. 1. དོན་དམ་པ། paramārtha возвышенный

2. ངོ་བོ་ཉིད། svabhāvata собственная сущность

3. ཐུགས་དང་ལྡན་པ། [citta] samprayukta связанный [с сознанием]

4. ངོར་ཁས་སློང་བ། sammukhika возбуждаемый

82. དམ་པའི་དོན། возвышенная цель

83. མཆོག་ཏུ་བདེ་བ། высшее блаженство

84. འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། asaṃjñasamāpatti степень созерцания "без идей"

85. སྐལ་པ་ཚེ་མཉམ་པ། несчастливый

86. འབད་པར་བྱའོ། следует развивать

87. རྟོག་པ། ложные представления

88. རབ་ཏུ་འཇུག་པོ། pravartaka инициатор, зачинщик

89. རྗེས་སུ་འཇུག་པོ། anavartaka продолжатель

90. འཕེན་པར་ཕྱེད་པ། создатель толчка

91. ཀུ་བའི་ཏུས་སུ་ལཕུན་པར་འཇོག་པ། согласованность начинания во времени

92. སྤྱོད་ལམ། gocara путь осторожности (непричинение вреда другим)

93. མཐར་འཛིན་པ་ལྟ། antagrahadṛṣti воззрение крайностей (ложное воззрение)

94. ཅིས་བྱ་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ། см. прим. 80

95. མི་དགེ་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ། akuśalāvyākṛta неблагоприятно-нейтральное

96. སོ་སོར་ཐར་པ། pratimokṣa (путь) освобождения

97. 1. དགེ་སློང་། bhikṣu монах

2. དགེ་ཚུལ། послушник

3. དགེ་སློང་མ། bhikṣuni монахиня

4. དགེ་ཚུལ་མ། послушница.

5. དགེ་བསྙེན། upāsaka принявший восемь обетов

6. དགེ་བསྙེན་མ། принявшая восемь обетов

7. བསྙེན་གནས། upavāsa постящийся (пять обетов)

8. བསྙེན་གནས་མ། постящаяся

98. མཚན་ཉིད། nimitta пол (букв. признак)

99. རྟགས། linga пол (букв.признак)

100. བག་མེད་པའི་གནས། pramādasthana состояние беспечности

101. རྨོད་པ། mada самодовольство; гордость

102. བསེལ། очищать

103. ཐ་ཚིག་ཏོ། известно

104. བསམ་གཏན་སྐྱེས། родившийся в созерцании

105. བསྙེན་གནས་པ། upavāsa постящийся

106. ཉེ་བསྡོམས། samantaka транс подготовки

107. སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ཉིས། śaikṣa-aśaikṣa тренирующийся и нетренирующийся

108. ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། sahabhupratyaya[hetu] условие (причина), вызывающая одновременное появление элементов бытия

109. སེམས་གཞན། особое сознание

110. སེམས་མེད་པ། niścitta бессознательное состояние; отсутствие сознания

111. བར་ཆད་མེད་པ། anantarya беспрепятственный

112. མི་ལྡོག་པ་མེད་ལ་སྤོང་[ཟ] anāgamyaprahāna отбрасывание при

непоколебимости

II3. མི་ལྡོག་པ་མེད་ལ་བསམ་གཏན། anāgamyadhyāna созерцание "без колебаний"

II4. ངན་ལང་ངེ་རྩོལ་བྲེལ་བ། duḥšīla безнравственность

II5. སྡོམ་ཉིད་ཀྱིས་[པ] asaṃvara пребывание вне дисциплины

II6. ཚེ་རབས་ཐོགས། pārajanmika прежняя (букв.другая) жизнь

II7. སྙོམས་པར་འཇུག་པ། samāpatti мистический транс; созерцание с остановкой сознания

II8. ཟས་པ། комплекс; сочетание

II9. བླུན་པོ། неразумный

I20. ཀུན་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད། зависимый

I2I. རྣམ་གྲངས། классификация; синоним

I22. དངོས་ཀྱི་ཟས་པ། сочетание с действительностью

I23. ཚེ་ཀུན་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བས། изменив существование на другое

I24. ཁྱད་པར་ཅན། viśeṣa особый

I25. འོད་སྲུང་ཚེན་པོ། mahākāśyapa имя соб. Махакашьяпа

I26. ཞི་བས་སྦྱིན། sudayin имя соб. Судайин

I27. སྐྱེ་དགུ་མོ་ཚེན་པོ། mahāprājapati имя соб. Махапраджапати

I28. ཆོས་སྦྱིན། dharmadatta имя соб. Дхармадатта

I29. རྟོག་པ་ལྔ། пять вхождений

I30. མཐའ་ཡས་ཀྱི་མི་རྣམས། люди варварских окраин

I3I. དབུས་ཀྱི་མི་རྣམས། люди Срединного царства

I32. དུས་ཀྱི་མཐའ། предел времени

I33. ལུས་ཀྱི་སྐལ་བམེ་འདྲ་བ། несхожесть телесного предопределения

I34. གང་བར། тайно

I35. ཨོཏ་ཨོཏ་བྱེད། utkutuka на корточках

I36. རྐུས་མོ་བཏུད་ནས། преклонив колена

I37. འོས་སྐབས་བདང་ནོད་པ། давание и получение совета (наставления)

I38. རྣམ་པར་འཇུད་པ། pravicaya название сочинения; полный анализ

I39. བྱང་ཆུབ། bodhi просветление

I40. སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ། не брать убежища (защиты)

I41. ཤར་ཕྱོགས་པ། западник

I42. ཁ་ཆེ་བཻབྷཥ། кашмирские вайбхашики

I43. སྐྱེ་ཆིག་སྟོད་པ། ekadeśakārin выполняющий одно правило

I44. སྙིས་ཀ་ཆིག་སྟོད་པ། dvideśakārin выполняющий два правила

I45. ཤཙ་ཆེར་སྟོད་པ། bhūyiṣthadeśakārin выполняющий большинство правил

I46. ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོད་པ། paripūrṇadeśakārin выполняющий все правила

I47. སྲུང་བ། бережение

I48. རྣམ་ངེས་པ། pratiniyama неизбежность причин и следствий

I49. གཤིས། личность, персона

I50. ཕྱོགས་སུ་ཆུད་པ། хорошее понимание

I51. ཉེ་བྱག་མེད་པ། nirviśeṣa одинаковый

I52. མཚམས་མད་པ། anantarya смертный грех (букв. беспредельный)

I53. མ་བསྒྲུབ་པ། не читается

I54. མ་འདྲེས་པ། avenika несмешанный (т.е. имеющий лишь "неведение" без страстей).

I55. ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། целомудрие (чистый образ жизни)

I56. མི་སྡུག་པར་འཇུག་པ། akriyāniyama воздержание от (определенных) действий

I57. མི་སྡུག་པའི་སྡོམ་པ། akaraṇyasaṃvara дисциплина воздержания

I58. མཐོང་བའི་ཉེས་ཁ་མ་ཕོག། открытый грех

I59. འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཤེས། знатоки Винаи

I60. ཉེ་བར་འཁོར། upali имя соб. Упали

I61. འཕགས་པ་ཤེས་ཚེ་འཕོས། праведники-перерожденцы

I62. དྲན་པ་ཉམས་པར་སྡུད་པ། повреждение памяти

I63. ཡལ་བར་འབྱུར་བས། перебродив (о вине)

I64. ཀླུ་ཤིར་ཞེ་ཀ། бот. энтада ползучая

I65. སྤྱོད་བ། = ཉར་བསྟེན། транс подготовки

I66. མི་ནུས་པ། aśakya недосягаемый; невозможный

I67. ཟན་ཚུན་ཡོར་བ། взаимное перемещение

I68. ཀླུན་དབའ་ར་བ། ārāma парк

I69. ཉེས་ལས་སྐྱེ་བའི་བསོད་ནམས། aupādhikam puṇyakṛyavāstu добродетели, возникшие от правильного распределения земных благ

I70. རིགས་ཉན་པ། svajātīya однородность; взаимопребывание

I7I. ལུང་བར་འགྱུར། patanīya ведущий к падению

I72. དམ་ཆོས། saddharma возвышенное (истинное) учение

I73. རྣམ་དག་ཚུལ། vimala чистота

I74. དམ་པའི་དགེ་སློང་། возвышенный (истинный) монах

I75. ཐམས་ཅད། всемерно

I76. ཉེ་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་། upasampannabhikṣu монах, принятый в орден

I77. སོལ་བ་དང་བཞི་ལས། свершение четырех молитв

I78. 1. ལམ་གྱི་རྒྱལ། mārgajīna победитель пути

2. ལམ་སྟོན། mārgadaiśika указующий путь

3. ལམ་གྱིར་འཚོ། mārgajivin живущий для пути

4. ལམ་སྤངས་འབྱུང་། mārgadūṣin отвергающий путь

I79. དགེ་སློང་། śramana странствующий монах

I80. ཆོས་ཀྱི་རྗེ། dharmasvāmin хранитель учения, будда

I8I. ཉམས་པར་བྱས་པ། hāni деградация, падение

I82. ཕྱག་ཚལ་ལོ། namaḥ приветственное восклицание

I83. སྤངས་པའི་ལམ། prahānamārga путь отбрасывания (отказа)

I84. འདུ་ཤེས་མེད། asaṃjñika без идеи, без представлений

I85. བསམ་གཏན་ཕྱད་པར། dhyānānantara промежуточный (особый) транс

I86. མངོན་སུམ་དུ་བྱར་པ་ལས་ནི། действие чувственного восприятия

I87. ལས་ཏོམས་སྐྱེན་པ། деяния, получившие последствия (спелость)

188. མི་གཡོ་བའི་མདོ། acalasutra Ачаласутра

189. དགེ་བའི་ཚོར་བ་ས། kuśalavedanābhūmi ступень благоприятного ощущения

190. བསམ་གཏན་ཁྱད་པར། промежуточный (особый) транс

191. སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ། cittavedanā мысленное ощущение

192. མྱོང་བར་འགྱུར་བ། ощущение; ощущаемое

193. ཚོར་བ། vedanā ощущение, седьмой член формулы རྟེན་འབྲེལ།

194. རེག་པ། sparśa контакт

195. མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ། очевидность

196. ངེས་དང་མི་ངེས་པ། неизбежное и не-неизбежное

197. མུ་བཞི། catuṣkoṭika тетралемма

198. ཆུང་ཆེས་པར་འགྱུར། интенсивность

199. རིག་ཀྱིན། одного порядка

200. རབ་ཏུ་དང་བ། adhyatmasamprasāda полная искренность (очищение)

201. དཀོན་མཆོག་ག་སུམ། triratna три драгоценности: будда, учение, община

202. མཐོང་བའི་ཆོས། dṛṣṭadharma настоящая жизнь

203. སྙོམས་པར་འཇུག་པ། samāpatti мистический транс; созерцание с остановкой сознания

204. སེམས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ། высший покой сознания

205. རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། nirvikalpita без мыслительной конструкции

206. ཀུན་ཡེང་བའི་སེམས། kṣiptacitta сознание (мысль) в смущении

207. ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། manovijñāna сознание интеллекта

208. ཚེ་ཕྱི་མ། samparyaya последующая жизнь

209. མི་མཉམ་པ། asama неравновесие; неравность

210. མི་སྡུག་པའི་མི། неприятный человек

211. མི་མ་ཡིན་པ། нечеловек; нелюди

212. བཱ་ཤི་ཥྛ་ཀྱི་བུ། vasiṣṭha имя соб. Васиштха

213. འབྱུང་བ་མ་མཉམ་པ། великие элементы, выведенные из равновесия

214. ཡོན་ཏན། kauṭilya коварство; лицемерие; обман

215. ཐུབ་པ་ཁྱད་ཆོས་པའི་མདོ། mahāśūnyatāsūtra Махашуньятасутра

216. ཆོས་བཟོད། dharmakṣanti настойчивость в отношении учения

217. བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ། anantaryamārga беспрепятственный

218. путь. 218. ཐུབ་པ། muni мудрец. 219. རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྫ་བ་ལ་ཡོ་བ།" 219. anumeysattva умозаключаемая истина

220. བཱ་ཙྪ་ཏ་སྤྱད་བཟུམ། три очищения

221. ཉེས་པར་སྤྱོད་པ། преступно действующий

222. དཔེ་སྟོན་པ། darṣtāntika секта дарштантика

223. ཀེ་དཱ་ཏ་ཝམ་པཱ་ཏ་སུ་པའི་མདོ། samcetanīyasūtra Самчетанийя сутра

224. རབ་ཏུ་ལྷུར་ལེན་པ་ཆེན་པོ། наивысшая полная искренность

225. ཤིན་ཏུ་རབ་དཀྲིས་པ་དྲན་པོ། ужасная полная затемненность

226. བཀོ་བ་སེམས། abhidhyāya зависть; жадность; корыстолюбие

227. བཏ་སིཏ་པ་ནོམས། персы

228. ཏྲྱཾ་བུ་ཀ། tryambuka название насекомого

229. ཉེབ་པར་རྫོགས་པ། upasampanna принимаемый в монашеский орден

230. གནས་སྐབས། различные фазы (ступени)

231. མིང་དང་གཟུགས། nāmarūpa пять групп, четвертый член формулы རྟེན་འབྲེལ།

232. མིང་ཁྲིད་ཚིགས། nāmakāyā чистая сила, дающая смысл словам

233. བྱེ་བྲག་དུ་བཞད་པ། vibhāṣa трактат Вибхаша

234. གང་ཞི། чей

235. གང་ཟག་ཏེ་སྨྲ་བ། pudgalavāda трактат Пудгалавада

236. གཉན་ཐུ་བ་ནོམས། nigranthaka секта нигрантха

237. ཉམས་སུ་མཐོང་བ། испытываемое

238. དོགས་པ། прочувствованное

239. རིགས་པ། соответствие; разумность

240. མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མཁན། malakamatar имя соб. Малакаматар

241. མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ། непосредственное (прямое) восприятие

242. ཚོམ་གྱེལ་པ་ཅན། болтун

243. བཅོམ་སེམས། см. прим. 226

244. ཆེ་ཙོང་། = རགས་པ། sthūla грубый

245. མེད་པ་ལྟ་བ། нигилизм

246. བཙན་གས། prajñapti трактат Праджняпти

247. ངེས་པར་རྒྱལ་བའི་ལམ། nimuktimārga путь освобождения

248. ངེས་པ་དག། всех видов

249. སེམས་པ་ཐེབས། колебание мысли

250. ཉིད་ཚེམས་སྐྱེ། новое перерождение

251. མཐོང་བའི་ཆོས། drṣṭadharma действие настоящей жизни

252. ཉམས་པར་རྟོག་པ། испорченная мысль

253. ཕུ་ན་ཡཀ་ཤྱཔ། pūraṇyakāšyapa имя соб. Пураньякашьяпа

254. མ་སྐྱེས་དགྲ། ajātašatru имя соб. Аджаташатру

255. ལྷ་སྦྱིན། devadatta имя соб. Девадатта

256. ས། bhūmi ступень; область возможности

257. གཟི་བྲྱིད་མེད་[པ] истощение (букв.отсутствие блеска)

258. ཉེ་ནོད། upakaraṇa предметы первой необходимости

259. ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མདོ། šīlaskandhasūtra сочинение Шила-скандхасутра

260. དྲི་མ་དང་བ། нечистый (букв. загрязненный)

261. དྲི་མེད། vimala чистый (букв. без грязи)

262. ཟག་པ་དང་བ། sāsrava омраченный

263. དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་བ། омраченно-благоприятный

264. ཆོ་ག་ཉམས་པ། ācāravipanna порочное поведение

265. ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད། duḥšīlamanasikāra неправильное представление (внимание)

266. རྟོག་པ་མཐོང་བ། несоответствие

267. སྒྲིབ་པ་གསུམ། три препятствия

268. མཚམས་མེད། ānantarya смертный грех

269. ཤན་པ། благосклонность

270. རྟ་ཞང་ལྟེས། aśvajāneya один из разрядов рождающихся как животное "всезнающий конь"

271. མི་བརྟན་པའི་ཆོས་ཅན། носитель неподавляемых элементов

272. མཉན་མེད། avīci ад Авичи

273. བཟོད་པའི་པ་ཐོབ་པ། получивший настойчивость (терпение)

274. ཆོག། обряд

275. དགྱངས་སྒྲོག། ghoṣaka имя соб. Гхошака

276. བཏོད་པར་རེག་པ། мятущееся сознание

277. བསྲེག་པ། пронзение

278. བསམ་པའི་འབྲས་བུ། visamyogaphala плод разделения

279. རྡོ་རྗེ་ལྟུ་བུ་ཏེ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། vajropamasamādhi сосредоточение "подобно алмазу"

280. ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ། samyojana полное единение всех

281. ཕྱིར་མི་ འོང་བ། anagāmin неприходящий более

282. སྲིད་རྩེ་ཆོས་བཟོད་པ། bhavāgrakṣānti терпение после кульми - нации бытия

283. རྒྱང་ཁྲིས་མ་ཉོས་པའི་ཀུང་། некупленный раб

284. བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། mahātma определение бодисатвы "великая сущность"

1. ཏེམ་ཏྲིག། vipašyin

2. མར་མེ། dīpa

3. རིན་ཆེན་ཏུག་ཏུ། ratnašikhin

286. པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། pāramita путь освобождения; запредельность

287. སྐར་རྒྱལ། pušya наименование будды в период бодисатства будды Шакьямуни

288. མེའི་ཁམས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། tejodhātusamāpatti мистический транс "область (сфера) огня"

289. ནམ་ཐོས་བུ། vaiśravana имя соб. Вайшравана

290. བྱང་ཆུབ། bodhi просветление

291. དོ་རྗེ་ལྟུ་བུ། vajropama подобный алмазу

292. ཚ་རོལ་དུ་སྐྱེར་བ། см. прим. 286

293. གནས། vastu база, основа

294. བསོད་ནམས་ཀྱི་གནས་གསུམ། три основы заслуг (добродетелей)

295. བྱམས་པ། maitrī любовь; благоволение

296. བུད་མེད་རིན་པོ་ཆེ། strīratna "драгоценность женщины" - добродетель чакравартинов

297. སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད། инструментарий ума

298. རྒྱུད་[ཞུགས] དྲུ་ཞུགས་པ། srotāpanna вступивший в поток

299. དཀོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ། mahākalyānamitra великий добрый друг

300. 1. མཐུས། действие вслед за сделанным

2. ཞེན། кому сделана польза или вред

3. གནས། путь деяния

4. སྒྲུབ་པ། подготовка тела и речи для чего-либо

5. སེམས་པ། усилие сознания

6. བསམ་པ། воля, намерение сделать что-либо

301. གཉེན་པོ། mitra духовный наставник; добрый друг; учитель

302. ཉམ་[ཅུང་]མེད་[ཅིང] avyabhicārin неизменный

303. ནིམ་པ། nimba название растения

304. མཉམ་པར་གཞག་པ། avasthā полное погружение

305. དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ། smṛtyupasthāna то, о чем следует помнить

306. ཉེ་པར་སྐྱོབ་པ། sāmantaka транс подготовки

307. རྣམ་པར་རྟོག་པ། предрассудок

308. ཡིད་ལ་བྱེད་པ། решимость

309. རྣམ་པར་གཞག་པ། vyavasthāna установление, базировка

310. དྲོད་ཀྱི་རྟགས། uṣmagata "точка теплоты"

ТАБЛИЦЫ

Таблица I. ВИДЫ ДЕЯНИЙ

I. Деяния тела - ལུས་ཀྱི་ལས།
2. Деяния речи - ངག་གི་ལས།
3. Деяния мысли - ཡིད་ཀྱི་ལས།

Таблица 2. ОПОРЫ ДЕЯНИЙ

I. Опора телесных деяний - རྟེན། (ལུས)
2. Опора словесных (собственной сущности) деяний - ངོ་བོ་ཉིད། (ངག)
3. Опора умственной (общей) деятельности - ཀུན་ནས་སྐྱོང་བ། (ཡིད)

Таблица 3. ТРИ ВИДА ЧУВСТВЕННОГО

I. Указуемое и обладающее непроницаемостью - བསྟན་ཏུ་ཡིད། ལ་ཤོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས།
2. Неуказуемое и обладающее непроницаемостью - བསྟན་ཏུ་མེད། ལ་ཤོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས།
3. Неуказуемое и необладающее непроницаемостью - བསྟན་ཏུ་མེད། ལ་ཤོགས་པ་དང་མེད་པའི་གཟུགས།

Таблица 4. ПРАВИЛЬНОСТИ

1. Правильное воззрение - ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ།
2. Правильное понимание - ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ།
3. Правильное старание - ཡང་དག་པའི་ཚུལ་བ།
4. Правильная память - ཡང་དག་པའི་དྲན་པ།
5. Правильное сосредоточение - ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན།

Таблица 5. ВОСЕМЬ ВИДОВ "ПУТИ ОСВОБОЖДЕНИЯ"

1. Путь монаха - དགེ་སློང་།
2. Путь послушника - དགེ་ཚུལ།
3. Путь принявшего восемь обетов - དགེ་བསྙེན།
4. Путь постящегося - བསྙེན་གནས།
5. Путь монахини - དགེ་སློང་མ།
6. Путь послушницы - དགེ་ཚུལ་མ།
7. Путь принявшей восемь обетов - དགེ་བསྙེན་མ།
8. Путь постящейся - བསྙེན་གནས་མ།

Таблица 6. ПЯТЬ СМЕРТНЫХ ГРЕХОВ

1. **Убийство матери** - མ་བསད་པ།
2. **Убийство архата** - དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པ།
3. **Убийство отца** - ཕ་བསད་པ།
4. **(Внесение) раздора в общину** - དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ།
5. Дурная мысль о пролитии крови будды - དེ་བཞིན་གཤེགས་''
ལ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ།

Таблица 7. ПЯТЬ ГРЕХОВ РЯДОМ СО СМЕРТНЫМИ

1. Оскорбление матери архата - མ་དབྱངས་ཅོམ་པ་སྐྱེ་བུང་བ།
2. Убийство архата, пребывающего на истинной ступени (просветления) - བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་པའི་སར་ལུ་བོན་ " བ་བསད་བ།
3. Убийство тренирующегося - སློབ་པ་བསད་བ།
4. Отнятие принадлежащего общине - དགེ་འདུན་གྱི་འདུ་བའི་སྡོ་འཐོབ་པ།
5. Разрушение ступы - མཆོད་རྟེན་འཇིག་བ།

Таблица 8. ПЯТЬ ОБЕТОВ-ДИСЦИПЛИН

1. (Воздержание от) убийства - སྲོག་ཆགས་བ།
2. (Воздержание от) воровства - མ་བྱིན་པར་ལེན་བ།
3. (Воздержание от) прелюбодеяния - འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ།
4. (Воздержание от) лжи - བརྫུན་ཏུ་སྨྲ་བ།
5. (Воздержание от) опьяняющих напитков - སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བདུད་བ།

Таблица 9. ВОСЕМЬ ОБЕТОВ-ДИСЦИПЛИН

1. (Воздержание от) убийства - སྲོག་ཆགས་བ།
2. (Воздержание от) воровства - མ་བྱིན་པར་ལེན་བ།
3. (Воздержание от) прелюбодеяния - མ་ཚངས་པར་སྤྱོད་བ།
4. (Воздержание от) лжи - བརྫུན་ཏུ་སྨྲ་བ།
5. (Воздержание от) опьяняющих напитков - སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བདུད་བ།
6. (Воздержание от) украшений и развлечений - སྤྲེས་དང་མི་རྩེག་ཅིང་དང་ཁ་དང་ཐུབ་ལ་རོལ་མོ།

7. (Воздержание от) высоких и больших постелей - ཁྲི་སྟོན་མཐོ་ཡོངས་དང་ཁྲི་སྟོན་ཆེན་པོ།

8. (Воздержание от) принятия еды невовремя - ཉིན་མ་ཡིན་པའི་ཟའ་བར།

Таблица 10. ТРИ УБЕЖИЩА (ДРАГОЦЕННОСТИ)

1. Убежище в будде - སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མཆི་འི།
2. Убежище в учении - ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མཆི་འོ།
3. Убежище в общине - དགེ་འདུན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཏེ།

Таблица 11. ДЕСЯТЬ СЛУЧАЕВ ВСТУПЛЕНИЯ В ОБЩИНУ

1. Самопроизвольно - རང་འབྱུང་ཚིས།
2. При твердом решении - དེས་པར་འཇུག་པ།
3. По призыву "Монах, вступай!" - དགེ་སློང་ཚུར་ཞུ་ཞེས།
4. Через признание учителем - སྟོན་པར་ཁས་ལྡང་བས།
5. Через радость при вопросах учителя - འདྲི་མ་མཉེས་པས།
6. Через признание высшего учения - ལྷ་མཐོ་ཆོས་ཁས་ལྡང་བས།
7. Через вестника - རྨ་ཉེས།
8. Через пять вхождений в схватывании Винаи - འདུལ་བ་འཛིན་པས་བཅུ་ལྔས།
9. Через собрание десяти - བཅུའི་ཚོགས་ཀྱིས།
10. Через повторение "формулы убежища" - སྐབས་བཞིང་ཐུབ་བཅུའི་ཚོགས་ཀྱིས།

Таблица 12. КЛАССИФИКАЦИЯ ПРИНЯВШИХ ОБЕТ-ДИСЦИПЛИНУ

1. Выполняющий одно правило - སྡོམ་ཉིད་ཀ་སྲུང་བ།
2. Выполняющий два правила - སྡོམ་པ་ཉིད་ཀ་སྲུང་བ།

3. Выполняющий большинство правил – ཤས་ཆེར་སྒྲུབ་པ།
4. Выполняющий правила полностью – ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲུབ་པ།

Таблица I3. ТИПЫ МОНАХОВ БХИКШУ

1. Монах по названию – མིང་དྲིལ་སྐྱེང་།
2. Монах, принявший обеты – བསྒོ་བའི་དྲིལ་སྐྱེང་།
3. Нищенствующий монах – སྐྱེང་བས་དྲིལ་སྐྱེང་།
4. Монах, победивший омрачения – རྟེན་མོངས་པ་བཅོམ་པས་ཀ་དྲིལ་ཞེས་ སྐྱེང་།

Таблица I4. ТИПЫ НИЩЕНСТВУЮЩИХ МОНАХОВ

1. Победитель пути – ལམ་ཕྱིན་བྱུང་།
2. Указующий путь – ལམ་སྟོན།
3. Живущий для пути – ལམ་སྲོག་འཛིན།
4. Отвергающий путь – ལམ་སུན་འབྱིན།

Таблица I5. ДВЕ ПРИЧИНЫ ПОТЕРИ БЛАГОПРИЯТНОГО ПРИ СОЗЕРЦАНИИ

1. От смены ступени при высшем или низшем рождении – རྒྱང་ ''' ངམ་ཉིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་འོས་པ་ལས་སམ།
2. При утере внутренней силы мистического погружения – སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ཐོངས་སུ་རྒྱས་པ་ལས།

Таблица I6. ПРИЧИНЫ ОТБРАСЫВАНИЯ НЕДИСЦИПЛИНЫ

1. От получения дисциплины – སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ལས།
2. От оставления тела – འཕོ་ལས།
3. От двуполости – མཚན་གཉིས་ལས།

Таблица I7. ШЕСТЬ ПРИЧИН РАЗРУШЕНИЯ ВНЕШНЕ-НЕПРОЯВЛЕННОГО

I. От силы полной чистоты (или омрачения) при прекращении ее проецирования - ཨཏ་མ་ཉམ་པའོ།
2. От силы принятия решения - སྐབས་ཉམས་པའོ།
3. От силы деяния - བྱ་ཉམ་པ་ལས།
4. От силы (уничтожения)объектов - དོན་ཉམས་པའོ།
5. От силы (разрушения) жизни - ཚེ་ཉམ་པ་ལས།
6. От силы разрушения корней (благоприятного) - འཕྲལ་ཆད་པ་ཉམ་པ་ལས།

Таблица I8. ЧЕТЫРЕ ПОСЛЕДСТВИЯ КАРМЫ

I. Черные деяния - མཐའ་ཡིན་ལས།
2. Белые деяния - དགེ་རྒྱུ་ལས།
3. Черно-белые деяния - དཀར་ནག་པའི་ལས།
4. Уничтоженные деяния - མེད་པ་ལས། རྒྱ་པར་སྤྱད་པའི་ལས།

Таблица I9. ШЕСТЬ ВИДОВ НЕБЛАГОПРИЯТНОГО ПУТИ-ДЕЯНИЯ

I. Убийство - སྲོག་གཅོད་པ།
2. Воровство - མ་བྱིན་པ་ལེན་པ།
3. Ложь - བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ།
4. Клевета - ཞག་མ།
5. Грубые слова - ཚིག་ཆུང་བ།
6. Пустая болтовня - ངག་ཀྱལ་པ།

Таблица 20. ТРИ КОРНЯ НЕБЛАГОПРИЯТНОГО

1. Страсть - ཆགས་པ།
2. Неведение - གཏི་མུག
3. Ненависть - ཞེ་སྡང་།

Таблица 21. ТРИ КОРНЯ БЛАГОПРИЯТНОГО

1. Отсутствие страсти - ཆགས་པ་མེད་པ།
2. Отсутствие неведения - གཏི་མུག་མེད་པ།
3. Отсутствие ненависти - ཞེ་སྡང་མེད་པ།

Таблица 22. ТРИ ПРЕПЯТСТВИЯ

1. Препятствие деяния - ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ།
2. Препятствие омрачения - ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པ།
3. Препятствие последствий кармы - རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྒྲིབ་པ།

Таблица 23. ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ КАРМЫ

1. От убийства - короткая жизнь - ཡང་སྲོག་ཆགས་བཙོད་པས་ནི། ཚེ་"
ཐུང་བར་འགྱུར་རོ།།
2. От воровства - бедность - མ་སྦྱིན་པར་ལེན་པས་ནི། ལོངས་"
སྤྱོད་ངན་ཚོངས་པར་འགྱུར་རོ།།
3. От прелюбодеяний - враждебно настроенная жена - འདོད་པས་
ལོག་པར་གཡེམ་པས་ནི། དབྱངས་བཅས་པའི་ཚུལ་མ་ཁྲོན་ཏུ་འགྱུར་རོ།།
4. От лжи - злословие - བརྫུན་ཏུ་སྨྲ་བས་ནི། སྐུར་བ་མང་པོར་
འགྱུར་རོ།།

5. От клеветы - отдаление друзей - ཟུ་མས་ནི། དེ་མཛའ་བོ་དང་འབྲེད་པར་འགྱུར་རོ།།

6. От грубых слов - сами неприятные слова слышат - ཚིག་ཏུམ་པོས་ནི། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྒྲ་ཉན་པར་འགྱུར་རོ།།

7. От пустой болтовни - пустые речи - ཚིག་ཀུལ་བས་ནི། ཚིག་ཐེབ་པར་མི་འོས་པར་འགྱུར་རོ།།

8. От корыстолюбия - большие желания-страсти - བརྣབ་སེམས་ཆེས་ནི། འདོད་ཆགས་ཀས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།།

9. От злобы - большая ненависть - ཁོང་ཁྲོས་ཆེས་ནི། ཞེ་སྡང་ཀས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།།

10. От ложных воззрений - большое невежество - ལོག་པར་ལྟ་བས་ནི། ཐ་དོ་གྱུག་ཀས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།།

Таблица 24. СОЦИАЛЬНО-ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПОСЛЕДСТВИЯ КАРМЫ

1. От опоры на убийство - малая сила проявления внешних предметов (окружающих живые существа) - སྲོག་ཐོངས་པ་ཆ་ཚོ་ཉུང་ངུ་ཞིང་ཁྱབ་ཏུ་བསྡུས་པས་ནི། ཕྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཐམ་ཕྱུག་ཏུ་ཆང་འགྱུར་རོ།།

2. Через воровство - дожди и грады - མི་ཟུན་པར་ལེན་པས་ནི། སེར་པ་དང་ཆར་པ་མང་པོར་འགྱུར་རོ།།

3. Через прелюбодеяния - смешение с пылью - འདོད་པས་ལོག་པར་ཐ་མེམ་པས་ནི། དུལ་ཆེས་འབྲིག་པར་འགྱུར་རོ།།

4. Через ложь - скверный запах - བརྫུན་དུ་སྨྲ་བས་ནི། དྲི་ངན་པར་འགྱུར་རོ།།

5. Через клевету - неровность - ཟུ་མས་ནི། མཐོ་དམའ་ཞབ་དུ་འགྱུར་རོ།།

6. Через грубые слова – засоленность почвы и ее пороки – ཚིག་ངན་པ་ལས་ནི། ས་ཕྱོགས་ཀྱི་ནགས་དང་ཤིང་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།།
7. Через пустую болтовню – путаница сезонов – ཚིག་སྨྲ་བ་ལས་ནི། དུས་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱང་འགྱུར་རོ།།
8. Через корыстолюбие – малые плоды – འདོད་ཆེས་པ་ལས་ནི། འབྲས་བུ་ཉུང་ཤོས་འགྱུར་རོ།།
9. Через злобу – горькие плоды – གནོད་སེམས་ལས་ནི། འབྲས་བུ་ངན་པ་འགྱུར་རོ།།
10. Через ложные воззрения – малые плоды и бесплодие – ལོག་པར་ལྟས་ནི། འབྲས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

Таблица 25. ДЕСЯТЬ НЕБЛАГОПРИЯТНЫХ ПУТЕЙ-ДЕЯНИЙ

1. Убийство – སྲོག་གཅོད་པ།
2. Воровство – མ་བྱིན་ལེན་པ།
3. Прелюбодеяние – ལོག་པར་གཡེམ་པ།
4. Ложь – བརྫུན་ཏུ་སྨྲ་བ།
5. Клевета – ཞག་མ།
6. Грубые слова – ཚིག་ཀྱོག་ཅེས་པ།
7. Пустая болтовня – ཚིག་སྨྲ་བ།
8. Корыстолюбие – འདོད་ཆེས།
9. Злоба – གནོད་སེམས།
10. Ложные воззрения – ལོག་པར་ལྟ་བ།

Таблица 26. БУДДЫ – ПРЕДШЕСТВЕННИКИ БУДДЫ ШАКЬЯМУНИ

1. Випашьин – རྣམ་གཟིགས།
2. Дипа – མར་མེ།
3. Ратнасикхин – རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར།

Таблица 27. ТРИ ОСНОВЫ ЗАСЛУГ (ДЕЯНИЙ ДОБРОДЕТЕЛИ)

1. Возникшее от даров - སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ།
2. Возникшее от нравственности - ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ།
3. Возникшее от сосредоточения - བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ།

Таблица 28. ВОСЕМЬ ВИДОВ ДАРОВ

1. Близкий дар - ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ།
2. Дар через страх - འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ།
3. Ответный дар - བདག་ལ་སྦྱིན་པས་སྦྱིན་པ།
4. Дар, чтобы получить ответный дар - བདག་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་"
བས་སྦྱིན་པ།
5. Дар, потому что мой отец и предки даровали (дар по традиции) - སྤྱོན་བདག་གི་པ་དང་མེས་པོ་དག་གིས་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་བས་སྦྱིན་པ"
སྦྱིན་པ།
6. Дар для получения неба - མཐོ་རིས་སུ་དོན་དུ་སྦྱིན་པ།
7. Дар ради славы - གྲགས་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ།
8. Дар для украшения ума, для инструментария ума, для комплекса йоги, для получения высокой цели - སེམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་"
དོན་དུ། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དོན་དུ། ཏིང་འཛིན་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ དོན་དུ།
དོན་ཀྱི་ཚོགས་ཤིན་པར་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ།

Таблица 29. ВИДЫ НРАВСТВЕННОСТИ

1. Нравственность от страха:
   а) потерять средства существования - ཚོ་བཞེད་པ།
   б) получить плохую репутацию - ཚོགས་སུ་ཆད་པ།
   в) получить наказание - ཆད་པ།
   г) получить плохое перерождение - ངན་འགྲོ།

2. Нравственность для благополучия:
   а) в бытии - སྲིད་པ།
   б) для получения богатства - ལོངས་སྤྱོད།
   в) от стремления к почету - བདག་སྐྱེ་ལ་ཆགས།
3. Гармоничная нравственность членов бодхи (просветления) - སྡུངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏེ་རིགས་ཐབྱན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས།
4. Очень чистая нравственность - ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས།

Таблица 30. ШЕСТЬ ПРИЧИН, ОТ КОТОРЫХ ЗАВИСИТ ТЯЖЕСТЬ (ИЛИ ЛЕГКОСТЬ) ПОСЛЕДСТВИЙ КАРМЫ

1. Последовательность: действие вслед за содеянным - མཇུག
2. Поле (объект действия): кому сделана польза, а кому вред - ཞིང་།
3. Опора (путь деяния) - རྟེན།
4. Тренировка-подготовка: подготовка тела и речи для чего-либо - སྦྱོར།
5. Усилие сознания (то, чем до конца совершается путь деяния) - སེམས་པ།
6. Воля, намерение: в отношении кого-либо сделано то и это - བསམ་པ།

ОГЛАВЛЕНИЕ

Предисловие 3
Введение 7
Русский перевод 17
Тибетский текст 116
Приложение 305

ВАСУБАНДХУ

АБХИДХАРМАКОША

Глава IV. Карма

Редактор ред.-изд. отдела А. А. Ананьина
Редактор издательства Г. П. Карнышева
Художник И. И. Бичевин
Технический редактор Е. Е. Суткина
Корректоры М. П. Шапхаева, Т. Н. Чудинова

Подписано в печать 21.12.87. Н-02750.
Формат 60×84 1/16. Переплет № 5. Бумага писчая.
Гарнитура литературная. Печать офсетная.
Усл. п. л. 17,67. Уч.-изд. л. 19,52.
Тираж 2000. Заказ № 258. Цена 3 руб. 10 коп.
Бурятское книжное издательство,
670000, г. Улан-Удэ, ул. Советская, 25.
Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР
по делам издательств, полиграфии и книжной торговли,
670000, г. Улан-Удэ, ул. Борсоева, 13.

В 1988 году редакционно-издательский отдел Бурятского филиала Сибирского отделения АН СССР выпускает в свет следующие издания:

1. Красная книга Бурятской АССР.
2. **А. А. Атутов, Ц. Ц. Митыпов, Д. Д. Мангатаева и др.** Хозяйство, культура и быт эвенков.
3. **М. Н. Намжилова** (составитель). Улигеры хори-бурят (на бурятском языке).
4. **М. Л. Алексеев, К. Ш. Шагжиев, А. М. Дериглазов и др.** Развитие производительных сил Бурятской АССР.
5. **Д. С. Сыренова, И. Т. Павлов.** Научно-технический прогресс как фактор социально-экономического развития региона.
6. **Коллектив авторов.** Методологические аспекты изучения истории духовной культуры Востока.
7. **Коллектив авторов.** Культурно-бытовые традиции бурят и монголов.